

**OPERAČNÍ
PROGRAM
TECHNICKÁ
POMOC**

**EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI**

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE **MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY KRKONOŠE**

A. ANALYTICKÁ ČÁST

1 ÚVOD

Analytická část má za cíl charakterizovat dosavadní vývoj a současný stav socioekonomické sféry na území měst a obcí zájmového území. Na základě analýzy jednotlivých oblastí byly v řešeném území identifikovány klíčové jevy a vývojové trendy. Data byla čerpána z veřejně přístupných zdrojů a databází a to jak v běžné databázové podobě (Sčítání lidu, domů a bytů, různé resortní a regionální statistiky), tak i v podobě geografických informačních systémů (GIS), kterými disponuje krajský úřad Královéhradeckého kraje. Dalšími důležitými zdroji dat a informací byly koncepční dokumenty měst, obcí krajů a okresů či různé výroční zprávy. V případě potřeby je v určitých případech uvedeno, jaká omezení příslušný datový soubor obsahuje. Jednotlivé jevy jsou sledovány primárně za obce a jsou agregovány na základě jejich příslušnosti k jednotlivým územním celkům (viz následující podkapitola Identifikace správního obvodu). Vybraná data jsou sledována též v časových řadách s cílem postihnout nejen aktuální stav, ale i vývojové trendy s možností prognózy či predikce budoucího vývoje. Hlavní analytické závěry jsou sumarizovány prostřednictvím analýzy SWOT. Součástí analýzy je také vyhodnocení aktuálních strategických dokumentů relevantních pro zájmové území.

2 VYMEZENÍ ÚZEMÍ

Řešené území zahrnuje 26 obcí ze severní části okresu Trutnov, resp. téměř celé SO ORP Vrchlabí (zde v MAS není pouze obec Čermná) a část SO ORP Trutnov. Vedle obcí ležících přímo v KRNAPu jsou členem MAS také obce v podhůří Krkonoš, východní výběžek zájmového území tvoří Žacléřsko. Na západě zájmové území sousedí s Libereckým krajem, resp. územím MAS „Přidte pobejt“, tvořené zejména obcemi SO ORP Jilemnice, které má velmi podobné charakteristiky.

Tabulka 1: Základní charakteristika obcí a zájmového území

Obec	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyv./km ²)
Bernartice	17,93	944	53
Černý Důl	22,16	734	33
Dolní Branná	7,91	970	123
Dolní Dvůr	15,29	248	16
Dolní Kalná	9,7	686	71
Dolní Lánov	15,77	738	47
Horní Kalná	8,92	367	41
Horní Maršov	28,48	1036	36
Hostinné	8,07	4599	570
Janské Lázně	13,73	777	57
Klásterská Lhota	3	204	68
Královec	9,95	189	19
Kunčice nad Labem	3,06	583	191
Lampertice	5,84	463	79
Lánov	16,95	1772	105
Malá Úpa	26,66	143	5
Mladé Buky	26,78	2257	84
Pec pod Sněžkou	52,13	643	12
Prosečné	8,34	554	66
Rudník	42,68	2222	52
Strážné	17,68	209	12
Svoboda nad Úpou	7,75	2128	275
Špindlerův Mlýn	76,91	1175	15
Vrchlabí	27,66	12676	458
Zlatá Olešnice	9,43	186	20
Žacléř	21,82	3385	155
Cellkem MAS	504,6	39888	79

Pozn.: Data jsou platná k 1.1.2013.

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Je zjevné, že se jedná o území s relativně nízkou hustotou zalidnění (oproti republikovému průměru 133 obyv./km² i průměru za Královéhradecký kraj 116 obyv./km²). Nižší hodnota hustoty zalidnění je způsobena historickým vývojem osídlení horských oblastí Česka a fyzicko-geografickými podmínkami, neboť se jedná o území s členitým terénem limitujícím rozvoj osídlení. Tato skutečnost se odráží v náročné a nákladné péči o území, aniž by na státní úrovni existovala adekvátní opatření finanční kompenzace pro horské obce (v případě Krkonoš navíc na území velkoplošného zvláště chráněného území). Ve srovnání s rovinnatými částmi Česka existuje z těchto důvodů v zájmovém území také vyšší potřeba meziobecní spolupráce.

Mapa 1: Vymezení řešeného území

Podklad: Národní geoportál INSPIRE (2014)

Největším městem území MAS Krkonoše je Vrchlabí, které je přirozeným spádovým centrem jeho západní části. Dalšími mikroregionálními spádovými centry jsou Hostinné v jižní a Žacléř ve východní části území. Okresní město Trutnov leží v těsném sousedství území MAS Krkonoše a má na toto území velký vliv, zejména jako pracovní a obslužné regionální centrum.

Jedním z charakteristických rysů regionu Krkonoš (ve srovnání s dalšími regiony) je vyšší zastoupení plošně i populačně větších obcí a městysů/malých měst, což vytváří lepší předpoklady pro spolupráci a možnosti budoucího rozvoje. Současně je tato skutečnost také limitujícím faktorem z hlediska příjmů rozpočtu obcí, které se (vedle části daňových a nedaňových příjmů zůstávajících přímo v obci, kde jsou generovány) odvíjejí především od počtu obyvatel obcí, nikoli od jejich rozlohy.

V Politice územního rozvoje ČR (MMR 2008) jsou Krkonoše spolu s Jizerskými horami (tedy i celé zájmové území) vymezeny jako specifická oblast č. 7 (SOB 7). Podle Politiky územního rozvoje ČR jde o „celistvé území s kvalitním životním prostředím, vysokými přírodními a krajinnými hodnotami a s významným rekreačním potenciálem“.

Některé obce v zájmovém území jsou členy euroregionu Glacensis (Česko – Polsko), což představuje potenciální rozvojový prvek nejen z hlediska hospodářské spolupráce, ale i společenského a kulturního života.

3 OBYVATELSTVO

Obyvatelstvo, resp. sociální soudržnost obyvatel představuje jeden ze tří hlavních pilířů trvale udržitelného rozvoje území. Změny ve vývojových trendech základních charakteristik populace mohou mít výrazné dopady na budoucí život v obcích. Stárnutí obyvatelstva, populační úbytek způsobený záporným přirozeným přírůstkem či záporným migračním saldem výrazně ovlivňuje strukturu obyvatelstva v obcích. Vliv těchto změn se následně promítá do regionální ekonomiky (zaměstnanosti či nezaměstnanosti) nebo do využití domovního a bytového fondu. Data použitá v této kapitole pocházejí z databáze Českého statistického úřadu z rozpětí let 1991 – 2013. Využity jsou i výsledky z posledního republikového sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011.

3.1 POPULAČNÍ VÝVOJ A POHYB OBYVATELSTVA

Přehled pohybu obyvatelstva v posledních dvou desetiletích ve sledovaném území naznačuje střednědobé trendy ve vývoji počtu obyvatel. Pohyb obyvatelstva je vzhledem k poměrně malé lidnatosti sledovaného území relativně rozkolísaný, protože je ovlivněn nejen obecnými trendy vývoje populace (které se projevují zejména na přirozené změně obyvatelstva), ale i lokálními vlivy (které mohou stát za velkými meziročními změnami migračního salda). Zatímco do r. 1995 docházelo k celkovému růstu počtu obyvatel, a to jak přirozenou (s výjimkou r. 1994), tak i migrační (s výjimkou r. 1991) měnou, r. 1995 začal dlouhodobý trend přirozeného úbytku populace (přerušovaný pouze v r. 1998). Trend přirozeného úbytku populace vykazoval poměrně stálou intenzitu (s minimem -11 r. 2005 a maximem -104 r. 2003), vývoj celkového počtu obyvatel tak kopíroval především výkyvy v migračním saldu. Migrační měna obyvatelstva přitom vykazovala odlišné charakteristiky od měny přirozené, přičemž v 90. letech v území docházelo s výjimkou r. 1991 k migračnímu přírůstku obyvatel. Díky tomu byl pokles celkového počtu obyvatel po r. 1994 jen mírný, v roce 1998 pak díky vysokému kladnému migračnímu saldu došlo dokonce k celkovému přírůstku počtu obyvatel.

Tabulka 2: Pohyb obyvatelstva v období 1991-2012

	Počet obyvatel k 1.1	Přirozená měna	Migrační měna	Celková měna
1991	40 704	58	-38	20
1992	40 667	47	178	225
1993	40 892	87	108	195
1994	41 087	-67	108	41
1995	41 128	-62	20	-42
1996	41 086	-92	65	-27
1997	41 059	-99	27	-72
1998	40 987	-63	88	25
1999	41 012	-88	25	-63
2000	40 949	-45	-12	-57

2001	40 500	-64	-100	-164
2002	40 336	-69	-79	-148
2003	40 188	-104	29	-75
2004	40 113	-88	151	63
2005	40 176	-11	274	263
2006	40 439	-36	33	-3
2007	40 436	35	174	209
2008	40 645	37	-42	-5
2009	40 640	-93	-498	-591
2010	40 049	88	-358	-270
2011	40 091	13	-153	-140
2012	39 951	27	-90	-63
2013	39 888	-	-	-

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR

Od r. 2000 však dochází k obratu ve vývoji migrace, spojeném s markantním úbytkem počtu obyvatel stěhováním. Díky souběhu s přirozeným úbytkem populace tak nastalo období poměrně výrazného úbytku počtu obyvatel s minimem v r. 2004. Tehdy nastalo patrně v souvislosti s hospodářskou konjunkturou období rapidních přírůstků obyvatel stěhováním, od r. 2007 začalo v souvislosti s reprodukci populačně silných ročníků 70. let také období přirozeného přírůstku obyvatel (přerušené v r. 2009).

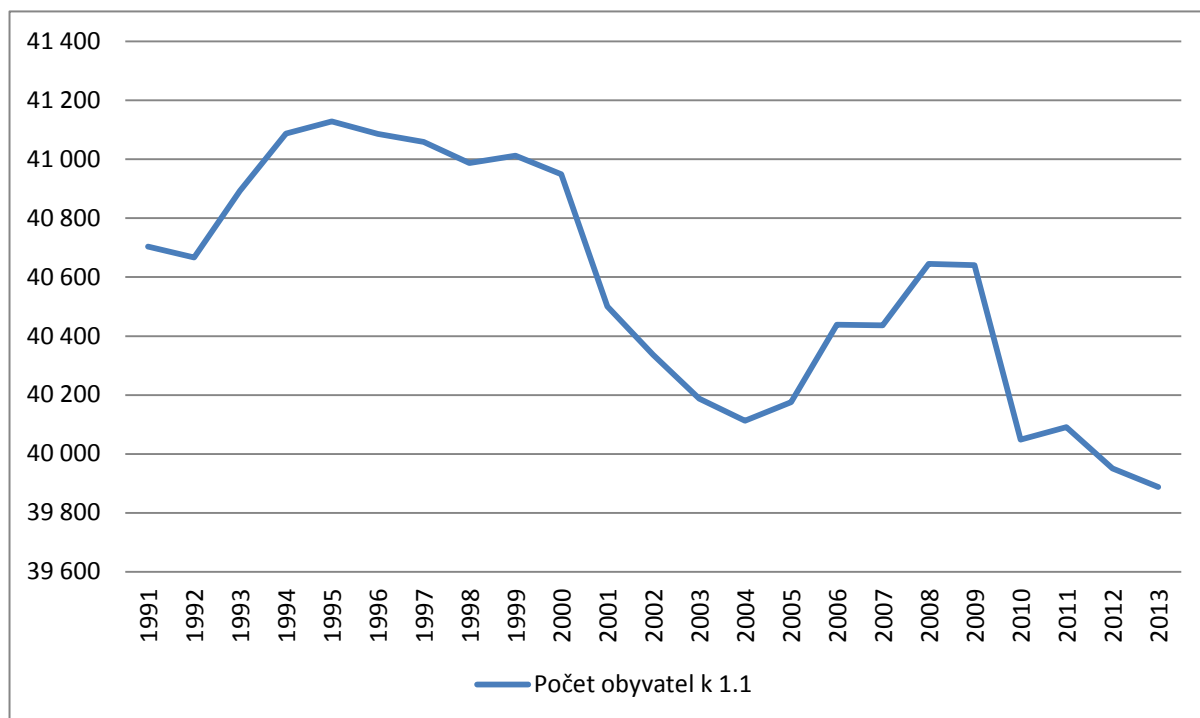
Další rapidní zvrát v migrační měně i vývoji celkového počtu obyvatel nastal r. 2009, kdy patrně v souvislosti s nástupem globální hospodářské recese došlo stejně jako v následujícím roce k rekordnímu úbytku obyvatelstva stěhováním. Ten připadal zejména na město Vrchlabí (o téměř 280 více vystěhovalých než přistěhovalých v letech 2009 i 2010), a mohl souviset s propadem zaměstnanosti u místního dominantního zaměstnavatele – Škoda Auto a.s. Navzdory přetrvávajícímu přirozenému přírůstku obyvatel (s výjimkou r. 2009) tak v důsledku velkého migračního úbytku obyvatel docházelo v zájmovém území v posledních 5 letech k celkovému úbytku populace. K 1.1. 2013 žilo na území MAS Krkonoše 39 888 obyvatel, což bylo nejméně za celé sledované období.

Z územního hlediska (viz Mapa č. 2) ve sledovaném období nejvíce populačně strádalo město Vrchlabí (úbytek v letech 1991-2013 cca 728 obyvatel), zatímco obce v sousedství Vrchlabí s výjimkou Špindlerova Mlýna populačně rostly. Zatímco město Vrchlabí ve sledovaném období dlouhodobě „vymíralo“ přirozenou měnou populace (s výjimkou velkého úbytku stěhováním v letech 2001, 2009 a 2010, který patrně souvisel s odlivem ve městě nezakořeněné pracovní síly), okolní obce populačně rostly zejména díky přírůstku stěhováním. Stěhováním do těchto obcí mohlo být spojeno jednak s procesem suburbanizace s jádrem ve Vrchlabí (stěhováním obyvatel Vrchlabí do okolních obcí), jednak s přistěhováním obyvatel z různých oblastí ČR, případně i zahraničí (zejména v souvislosti s rekreační atraktivitou území). Populačně výrazně strádala také města Hostinné (-603), Svoboda nad Úpou (-319) a Žacléř (-314 obyvatel v období 1991-2013). Úbytek populace byl zaznamenán také ve městech Špindlerův Mlýn, Janské Lázně, Svoboda nad Úpou, Městse Černý Důl a obcích Čermná, Prosečné a Bernartice. Úbytek byl tedy zaznamenán u všech typů sídel v řešeném území – a to jak průmyslových měst (méně atraktivní rezidenční prostředí, úbytek pracovních příležitostí), tak některých horských

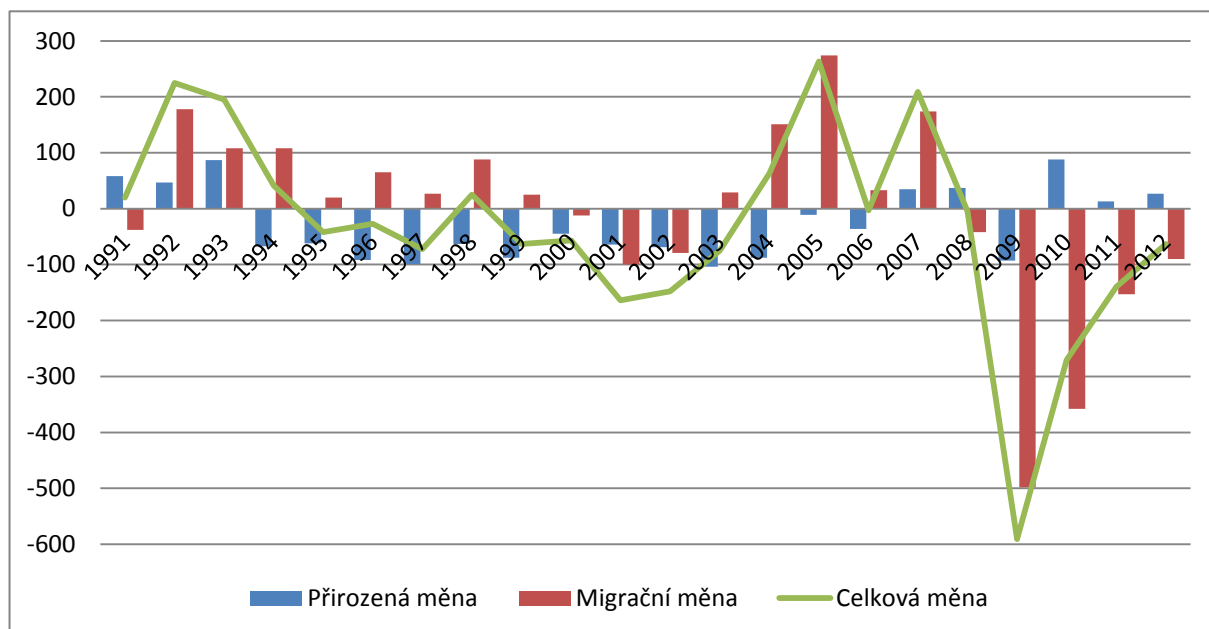
středisek (konflikt rezidenční a rekreační funkce, vysoké životní náklady) a vesnických sídel (zejména sídel s méně atraktivní polohou v rámci sídelního systému i vzhledem k rekreačnímu zázemí).

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel 1991 – 2012

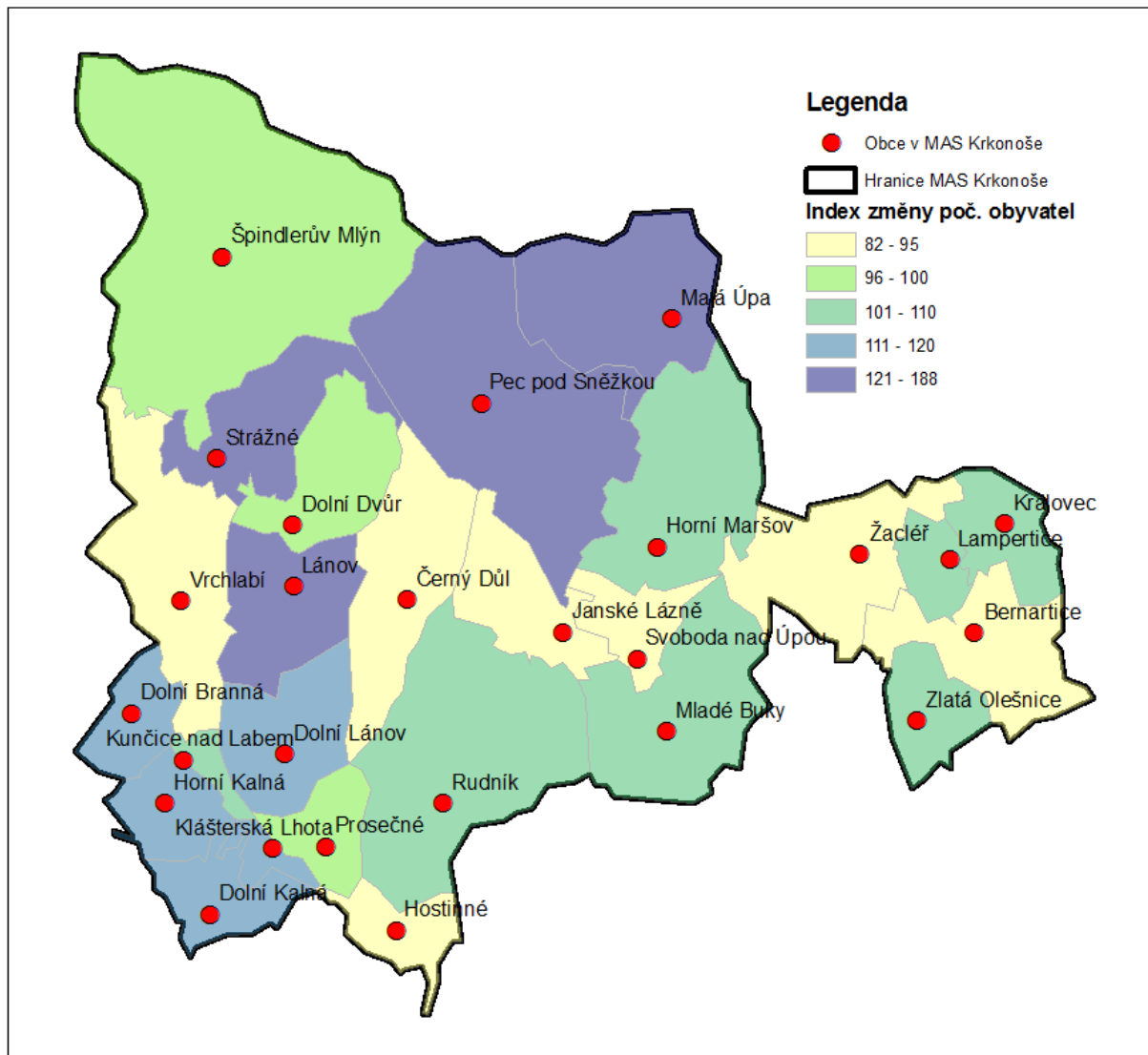
Zdroj dat: Databáze demografických údajů za obce ČR

Graf 2: Pohyb obyvatel 1991-2012

Zdroj dat: Databáze demografických údajů za obce ČR

Mapa 2: Změna počtu obyvatel v obcích SO ORP Vrchlabí mezi lety 1991 a 2013

Zdroj dat: Veřejná databáze ČSÚ.

Pozn.: Index změny počtu obyvatel udává podíl mezi počtem obyvatel k 1.1.2013 a k 1.1.1991. U hodnoty menší než 100 došlo k úbytku, u hodnoty vyšší než 100, naopak k přírůstku počtu obyvatel.

3.2 VĚKOVÁ SKLADBA OBYVATEL

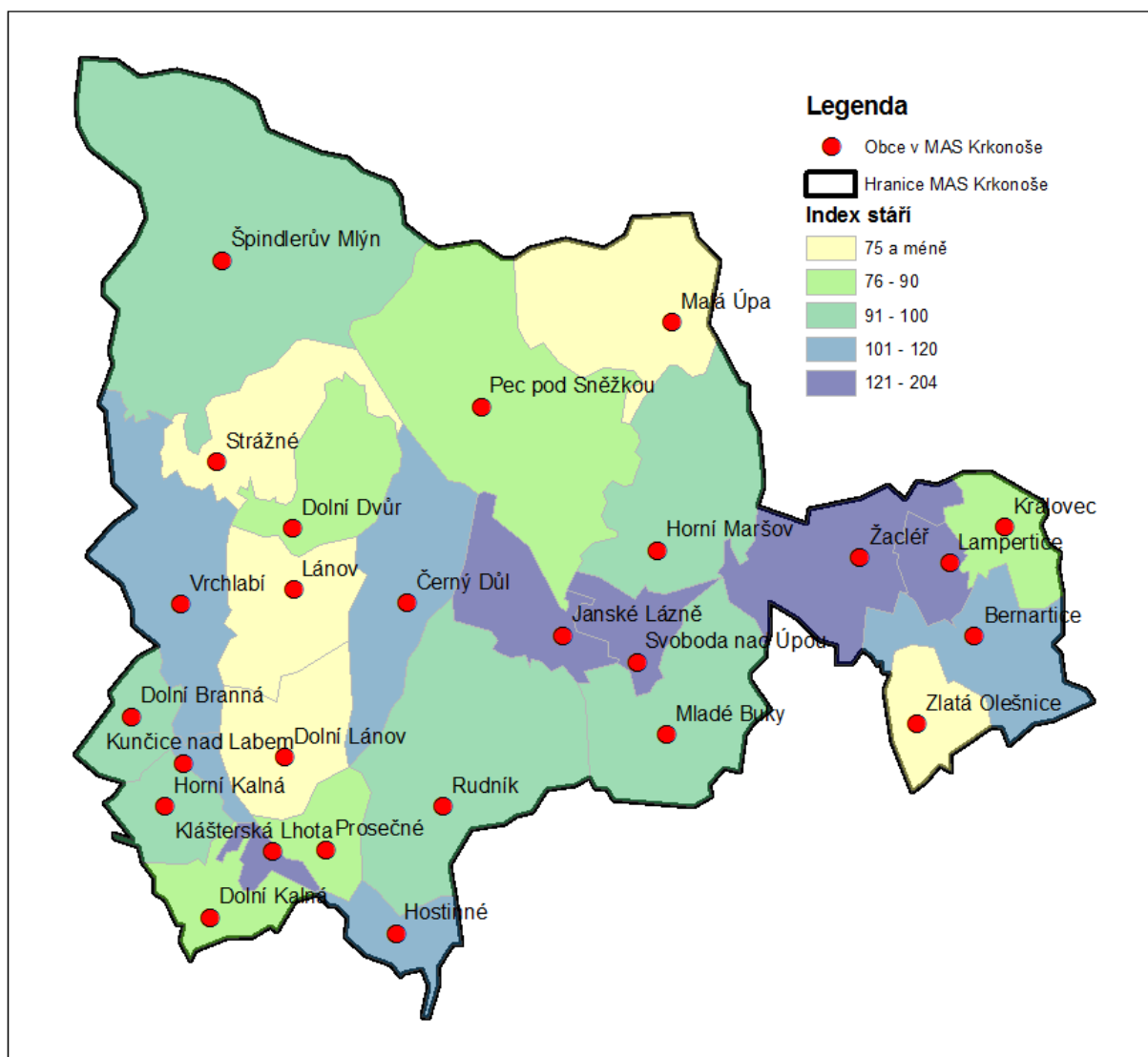
Změny ve věkové struktuře obyvatelstva jsou v Česku v posledních letech spojené především s obecným trendem stárnutí populace. I přes zvyšující se porodnost v posledních letech bude tento trend v budoucnosti podle všech dostupných populačních prognóz nabírat na síle. Postupný podílový úbytek nejmladší věkové generace 0–14 let zejména v porovnání s kategorií postproduktivního věku 65+ a zlepšování úmrtnostních poměrů a s tím související prodlužování naděje dožití budou do budoucna trend demografického stárnutí celé populace posilovat. Případné problémy pak mohou představovat zvýšené nároky na důchodové zabezpečení, zdravotní a sociální služby, ale i na zaměstnanost, zejména ve vztahu k zaměstnání seniorů, či naopak i v uplatnění mladých lidí.

Tabulka 3: Věková skladba obyvatel podle SLDB 2011

	celkem	věk			Index stáří
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let	
MAS Krkonoše	38 959	14,2	70,0	15,4	108,8
Královéhradecký kraj	547 916	14,4	68,4	16,8	116,3
Česká republika	10 436 560	14,3	69,6	15,8	110,5

Zdroj: SLDB 2011

Mapa 3: Index stáří

Zdroj dat: SLDB 2011

Pozn.: Index stáří udává počet seniorů (65 a více let) na 100 dětí (0-14 let).

Z hlediska ČR i Královéhradeckého kraje je sice věková struktura obyvatelstva zájmového území poměrně příznivá (v r. 2011 bylo proporční zastoupení seniorů jen mírně vyšší, než zastoupení dětí), i zde však dlouhodobě dochází ke stárnutí obyvatelstva. To je zřejmé zejména u spádových center území (Vrchlabí, Hostinné, Žacléř) a dalších populačně strádajících obcí, kde se vedle obecného demografického vývoje (růst počtu seniorů, dlouhodobé snižování porodnosti) vedoucího ke stárnutí

populace místy projevují také důsledky migrace (vystěhování obyvatel v reprodukčním věku, které vede k dalšímu snižování porodnosti).

Naopak nejpříznivější věková struktura obyvatelstva je v obcích Zlatá Olešnice, Lánov, Dolní Lánov a Strážné, které dlouhodobě populačně rostou zejména díky velkému počtu přestěhovalců, z nichž významná část připadá na domácnosti s dětmi (či v očekávání dětí).

3.3 VZDĚLANOSTNÍ SKLADBA OBYVATEL

Vzdělanost obyvatelstva je jedním z ukazatelů poukazujících na kvalitu lidského kapitálu v území. Vzđelanost rovněž ovlivňuje situaci na trhu práce a podmiňuje tak budoucí možnosti rozvoje celého regionu. Od roku 1989 se výrazně změnily podmínky v přístupu ke vzdělávání. Vzđelanostní struktura obyvatelstva se v řešeném území výrazně proměnila, neboť význam vzdělání v tržním hospodářství je vyšší než v období do roku 1989. Od roku 1991 do roku 2011 došlo k výraznému poklesu počtu obyvatel se základním a neukončeným vzděláním a výraznému nárůstu podílu obyvatel se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním.

Tabulka 4: Vzđelanostní struktura obyvatel podle SLDB 2011

	celkem	z toho					VŠ
		bez vzdělání	základní vč. neukonč.	střední bez maturity	úplné střední	vyšší odborné	
MAS Krkonoše	33 437	0,4	20,4	38,5	27,2	1,3	7,2
Královéhradecký kraj	468 789	0,5	17,6	35,5	30,4	1,3	10,1
Česká republika	8 947 632	0,5	17,6	33,0	29,9	1,3	12,5

Zdroj: SLDB 2011

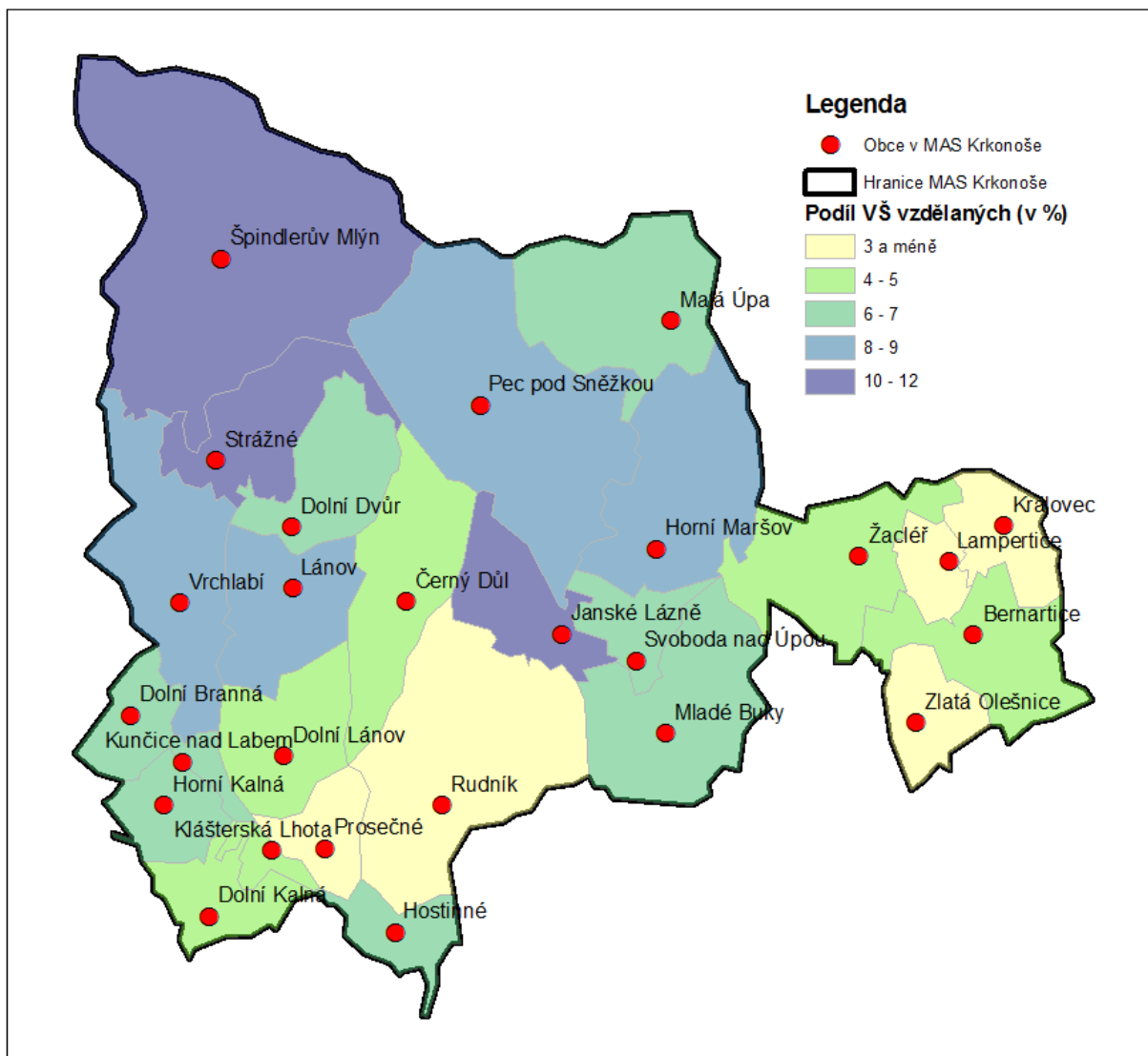
Ve srovnání s ČR i Královéhradeckým krajem je vzdělanostní struktura obyvatel zájmového území méně příznivá, což se projevuje nižším zastoupením osob s vysokoškolským a úplným středním vzděláním a naopak vyšším zastoupením osob se středním vzděláním bez maturity (včetně učňovského vzdělání) a základním vzděláním. Poměrně vysoké zastoupení osob s neúplným středním vzděláním zde může souviset s charakterem trhu práce, kde má velký význam sektor cestovního ruchu a průmysl, tedy obory, v nichž najde uplatnění především velké množství pracovní síly s učňovským, středním odborným, případně i základním vzděláním. V době prosperity místního hospodářství tak nižší vzdělanostní úroveň obyvatelstva nemusí být na škodu, problémy mohou nastat v případě útlumu místních odvětví, protože méně vzdělaná pracovní síla je obecně méně adaptabilní, což limituje možnosti uplatnění na trhu práce.

Také nižší zastoupení vzdělanější populace (zejména vysokoškolsky vzdělaných osob) zde může souviset s nabídkou na trhu práce (nízké zastoupení oborů, kde by bylo zapotřebí větší množství nadstandardně vzdělané pracovní síly), obecně ale také souvisí s určitou odlehlostí regionu v rámci sídelního systému (vzdálenost správních a vzdělanostních středisek).

Z územního hlediska je vysoké zastoupení vysokoškolsky vzdělaných obyvatel přirozeně ve Vrchlabí, z jehož střediskového významu vyplývá vyšší nabídka uplatnění pro vysokoškolsky vzdělané obyvatele, nejvyšší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je však v zimních střediscích – Špindlerově Mlýně, Strážném a v Janských Lázních. To souvisí s nabídkou na trhu práce (velké množství subjektů podnikajících v cestovním ruchu potřebuje vzdělaný management), i určitou žádaností zimních středisek jako lokalit k bydlení, a to zejména mezi vrstvami obyvatel s vyšším sociálním kapitálem (prestižní adresa, možnosti vyžití).

Naopak méně příznivá vzdělanostní struktura obyvatelstva z hlediska podílu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je ve venkovských obcích Prosečné, Rudník, Černá, Královec, Lampertice a Zlatá Olešnice, které prakticky nenabízejí možnosti pracovního uplatnění pro nadstandardně vzdělané obyvatele a v kontextu sídelní soustavy i rekreačního zázemí mají méně příznivou polohu.

Mapa 4: Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v obcích SO ORP Vrchlabí podle SLDB 2011

Zdroj dat: SLDB 2011

3.4 SHRnutí

- V posledních dvou desetiletích docházelo na území MAS spíše k úbytku populace, a to zejména přirozeným úbytkem, který území zasáhl v období 1994-2006. V souvislosti s reprodukci populačně silných ročníků byl následně zaznamenáván přirozený přírůstek obyvatel. Naopak původně dlouhodobě kladný přírůstek stěhováním se od r. 2008 patrně v souvislosti s méně příznivou hospodářskou situací změnil v rapidní úbytek.
- Úbytek populace byl zaznamenán zejména ve městech, dále ale také v některých rekreačních střediscích a venkovských obcích. Populačně rostly zejména venkovské obce v zázemí Vrchlabí a Trutnova a některá rekreační střediska.
- I přes relativně příznivou věkovou strukturu obyvatelstva se v území projevuje proces stárnutí obyvatelstva, a to zejména ve městech. Příznivější situace je ve venkovských obcích, které jsou cílem migrace (a to zejména z okolních měst), jež vede ke zvyšování reprodukčního potenciálu místní populace.
- V území je poměrně nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel projevující se relativně nízkým zastoupením obyvatel s vysokoškolským, nebo úplným středním vzděláním. To je spojené zejména s omezenými možnostmi uplatnění pro vzdělanější část populace a patrně především ve venkovských částech území s méně příznivou polohou. Lepší vzdělanostní struktura je především v zimních střediscích a ve Vrchlabí, které plní úlohu obslužného, pracovního a administrativního centra pro velkou část území.

4 DOPRAVA

Doprava je jedním z důležitých faktorů socioekonomického rozvoje regionu. Kvalitní dopravní napojení na hlavní tahy a celková kvalita infrastruktury významně ovlivňuje kvalitu života obyvatel i atraktivitu regionu pro návštěvníky a případné investory.

V současné době zájmovým územím neprochází žádná dálnice ani rychlostní komunikace a jeho silniční dostupnost není příliš dobrá. Nejbližší napojení na páteřní silniční síť poskytuje na západě silnice R10/R35 v Turnově a na východě dálnice D11 u Hradce Králové. Dálnice D11 (silnice R11) by v budoucnu (termín dokončení nelze odhadnout) měla propojit Prahu, Hradec Králové, Trutnov a polskou dálnici A4 u Lehnice (Legnica). Ani po dokončení dálnice po východním okraji území se jeho dostupnost plošně výrazně nezvýší, protože dvě ze čtyř hlavních okolních aglomerací (Praha a Liberecko včetně přílehlého německého pohraničí) zůstanou i nadále se zájmovým územím nekvalitně propojené. Vzhledem k charakteru území se nejvýrazněji projevuje absence kapacitní a rychlé spojovací komunikace vedené západovýchodním směrem, kde v současnosti existují dvě částečně paralelní silnice I/14 a I/16, které ovšem vykazují velké množství dopravních závad a pro dálkovou dopravu nejsou v řadě úseků vhodné.

Železniční doprava není v regionu kvůli horskému masivu a sevřeným přírodně cenným říčním údolím příliš rozvinuta. Železniční tratě se nacházejí v okrajových částech území, ale svými parametry neodpovídají současným potřebám na rychlou přepravu mezi zájmovým územím a hlavními nadregionálními centry Prahou, Hradcem Králové a Libercem. Poloha regionu vůči významným železničním koridorům je vyloženě periferní.

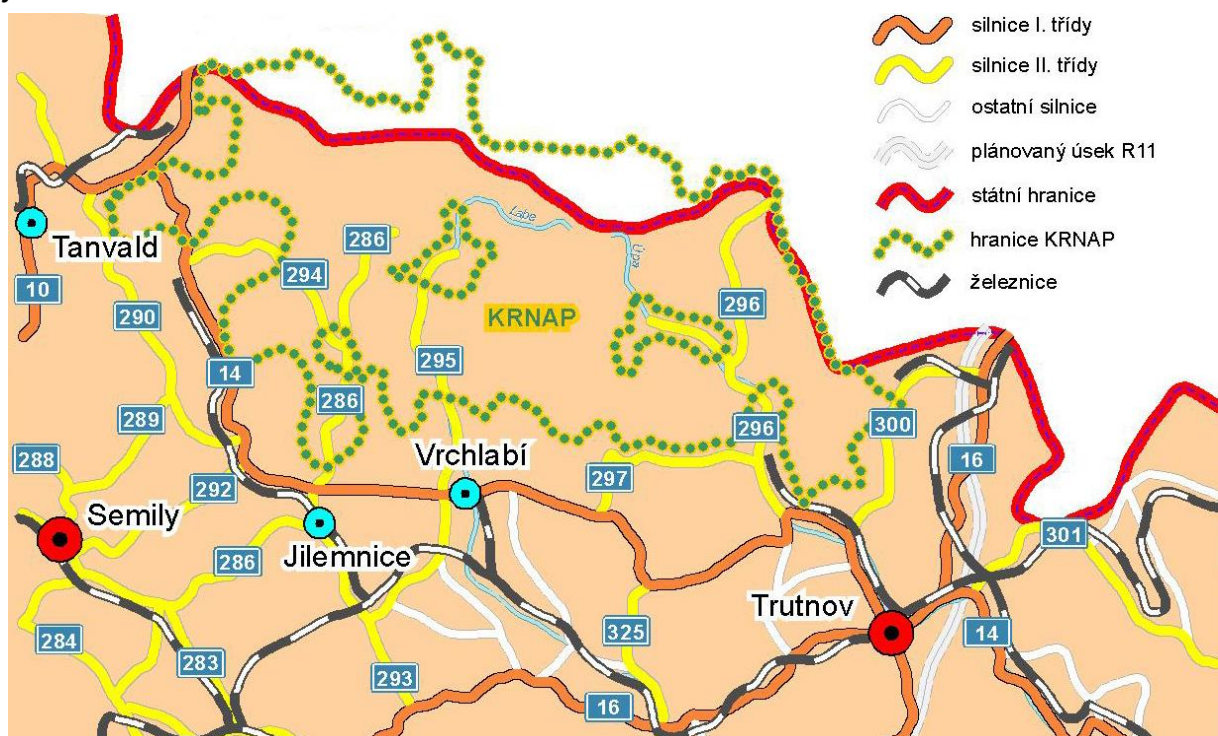
Nejbližší veřejná mezinárodní letiště se nacházejí v Praze a dále v Pardubicích a polské Vratislavi. Pražské letiště je od Krkonoš relativně daleko, obě bližší regionální letiště ve Vratislavi a Pardubicích zase zatím nabízejí pouze omezený rozsah letových destinací a jejich využití pro ekonomický rozvoj regionu je proto velmi slabé. Z hlediska využití v oblasti cestovního ruchu je však nutné konstatovat, že převážná část návštěvníků Krkonoš pochází z blízkých oblastí (tj. severní část Čech, Praha a polské a německé příhraničí) a letecká doprava tak představuje spíše prostředek pro výhledové získání doplňkových návštěvnických skupin (například ruských turistů).

4.1 SILNIČNÍ SÍŤ A SILNIČNÍ DOPRAVA

Silniční dostupnost krkonošského regionu z hlavních okolních aglomerací (Praha, Německo + Liberecko, „hradubická“ aglomerace, Vratislav) není odpovídající. Páteřní komunikace vedou (nebo jsou plánovány) západně (R10/R35) a východně od zájmového území (D11/R11). Spojnici mezi nimi představuje především silnice I/14, která ovšem svým směrováním a kvalitou neodpovídá požadavkům na rychlý západovýchodní přesun mezi jednotlivými významnými regionálními středisky (Jilemnice, Vrchlabí, Trutnov, příp. Jablonec n. N., Semily a Liberec). Regionem procházejí následující hlavní komunikace (I. a II. třídy):

- I/14 Liberec (I/13, I/35) – Jablonec nad Nisou (I/65) – Tanvald (I/10) – Jilemnice – Vrchlabí – Trutnov (I/16, I/37) – Náchod (I/33) – Třebovice (I/43)
- I/16 Řevničov (I/6) – Mladá Boleslav (I/10, I/38) – Jičín (I/32, I/35) – Trutnov (I/14, I/37) – Královec (CZ/PL)
- II/252 Horní Maršov – Malá Úpa (CZ/PL)
- II/295 Studenec – Vrchlabí – Špindlerův Mlýn
- II/296 Mladé Buky – Pec pod Sněžkou
- II/297 Svoboda nad Úpou – Janské Lázně – Černý Důl
- II/300 Trutnov – Žacléř – Královec
- II/325 Chlum – Bílá Třemešná – Hostinné – Rudník

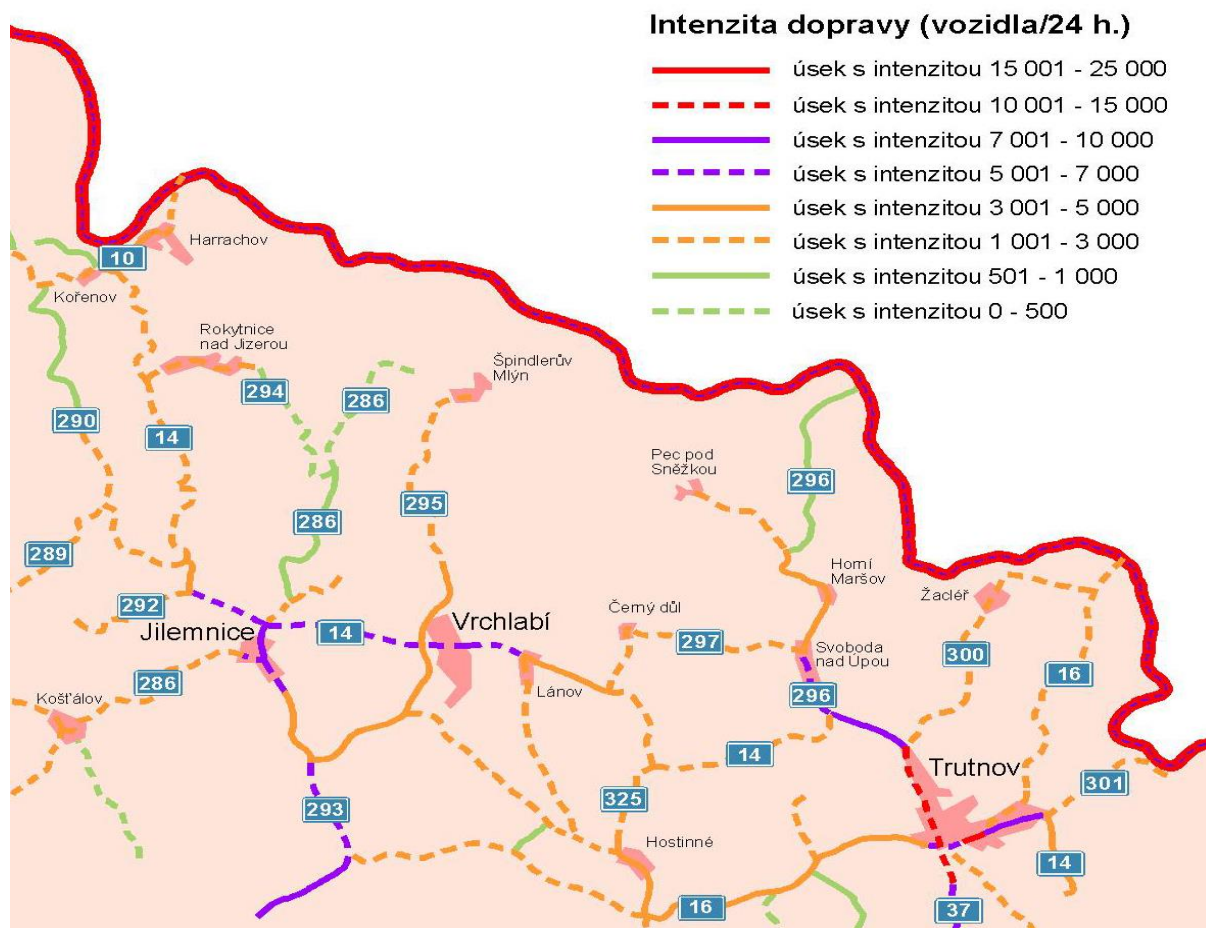
Mapa 5: Schematická mapa hlavních silničních komunikací a železničních tratí v zájmovém území a jeho okolí

Za poslední dvě desetiletí došlo celorepublikově k výraznému nárůstu intenzity silniční dopravy, na kterou nebyla stávající silniční síť dimenzována. Přestože se na konci desetiletí nárůst intenzity již zastavil a někde intenzita dopravy dokonce mírně klesá (včetně většiny krkonošských úseků), předešlý růst se podepsal zejména na kvalitě silničních povrchů a také na bezpečnosti účastníků silničního provozu (chybějící chodníky, nedostatečné osvětlení úseků v intravilánu apod.). Nezatíženějšími komunikacemi v rámci zájmového území jsou silnice I/14 (u Vrchlabí), I/16 a II/296 které při sčítání dopravy v roce 2010 vykázaly intenzitu 6 - 8 tisíc vozidel za den. Těžká nákladní vozidla tvoří v nejzatíženějších úsecích 10 - 20 % celkového počtu projíždějících vozidel. Intenzita dopravy a podíl těžké nákladní dopravy představuje v některých obcích velký problém, dlouhé průjezdy obcemi kromě jiného komplikují a prodlužují dopravní spojení (např. v obci Rudník na I/14). Proto je i přes stísněné údolní podmínky plánováno několik obchvatů, např. kolem Vrchlabí na silnici I/14.

Dopravní polohu východní části zájmového území může v budoucnu výrazně zlepšit plánovaná stavba rychlostní silnice R11, která má územím procházet v ose Trutnov – Zlatá Olešnice – Bernartice – Královec – Lubawka (PL). Ta přispěje jednak k lepší dopravní dostupnosti Žacléřska (což by mohlo mj. výrazně zlepšit možnosti vyjíždky do zaměstnání), jednak ke zlepšené dostupnosti celého regionu (ta však bude i nadále limitována nevyhovujícími parametry regionálních páteřních dopravních tahů).

Mapa 6: Intenzita dopravy na pozemních komunikacích v zájmovém území a jeho okolí (2010)

Zdroj: celostátní sčítání dopravy 2010

S individuální automobilovou dopravou v regionu úzce souvisí také parkování (doprava v klidu). Tato oblast je v regionu specifická, neboť se zde kromě obvyklého nedostatku parkovacích ploch v městských centrech (v daném případě Vrchlabí, Hostinného a Žacléře nepříliš významný problém) objevuje také fenomén vysoké lokální a časové koncentrace návštěvníků v exponovaných lokalitách v blízkosti skiareálů, lanovek a nástupních míst horských túr. Situace se ještě komplikuje v zimním období, kdy je kapacita parkovacích ploch omezena obvodovými sněhovými bariérami. Proto musí být v regionu zajištěna velkokapacitní parkoviště s dostatečnou kapacitní rezervou. Řada parkovacích míst v regionu je zpoplatněna, ovšem většinou se nejedná o provázaný systém regulace parkování.

Příležitostí ve členitém a přírodně cenném krkonošském regionu je také rozvoj elektromobility, který je v území urychlen především díky zapojení do pilotního projektu SMART region ČEZ. V rámci tohoto projektu byly v oblasti Vrchlabí například pro testovací účely zakoupeny služební elektromobily nebo

jsou budovány dobíjecí stanice elektromobilů (projekt má ovšem řadu dopadů i mimo oblast dopravy).

4.2 VEŘEJNÁ DOPRAVA

Zájmové území je na železniční síť napojeno jednou celostátní a třemi regionálními drahami. Žádná z tratí neumožňuje přímé a rychlé spojení s Prahou a dalšími nadregionálními centry (Hradec Králové, Liberec). Po železnici nejsou dostupná ani turistická centra vč. Špindlerova Mlýna a Pece pod Sněžkou. Určitý význam pro dálkové napojení regionu má železniční trať 040 Chlumeck nad Cidlinou – Stará Paka – Trutnov, procházející zájmovým územím v trase Horní Branná – Kunčice nad Labem – Hostinné, z níž se v Kunčicích odděluje krátká spojka do Vrchlabí. Pro regionální osobní dopravu má význam trať 045 Trutnov – Svoboda nad Úpou. Potenciál pro nákladní dopravu má jediná přeshraniční trať v zájmovém území 043 Trutnov – Lubawka, kde jsou momentálně (GVD 2013/14) provozovány pouze tři páry osobních vlaků o víkendech v letní sezóně. Další trati vedou již pouze v blízkosti zájmového území: 030 Pardubice – Hradec Králové – Stará Paka – Turnov – Liberec (napojení na Liberecko) a 032 Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov (napojení na „hradubickou“ aglomeraci). Po uvedených tratích zpravidla jezdí rychlíky nebo spěšné vlaky celodenně a celotýdenně přibližně ve dvouhodinovém taktu. Potenciál pro budoucí rozvoj příměstské dopravy mají dráhy 044 (Trutnov) – Kunčice nad Labem – Vrchlabí a 045 Trutnov – Svoboda nad Úpou, které jsou dobře využitelné místními obyvateli (nikoli však návštěvníky regionu). Všechny vlakové spoje také přepravují jízdní kola.

V nedávné minulosti byly zpracovány studie rozvoje železniční dopravy v krkonošské oblasti, které zahrnují nové odbočky do center cestovního ruchu (vč. tratí Vrchlabí – Špindlerův Mlýn a Svoboda nad Úpou – Pec pod Sněžkou), které by umožnily dosažení horských městeček i středisek cestovního ruchu pomocí železnice. Studijně bohužel dosud nebyla prověřována optimalizace a dostavba rychlé podhorské páteřní trati vedené v západovýchodním směru a spojující jádrová města a uzly s vazbou na dálkovou dopravu (Turnov – Železný Brod – Semily – Jilemnice – úvrať Vrchlabí – Kunčice nad Labem – Trutnov), která by umožnila plně využít systému horské a podhorské metropolitní železnice.

Vzhledem k zastaralé, řídké a směrově povětšinou nevyhovující železniční síti má v zájmovém území z hlediska dopravní obsluhy území větší význam autobusová doprava (dálková a místní). Většina dálkových linek nepravidelně spojuje Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Vrchlabí, příp. Hostinné s Prahou. Místní a regionální autobusové linky zejména spojují hlavní krkonošská sídla. Všechny železniční a autobusové linky zajišťující dopravní obsluhu území dotovanou Královéhradeckým krajem jsou začleněny do integrovaného dopravního systému IREDO (KHK). Po optimalizaci veřejné dopravy také vznikly návaznosti mezi jednotlivými železničními a autobusovými spoji v garantovaných přestupních uzlech. Na zájmovém území byly vytvořeny následující přestupní uzly veřejné dopravy:

- Černý Důl, křižovatka (bus)
- Horní Maršov, Temný důl (bus)
- Hostinné, autobusové stanoviště (bus)
- Lánov, křižovatka (bus)

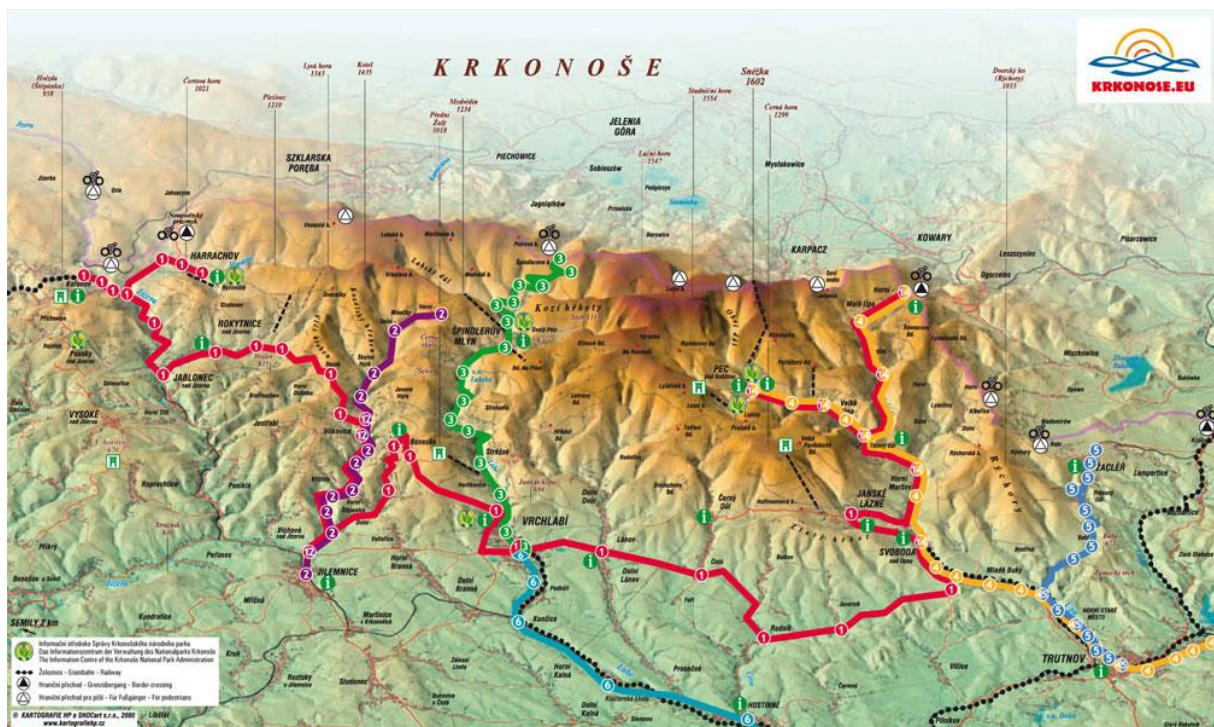
- Rudník, pošta (bus)
- Svoboda nad Úpou, železniční stanice (vlak – bus)
- Špindlerův Mlýn, autobusové stanoviště (bus)
- Vrchlabí, autobusové nádraží (bus)
- Vrchlabí, železniční stanice (vlak – bus)

Specifickou roli v autobusové dopravě mají v posledních letech cyklobusy a skibusy. V zájmovém území, resp. širším regionu Krkonoš vznikla následující provázaná nabídka cyklobusových linek:

- Trasa 1: páteřní linka Harrachov – Kořenov – Rokytnice nad Jizerou – **Vrchlabí** – Janské Lázně – Pec pod Sněžkou – Pomezní boudy (118 km)
- Trasa 2: Jilemnice – Hrbačov – Vítkovice – Dolní Mísečky – Horní Mísečky (22 km)
- Trasa 3: **Vrchlabí** – **Špindlerův Mlýn** – **Špindlerovka** (26 km)
- Trasa 4: Úpice – Svoboda nad Úpou – Horní Malá Úpa, Pomezní Boudy (30 km)
- Trasa 5: Žacléř – Trutnov (pouze pro pěší, velmi omezená přeprava jízdních kol – 22 km)
- Trasa 6: **Vrchlabí** – **Hostinné** – Dvůr Králové nad Labem – Hořice – Hradec Králové (75 km)

V letním období jsou některé úseky cyklobusů využívány také místními obyvateli pro cesty do zaměstnání a službami apod. Současně platí, že v tomto období má naopak turistické využití i řada spojů základní dopravní obslužnosti.

Obrázek 1: Trasy cyklobusů v Krkonoších

Zdroj: www.krkonoše.eu

4.3 VERTIKÁLNÍ DOPRAVA

V území je díky jeho členitosti silně rozvinuta vertikální doprava (lanovky, vleky). Řada lanovek a vleků se nachází v lyžařských areálech a jsou provozovány kromě zimního také v letním období. V uplynulých letech docházelo a stále dochází k modernizaci zastaralých zařízení, jejímž důsledkem je zvýšení bezpečnosti, pohodlí a kapacity a někdy také doplňkový letní provoz a přeprava jízdních kol. Mezi nejvýznamnější lanovky patří:

- Lanovka Herlíkovice – Žalý
- Lanovka Špindlerův Mlýn – Pláně
- Lanovka Špindlerův Mlýn – Medvědín
- Lanovka Janské Lázně – Černá hora
- Lanovka Pec pod Sněžkou – Sněžka
- Lanovka Pec pod Sněžkou – Hnědý vrch
- Lanovka Velká Úpa – Portášovy Boudy

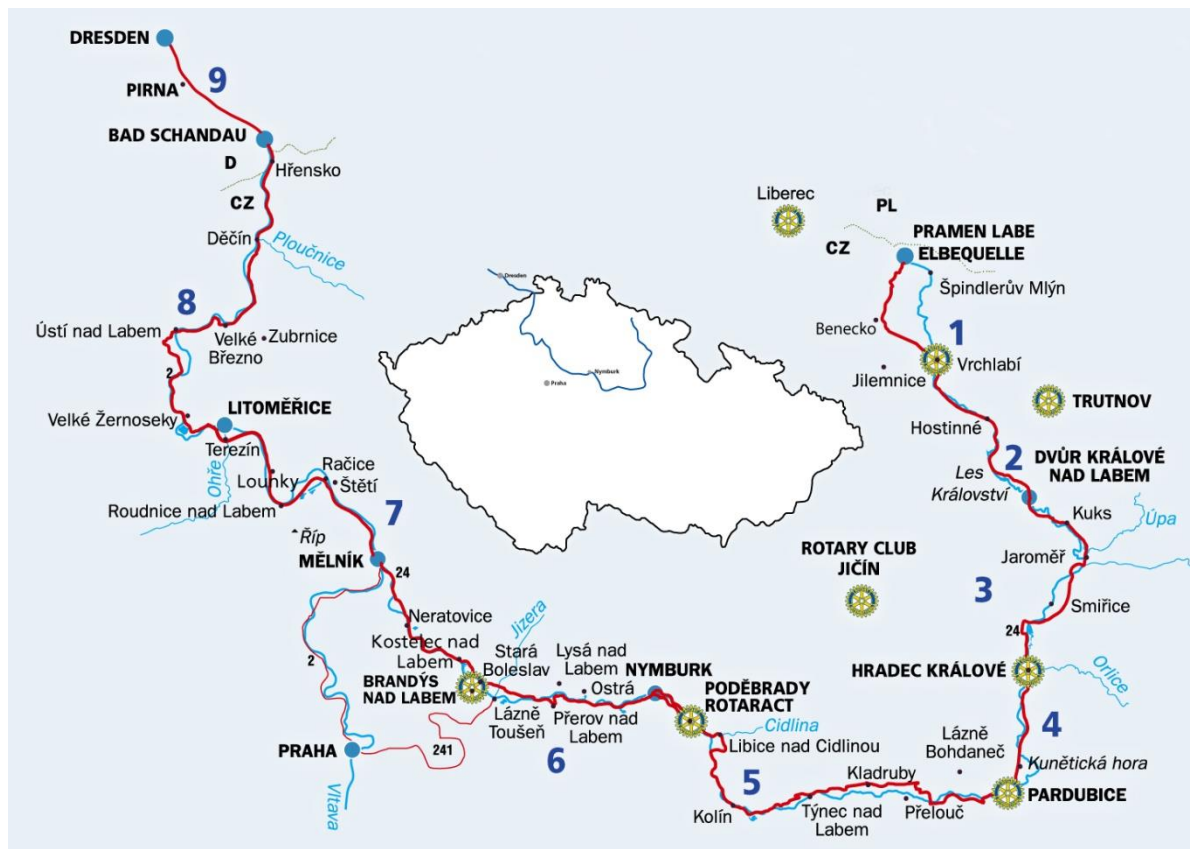
4.4 OSTATNÍ DRUHY DOPRAVY A POHYBU

Výrazný fenomén představuje v posledních letech cyklistická doprava, která se ovšem v zájmovém území kvůli členitosti a klimatickým podmínkám objevuje spíše ve formě rekreační aktivity než každodenního dojíždění na kole. Její význam je proto spojen zejména s cestovním ruchem a rekreací, čímž vytváří alternativu k zimní lyžařské sezoně. V případě každodenní dojíždky na kole do zaměstnání či škol lze význam spatřovat také v prostorové nenáročnosti a šetrnosti tohoto způsobu přepravy z hlediska emisí, zdraví i životního stylu populace. Zásadní dopad pro rozvoj rekreační i každodenní cyklistiky v krkonošském regionu může mít zvyšování dostupnosti elektrokol.

Nejvýznamnějšími turistickými cyklotrasami regionu jsou cyklokoridory mezinárodního a nadregionálního významu. Tyto páteřní cyklotrasy jsou doplněny o síť cyklotras regionálního významu, které spojují zejména sídla a významné lokality uvnitř regionu. Územím prochází jedna definovaná cyklotrasa mezinárodního významu. Jedná se o Labskou stezku (cyklotrasa 24, nově cyklotrasa 2, viz mapa č. 7), která dále navazuje na stejnojmennou cyklostezku v Německu.

Mapa 7: Labská cyklostezka na území Česka

Zdroj: www.labskastezka.cz

Hlavním problémem cyklotras je jejich trasování, protože v určitých úsecích trasy vedou po frekventovaných silnicích či v jejich blízkosti (například I/14), čímž ztrácí na atraktivitě. Proto je vhodná optimalizace některých úseků. Cyklotrasy se nacházejí i na území KRNP, avšak cyklistická turistika je správou parku regulována.

Pro každodenní dojíždku na kole jsou v krkonošském regionu vhodné podmínky zejména v hustě osídleném a urbanizovaném údolí Labe. V současnosti je cyklistické dojíždění nejrozvinutější v Hostinném (podél Labe po ose Dobrá Mysl – centrum – Podháj) a Vrchlabí (po ose Lánov – centrum a centrum – Škoda – Podhůří). Dalším způsobem propojujícím veřejnou dopravu a cyklistiku je koncept BIKE&RIDE, kdy dochází ke kombinaci využití vlaku a kola. V blízkosti příměstských železničních zastávek (Vrchlabí, Hostinné, Kunčice nad Labem, Svoboda nad Úpou, atd.) dosud není dostatečný počet krytých cyklostanů, které by umožnily absolvovat cestu k zastávce na kole a cestu dále do centra města vlakem nebo autobusem.

Významným a podceňovaným dopravním odvětvím je také pěší doprava. V zájmovém území je často chápána jako pěší turistika, ale přitom je chůze jedním z nejčastějších způsobů každodenní „dopravy“ do školy nebo zaměstnání. Podmínky pro pěší dopravu jsou výrazně lepší ve městech a několika dalších sídlech vybavených chodníky. V malých obcích často naopak chybí chodníky i podél dopravně nejvíce zatížených komunikací. Nejhorší jsou potom podmínky pro docházku (a dojíždku na kole) podél frekventovaných silnic mezi navzájem souvisejícími sídly (s propojenými intravilány).

Pěší turistika je spojena zejména s poznávacím cestovním ruchem, při kterém dochází k cílené návštěvě vybraných objektů. V zájmovém regionu se nachází celá řada turistických tras a naučných stezek. Některé z nich leží v nejvyšších horských polohách, které tvoří nejatraktivnější části území. V Krkonoších bylo v rámci projektů Krkonoše pro všechny a Krkonoše bez bariér vyznačeno také 10 bezbariérových tras určených pro pohyb vozíčkářů, případně dalších osob se sníženou schopností pohybu (osoby s jiným zdravotním postižením, rodiny s malými dětmi v kočárcích apod.).

Lodní doprava má na dolním Labi dlouholetou tradici (labská plavba). V rámci zájmového území však vzhledem k říčním poměrům lodní doprava není a nemůže být provozována. Jedinou reálnou alternativou „vodní dopravy“ je rekreační plavba (vodáctví), kterou lze provozovat zejména na horním a středním toku Labe. Horní Labe je určeno spíše pro extrémní vodáky (splutí Labské soutěsky je navíc zcela zakázáno), v současnosti je smrtelně nebezpečný zejména průjezd městem Vrchlabí (nebezpečné jezy ve vysokých regulačních zdech). Pod Hostinným je naopak možné Labe využívat i pro turistickou plavbu (s omezením daným přehradou Les Království). Přesto podle zpracované studie Labe může být řeka vodáky využívána v úseku přehrada Labská – Vrchlabí – Podhůří – Kunčice nad Labem – Hostinné.

Leteckou dopravu v regionu zastupuje sportovní letiště ve Vrchlabí s případným potenciálem rychlé osobní dopravy do regionu.

4.5 PLÁNOVANÉ VÝZNAMNÉ PROJEKTY

V současné době v zájmovém území existuje několik záměrů na rozvoj dopravní infrastruktury. V oblasti silniční dopravy se kromě již zmíněné rychlostní silnice R11 jedná o přípravu stavby jižního obchvatu Vrchlabí na silnici I/14, který by částečně ulevil širšímu centru města od tranzitní dopravy. Neexistuje však žádná koncepce kvalitní západovýchodní komunikace vedené po jižní hranici od zájmového území, která by umožnila rychlé vzájemné spojení hlavních regionálních středisek a napojení na silnice R10/R35 a D11/R11. Velmi ambiciózním projektem je plán železnice do Špindlerova Mlýna, Pece pod Sněžkou a polské Karpacze. V minulosti se objevovaly reálnější úvahy o drážním propojení Vrchlabí a Špindlerova Mlýna nebo alespoň prodloužení stávající železnice ke skiareálům do Herlíkovic.

4.6 SHRNUÍ

- Dopravní poloha zájmového území je z republikového i mezinárodního hlediska nepříznivá. Zatím chybí napojení na síť dálnic a rychlostních silnic, páteřní regionální komunikace i železniční tratě vedoucí zájmovým územím mají nevyhovující parametry.
- Nejvíce dopravně zatížené jsou silnice I/14 v okolí Vrchlabí a v Mladých Bukách a I/16 ve směru Stará Paka. Problémem je nárazové zatížení silnic obsluhujících střediska cestovního ruchu a nedostatečné parkovací kapacity (a absence managementu parkování) v těchto střediscích.

- Pro veřejnou dopravní obslužnost mají význam zejména autobusové linky, které jsou spolu s vlakovými spoji začleněny do integrovaného dopravního systému IREDO (KHK).
- V kraji mají v souvislosti s cestovním ruchem velký význam zejména rekreační formy ostatních druhů dopravy (pěší turistika, cykloturistika, lyžařská turistika, vertikální doprava). Význam bezmotorové dopravy pro cesty do zaměstnání je omezen charakterem území, větší je pouze u hlavních pracovních a obslužných center.
- Pro zlepšení dopravní dostupnosti zájmového území bude důležitá zejména připravovaná výstavba rychlostní silnice R11, případně další stavby na páteřních komunikacích (obchvat Vrchlabí I/14, přestavba I/16 mezi Novou Pakou a Dolní Kalnou, apod.).

5 EKONOMICKÁ SITUACE ÚZEMÍ A STRUKTURA EKONOMIKY ÚZEMÍ

Současná podoba ekonomické základny zájmového území je ovlivněna průmyslovou tradicí regionu, rozvojem cestovního ruchu od druhé poloviny 20 století a po r. 1989 tržní transformací, která významně ovlivnila strukturu místní ekonomiky a s ní spojený trh práce. V tradičních průmyslových odvětvích (zejména textilní, dřevozpracující, částečně i strojírenský a elektrotechnický průmysl) došlo po roce 1989 v období tzv. transformační recese k významným poklesům produkce a zaměstnanosti. Řada tradičních podniků se nedokázala adaptovat na nové konkurenční prostředí a byla nucena ve významném měřítku snižovat objem výroby nebo ukončila činnost. Novým impulsem pro rozvoj ekonomiky v období po r. 1989 byl naopak dynamický rozvoj cestovního ruchu (zejména v 90. letech ve vnitřních Krkonoších) a příliv převážně zahraničních investic do spádových center (např. v automobilovém, strojírenském, elektrotechnickém a potravinářském průmyslu).

Hlavním problémem při analýze stavu a vývoje regionální ekonomiky je obecně nedostatek relevantních statistických dat a příp. dalších relevantních informací. Navíc řada statistických dat s vazbou na ekonomiku není kvůli způsobu výkaznictví zcela přesná, což je nutné zohlednit při hodnocení. V rámci této kapitoly byly hodnoceny struktura ekonomiky a trh práce. Odvětví cestovního ruchu, které má s ohledem na turistický potenciál regionu, specifické postavení v rámci ekonomiky, je hodnoceno v samostatné kapitole.

5.1 STRUKTURA EKONOMIKY

Hlavní vývojové trendy v ekonomice po roce 1989 se významně odrazily na současných strukturálních charakteristikách místní ekonomiky. V rámci analýzy ekonomické základny byly hodnoceny intenzita ekonomické aktivity, struktura podniků dle velikosti a zaměstnanost podle ekonomických odvětví. Data uvedená v tabulkách však nejsou zcela úplná, neboť řada ekonomických subjektů během statistického šetření blíže nespecifikovala základní informace (např. v tabulce týkající se počtu zaměstnanců je proto ve většině případů uvedena položka „neuvedeno“). Přesto se lze domnívat, že většina statisticky významných podniků byla do statistik zahrnuta.

V období 2008-2012 se na území regionu kontinuálně zvyšoval počet ekonomických subjektů, což odpovídá trendům i na úrovni krajů a ČR. Tento vývoj byl pravděpodobně způsoben nejen určitým růstem podnikatelské aktivity, ale zejména nižším zdaněním OSVČ a rozšířeným využíváním tzv. švarcsytému, což mohlo být spojeno také s propouštěním a omezováním nákladů zaměstnavatelů v důsledku hospodářské recese a snahou pracovní síly o nalezení alternativních zdrojů obživy. Nutno podotknout, že v celkovém počtu ekonomických subjektů je velké množství subjektů, u nichž nebyla zjištěna aktivita. Někteří významnější zaměstnavatelé či podniky působících v tradičních průmyslových odvětvích (např. textilní) se v posledních letech zejména v důsledku hospodářské krize dostávají do existenčních potíží, velký vliv na ekonomiku regionu má také změna výrobního programu spojená s útlumem zaměstnanosti ve společnosti Škoda Auto a.s., Vrchlabí.

Trend růstu počtu ekonomických subjektů se na všech sledovaných úrovních zastavil r. 2013. Je otázkou, do jaké míry se na tomto obratu podílela daňová politika státu a do jaké míry aktuální ekonomická situace.

Intenzita ekonomické aktivity je mezi sledovanými územními celky nejvyšší v MAS Krkonoše. To může souviset zejména s velkým významem místního sektoru cestovního ruchu, který na sebe váže velké množství ekonomických subjektů.

Tabulka 5: Vývoj počtu registrovaných subjektů a intenzita ekonomické aktivity v roce 2013

	Registrované subjekty						IEA
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
MAS Krkonoše	9 976	10 134	10 335	10 471	10 522	10 286	25,8
Královéhr. kraj	130 544	129 399	132 423	134 689	135 372	133 970	24,2
ČR	2 552 149	2 570 611	2 637 551	2 703 444	2 727 654	2 694 737	25,6

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Pozn.: Intenzita ekonomické aktivity (IEA) vyjadřuje počet ekonomických subjektů na 100 obyvatel

Z hlediska velikostní struktury ekonomických subjektů přirozeně dominují subjekty bez zaměstnanců (tedy živnostníci). Specifikem zájmového území je poměrně velký význam velkých zaměstnavatelů. V území se dlouhodobě, podle aktuální ekonomické situace nachází 5 a více podniků s více než 250 zaměstnanci, dlouhodobě nejvýznamnějším podnikem, na který jsou dodavatelskými vazbami navázané další místní podniky je továrna Škoda Auto a.s. ve Vrchlabí, která měla podle Veřejné databáze ČSÚ až do r. 2010 více než 1000 zaměstnanců.

Tabulka 6: Vývoj počtu registrovaných subjektů v SO ORP Vrchlabí podle počtu zaměstnanců

	Registrované subjekty					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ekonomické subjekty celkem	9 976	10 134	10 335	10 471	10 522	10 286
Neuvedeno	3 939	5 647	5 794	5 859	5 964	5 911
Bez zaměstnanců	2 414	3 457	3 554	3 663	3 642	3 529
1 - 5 zaměstnanců	520	707	680	646	634	581
6 - 9 zaměstnanců	68	101	112	125	111	98
10 - 19 zaměstnanců	78	105	91	78	74	70
20 - 24 zaměstnanci	19	18	21	16	16	25
25 - 49 zaměstnanců	40	60	46	55	52	46
50 - 99 zaměstnanců	22	21	21	14	15	12
100 - 199 zaměstnanců	4	10	8	7	6	7
200 - 249 zaměstnanců	-	1	2	2	2	2
250 - 499 zaměstnanců	5	6	2	2	3	3
500 - 999 zaměstnanců	2	-	3	4	3	2
1000 - 1499 zaměstnanců	1	1	1	-	-	-
Ekonomické subj. celkem - ČR	2 552 149	2 570 611	2 637 551	2 703 444	2 727 654	2 694 737
Ekonomické sub. celkem - Královéhradecký kraj	130 544	129 399	132 423	134 689	135 372	133 970

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Výše zmínění významní zaměstnavatelé jsou především reprezentováni průmyslovými podniky, i díky místnímu clusteru automobilky Škoda Auto a jejích dodavatelů je v zájmovém území relativně vysoká zaměstnanost v průmyslu. Tabulka poskytuje přehled zaměstnanosti podle odvětví, vytvořený na základě SLDB 2011 (který bohužel neobsahuje kompletní údaje, protože se u poměrně velkého vzorku respondentů nepodařilo zjistit příslušnost k některému z příslušných odvětví). Přehled má tedy spíše význam pro srovnání mezi územními celky z něhož mj. vyplývá právě vysoký význam průmyslu v MAS Krkonoše kde je také vysoká zaměstnanost v odvětví ubytování, stravování a pohostinství, naopak nižší je vzhledem k absenci významného oblužného centra zaměstnanost v sektoru veřejných služeb (veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotní a sociální péče) a některých odvětvích sektoru soukromých služeb (velkoobchod a maloobchod, doprava a skladování, informační a komunikační činnosti, peněžnictví a pojišťovnictví, apod.).

Tabulka 7: Zaměstnanost podle odvětví v roce 2011 (v %)

	Česká republika	Královéhradecký kraj	MAS Krkonoše
počet obyvatel	10 436 560	547 916	39 728
počet zaměstnaných	4 580 714	238 986	17 406
zemědělství, lesnictví, rybářství	2,7	3,5	2,4
průmysl	25,4	28,8	31,0
stavebnictví	6,8	6,4	5,9
velkoobchod a maloobchod	10,2	9,7	7,1
doprava a skladování	5,6	5,0	4,1
ubytování, stravování a pohostinství	3,1	3,0	8,8
informační a komunikační činnosti	3,0	2,0	1,0
peněžnictví a pojišťovnictví	2,5	2,0	1,4
profesní, vědecké a technické a administrativní činnosti	7,8	5,7	4,6
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	5,9	5,7	3,9
vzdělávání	6,0	6,1	5,5
zdravotní a sociální péče	6,5	7,0	5,8
nezjištěno	11,2	12,3	15,3

Zdroj: SLDB 2011

Region je z hlediska odvětvového zaměření ekonomických aktivit zřetelně diferencován. V horské části zájmového území (Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Janské Lázně, Strážné atd.) mají přirozeně významné postavení aktivity spojené s cestovním ruchem. Ubytování, stravování, pohostinství, rekreační aktivity, obsluha a údržba hlavní turistické infrastruktury tvoří přibližně 9 % na zaměstnanosti v zájmovém území. Naopak pro spádová centra regionu (Vrchlabí, Hostinné, Svoboda nad Úpou, Žacléř) a podhorskou oblast je charakteristická poměrně velká odvětvová rozmanitost ekonomických aktivit. Významnější roli zde má zpracovatelský průmysl, strojírenství, stavebnictví, velkoobchod i maloobchod, veřejné služby (ty zejména ve městech), ale také primární aktivity spojené s těžbou dřeva a lesnictvím, na které je posléze navázáno zpracování dřeva, papírenství a výroba nábytku.

Nejvýznamnějšími zaměstnavateli v zájmovém území jsou průmyslové podniky. Dominantním centrem zaměstnanosti je město Vrchlabí, kde se nachází čtyři z pěti největších zaměstnavatelů zájmového území. Zdejší nejdůležitější podnik – Škoda Auto a.s. prochází v posledních letech restrukturalizací spojenou se změnou výrobního programu a snížením počtu zaměstnanců (které připadá především na agenturní zaměstnance, případně na kmenové zaměstnance převáděné do ostatních výrobních závodů automobilky), což může mít vliv i na místní dodavatele. Z místních velkých podniků jsou dodavateli pro automobilový průmysl také společnosti TAKATA – PETRI PARTS s.r.o. se závodem v Dolní Kalné a OPTREX Czech a.s. se závodem ve Vrchlabí. Navzdory přetrvávajícímu pozitivnímu vlivu místního průmyslu na dlouhodobě příznivou situaci na trhu práce je velkým rizikem do budoucna vysoká koncentrace zaměstnanosti v automobilovém průmyslu, které může při případné recesi tohoto odvětví vést k markantnímu skokovému růstu nezaměstnanosti (doposud se propouštění týkalo zejména agenturních pracovníků, kteří vesměs region opustili).

Významným podnikem jsou také Krkonošské papírny a.s. působící ve druhém největším městě zájmového území – Hostinném, ve Svobodě nad Úpou působí společnost Krkonošské obálky s.r.o., která byla původně součástí a.s. Krkonošské papírny. Společnost Krkonošské vápenky Kunčice a.s. vyrábí stavební hmoty a provozuje těžbu v lomech Horní Lánov (vápnitý dolomit, zpracováván v mlýnici ve Vrchlabí) a Černý Důl (vápenec, nákladní lanovkou přepravován k dalšímu zpracování do vápenky v Kunčicích nad Labem). Dříve významné hornické město Žacléř (těžba černého uhlí v dole Jan Šverma) se dlouhodobě potýká s následky ukončení těžby. Dnes je zde nejvýznamnějším zaměstnavatelem firma Keramtech s.r.o. vyrábějící technickou a slévárenskou keramiku.

Tabulka 8: Nejvýznamnější zaměstnavatelé v regionu

Název	Převažující činnost (CZ – NACE)	Kategorie počtu zaměstnanců	Obec
Škoda Auto – pobočka Vrchlabí	automobilový průmysl	500 - 999	Vrchlabí
AGRO – HYTOS s.r.o.	výroba hydraulických a pneumatických zařízení	500 – 999	Vrchlabí
TAKATA – PETRI PARTS s.r.o.	výroba elektr. a elektron. zařízení pro motorová vozidla	500 – 999	Dolní Kalná
NKT Cables Vrchlabí k.s., člen skupiny NKT	výroba elektrických vodičů a kabelů	500 – 999	Vrchlabí
OPTREX Czech a.s.	výroba ostatních elektrických zařízení	500 - 999	Vrchlabí

Zdroj: ČSÚ, studie Labe

5.2 TRH PRÁCE

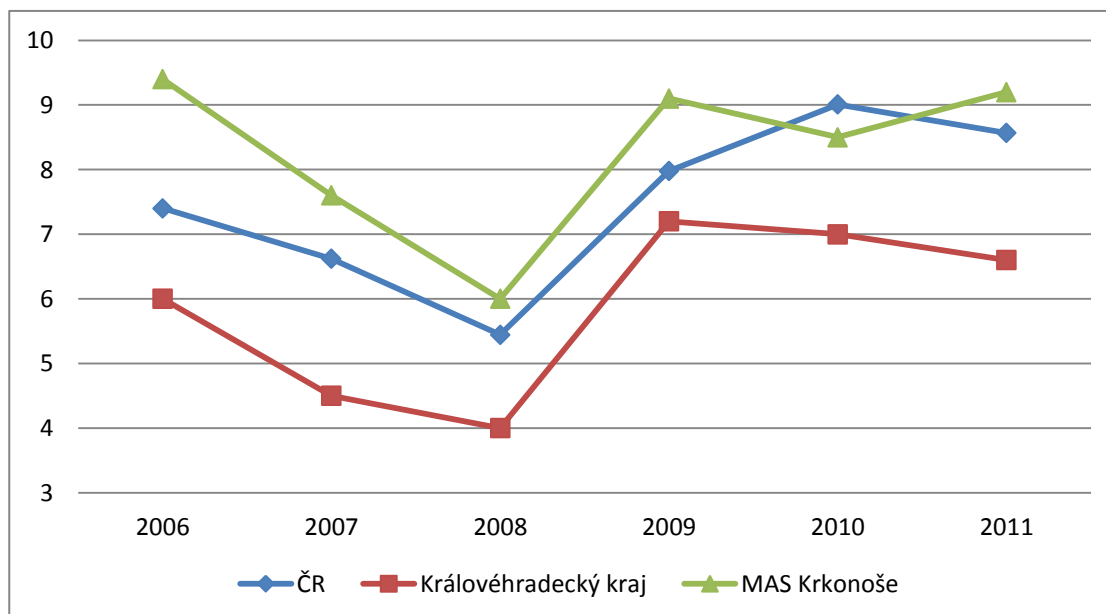
Charakteristika trhu práce je nesmírně ztížena absencí veřejně dostupných aktuálních dat pro úroveň SO ORP i jednotlivých obcí. Z důvodu organizačních změn ve fungování Úřadu práce ČR již delší dobu nejsou aktualizovány veřejně dostupné statistiky na této úrovni, ani již nejsou příslušnými pracovišti Úřadu práce pravidelně vydávány Zprávy o situaci na trhu práce v nižších územních celcích, a proto

chybí jakékoliv aktuální komplexní informace o situaci na místním trhu práce. Některé hlavní statistické údaje byly získány ke květnu 2014 z Úřadu práce v Trutnově.

Pro charakteristiky trhu práce tak budou použita pouze starší data reprezentující jednak vývoj míry nezaměstnanosti v zájmovém území, jednak územní charakter nezaměstnanosti. Starší data ohledně struktury nabídky i poptávky na trhu práce nebudou v této části využita, protože je pravděpodobné, že při dynamice vývoje na trhu práce dnes budou jakákoliv starší data kromě souhrnných údajů (míra nezaměstnanosti) nerelevantní.

Trh práce v regionu je ovlivněn sezónností významné části pracovních míst (vázaných na cestovní ruch). Z hlediska dlouhodobého vývoje je pak ovlivněn především makroekonomickou situací, o čemž vypovídá graf č. 3, kde je zřejmé, že vývoj míry nezaměstnanosti v zájmovém regionu do značné míry kopíruje vývoj míry nezaměstnanosti v kraji i ČR. Do r. 2008 v souvislosti s hospodářskou konjunkturou dlouhodobě klesala míra nezaměstnanosti. Následně došlo vlivem nástupu globální hospodářské recese k rapidnímu meziročnímu zvýšení míry nezaměstnanosti. Zatímco v celé ČR přetrvával nepříznivý vývoj situace na trhu práce i nadále (růst, nebo jen mírný pokles nezaměstnanosti), v Královéhradeckém kraji i MAS Krkonoše se situace zlepšila již v r. 2010. To souviselo se zlepšenými výkony automobilového průmyslu jakožto místního významného odvětví, které byly mj. důsledkem vládních kampaní na podporu prodeje nových osobních aut (tzv. šrotovným). I díky předchozí velmi nízké míře nezaměstnanosti a skutečnosti, že se propouštění v průmyslu ve velké míře týkalo agenturních zaměstnanců (kteří zde byli najímání právě kvůli nedostatku pracovních sil souvisejícím mj. s předchozí nízkou mírou nezaměstnanosti a mezi nimiž bylo velké množství cizinců), dopady hospodářské recese započaté r. 2008 na místní trh práce nebyly kritické. To však může vzhledem k velkému významu pro zaměstnanost nastat při případné budoucí recesi automobilového průmyslu, zejména pokud odbyt automobilů nebude povzbuzen vládními opatřeními.

Graf 3: Vývoj míry nezaměstnanosti v referenčních územích v období 2006 - 2011

Zdroj: MPSV

Pozn.: Míra nezaměstnanosti je pro očištění od sezónních vlivů udávána za měsíc říjen.

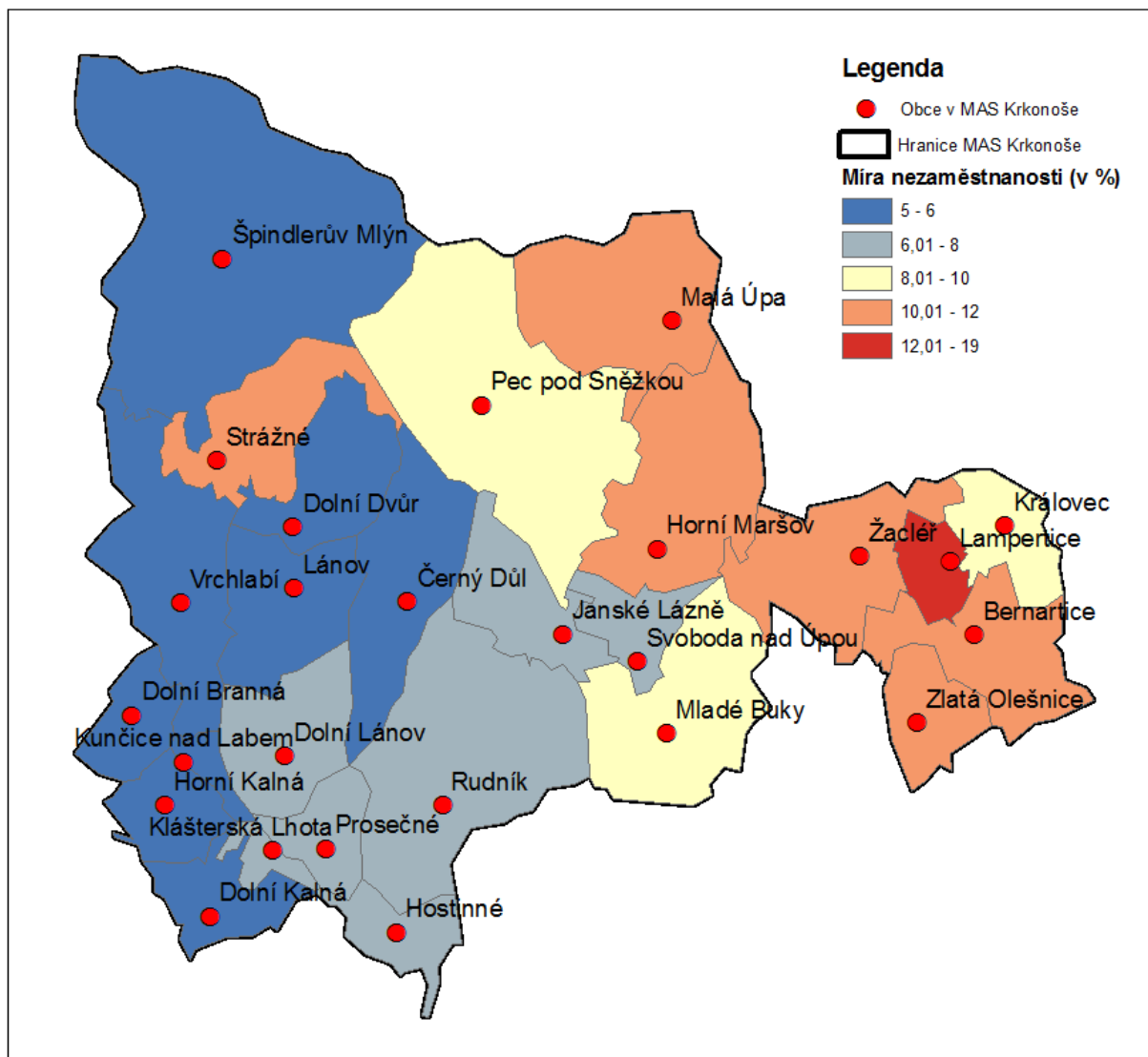
Aktuální údaje o míře nezaměstnanosti (resp. počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání a jejich podílu na ekonomicky aktivní části obyvatel) naznačují pokles v posledních letech. Zatímco v roce 2011 se míra nezaměstnanosti na území MAS pohybovala nad 9 %, v květnu 2014 to již bylo pouze 8,4 % (viz tabulka).

Tabulka 9: Údaje o počtu uchazečů o zaměstnání v květnu 2014

Obec	Počet obyv. ve věku 15-64 let	Počet uchazečů	Počet dosažitelných uchazečů	Počet uchazečů (% počtu obyvatel)	Počet dosaž. uchazečů (% počtu obyvatel)
Bernartice	642	55	54	8,57	8,41
Černý Důl	470	34	34	7,23	7,23
Dolní Branná	688	45	45	6,54	6,54
Dolní Dvůr	176	10	10	5,68	5,68
Dolní Kalná	462	28	27	6,06	5,84
Dolní Lánov	521	37	36	7,10	6,91
Horní Kalná	238	13	12	5,46	5,04
Horní Maršov	712	88	86	12,36	12,08
Hostinné	3042	286	279	9,40	9,17
Janské Lázně	537	47	47	8,75	8,75
Klásterská Lhota	136	10	10	7,35	7,35
Královec	134	6	6	4,48	4,48
Kunčice nad Labem	416	36	34	8,65	8,17
Lampertice	304	45	44	14,80	14,47
Lánov	1238	86	82	6,95	6,62
Malá Úpa	95	6	6	6,32	6,32
Mladé Buky	1582	160	158	10,11	9,99
Pec pod Sněžkou	461	26	26	5,64	5,64
Prosečné	402	34	33	8,46	8,21
Rudník	1484	109	106	7,35	7,14
Strážné	133	14	14	10,53	10,53
Svoboda nad Úpou	1398	108	107	7,73	7,65
Špindlerův Mlýn	824	40	39	4,85	4,73
Vrchlabí	8337	677	653	8,12	7,83
Zlatá Olešnice	137	10	10	7,30	7,30
Žacléř	2197	249	245	11,33	11,15
Celkem MAS	26766	2259	2203	8,44	8,23

Zdroj: Úřad práce Trutnov

Mapa 8: Míra nezaměstnanosti v obcích MAS Krkonoše v období 2006-2011

Zdroj dat: MPSV

Pozn.: Míra nezaměstnanosti je pro očištění od sezónních vlivů udávána za měsíc říjen. Zobrazené hodnoty jsou tedy průměrem míry nezaměstnanosti v obcích v měsíci říjnu v období 2006-2011.

Z územního hlediska je zjevná dlouhodobě lepší situace na trhu práce v oblasti SO ORP Vrchlabí, zatímco situace ve východní části území, a zejména na Žacléřsku je dlouhodobě spíše nepříznivá. Na území Žacléřska je situace na trhu práce daná strukturálními změnami místní ekonomiky, která byla zasažena ukončením těžby černého uhlí, případně i útlumem zaměstnanosti v dalších tradičních odvětvích. Dlouhodobě nejhorší situace je v obci Lampertice, která leží v těsné blízkosti zavřeného dolu Jan Šverma, jenž byl v minulosti dominantním zaměstnavatelem EAO v obci. Situaci na Žacléřsku však může v budoucnosti zlepšit plánovaná výstavba rychlostní silnice R11, která výrazně zlepší dopravní dostupnost alternativních pracovních center pro EAO ze Žacléřska a může případně stimulovat rozvoj místní ekonomiky (včetně příchodu investorů).

Naopak na Vrchlabsku byla příznivá situace na trhu práce spojená zejména s dlouhodobou prosperitou místního průmyslu, jenž ve sledovaném období táhla výroba osobních automobilů a součástek do automobilů. Do situace na trhu práce v zájmovém území se citelně promítá také kondice místního specifického odvětví – sektoru cestovního ruchu, který má zásadní vliv na

zaměstnanost zejména na území KRNAPu. Zde je zjevná diverzifikace situace na trhu práce mezi středisky CR¹ i poměrně horší situace některých středisek (zejména menších středisek v KRNAPu, která jsou závislá na CR) mimo hlavní sezónu.

Na trhu práce obecně platí pravidlo, že čím vyšší dosažené vzdělání má daná osoba, tím rostou její šance na uplatnění. V poslední době výrazně roste poptávka po kvalifikované pracovní síle vyučené v technických oborech, které je v současné době na trhu práce nedostatek, přičemž do budoucna se dá očekávat další zvýšení této poptávky.

5.3 PLOCHY PRO PODNIKÁNÍ

V rámci hospodářského rozvoje regionů existují různé možnosti, jak lokalizovat výrobu. Jednou z možností je rekonstrukce a revitalizace chátrajících a nevyužívaných areálů. Tento způsob je finančně náročný a pro většinu investorů je jednodušší a levnější začít podnikat na „zelené louce“. Přilákání těchto investorů do regionu představuje velkou příležitost, neboť se často jedná o potenciální zaměstnavatele. Proto má mnoho měst a obcí na svém území vyčleněny rozvojové plochy pro budoucí investory. Protože však v Česku dochází po roce 1989 k proměně struktury hospodářství a jeho primárního zaměření, zanikla nebo oslabil část tradičních průmyslových aktivit, které jsou nahrazovány jinými činnostmi, a dochází tak k prostorové změně lokalizace výrobních areálů, které v některých oblastech zanikají z celé řady důvodů (nedostatečné výrobní kapacity, levnější pracovní síla či prostý úpadek daného odvětví). Během této přeměny dochází k opouštění původních průmyslových a zemědělských výroben, které časem chátrají a stávají se z nich tzv. „brownfields“. Vysoká cena spojená s jejich rekonstrukcí či nevyřešené vlastnické vztahy představují významné bariéry v jejich regeneraci či budoucím využitím v území. Tyto objekty či areály si z minulosti často přinášejí také různé ekologické zátěže, což jejich revitalizaci a využití dále komplikuje.

V zájmovém území jsou registrovány brownfieldy v místech někdejší textilní (Lánov, Žacléř), potravinářské (Hostinné) a dřevozpracující (Horní Maršov) výroby. Ve skutečnosti zde však bude mnohem více brownfieldů, které se do krajské databáze z různých důvodů nedostaly. I u rozvojových ploch výroby „na zelené louce“ lze předpokládat, že bude v zájmovém území větší nabídka.

Tabulka 10: Brownfieldy v zájmovém území uvedené v databázi Královéhradeckého kraje

obec	název objektu	rozloha celkem (m ²)/rozloha zastavěna (m ²)	infrastruktura	vlastnictví	limity a omezení - ekologické zátěže zátěží/ochrana území, NP
Lánov	Průmyslový areál Lánov	5300/1700	E,V,K,P	smíšené	lze předpokládat/ne
Hostinné	Labský Mlýn 1	3770/-	E,V,K,P	obecní	ne/památková zóna

¹ Zatímco v „prestižním“ Špindlerově Mlýně byla zaznamenána příznivá situace na trhu práce i mimo hlavní sezónu – což může souviset také s tím, že místní velcí poskytovatelé služeb v sektoru CR najímají v sezóně pracovní sílu odjinud, v menších střediscích, kde převažují spíše malí poskytovatelé služeb v CR je mimo sezónu poměrně vysoká míra nezaměstnanosti (přičemž v hlavní sezóně zde klesá míra nezaměstnanosti až o několik p.b.). Ve střediscích, která se nachází na okraji KRNAPu, byla situace na trhu práce příznivější, protože zde zpravidla není taková závislost na sektoru CR.

Hostinné	Labský Mlýn 2	1171/-	E,V,K,P	obecní	ne/památková zóna
Žacléř	Areál bývalého Textlenu	21000/5716	?	soukromé	lze předpokládat/ne
Horní Maršov	Továrna Mechanika, Temný důl	4856/2183	E	soukromé	ne/ochranné pásmo NP

Zdroj: Databáze rozvojových lokalit Královéhradeckého kraje

Tabulka 11: Greenfieldy v zájmovém území uvedené v databázi Královéhradeckého kraje

obec	název	plocha (ha)	budoucí způsob využití
Hostinné	Dlouhá louka	10	výroba
Lánov	PZ - Kovársko	15	podnikání, lehký průmysl
Černý Důl	E1	1,5	výroba a skladování
Černý Důl	E3	4,2	výroba a skladování
Žacléř	PZ Žacléř	17,5	výroba a služby

Zdroj: Databáze rozvojových lokalit Královéhradeckého kraje

5.4 SHRNUÍ

- V zájmovém území je poměrně vysoká intenzita ekonomické aktivity spojená zejména s rozvinutým sektorem CR. V posledních letech zde docházelo stejně jako v celé ČR k růstu počtu ekonomických subjektů, a to mj. ve spojitosti s podmínkami k podnikání (švarcsystém, výhody OSVČ, apod.).
- V území MAS Krkonoše mají značný význam velcí zaměstnavatelé, reprezentovaní především průmyslovými podniky. Mezi nimi dominuje továrna Škoda Auto a.s. ve Vrchlabí, význam automobilového průmyslu zvyšuje přítomnost několika dalších subdodavatelů. Rizikem je případná recese automobilového průmyslu, která by v regionu velmi ztížila situaci na trhu práce. Kromě průmyslu je v území vzhledem k místnímu rekreačnímu potenciálu nadstandardně rozvinut i sektor CR, naopak zde má vzhledem k absenci významného střediska menší zastoupení sektor veřejných (a jiných) služeb.
- Vývoj míry nezaměstnanosti negativně ovlivnila globální hospodářská recese započatá r. 2008. Dlouhodobě méně příznivá je situace na trhu práce na Žacléřsku, které se dosud nezpamatovalo z útlumu místních tradičních odvětví (těžba černého uhlí, textilní průmysl), naopak na Vrchlabsku je i díky automobilovému průmyslu dlouhodobě příznivější situace. Významným fenoménem jsou velké mezisezónní výkyvy míry nezaměstnanosti v obcích s významným sektorem CR, což je obzvláště patrné u obcí v KRNAPu.

6 EKOLOGICKÁ SITUACE A OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Při analýze životního prostředí je obzvláště potřeba vzít v úvahu vymezení zájmového území s velmi rozdílnými potřebami z hlediska ochrany životního prostředí, přírody a krajiny. Vymezené území zahrnuje jednak území KRNAP, v jehož rámci jsou nejcennější části území chráněny formou národního parku, a jednak rozsáhlou oblast mimo území národního parku.

6.1 PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

Geologická a geomorfologická situace, nerostné suroviny

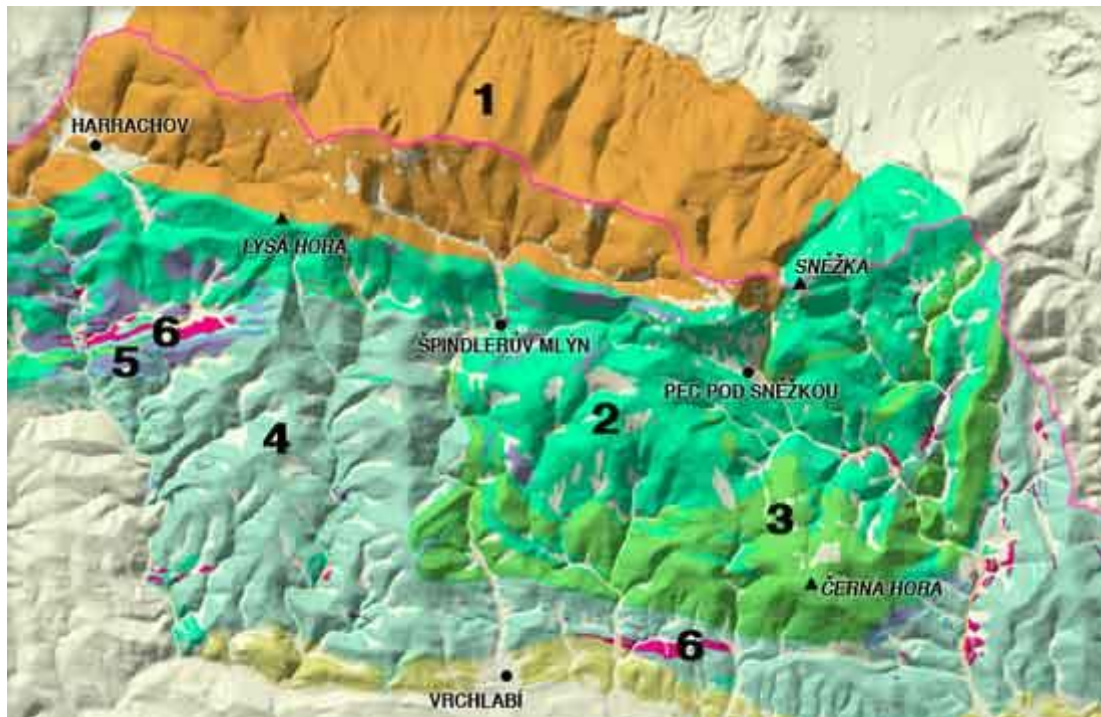
Geologické podloží území je tvořené metamorfity (krystalické břidlice, svor, fylit, ruly), sedimenty (slepence, jílovce, pískovce, prachovce), hlubinnými (žula) a vzácně i výlevnými vyvřelinami. Z ostatních hornin se na stavbě podílejí křemence, krystalické vápence a čedič, jež se významně účastnily při utváření reliéfu a vegetace. Severní část území spadá do geologického celku zvaného krkonoško – jizerské krystalinikum, jižní a východní část území zasahuje do podkrkonošské pánve.

Významnější geomorfologické procesy lze sledovat od poloviny třetihor, kdy v období teplého a vlhkého klimatu docházelo k postupnému obrušování a zarovnávaní reliéfu. Během třetihorního alpinského vrásnění došlo k vyzdvížení celého pohoří a tím i zvýšení sklonu toků, zrychlení odtoku a zintenzivnění eroze, což mělo za následek vznik širokých údolí. Ve čtvrtohorách došlo k výrazné změně klimatu. K území se velmi přiblížil kontinentální skandinávský ledovec, který se následně podílel na modelování povrchu. Jeho pozůstatky, jakož i pozůstatky horského zalednění lze nalézt v podobě morén, přemodelovaných říčních údolí na ledovcová údolí profilu U, apod. Střídání teplot společně s působením mrazu a ledu se podílelo a dále podílí na tvorbě mrazových srubů, kryoplanáčnických teras a kamenných moří. Zahloubení řek ve třetihorách a čtvrtohorách umožnilo vznik krasových jevů na karbonátových horninách. V současné době se na geomorfologickém utváření nejvíce podílí vodní eroze, zvětrávací a svahové procesy. Z geomorfologického hlediska je území výjimečné také výskytem mrazem tříděných forem reliéfu.

Výše uvedený geologický a geomorfologický vývoj se podílel na vzniku a přístupnosti ložisek nerostných surovin. V minulosti se jednalo především o železné, měděné, arzenové a uranové rudy, cín, olovo, stříbro a zlato. Z nerudných surovin černé uhlí, vápenec, dolomit a melafyr. V současnosti je nejvýznamnější těžba krystalického vápence v Horním Lánově a Černém Dole a melafyru v Královci. Těžba dolomitu představuje hlavní zdroj surovin pro podnik Krkonošské vápenky, a.s. Kunčice. Zásoby dolomitu v nejvýznamnější lokalitě v Horním Lánově byly odhadnuty na cca 136 mil. tun s hypotetickou dobou těžby přibližně 300 let (kapacita těžby max. 450 kt/rok).

Obrázek 2: Základní geologická mapa území a jeho okolí

Pozn.: 1) žula, 2) svory a fylity, 3) ruly, 4) břidlice, 5) kvarcity, 6) krystalické vápence

Zdroj: www.ergis.cz

Podnebí a ovzduší

Zájmové území klimaticky náleží do mírného pásu. Hřebeny Krkonoš tvoří překážku pro proudění vlhkého a chladného vzduchu od Atlantiku, což má za následek velké množství srážek a nižší teploty. Vrcholy Krkonoš jsou v průměru výrazně chladnější než podhůří a údolní části.

Průměrná roční teplota na hřebenech Krkonoš se pohybuje mezi 0 – 0,5 °C, ve Špindlerově Mlýně pak + 4,7 °C. Nejteplejším měsícem je červenec, kdy průměrné denní teploty dosahují od 14 °C v podhůří po 8 °C na hřebenech. Nejchladnějším měsícem je leden, kdy se teploty pohybují od -4,5 °C v podhůří až po -7,2 °C na hřebenech. Nižší rozdíl teplot v zimním období je způsoben častým klimatickým jevem, kdy během podzimu a zimy dochází k déletrvajícimu stabilnímu zvrstvení atmosféry s inverzními situacemi (nižší teploty společně s mlhami či nízkou oblačností v údolích a jasno a tepleji na vrcholech).

Území je srážkově poměrně bohaté. Množství srážek roste s nadmořskou výškou a expozicí svahů. Na úpatí hor spadne přibližně 800 mm srážek, zatímco na hřebenech 1200 – 1400 mm. V průběhu celého roku převažují pevné srážky (sníh). Nejvyšší úhrn srážek bývá v srpnu vlivem převažujícího západního proudění, nejméně srážek je zaznamenáno v jarních měsících. Výška sněhové pokrývky dosahuje 150 – 300 cm a na vrcholových místech leží až 180 dní v roce, v podhůří se sněhová pokrývka vyskytuje průměrně 70 – 120 dní. Na závětrných stranách hřebene a na svazích vytváří akumulované vrstvy sněhu, které jsou jedním ze zdrojů častých sněhových lavin.

Proměnlivost větrného proudění je způsobena výraznou členitostí a složitostí terénu. Převažuje severozápadní až jihozápadní proudění větrů. Nejslabší větrné proudění bývá v létě, nejsilnější intenzity dosahuje v zimních měsících.

Vodstvo

Zájmové území je pramennou oblastí několika řek a potoků vč. největší české řeky Labe (samotný pramen však leží mimo zájmové území). Říční síť má stromovité uspořádání, toky jsou charakteristické prudkým spádem a nevyrovnaným podélným profilem. Malou jímavost krkonošských hornin a převážně mělkých zvětralin kompenzují poněkud vysoké srážky a velká lesnatost území, ale při nevelké ploše pohoří i jednotlivých povodí trpí přesto řeky velkou rozkolísaností průtoků, která se projevuje nebezpečnými povodněmi za vydatných dešťů a velmi nízkými průtoky při suchých obdobích. (Povodňová situace v regionu je obsažena v podkapitole Environmentální rizika.) Největší česká řeka Labe u Špindlerova Mlýna dosahuje průtoku 2,14 m³/s, v Dolní Olešnici nedaleko Hostinného již 6,1 m³/s. Hospodářský význam řeky však není v této oblasti natolik významný jako v jeho dalších úsecích.

Pedosféra

Výšková půdní zonace zájmového území je výrazná. Kvalita půd je ovlivněna kyselým, minerálně chudým geologickým podložím a také chladným a vlhkým klimatem, proto je většina půd kyselá. V podhůří se nacházejí hnědé lesní půdy, se stoupající nadmořskou výškou přecházejí v podzoly a rankery až po vrcholové kamenité půdy. Podél Labe a dalších toků se vyskytují nivní a glejové půdy. Specifikum představují 2 – 3 m mocné rašelinné půdy, na nichž došlo k vytvoření unikátních severských ekosystémů, což představuje jeden z nejvýznamnějších přírodních fenoménů místní krajiny. Kyselost půd se zvýšila také v důsledku antropogenní činnosti - vysokých koncentrací imisí v posledních desetiletích 20. století.

Využití krajiny

Předchozí informace týkající se přírodního prostředí naznačují, jaký způsob využití krajiny převládá v obcích zájmového území. Vliv na využití území mají jak přírodní podmínky, tak i požadavky na ochranu přírody a krajiny v jednotlivých zónách národního parku a jeho ochranném pásmu. Jednoznačně se zde projevuje výškový gradient, kdy se vzrůstající nadmořskou výškou klesá podíl zemědělské půdy. V jižní a východní části území je podíl zemědělské půdy na celkové rozloze obcí nadpoloviční. V těchto oblastech je v souladu s podmínkami provozováno v širší míře zemědělství. Podíl zemědělské půdy v horských údolích je podstatně nižší. V místech s vysokým podílem zemědělské půdy je naopak nízká výměra lesů a také trvalých travních porostů (a obráceně). Horské oblasti (s výjimkou vyšších nadmořských výšek) jsou tedy více zalesněné než podhůří.

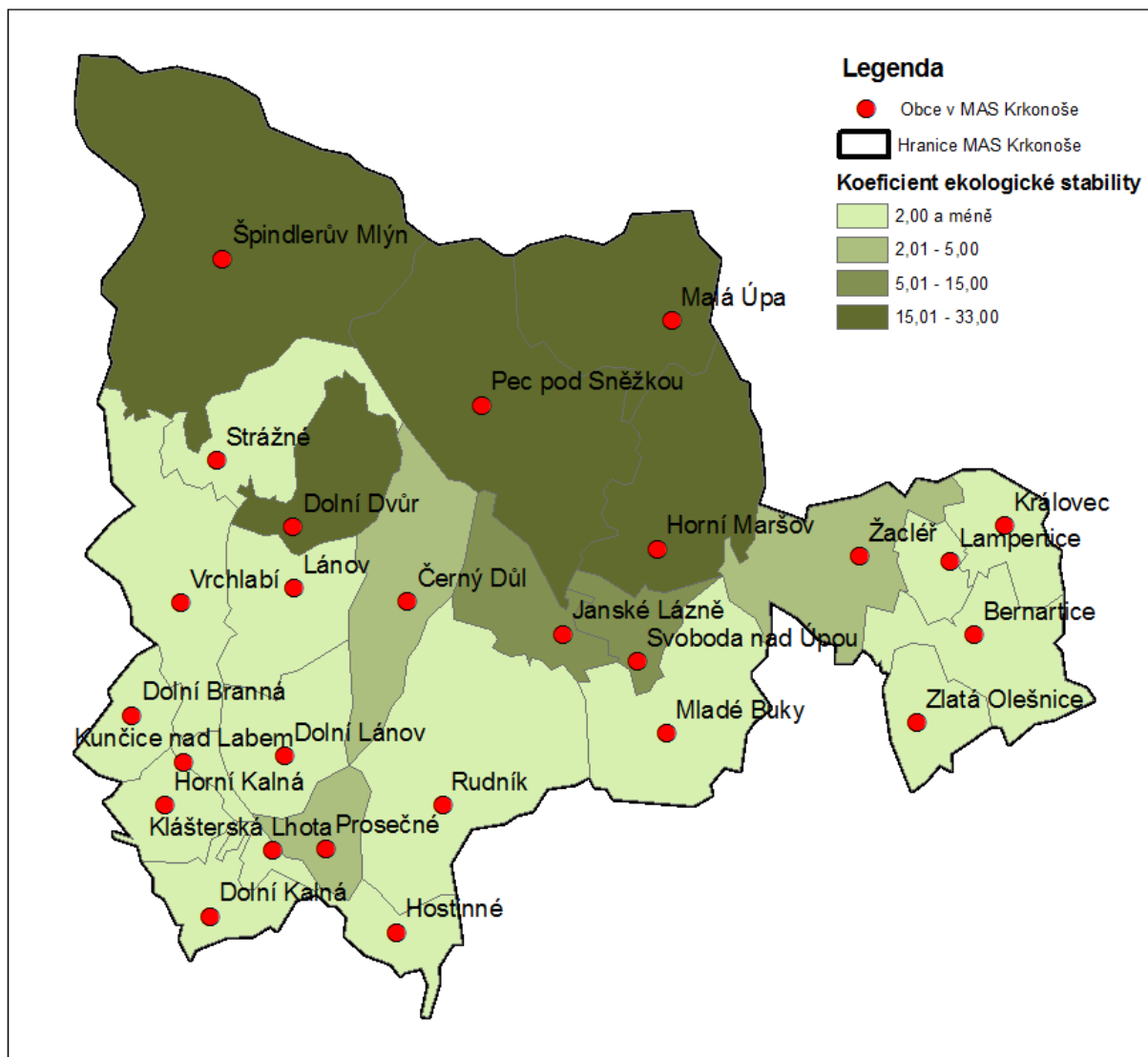
Různé využití ploch v regionu ovlivňuje ekologickou stabilitu území a dá se velmi zjednodušeně vyjádřit koeficientem ekologické stability území, který vyjadřuje poměr ekologicky pozitivně využívaných ploch k ekologicky negativně využívaným plochám. Mezi pozitivně využívané plochy se řadí např. lesy, sady, zahrady, louky a pastviny, vodní plochy, ale i sportoviště či rekreační plochy. Do skupiny negativně využívaných ploch lze zařadit ornou půdu, zastavěné plochy, dopravní stavby či neplodnou půdu. Čím vyšší je hodnota koeficientu ekologické stability, tím je pozitivnější situace pro danou obec. Nižší hodnoty indexu v obcích v podhůří poukazují na vyšší diverzitu lidských činností a zvyšující se intenzitu využívání půdy.

Tabulka 12: Využití půdy v obcích SO ORP Vrchlabí k 31.12.2012

	Celková výměra (ha)	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)	Podíl orné půdy ze zemědělské půdy (%)	Podíl trvalých travních porostů ze zemědělské půdy (%)	Podíl zastavěných a ostatních ploch z celkové výměry (%)	Podíl vodních ploch z celkové výměry (%)	Podíl lesů z celkové výměry (%)
MAS Krkonoše	50 460	42,9	35,6	60,8	9,9	1,1	46,1
Bernartice	1 793	53,2	41,9	55,8	11,7	0,5	34,6
Černý Důl	2 216	30,4	39,7	56,6	7,0	0,8	61,8
Dolní Branná	791	71,8	52,4	44,1	10,3	1,7	16,2
Dolní Dvůr	1 529	11,9	4,5	93,0	3,1	0,7	84,4
Dolní Kalná	970	74,5	60,4	36,9	7,3	0,8	17,3
Dolní Lánov	1 577	69,4	63,2	34,8	6,3	1,2	23,1
Horní Kalná	892	75,1	68,7	29,7	5,4	1,0	18,6
Horní Maršov	2 848	21,9	0,0	98,4	6,0	0,8	71,4
Hostinné	807	36,6	37,9	43,7	21,4	3,0	39,0
Janské Lázně	1 373	5,5	-	94,9	7,3	0,2	87,0
Klásterská Lhota	300	62,1	50,9	45,8	10,0	2,6	25,2
Královec	995	59,7	72,9	26,2	10,3	0,4	29,6
Kunčice nad Labem	306	49,6	33,0	59,4	18,6	2,4	29,4
Lampertice	584	65,8	52,2	44,1	18,8	0,8	14,5
Lánov	1 695	63,0	47,0	49,6	14,8	2,2	20,0
Malá Úpa	2 666	10,9	-	100,0	2,9	0,7	85,4
Mladé Buky	2 678	43,8	50,8	45,8	12,9	0,7	42,6
Pec pod Sněžkou	5 213	9,9	-	99,9	4,7	0,6	84,8
Svoboda nad Úpou	775	33,4	6,4	85,0	14,5	1,7	50,4
Prosečné	834	59,8	61,9	36,1	6,0	1,4	32,8
Rudník	4 268	52,1	47,4	50,0	7,6	0,9	39,5
Strážné	1 768	12,4	0,8	98,9	6,6	0,6	80,4
Špindlerův Mlýn	7 691	4,5	-	99,8	5,1	0,9	89,5
Vrchlabí	2 766	45,5	27,2	63,4	18,2	1,8	34,5
Zlatá Olešnice	943	53,1	58,2	41,1	11,0	0,4	35,5
Žacléř	2 182	39,5	47,2	48,1	9,0	0,4	51,1

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Mapa 9: Koeficient ekologické stability v obcích SO ORP Vrchlabí k 31.12.2012

Zdroj dat: Veřejná databáze ČSÚ

Obnovitelné zdroje energie

Z hlediska obnovitelných zdrojů energie lze uvést především využití biomasy, které bylo podrobně analyzováno v rámci pilotního projektu „Krkonoše – využití biomasy jako obnovitelného zdroje energie“. Koncepce vymezila zájmového území z hlediska zjištění aktuální produkce jednotlivých druhů biomasy a bioodpadů, analyzovala složení disponibilní biomasy, stávající způsob nakládání s ní, doporučila vhodné technologie využití, stanovila celkový potenciál využití a navrhla optimální umístění zařízení na využití biomasy a bioodpadů s ohledem na přepravní vzdálenosti a využití vzniklé energie a odpadních produktů.

Potenciál dalších obnovitelných zdrojů energie je limitován jak ochrannými podmínkami severní části zájmového území – KRNP (využití větrné a vodní energie), tak i přírodními podmínkami (nižší hodnoty slunečního svitu ve srovnání s jinými oblastmi).

Z hlediska možností budoucího vývoje výroby a spotřeby energie lze zmínit existenci pilotního projektu ČEZ Smart Region, který je realizován ve Vrchlabí v rámci koncepce FUTUR/E/MOTION.

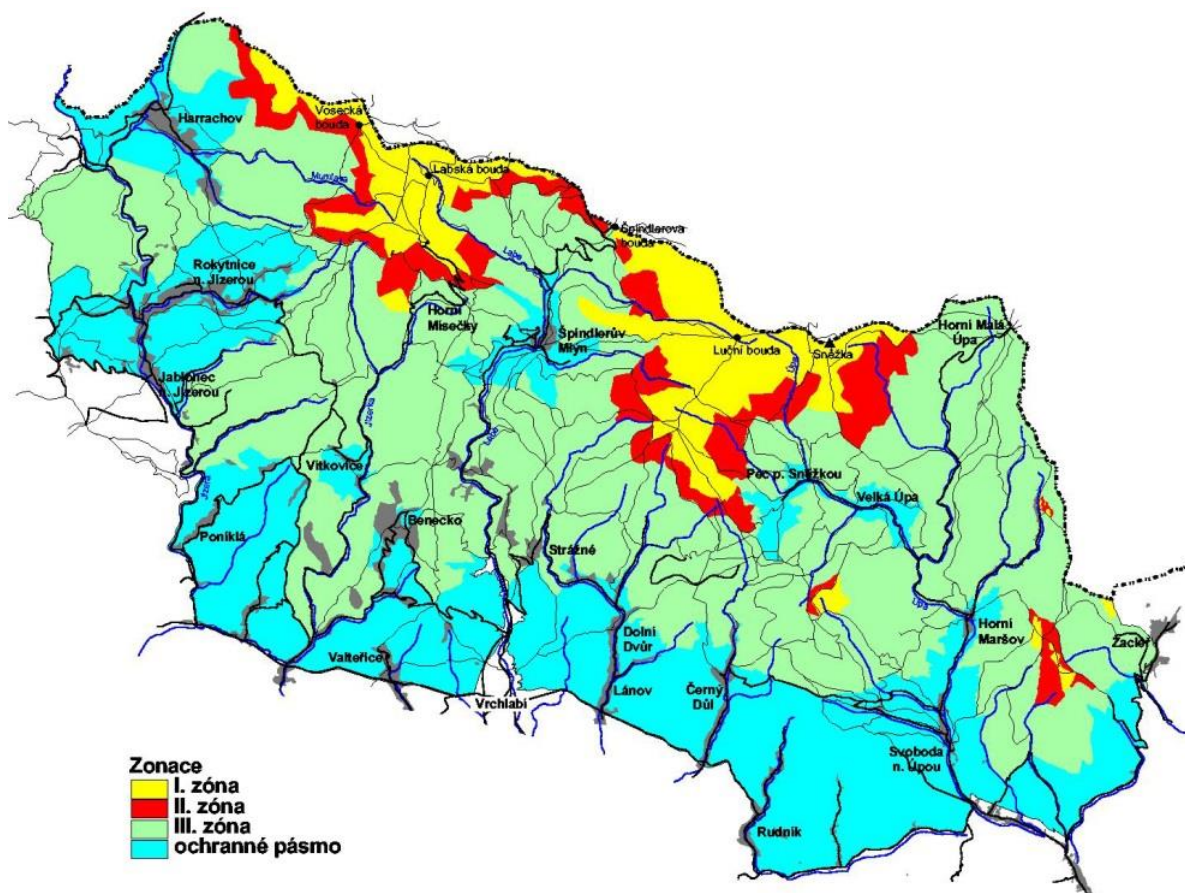
Projekt je zaměřen na ověření funkcionalit konceptu Smart Grids – chytrých sítí, jejichž principem je interaktivní komunikace mezi výrobními zdroji, distribuční sítí a zákazníky o aktuálních možnostech výroby a spotřeby energie. Projekt se zaměřuje především na instalaci inteligentních měřidel, včetně multiutilitních, elektromobilitu a výměnu distribučních zařízení, především kabelů vysokého napětí.

6.2 OCHRANA PŘÍRODY

Na sever zájmového území zasahuje Krkonošský národní park, který je nejstarším národním parkem v Česku. Byl vyhlášen v roce 1963 vládním nařízením a v roce 1986 byl rozšířen o ochranné pásmo. Současná rozloha NP činí 550 km² včetně ochranného pásma. Území národního parku je rozděleno na tři zóny s rozdílným ochranným režimem:

- (I.) zóna KRNAP (přísně přírodní), rozloha 4 503 ha, nachází se v nejvyšších částech pohoří;
- (II.) zóna KRNAP (řízená přírodní), rozloha 3 416 ha, navazuje na pás alpské vegetace lesa a na I. zónu;
- (III.) zóna KRNAP (okrajová), rozloha 28 408 ha se nachází ve středních a nižších polohách Krkonoš.

Mapa 10: Zonace KRNAP

Zdroj: mapový podklad KRNAP

Správa KRNAP sídlí ve Vrchlabí. Správa KRNAP je také relativně významným zaměstnavatelem a nositelem projektů v oblasti. V této souvislosti lze za jeden z aktuálních problémů považovat snižování příjmů KRNAP z rozpočtu MŽP, které může vést jak ke snižování počtu zaměstnanců NP, tak i k omezení některých činností (EVVO, údržba cest a turistických stezek, atd.) a investic v území

Kromě statutu národního parku jsou Krkonoše od roku 1992 také jednou z biosférických rezervací UNESCO v České republice, což mj. znamená, že jejich přírodní hodnoty jsou významné i ze světového hlediska. Jedním z důvodů, ale také podmínek zařazení je spojení ochrany přírodní a kulturní různorodosti s podporou udržitelného ekonomického a sociálního rozvoje. Existence biosférické rezervace (BR) doplňuje aktivity KRNAP v oblasti EVVO, výzkumu a monitoringu přírodního prostředí. Území národního parku dále tvoří evropsky významnou lokalitu (EVL) a ptačí oblast (PO) soustavy Natura 2000, založené na příslušných směrniciích EU, které zakotvují ochranu nejcennějších přírodních stanovišť a živočišných a rostlinných druhů v rámci Evropské unie. Ptačí oblast Krkonoše byla vyhlášena Nařízením vlády č. 600/2004 Sb.

Mezi nejcennější části KRNAP patří rašeliniště na hřebenech Krkonoš, která jsou navíc od roku 2009 zařazeny také mezi celosvětově významné mokřady v rámci Ramsarské konvence. Jejich celková rozloha činí 230 ha.

Mimo území KRNAP a ochranného pásma KRNAP se nenacházejí žádná velkoplošná a maloplošná chráněná území. Výjimkami jsou pouze dva úseky vodních toků zařazených do soustavy NATURA 2000 jako evropsky významné lokality s názvy Labe – Hostinné a Luční potok v Podkrkonoší (ÚAP 2012) a přírodní park Hrádeček, který částečně zasahuje do katastru obce Mladé Buky.

6.3 ENVIRONMENTÁLNÍ RIZIKA

Environmentálních rizik spojených s antropogenní činností je v oblasti několik. Mezi nejvýznamnějšími lze uvést především vysokou turistickou zátěž části území, spojenou s dopady intenzivní dopravy (emise, hluk) a narůstajícím tlakem na využití cenného přírodního území k turistickým a sportovním aktivitám (sportovní infrastruktura, sportovní aktivity, rozvoj rekreačních a ubytovacích zařízení, včetně apartmánového bydlení). Nadměrná návštěvnost, přesněji návštěvnost koncentrovaná v turisticky nejatraktivnějších částech území je hlavní příčinou potenciálních konfliktů. V rámci Konceptce ochrany přírody a krajiny Královéhradeckého kraje je zájmové území (resp. celé území KRNAP) řazeno mezi oblasti velmi vysokou a extrémní návštěvností v rámci kraje.

Dlouhodobě se projevujícím rizikem je vliv emisí z dálkových i místních stacionárních zdrojů znečištění ovzduší na přírodní prostředí. Zhoršená kvalita ovzduší s vrcholem na přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století měla významný dopad především na hřebenové partie západní části území a na lesní ekosystémy, kdy v kombinaci s přírodními podmínkami došlo k destrukci části lesních porostů. Od počátku devadesátých let se situace postupně zlepšuje, nicméně regenerace lesních porostů bude vyžadovat určitou dobu.

Morfologicky členité terény jsou ohroženy zvýšenou erozí půdy, a to jak vodní, tak (na návětrných stranách) větrnou. Současná protierozní opatření nejsou dostatečná. Přestože se v zájmovém území

nachází díky vysokému odtoku málo vydatných zdrojů podzemních vod, a to i v oblastech s nižší nadmořskou výškou, je ochrana před případnou kontaminací stále aktuální, a to zejména v oblastech s průmyslovými a zemědělskými brownfieldy. Staré zemědělské a průmyslové zátěžemi mají dopad i na kontaminaci půdy. Dalším potenciálním environmentálním rizikem je existence poddolovaných a sesuvných území, a to zejména na Žacléřsku, kde jsou rozsáhlá poddolovaná území i haldy jako pozůstatky po těžbě černého uhlí, a v některých částech Krkonoš, které byly významné pro své důlní aktivity.

V zájmovém území lze předpokládat možnost vzniku všech typů přirozených povodní. Regionální povodně, vznikající v důsledku silných srážek s vysokými denními úhrny (letní povodeň) nebo tání sněhu a srážek (zimní a jarní povodeň), mohou zasáhnout zvláště výše položené části povodí řeky Labe, ale i jejích malých či velmi malých přítoků. Nástup povodně v území je relativně rychlý, v rozmezí několika desítek hodin, u malých toků i v řádu několika málo hodin.

V obcích zájmového území, zejména v těch, které leží mimo hlavní turistická centra, nejsou vyšší nároky na ochranu životního prostředí (čištění odpadních vod, nakládání s odpady, lokální topeniště, apod.) vzhledem k jejich umístění v blízkosti národního parku doprovázeny adekvátními příjmy rozpočtu, které by stávající či nezbytné zvýšené náklady kompenzovaly. Uvedený problém se dotýká i turistických center, neboť i jim unikají příjmy z činností, které v nich probíhají.

6.4 SHRNUÍ

- Zájmové území je tvořeno dvěma hlavními krajinnými typy. Severní, horskou část území tvoří pohoří Krkonoše, jižní a východní vrchovinná část leží v Krkonošském podhůří, resp. Broumovské vrchovině. V území jsou poměrně diverzifikované přírodní podmínky, dané rozdílným geologickým podložím, tvary reliéfu, klimatem, půdami, charakterem povodí i krajinným pokryvem.
- Rozdílné přírodní podmínky se odráží i ve využívání území. Zatímco území KRNAPu slouží především k rekreaci, v jižní a východní části území je krajina dlouhodobě intenzivně využívána (zemědělství, těžba, průmysl).
- Mezi nejvýznamnější environmentální rizika patří přetížení území vysokou turistickou zátěží doprovázené mj. zvýšenou dopravní zátěží a rušivými vlivy turismu na ZCHÚ, imisní zátěž spojená s vytápěním domácností a dálkovým přenosem znečišťujících látek, eroze půdy, existence poddolovaných a sesuvných území a povodně.

7 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Technická infrastruktura je nezbytnou podmínkou fungování urbanizovaného území. Jejími hlavními součástmi jsou zásobování vodou z veřejného vodovodu, veřejná splašková kanalizace včetně čistírny odpadních vod, zásobování elektrickou energií a také zásobování plynem prostřednictvím plynovodní sítě. V kapitole je problematika technické infrastruktury zhodnocena na úrovni jednotlivých obcí, jejich vybavenosti a hlavních rozvojových problémů ve vztahu k technické infrastruktuře, u vybraných segmentů technické infrastruktury pak souhrnně za celý region. Hlavním zdrojem informací přitom byly Územně analytické podklady (ÚAP) SO ORP Vrchlabí a Trutnov.

Vybavenost území základní technickou infrastrukturou

Přibližně polovina obcí v regionu není vybavena vlastní splaškovou kanalizací. Jedná se zejména o malé obce. Avšak i některé z obcí populačně větších stále nemají vlastní kanalizaci ani čistírnu odpadních vod, což v některých případech může vést k vypouštění odpadních vod v rozporu s platnou legislativou.

Vodovodem jsou vybaveny všechny obce v území kromě Klášterské Lhoty. Některé jen z části, jako Dolní Dvůr, Horní Kalná, Malá Úpa. Problém představuje zejména skokový sezónní nárůst odběru vody ve větších rekreačních střediscích.

Plynořikována je zhruba polovina obcí. V některých případech však není o plynořikaci mezi obcemi přílišný zájem. Často se totiž stává, že i po dokončení plynořikace obce se lidé z ekonomických důvodů vrací k původnímu lokálnímu topení na tuhá paliva, čímž se do ovzduší dostává vyšší podíl škodlivin.

Problémem výstavby technické infrastruktury je také rozptýlenost zástavby a sevřená údolní poloha řady krkonošských obcí, která snižuje efektivitu a zvyšuje náročnost a nákladnost budování sítí. Při hodnocení vybavenosti sídel na území správního obvodu Vrchlabí technickou infrastrukturou je třeba dále zohlednit, že řada obcí je složena z několika sídel, zatímco vybavenost je v přehledech hodnocena pouze za obce jako celek.

Do této kapitoly byla rovněž přičleněna část týkající se vybraného dalšího občanského vybavení obcí. V případě vybavenosti obcí byla hodnocena také dostupnost poštovních a zdravotních služeb. Poštovní pobočky existují ve 20 obcích (některé jsou otevřeny jen několik hodin denně) a lze očekávat další redukci jejich sítě a koncentraci pošt do větších center. Obdobný vývoj probíhá také v oblasti dostupnosti základních zdravotnických služeb, jejichž zařízení (v některých případech pouze ve formě detašovaných ordinací s ordinačními hodinami pouze ve vybrané dny) se nachází v 15 obcích sledovaného území.

Hlavní rozvojové záměry obcí směřují zejména do bytové výstavby na předem vymezených lokalitách. S tímto rozvojem jsou však spojeny nutné související investice. Jedná se zejména o výstavbu, rozšíření nebo modernizaci sítí technické infrastruktury. Další často uváděné rozvojové záměry jsou spojeny s rozšířením, modernizací, rekonstrukcí či vybudováním objektů a ploch souvisejících s tělovýchovou

a sportem. Jedná se např. o rozvoj i menších lyžařských a sportovních areálů. Důraz není kladen pouze na rozvoj zimních sportů, na významu dále více získávají rozvojové záměry spojené s letními sporty (víceúčelová hřiště, lanová centra, koupaliště či bazény a s nimi spojená relaxace). Z výše uvedeného vyplývá převažující orientace infrastrukturních záměrů do jisté míry na aktivity spojené s cestovním ruchem, tam, kde jsou pro něj podmínky, což může představovat riziko zanedbání rozvoje infrastruktury využívané především místními obyvateli.

Tabulka 13: Technická infrastruktura a vybavenost obcí

	pošta	zdrav. zařízení	kanalizace	vodovod	plynofikace
Bernartice	1	1	-	1	-
Černý Důl	1	1	1	1	1
Dolní Branná	1	-	1	1	1
Dolní Dvůr	1	-	-	1	-
Dolní Kalná	1	1	-	1	-
Dolní Lánov	-	-	-	1	-
Horní Kalná	-	-	-	1	-
Horní Maršov	1	1	1	1	-
Hostinné	1	1	1	1	1
Janské Lázně	1	1	1	1	1
Klášteřská Lhota	-	-	-	-	-
Královec	-	-	-	1	-
Kunčice nad Labem	1	-	-	1	1
Lampertice	-	1	-	1	-
Lánov	1	1	1	1	1
Malá Úpa	1	-	1	1	-
Mladé Buky	1	1	1	1	-
Pec pod Sněžkou	1	1	1	1	1
Prosečné	1	-	-	1	1
Rudník	1	1	1	1	1
Strážné	1	1	1	1	-
Svoboda nad Úpou	1	1	1	1	1
Špindlerův Mlýn	1	1	1	1	1
Vrchlabí	1	1	1	1	1
Zlatá Olešnice	-	-	-	1	-
Žacléř	1	1	1	1	1

Zdroj dat: ÚAP SO ORP Vrchlabí a Trutnov, Česká pošta, VDB ČSÚ

7.1 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA V JEDNOTLIVÝCH OBCÍCH

Bernartice

Vodní režim: Více vodních zdrojů se stanoveným OP I. a II. stupně.

Vodovod: Vlastní vodovod, více zdrojů podzemní vody.

Kanalizace: Chybějící kanalizace s ČOV.

Plyn: Obec není plynofikována. Existuje záměr plynovodu Lampertice – Zlatá Olešnice – Bernartice, který bude realizován v případě dostatečného zájmu v dotčených obcích.

Z občanské vybavenosti se drží pošta a obchod

Shrnutí - problémy k řešení: Chybějící kanalizace s napojením na ČOV, chybějící plynovod.

Černý Důl

Vodní režim: V této oblasti nemá obec problém.

Vodovod: Pokrývá celou obec, včetně Čisté a Fořtu.

Kanalizace: Kanalizace se buduje, využití ČOV Mileta. Další části obce v budoucnu.

Plyn: Obec je plynofikována.

Shrnutí- problémy k řešení: Nutno hledat rovnováhu mezi zimní a letní sezónou – hledat atraktivní místa a aktivity, které

přitáhnou klientelu. Obec má stanovené jasné priority v záměrech: rozvoj lyžařského areálu Špičák, golf v Čisté, rozvojové lokality podle ÚP.

Dolní Branná

Vodní režim: Obec nemá vlastní zdroje. Problémem je špatný stav koryt u regulovaných toků. Nutná revitalizace vodních toků. Na dolním konci obce se objevují velké vody (rozlivy i přes silnici).

Vodovod: Obec má vlastní vodovod napojený na vrchlabský systém.

Kanalizace: Kanalizační systém je v obci vybudován jen v její malé části (dočasná lokální ČOV v centru obce), původně se počítalo s čerpáním do ČOV ve Vrchlábí, teď se mluví o orientaci na Kunčice nad Labem.

Plyn: Obec je plynofikována.

Elektro: Dobře fungující systém.

Shrnutí - problémy k řešení: Kultivovat okolní krajinu (dosadby nelesní zeleně). I nadále se soustředit na optimalizaci dopravních tras a na dovybavení obce technickou infrastrukturou. Provést strategickou rozvahu o dalších směrech rozvoje (vytipování potenciálních rozvojových lokalit).

Dolní Dvůr

Vodní režim: Není žádný problém. Akumulační vodní nádrže neaktuální. Určitý potenciál pro budování MVE. Příležitostí je výstavba retenční nádrže pro umělé zasněžování. Špatný stav koryt.

Vodovod: Na obecní vodovod je napojeno jen několik objektů, jinak vlastní studny a jímky.

Kanalizace: Splaškové vody jímány v bezodtokových jímkách, septicích, několik malých ČOV. Centrální kanalizace a ČOV s ohledem na charakter zástavby je patrně nereálná.

Chybí školní aj. vybavenost – dojíždí se do Vrchlabí a Lánova.

Shrnutí-problémy k řešení: Pokračovat v pořízení územního plánu. Lokalizovat na území obce alespoň jedno kvalitní zařízení pro sjezdové lyžování v délce nad 700–800 m. Doplnění další občanské vybavenosti a zajištění ploch pro přiměřený rozvoj sídelních funkcí.

Dolní Kalná

Vodní režim: Stanovená záplavová území, vč. aktivní zóny, dochází k přehodnocení současného vymezení na Kalenském potoce. V Územním plánu je navržen nový vodní zdroj.

Vodovod: Připravuje se posílení zdrojů, každá místní část má svůj vodovodní systém.

Kanalizace: Řeší se v Územním plánu (centrální ČOV)

Plyn: Není zaveden.

Elektro : Není problém, pro koupaliště bude nová trafostanice.

Obec vybavena ZŠ, MŠ, koupalištěm, hřištěm, zdravotním střediskem.

Shrnutí - problémy k řešení: Všechny rozvojové záměry obce jsou podchyceny v Územním plánu – zejména vybavení veřejnou infrastrukturou (doprava, technická infrastruktura, občanské vybavení).

Dolní Lánov

Vodní režim: V oblasti není problém.

Vodovod: Systém společný s Lánovem a Prosečným (zdroj Lánov, příp. vlastní zdroj).

Kanalizace: S ohledem na charakter zástavby není reálná výstavba centrální čistírny odpadních vod, budou se budovat malé čistírny pro menší soustředěné lokality.

Plyn: Průzkum neprokázal zájem obyvatel, plynofikovat v obci se zatím nebude.

Shrnutí - problémy k řešení: Záměry jsou definovány v územním plánu.

Horní Kalná

Vodní režim: Stanoveno záplavové území na Kalenském potoce. Obec je dotčena návrhem vodní nádrže – na výběru varianty závisí, kam až při eventuální realizaci hladina dosáhne. Diskutována také varianta přivést další kanál.

Vodovod: Systémem je pokryta malá část obce, chystá se rozvod po celém katastru obce.

Kanalizace: Bude řešena územním plánem, patrně vlastní ČOV.

Plyn: Zaveden není.

Elektro: Prochází rekonstrukcí.

Shrnutí - problémy k řešení: Základním tématem je vybavení veřejnou (hlavně technickou) infrastrukturou a potřeba stanovit nové zastavitelné plochy.

Horní Maršov

Vodní režim: Část území obce je v záplavovém území řeky Úpy.

Vodovod: Veřejný vodovod v centrální části obce.

Kanalizace: Kanalizační síť a centrální ČOV v centrální části obce (část Horní Maršov).

Plyn: Zaveden není.

Shrnutí - problémy k řešení: Brownfield továrny Mechanika v části Temný důl.

Hostinné

Vodní režim: Příliš široké stanovené záplavové území u Dlouhé louky (na jih od města) – hrozí údajně zpětné vzduť potoka (zkušenostmi nepotvrzené). Provádějí se protipovodňová opatření. Čistota toků je vyhovující. Možnost revitalizace vodních toků a jejich využití pro MVE.

Vodovod: Přetrvávají technologické problémy s dodávkou vody (nekompatibilita zdrojů), technický stav přivaděče.

Kanalizace : Část města odkanalizována do ČOV, další část kanalizace v projektové přípravě

Plyn: Město je plynofikováno s výjimkou jedné lokality (za mlýnem).

Teplota: Sídliště vytápěno dálkovým topením z Krkonošských papíren, rozvod lze prodloužit do dalších částí města.

Dobrá vybavenost – školy, zdravotnictví

Shrnutí - problémy k řešení: Soustředění na aktivity a budování takových zařízení, jež přitáhnou návštěvníky do města. Podpora rozvoje cykloturistiky. Mezi důležitými záměry je přeložka silnice II/325 v centru.

Janské Lázně

Vodní režim: Významné zdroje slabě termální vody lázeňského významu, OP lázeňských zdrojů.

Vodovod: Veřejný vodovod.

Kanalizace: Veřejná kanalizace.

Plyn: Město je plynofikováno.

Shrnutí - problémy k řešení: Kolize silniční dopravy a chodců (lázeňských hostů) v centru, stavebně technický stav silnice III/2961 v zastavěném území, sezónně nedostačující kapacity parkovišť, střet záměrů s podmínkami ochrany vnitřního lázeňského území (s lázeňským statutem).

Klásterská Lhota

Vodní režim: Stanovené záplavové území patrně neodpovídá zkušenosti.

Vodovod: Na území obce existuje vrt, vodovodní systém ale není vybudován, obec o něj stojí. Zatím zásobování ze studní.

Kanalizace: Systém kanalizace v obci není, návrh je věcí územního plánu a patrně až dalekého výhledu.

Plyn: Není, přípojka jen do Obalovny.

Elektro: Stav sítě nevyhovuje technicky ani kapacitně.

Shrnutí - problémy k řešení: Nutné dokončit územní plán, který bude řešit zejména problematiku veřejné infrastruktury a vymezení zastavitelných ploch. Realizace protipovodňových opatření, v některých místech možná i úprava záplavového pásma, zajistí rozšíření zastavitelného území. Prioritou bude budování technické infrastruktury.

Královec

Vodovod: Veřejný vodovod.

Kanalizace: Systém kanalizace v obci není.

Plyn: Obec není plynofikována. Existuje záměr plynovodu Lampertice – Zlatá Olešnice – Bernartice, který bude realizován v případě dostatečného zájmu v dotčených obcích.

Shrnutí - problémy k řešení: chybějící veřejná kanalizace s napojením na ČOV, plynofikace.

Kunčice nad Labem

Vodovod: Vlastní obec i s vlastním zdrojem, záloha z vrchlabského vodovodního systému.

Kanalizace - Původně se mělo čerpat do ČOV ve Vrchlabí, dnes je záměr výstavby vlastní ČOV (4 500 EO), do níž budou napojeny i obce Valtěřice, Horní Branná a Dolní Branná.

Plyn: Obec je plynofikována.

Elektro: Jsou instalovány malé vodní elektrárny.

Shrnutí - problémy k řešení: Mezi úkoly patří přehodnocení místní změna vedení silnice III. třídy, návrh zastavitelných ploch pro bydlení a průmysl, dobudování technické infrastruktury.

V souvislosti s rozvojem výroby Škody se objevují strategické úvahy o změně koncepce železniční

dopravy: do Vrchlabí vést jen vlečku do areálu Škody a v Kunčicích ukončit trať posledním nádražím, odkud by jiný systém dopravy obsluhoval Vrchlabí (a dosáhl by i do samého centra, tedy lépe než dnes z nádraží).

Lampertice

Vodovod: Veřejný vodovod, na území obce není vodní zdroj.

Kanalizace: Systém kanalizace v obci není.

Plyn: Obec není plynofikována. Existuje záměr plynovodu Lampertice – Zlatá Olešnice – Bernartice, který bude realizován v případě dostatečného zájmu v dotčených obcích.

Shrnutí - problémy k řešení: chybějící veřejná kanalizace s napojením na ČOV, plynofikace.

Lánov

Vodní režim: V této oblasti není problém.

Vodovod: Systém rozvodů společný s Dolním Lánovem a Prosečným.

Kanalizace: Buduje se kanalizace s ČOV.

Elektro: Chybí zokruhování vedení VN Lánov – Dolní Dvůr s vedením VN Hořejší Vrchlabí – Strážné, což vede k častým výpadkům zásobování el. energií při poruchách.

Shrnutí - problémy k řešení: V obci jsou k řešení následující problémy/záměry: úprava centra, průtah silnice I/14, zajištění odvozu surovin z lomu na vápenec lanovkou, silniční obchvat Vrchlabí, další fungování letiště (příp. změna statusu), nádrž na Vápenickém potoce, rozvoj určitých provozoven (např. areál recyklace z demolicí). Základní rozvojový rámec je dán územním plánem, není důvod změny jeho zásadní rozvojové koncepce. Předpokládá se jeho koordinace s komplexními pozemkovými úpravami.

Malá Úpa

Vodovod: Veřejný vodovod v části obce (Horní Malá Úpa).

Kanalizace: Veřejná kanalizace v části obce (Horní Malá Úpa).

Plyn: Obec není plynofikována.

Shrnutí - problémy k řešení: Střet záměrů rozvoje (vymezování zastavitelných ploch) s ochranou přírody a krajiny.

Mladé Buky

Vodní režim: Část obce v záplavovém území řeky Úpy.

Vodovod: Veřejný vodovod.

Kanalizace: Veřejná kanalizace v intravilánu obce, kanalizace chybí v části Hertvíkovice (napojena na síť kanalizační Trutnova s ČOV v Bohuslavicích).

Plyn: Obec je plynofikována.

Shrnutí - problémy k řešení: Záplavové území řeky Úpy, bodové závady na silnici I/14 v intravilánu obce, silnice I/14 vedená částí Hertvíkovice, chybějící kanalizace v části Hertvíkovice.

Pec pod Sněžkou

Vodovod: Veřejný vodovod.

Kanalizace: Veřejná kanalizace s centrální ČOV.

Plyn: Obec je plynofikována.

Shrnutí - problémy k řešení: Brownfield Pec pod Sněžkou - Velká Úpa - bývalý hotel Uran, sezónně nedostatečné parkovací kapacity, střet záměrů rozvoje (vymezování zastavitelných ploch, návrh kabelového vedení VN Pec pod Sněžkou - Růžová Hora, návrh MVE Pec pod Sněžkou) s ochranou přírody a krajiny.

Prosečné

Vodovod: Systém rozvodů společný s Lánovem a Dolním Lánovem.

Kanalizace: N není a nebude, obyvatelé budují vlastní čistírny nebo vybavují septiky biofiltry.

Plyn: Je zaveden asi do poloviny obce, ubývá zájem obyvatel o připojování.

Elektro: Je po rekonstrukci.

Shrnutí - problémy k řešení: Soustředit se na pořízení územního plánu, který navrhne další zastavitelná území pro rozvoj bydlení. Sledovat rozvoj služeb, pracovních příležitostí v místě.

Rudník

Vodovod: Kolauduje se vodojem, optimalizuje se vodovodní soustava. Nový vodovod v Javorníku (postupné napojování). Nový řad v Bolkově, přípojky v blízké budoucnosti.

Kanalizace: Projektová příprava hlavních řadů na celém území Rudníku (některé části ovšem budou stěží realizovatelné (Javorník, Bolkov) až do ČOV v Hostinném.

Elektro: Není problém, místně probíhají rekonstrukce (Janovice – kabelizace, Terezín sídliště).

Plyn: V podstatných částech obce je zaveden (až do Terezína), nebude se dále rozšiřovat.

Teplá: Záměr vedení horkovodu z Trutnova do Škody Vrchlabí (příležitost, hrozba pro krajinný ráz).

Shrnutí - problémy k řešení: Pro obec je v nejbližší době prioritou řešení kanalizace a alespoň místní úpravy na trase silnice I/14, které povedou ke zvýšení bezpečnosti chodců a cyklistů (zejm. budování chodníků v nejexponovanějších úsecích). Rehabilitaci by zasloužily bývalé lázně Fořt.

Strážné

Vodovod - Vodovodem pokryta asi polovina obce, projektová příprava pro další rozšíření sítě.

Kanalizace: Pokryta jen část obce, napojením do vlastní ČOV. V projektové přípravě je rozšíření systému kanalizace a napojení na ČOV ve Vrchlabí.

Plyn: Není v obci zaveden

Shrnutí - problémy k řešení: Záměr polyfunkčního domu s parkovišti (přestavba). Sledovat možnost propojení Strážného (Lom) se Špindlerovým Mlýnem velkou lanovkou (vč. sjezdovky) a výhledově Rudolfova s Dvorskou boudou.

Svoboda nad Úpou

Vodní režim: Část zastavěného území v záplavovém území řeky Úpy, část území města v OP zdrojů vody a v CHOPAV Krkonoše.

Vodovod: Veřejný vodovod.

Kanalizace: Větší část města napojena na kanalizaci.

Plyn: Obec je plynofikována.

Shrnutí - problémy k řešení: Brownfield průmyslového areálu, záplavové území řeky Úpy, nadzemní teplovodní vedení vedené krajinou a zastavěným územím, střety záměrů na vymezení zastavitelných ploch s limity ochrany přírody a krajiny.

Špindlerův Mlýn

Vodní režim Problémem jsou jak záplavy, tak vodní eroze. Dobrá kvalita vodních zdrojů, vysoké zastoupení vodních toků a ploch – příležitost pro budování MVE a nádrží pro umělé zasněžování.

Záplavové území zasahuje do zastavěného území obce. U regulovaných toků je špatný stav koryt (zdí).

Plyn: Je v celém městě zaveden. Dlouhodobě se zlepšující kvalita životního prostředí.

Vodovod: Vodovod má vlastní zdroje.

Kanalizace: Kapacita čistírny odpadních vod (napojen i Bedřichov) je na hranici. Chybí kanalizace i vodovod Labské. Horské boudy mají vlastní čistírny.

Shrnutí- problémy k řešení: Vizí rekreačního rozvoje je propojování a zokruhování areálů: Medvědin–Svatý Petr, Lom Strážné–Špindlerův Mlýn. Dopravním záměrem je výstavba parkovacích domů kombinovaných s další infrastrukturou (služby, různé atrakce, tak aby i v létě byl zájem). Posoudit je nutno záměr automobilového propojení s Polskem přes Špindlerovku - rozšíření klientely o Poláky. Sledovat i trasu místní komunikace Hromovka–Strážné – jako alternativu, zokruhování, rezerva pro záchranný systém, nikoliv regulérní komunikace. Dalším problémem je prodloužení pobytu rekreatantů (jak v čase, tak sezóně), a to zajištěním aktivit a atraktivit, které pomohou překonat nepřízeň počasí:

herny, bazény, hlídání dětí Cíl: omezit další výstavbu, ale posílit služby. Nezvyšovat lůžkovou kapacitu (s výjimkou služebních bytů a dobrých hotelů).

Vrchlabí

Vodní režim: V oblasti Škodovky došlo k záplavám – proto vybudován odlehčovací kanál od Vápenického potoka do Labe (bere 50letou vodu), dále suchý poldr na území Lánova. Špatný stav vodních koryt.

Vodovod: Bez problémů.

Kanalizace: Dobudovává se kanalizace a rekonstruuje a posiluje se ČOV (na 5 000 EO, akce „ Čisté Horní Labe“ připojí se Horní Labe a Strážný).

Plyn: Rozvody v podstatné části města

Shrnutí - problémy k řešení: Územní plán obsahuje dostatečnou nabídku rozvojových ploch. Velkou příležitostí je vybudování sportovně-rekreační zóny. Přetrvávajícím úkolem je odstranění lokálních dopravních závad uvnitř sídla. Problematickým záměrem je dřívější záměr Škody o zavedení tepla do areálu (horkovod z Mladých Buků).

Zlatá Olešnice

Vodovod: Veřejný vodovod.

Kanalizace: Systém kanalizace v obci není.

Plyn: Obec není plynofikována. Existuje záměr plynovodu Lampertice – Zlatá Olešnice – Bernartice, který bude realizován v případě dostatečného zájmu v dotčených obcích.

Shrnutí - problémy k řešení: Areál zemědělské výroby v intravilánu obce, silnice I/16 vedoucí intravilánem obce, chybějící veřejná kanalizace s napojením na ČOV, plynofikace, sesuvná území.

Žaclěb

Vodovod: Veřejný vodovod.

Kanalizace: Veřejná kanalizace s centrální ČOV.

Plyn: Obec je plynofikována.

Shrnutí - problémy k řešení: Část území města poddolována, brownfield bývalé textilní továrny, ekologické zátěže po těžbě černého uhlí.

7.2 SHRNUTÍ VYBRANÝCH SEGMENTŮ TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

Zásobování pitnou vodou

Zásobování pitnou vodou poměrně solidně pokrývá potřeby zájmového území, kde jsou zaznamenány zpravidla pouze dílčí (místní nedostatky). Vodovodem jsou vybaveny všechny obce v území kromě Klášterské Lhoty, mnohé obce však jen z části, jako Dolní Dvůr, Horní Kalná, Malá Úpa. Některé obecní vodárenské systémy jsou zastaralé, kapacitně neumožňují další rozvoj obcí a vyžadují modernizaci (např. v Horní Kalné). Některé odlehlejší části obcí nejsou napojeny na veřejný vodovod (např. části Labská a Přední Labská ve Špindlerově Mlýně). Problém představuje zejména skokový sezónní nárůst odběru vody ve větších rekreačních střediscích.

Zájmové území je zásobované pitnou vodou z povrchových a částečně i podzemních zdrojů. Jediný významný skupinový vodovod je vodovod Trutnov, který zásobuje více obcí či měst (Trutnov, Mladé Buky, Svoboda nad Úpou, Jánské Lázně a Horní Maršov). Vodárenský systém města Vrchlabí je propojen s dalšími vodárenskými sítěmi okolních obcí a je schopen je dotovat – jde o obce Dolní Branná, Lánov a Kunčice. Tyto obce však zpravidla využívají vlastní zdroje pitné vody a napojení na systém Vrchlabí má pouze charakter záložního zdroje. Ostatní vodovody mají spíše lokální charakter.

Kanalizace a ČOV

Přibližně polovina obcí v regionu není vybavena splaškovou kanalizací. Jedná se zejména o malé obce v jižní a východní části území. Avšak i některé z obcí populačně relativně větších stále nemají kanalizaci ani čistírnu odpadních vod, což v některých případech může vést k vypouštění odpadních vod v rozporu s platnou legislativou.

Řada dalších obcí sice disponuje splaškovou kanalizací napojenou na ČOV, která nicméně nepokrývá celý intravilán obce, nebo ho dokonce pokrývá jen z menší části.

Odkanalizování obcí v zájmovém území je však z části komplikováno členitým reliéfem a rozvolněnou zástavbou obcí, což jsou faktory, které znemožňují ekonomicky efektivní řešení potřeb čištění splaškových vod pomocí sítí splaškové kanalizace s centrálními ČOV. Čištění splaškových vod z obcí s řídkou a rozvolněnou zástavbou, odlehlejších částí obcí a izolovaně stojících domů je nutné řešit pomocí malých domovních ČOV, případně malých, izolovaných systémů splaškové kanalizace s vlastními ČOV.

Pro zajištění naplňování platné legislativy, minimalizaci znečišťování vodních recipientů splaškovými vodami a posílení rozvojového potenciálu mnohých obcí bude nutné pokračovat v budování systému splaškové kanalizace v obcích a místních částech bez vlastní kanalizace, rozšiřování a případně i modernizování stávajících systému kanalizace a ČOV.

Zásobování elektrickou energií

Zásobování elektrickou energií řešené oblasti vychází ze současné konfigurace a rozložení napájecích bodů VVN/VN, případně VN/VN. Dodávka elektrické energie je řešena z podstatné části z propojené přenosové soustavy VVN ČEPS, a. s., v návaznosti na distribuční zařízení ČEZ Distribuce, a. s. Podstatná část elektrické energie je odebírána z nadřazeného systému 400 kV z elektrické stanice

Neznášov 400/110 kV, která je základním napájecím bodem v systému 110 kV Královéhradeckého kraje.

Na krytí spotřeby elektrického výkonu v řešené oblasti se určitou měrou podílejí i místní zdroje – závodní elektrárna KRPA Hostinné (4 MW) a malé vodní elektrárny (MVE) soukromých vlastníků a firem (cca 4,5 MW). Z MVE je vyrobená elektrická energie dodávána do distribuční sítě VN, případně NN. Výkon dodávaný z těchto zdrojů není pro celkovou výkonovou bilanci oblasti nijak rozhodující a má pouze místní význam.

Zásobování obyvatelstva a průmyslu v řešené oblasti elektrickou energií zajišťuje napájecí bod – TR 110/35 kV Vrchlabí, instalovaný transformační výkon 3×25 MVA, odhadované max. zatížení 70 %. Na řešenou oblast připadá pochopitelně pouze dílčí podíl elektrického příkonu z výše uvedeného zdroje. Z tohoto zdroje je zásobováno mimo řešenou oblast i široké okolí okresů Trutnov a Semily.

Řešené území je z hlediska zásobování elektrickou energií řešeno dvěma napěťovými systémy 35 a 10 kV. Systém 35 kV (vrchní vedení) je základní nositelem odběru elektrického výkonu v celém řešeném území. V horských oblastech, včetně města Vrchlabí, je uplatněn napěťový systém 10 kV (kabelové rozvody) pomocí transformací 35/10 kV.

Zajištění západní části řešeného území elektrickou energií je z hlediska současných výkonových požadavků odběru vyhovující.

Vážný stav v zásobování elektrickou energií je očekáván ve východní části horské oblasti Krkonoš, zásobovanou systémem 10 kV, výkonově orientovanou na transformovny 35/10 kV Rudník a Pec pod Sněžkou. Tuto technicky nevýhodnou situaci řeší z části nově vybudované vedení 2x110 kV Poříčí - Horní Maršov, v současné době provozované napětím 35 kV. Ve výhledu převezme zásobování této části Krkonoš nová transformovna 110/35 kV Horní Maršov, na kterou bude napojena oblast Pece pod Sněžkou, Albeřic, Lysečín, Rýchor a Janských Lázní. V prostoru žacléřska je situace v systému VN stabilizována (ÚAP SO ORP Trutnov 2012).

Zásobování plynem

Stávající stav: Správní území je zásobováno zemním plynem z páteřního vysokotlakého plynovodu DN 300, ze kterého jsou vysazeny jednotlivé větve VTL plynovodu. Páteřní VTL plynovod vede přes Jilemnici a Vrchlabí směrem na Trutnov.

Z páteřního plynovodu jsou vysazeny odbočky DN 200 z Vrchlabí do Špindlerova Mlýna, DN 200 z Čisté v Krkonoších do Pece pod Sněžkou, DN 150 z Vrchlabí do Hostinného. Dále jsou vysazeny odbočky DN 150, DN100, DN80 k regulačním stanicím VTL/STL, které slouží pro zásobování místních sítí.

Správce systému: Správcem plynárenského zařízení je RWE Distribuční služby, s. r. o.

Stupeň vybavení: Území má střední stupeň plynofikace. Z větší míry jsou plynofikována zejména města (Vrchlabí, Hostinné, Špindlerův Mlýn, Žacléř, Mladé Buky, Svoboda nad Úpou, obec Lánov), z menší pak obce venkovského charakteru, kde napojení velké části domovního fondu není ekonomicky zcela efektivní (Čermná, Černý Důl, Dolní Branná, Kunčice n.L., Pec pod Sněžkou, Proseč, Prosečné, Rudník). Z územního hlediska chybí plynofikace zejména ve východní části zájmového

území, kde existuje záměr realizace VTL plynovodu Lampertice – Zlatá Olešnice – Bernartice. Distributor zemního plynu má zájem plynofikovat i zbývající obce, místy však záměry plynofikace narážejí kromě ekonomických limitů i na limity využití území (KRNAP, ÚSES, lesy, apod.). Plynofikace závisí na zájmu obcí a při realizaci na zajištění finančních prostředků. V současné době zájem ze strany obcí nebyl potvrzen.

Pozitiva a příležitosti: Do budoucna je možné plynofikovat další lokality ze stávajících regulačních stanic, případně z nových regulačních stanic. Plynofikační studie se provádějí podle požadavků obcí a jsou konzultovány s distributorem plynu. Rozhodující pro navržená řešení je přenosová kapacita stávajících plynovodů. V současné době jsou kromě VTL plynovodu Lampertice – Zlatá Olešnice – Bernartice známé záměry na lokální rozšíření stávající STL sítě v jednotlivých částech řešeného správního území, které nemají vliv na stávající zařízení a nevyvolávají tedy podmíněné investice.

Negativa a hrozby: Jednoznačně pozitivní dopad plynofikace na životní prostředí je do jisté míry ohrožen přechodem části obyvatel zpět k nekvalitnímu spalování pevných paliv případně ústupem od záměru plynofikovat, a to z důvodů cenových. Tento problém je třeba řešit (a řeší se) na centrální celostátní úrovni.

Odpadové hospodářství

V území správního obvodu ORP Vrchlabí se nachází jedno významné zařízení odpadového hospodářství – **skládku odpadů Dolní Branná** (kategorie SOO-1, SOO-3, Marius Pedersen, a. s., Hradec Králové). Jedná se o relativně velkou skládku v jihovýchodní části obce, která s celkovou kapacitou 1 500 000 m³ odpadů zaujímá druhé místo (po skládce Trutnov – Kryblice) mezi celkovými 25 provozovanými skládkami odpadů v Královéhradeckém kraji (v roce 2007).

Na produkci odpadů v zájmovém území se nezanedbatelnou měrou podílejí také návštěvníci území, kteří přispívají k poměrně vysokému množství komunálního odpadu na jednoho obyvatele. Na druhou stranu je zde poměrně vysoká míra separace odpadu. V řešeném území se nachází několik sběrných dvorů vč. míst pro ukládání nebezpečného odpadu. V zájmovém území se nevyskytuje žádná spalovna odpadu a žádné zařízení na odstraňování nebezpečného odpadu.

7.3 OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE

Solární energie

Využití solární energie pro vytápění a ohřev teplé užitkové vody je v tomto klimatickém pásmu méně výhodné. Přesto se jedná o příspěvek ke zlepšení stavu životního prostředí a jako takový je doporučen. Nejčastěji je tento systém využíván k ohřevu teplé užitkové vody v letních měsících.

Fotovoltaické systémy

Na území České republiky rozdíly v množství dopadající energie nejsou příliš výrazné (velmi přibližně můžeme počítat s 1 MWh na metr čtvereční za rok).

Nespornou výhodou je z dlouhodobého hlediska spolehlivost dodávky a dlouholetá životnost (až 35 let). Dále je výhodné tento systém kombinovat s větrnou elektrárnou, neboť se vzájemně doplňují.

V oblasti řešeného zájmového území je z celospolečenského hlediska budování těchto systémů žádoucí a pro fotovoltaické systémy zde není prakticky žádné omezení (v porovnání s jinými lokalitami).

Větrné elektrárny

Větrná turbína potřebuje k přifázování rychlost větru 3-4 m/s, ovšem v takovém případě je její účinnost velmi malá. Až při rychlostech větru vyšších než 10 m/s začíná větrník dosahovat optimálního výkonu. Z pohledu síly větru je situace u nás pro větrné elektrárny nepříznivá. Podle větrné mapy České republiky, kterou sestavuje Ústav fyziky atmosféry Akademie věd, nepřesahuje na většině našeho území rychlost větru 4 m/s.

Přesto je možné takováto zařízení budovat, a to jak samostatně, tak v kombinaci s fotovoltaickými panely nebo jinými obnovitelnými zdroji energie. Je třeba však mít na zřeteli, že takováto zařízení budou jen těžko realizovatelná v oblasti KRNP.

Geotermální energie

Jedná se převážně o využití pomocí tepelných čerpadel. Zařízení dodávaná na trh v dnešní době odpovídají hygienickým předpisům z hlediska hluku. Mají rovněž vysokou účinnost a prakticky celoroční provoz. Přesto je stále nutný doplňkový zdroj pro pokrytí topných špiček. Nejčastěji používaná čerpadla jsou vzduch-voda nebo vzduch-vzduch. Pro vhodnost použití tepelného čerpadla (a jeho typu) je rozhodující celoroční bilance.

Rozbor dalších podmínek pro využití nízkoteplotní i vysokoteplotní geotermální energie je uveden v kapitole o horninovém prostředí.

Pro všechny výše uvedené systémy platí, že ekonomická návratnost je v delším časovém úseku.

7.4 SHRNUÍ

- Deficity ve vybavenosti technickou infrastrukturou mají zejména menší obce v jižní a východní části území. V těchto obcích zpravidla chybí kanalizace s ČOV, plynofikace, místy nejsou celá sídla pokrytá rozvody pitné vody. V zásobování elektrickou energií je výhledově problematická situace ve východní části Krkonoš, která by měla být odstraněna výstavbou nové transformovny v Horním Maršově, jinak je situace v zásobování elektrickou energií vyhovující.
- V území jsou připravovány záměry rozvoje zásobování vodou, plynem i sítí kanalizace s ČOV. Zatímco ve vodním hospodářství mohou realizaci záměrů usnadnit avizované dotační zdroje z fondů EU, potenciál plynofikace je limitován cenami pro koncové odběratele, které omezují ochotu domácností k odběru plynu.

8 OBČANSKÁ VYBAVENOST, KULTURA, SPOLEČENSKÉ A SPORTOVNÍ AKTIVITY

V kapitole je představena občanská vybavenost zájmového území prostřednictvím popisu sociálních služeb, školství a zdravotnických zařízení a služeb zde provozovaných. V závěrečné části je velmi stručně zhodnocena oblast kultury, sportu a společenských aktivit. Hlavním zdrojem dat zde jsou internetové prezentace poskytovatelů služeb, databáze ČSÚ a koncepční dokumenty pro příslušné oblasti.

8.1 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Sociální infrastruktura je v MAS Krkonoše navázána zejména na hlavní centra území – Vrchlabí, Hostinné a Žacléř, ve kterých se nachází nejvíce subjektů zabývajících se sociálními službami. Poptávka po sociálních službách ve východní části území je také uspokojována poskytovateli sídlícími v okresním městě Trutnově. Poskytované služby jsou zaměřeny na široké spektrum veřejnosti (senioři, tělesně postižení, duševně nemocní, rodiny, děti a mládež, uživatelé drog, osoby v krizi a osoby ohrožené trestnou činností).

Tabulka 14: Domy s pečovatelskou službou na území MAS Krkonoše v roce 2010

Obec	Domy s pečovatelskou službou	Počet bytů v domech
Horní Maršov	1	14
Hostinné	1	53
Svoboda nad Úpou	1	51
Vrchlabí	2	86
Žacléř	1	48
Celkem	6	252

Zdroj: VDB ČSÚ (2014)

Na území MAS Krkonoše se nachází 6 domů s pečovatelskou službou s celkovým počtem 252 bytů. Významnou roli sehrává pečovatelská služba v uvedených městech, která poskytuje terénní služby seniorům a zdravotně postiženým občanům se sníženou soběstačností v jejich domácnostech.

Demografické projekce do roku 2065 ukazují, že počet osob starších 65 let vzroste oproti roku 2010 více než 2,1x a počet osob starších 80 let vzroste více než 4,3x. Na řešení případných důsledků však není dle Strategie Královéhradeckého kraje o oblasti sociálních služeb 2011 – 2016 v současné době naše společnost připravena.

Průměrný věk obyvatel se v Královéhradeckém kraji zvýší do roku 2066 přibližně o 10 let a to ze 40 na 50 let. V rámci celé republiky potřebovalo při sebeobsluze v roce 2010 pomoci přibližně 164 tisíc

obyvatel, do roku 2015 je očekáván nárůst o 21 % a do roku 2020 o téměř 46 %, což ve výsledku bude mít výrazný dopad na flexibilní a kvalitní zajištění systému pomoci prostřednictvím terénní pečovatelské služby, domů pro seniory, center denních služeb či denních stacionářů a domovů se zvláštním režimem.

Domy s pečovatelskou službou představují nejrozšířenější druh sociální infrastruktury. Jedná se o centra denních služeb, denní a týdenní stacionáře. Hlavním cílem je poskytovat ambulantní služby ve specializovaném zařízení s cílem posílit soběstačnost osob se zdravotním postižením a seniorů v nepříznivé sociální situaci, jež může vést k sociálnímu vyloučení. Denní a týdenní stacionáře jsou zaměřeny na podporu osob se zdravotním postižením, závislostí na návykových látkách či dětem v předškolním věku. Domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem se zaměřují na dlouhodobé pobytové služby seniorům a také osob se sníženou soběstačností z důvodu chronického duševního onemocnění či závislosti na návykových látkách. Zbýlá sociální zařízení jsou zaměřena zejména na podporu sociálního poradenství, které je poskytováno osobám v nepříznivé sociální situaci.

Přehled organizací a zařízení poskytujících sociální služby v území ORP Vrchlabí je uveden v následující tabulce.

Tabulka 15: Poskytovatelé sociálních služeb sídlící v území MAS Krkonoše

Obec	Poskytovatel	Druh služby
Dolní Kalná	Služby Dolní Kalná	Terénní pečovatelská služba
Hostinné	Pečovatelská služba Hostinné	Terénní pečovatelská služba
Lampertice	Domov důchodců Lampertice	Domov pro seniory
Vrchlabí	Diakonie Českobratrské církve evangelické	Centrum denních služeb
		Středisko rané péče
	Pečovatelská služba Vrchlabí	Terénní pečovatelská služba
	Domov pro seniory Vrchlabí	Domov pro seniory Domov se zvláštním režimem
Žacléř	Rehamedica Žacléř	Terénní pečovatelská služba

Zdroj: VDB ČSÚ, Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 – 2016.

Pozn.: V tabulce jsou kromě obecně poměrně rozšířené terénní pečovatelské služby uvedena zařízení sociálních služeb definovaná Zákonem č. 108/2006 Sb. o sociálních službách.

Vzhledem k spíše venkovskému a perifernímu charakteru území nelze očekávat, že by přímo v zájmovém území sídlili poskytovatelé široké palety sociálních služeb. Ti jsou vázáni spíše na významná regionální centra, přičemž některé druhy sociálních služeb poskytují organizace s celokrajskou působností. Některé sociální služby jsou v území poskytovány také na terénní bázi poskytovateli sídlícími v Trutnově, Hradci Králové, případně i v jiných místech v Královéhradeckém kraji. Největší koncentrace poskytovatelů sociálních služeb v zájmovém území ve Vrchlabí, význam pro poskytování sociálních služeb v zájmovém území mají také organizace sídlící v okresním městě Trutnově. Kromě služeb uvedených v tabulce č. 14 sídlí ve Vrchlabí i v Trutnově další poskytovatelé sociálních služeb. Jedná se zejména o poradenské a sociálně aktivizační služby pro cílové skupiny seniorů, diabetiků, zdravotně postižených, nevidomých a slabozrakých a neslyšících a nedoslýchavých a domácí ošetrovatelskou péči pro seniory.

8.2 ŠKOLSTVÍ

Vzdělávací infrastruktura v území MAS Krkonoše závisí na populační velikosti obcí, především u základních škol také na historickém hospodářském vývoji. Střední školy se často zaměřují na obory, které jsou ve velmi úzkém vztahu k okolnímu území. V území se nacházejí dvě gymnázia, gymnázium v Hostinném je spojeno se střední odbornou školou zaměřenou na sociální péči a pečovatelskou činnost.

Tabulka 16: Střední a vyšší odborné školy na území SO ORP Vrchlabí a Svazku obcí Horní Labe

město	název školy	hlavní obory
Hostinné	Gymnázium a Střední odborná škola	gymnaziální, sociální péče a pečovatelská činnost
	Odborné učiliště	tradiční učňovské obory
Janské Lázně	Obchodní akademie, odborná škola a praktická škola	obchodní akademie (speciální škola pro tělesně postižené)
	Gymnázium	gymnaziální
Vrchlabí	Střední hotelová škola	cestovní ruch (do konce šk.r. 2015)
	SOŠ a SOU	tradiční učňovské obory

Pozn.: V tabulce není z důvodu přehlednosti uváděn celý název škol.

Středoškolské a učňovské obory „tradičního“ rázu jsou zaměřeny na opravu zemědělských a motorových vozidel, hotelnictví, elektrotechniku či logistiku. Vzdelávací infrastruktura má v území ORP poměrně širokou škálu, přičemž zaměření škol víceméně koresponduje s hospodářskými aktivitami v okolí. Úbytek studentů technický oborů je z části dán konkurencí oborů gymnaziálních a také demografickými podmínkami. Podobná situace panuje i na středních odborných učilištích, ve kterých je zaznamenán velmi nízký podíl na oblasti sekundárního vzdělávání (na úrovni kraje 5 %, přičemž žádanou hodnotou je hranice 7 %). Většina středních škol, zejména odborných, potřebuje nutně ke studiu dostatečné vybavení, které je však v některých případech zastaralé či nedostatečné. Tento problém rovněž souvisí s financováním středních škol, neboť se snižujícím se počtem žáků se snižuje i příjem finančních prostředků.

V oblasti sekundárního vzdělávání je tedy určitá disproporce ve vztahu k možnostem uplatnění v regionu zapříčiněná silnou pozicí gymnaziálního vzdělávání vůči střednímu odbornému vzdělávání, což vede k přetahování nadaných žáků gymnázii, jejichž absolventi (včetně těch, kteří se dále vzdělávají) nemají v regionu dostatečné možnosti uplatnění.

V Janských Lázních sídlí speciální škola pro tělesně postižené, která má celostátní působnost a je určena pro studenty s postižením pohybového aparátu. Na škole jsou vyučovány tři obory sekundárního vzdělávání – obchodní akademie, obchodní škola a praktická škola.

Tabulka 17: Základní a mateřské školy v obcích MAS Krkonoše

Obec	Základní školy	Mateřské školy
Bernartice	1	1
Černý Důl	1	1
Dolní Branná	1	1
Dolní Dvůr	-	-
Dolní Kalná	1	1
Dolní Lánov	2	1
Horní Kalná	1	1
Horní Maršov	1	1
Hostinné	2	2
Janské Lázně	1	1
Klásterská Lhota	-	-
Královec	-	-
Kunčice nad Labem	1	1
Lampertice	-	-
Lánov	1	1
Malá Úpa	1	1
Mladé Buky	1	1
Pec pod Sněžkou	1	1
Prosečné	-	1
Rudník	1	1
Strážné	-	-
Svoboda nad Úpou	1	1
Špindlerův Mlýn	1	1
Vrchlabí	6	4
Zlatá Olešnice	-	-
Žaclěř	1	2

Zdroj: VDB ČSÚ (2014)

Pozn.: Tučné zvýraznění znamená, že je v obci/měště poskytováno základní vzdělání i na II. stupni ZŠ.

V území MAS Krkonoše jsou základní školy kromě Dolního Dvora, Klásterské Lhoty, Královce, Lampertic, Prosečného, Strážného a Zlaté Olešnice ve všech dalších 19 obcích a městech. Základní školy v regionu nabízejí buď pouze I. stupeň výuky, nebo i II. stupeň. Rozhodujícím faktorem je opět populační velikost obce.

Síť mateřských škol je rovnoměrně rozdělena v celém území. Mateřské školy se nacházejí téměř v každé obci, výjimku tvoří nejmenší obce, ve kterých není žádné školské zařízení (Dolní Dvůr, Klásterská Lhota, Královec, Lampertice, Strážné a Zlatá Olešnice). Tyto obce jsou závislé na vyjíždě do zaměstnání, škol a za službami.

Z územního hlediska je menší pokrytí školami také na „venkovském“ jihu a východě zájmového území.

Dle Dlouhodobých záměrů ve vzdělávání a rozvoji vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje (2012 – 2016) docházelo na základě demografického vývoje v předchozích letech ke zvýšení poptávky po

předškolním vzdělávání, přičemž maximálního počtu dětí v mateřských školách mělo být dosaženo v roce 2013. Je proto vhodné, aby byl demografický vývoj ve spádových oblastech mateřských škol i základních škol mapován tak, aby mohlo dojít k včasnému řešení v případě nutné optimalizace. Na základě tohoto trendu je zřejmé, že v budoucnu dojde k nárůstu počtu žáků na prvním stupni základních škol, proto je třeba zřizovatelem řádně uvážit, zda je v určitých případech nutné rušit určité druhy škol např. pouze s I. stupněm. Rovněž byl registrován vyšší počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, proto je vhodné v případě potřeby zajistit kvalifikované asistenty pedagogů.

8.3 ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ A VYBAVENOST

Na území MAS Krkonoše se nachází řada zdravotnických zařízení. Jedná se o nemocnici (Vrchlabí), lázně (Janské Lázně), ozdravovny (Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn), zařízení lůžkové dlouhodobé ošetrovatelské péče (Žacléř) či specializované ordinace (zejména Vrchlabí, Hostinné, Špindlerův Mlýn), jež jsou schopné poskytnout zdravotnickou pomoc stálým obyvatelům či návštěvníkům. Mírně problematická se jeví snížená dostupnost zdravotnických služeb pro obyvatele některých menších obcí (např. Dolní Dvůr, Horní Kalná, Dolní Lánov, Klášterská Lhota, Královec, Malá Úpa). Další problém může představovat obecně panující situace ve zdravotnictví, kterou mimo jiné charakterizuje odchod lékařů do zahraničí a stárnutí praktických lékařů. Tento jev může způsobit snížení standardu zdravotní péče, podobně jako případné uzavření některého ze zdravotnických středisek. Základní zdravotnické služby jsou rovněž poskytovány Horskou službou ČR o.p.s. - Krkonoše, jejíž stanice jsou umístěny ve Špindlerově Mlýně, Peci pod Sněžkou a ve Strážném (v zimní sezóně pak i v Černém Dole, Janských Lázních, Velké Úpě, Malé Úpě – Pomezních boudách a v Žacléři).

8.4 KULTURNÍ, SPOLEČENSKÉ A SPORTOVNÍ AKTIVITY

Vybavenost obcí v území MAS Krkonoše pro kulturní, společenské a sportovní aktivity potřebnými zařízeními využitelnými obyvateli, příp. také návštěvníky území ORP lze považovat vzhledem k možnostem obcí v zájmovém území za vyhovující. V této oblasti se nachází především dostatek zařízení „běžné“ kultury, nejrůznější společenské akce i sportovní soutěže pro všechny věkové skupiny. Naopak alternativní kulturní zařízení jsou vlivem relativně slabé poptávky dosud spíše ojedinělá a omezují se na větší města, jako Vrchlabí a Hostinné. V území se nachází několik kin, z nichž většina má malé sály pro příležitostné promítání. Víceúčelový sál je ve Vrchlabí.

V obcích a městech regionu je možné jednak zaznamenat velké množství tradičních místních akcí orientovaných zejména na místní či přesporní obyvatele (městské a obecní slavnosti, poutě, plesy, hudební zábavy, vánoční koncerty, sportovní utkání a soutěže, dětské dny, apod.), které jsou tradičně pořádány prakticky v každé obci, jednak akce orientované na návštěvníky z širšího regionu i akce orientované na specifickou cílovou skupinu návštěvníků z celého Česka, případně i zahraničí.

Šíře a pestrost kulturních, společenských a sportovních aktivit v zájmovém území je značně diferencovaná. Je to dáno jednak velikostí obce, její velikostí, vybaveností potřebnou infrastrukturou pro tyto činnosti a především pak dobrovolnou aktivitou a iniciativou samotných občanů, případně i významem sektoru cestovního ruchu, protože je řada aktivit (zejména v horských střediscích) orientována na návštěvníky. Velmi aktivní v tomto směru jsou na příklad města a obce Černý Důl, Dolní Lánov, Hostinné, Lánov a další.

V nabídce kulturních, sportovních a společenských akcí s návštěvníckým potenciálem nalezneme mj.:

- Porciunkule v Hostinném (tradiční církevní slavnost spjatá s Františkánským klášterem Hostinné transformovaná ve slavnosti města)
- Kalenský vozík (požární útok na invalidních vozících v Dolní Kalné)
- Hudební Open air festival Kunčice nad Labem
- Krkonošské klání Horní Lánov (parkurové a westernové závody koní)
- Festival ledosochání Špindlerovská zima
- Koncerty v ZUŠ Žacléř

Velké množství kulturních, sportovních a společenských akcí je pořádáno v také v blízkosti zájmového území, zejména pak v okresním městě Trutnově. Patrně nejproslulejší a zároveň nejnavštěvovanější akcí je hudební festival Open air festival Trutnov pořádaný každoročně v srpnu.

8.5 SHRNUÍ

- Periferní venkovský charakter zájmového území s absencí významnějšího regionálního centra ovlivňuje dostupnost zařízení sociálních služeb. Ta jsou soustředěna zejména ve Vrchlabí a

sporadicky v ostatních obcích. Pro uspokojení potřeb cílových skupin tak jsou důležití poskytovatelé sídlící v Trutnově, případně i jiných městech a místech Královéhradeckého kraje, kteří poskytují klientům ze zájmového území pobytové, ambulantní či terénní sociální služby.

- Také dostupnost škol je ovlivněna charakterem sídelní soustavy. Většina obcí v zájmovém území má ZŠ (s alespoň 1. stupněm) a MŠ. Střední školy jsou pouze ve Vrchlabí, Hostinném a Janských Lázních. Struktura nabídky sekundárního vzdělávání však ne zcela odpovídá potřebám regionálního trhu práce.
- V území se nachází nemocnice (Vrchlabí), specializované zdravotnické služby jsou poskytovány pouze v největších sídlech, přibližně v polovině obcí je ordinace praktického lékaře. Rizikem pro dostupnost zdravotní péče je vedle potenciálních dopadů úsporných opatření ve zdravotnictví také stárnutí praktických lékařů a velmi obtížné převádění jejich praxí na mladé kolegy.
- Navzdory malé lidnatosti a periferní poloze území je zde poměrně pestrý společenský, kulturní a sportovní život. Některé obce dlouhodobě vynikají velkým množstvím podobných akcí, turistická střediska používají četné akce také k podpoře návštěvnosti.

9 REKREACE, PAMÁTKY A CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch je dynamické odvětví národního i regionálního hospodářství, jehož význam pod vlivem globalizace, časového zkracování vzdáleností, růstu délky volného času, zvyšování kupní síly, atd. dlouhodobě narůstá. Tak jako na každém trhu, i v rámci cestovního ruchu se setkává nabídka s poptávkou, přičemž důležitou roli čím dál tím více sehrává kvalita a komplexnost poskytovaných služeb v příslušných regionech, neboť díky neustále se rozšiřujícímu trhu si mohou potenciální klienti vybrat ze široké nabídky destinací. V následující části je na základě dat ČSÚ a agentury CzechTourism analyzována nabídka a poptávka v cestovním ruchu.

Analyzovaná data mají určitá omezení. Za některé obce mají data důvěrný charakter, tudíž v určitých případech (např. pokud se v obci nachází jediné ubytovací zařízení) nejsou statistiky zveřejňovány. Mnoho lůžkových kapacit může být rovněž umístěno v ubytování v soukromí, které statistiky cestovního ruchu nepodchycují. Mimoto mohou mít někteří ubytovatelé sklon nevykazovat plnou návštěvnost ve snaze vyhnout se placení daní. Z těchto důvodů sice nelze s úplností přesně analyzovat ubytovací kapacity a návštěvnost, ale lze očekávat, že hlavní proporce a trendy jsou s pomocí statistických dat zjistitelné.

9.1 ATRAKTIVITY A ATRAKCE CESTOVNÍHO RUCHU

Zájmové území, které je součástí Krkonoš, resp. podhorské části představuje region s významným primárním potenciálem, resp. lokalizačními předpoklady cestovního ruchu. Již během 19. století zde vznikaly první turistické spolky a rozšiřovaly se možnosti využití původních pasteveckých horských bud pro turistiku. Byly také vydány první mapy a turistické průvodce po Krkonoších. Krkonoše tak jsou jedním z prvních regionů na území Česka, kde se začal rozvíjet cestovní ruch. Turistické činnosti místních bud postupem času nabraly na intenzitě, čímž postupně zastínily původní zdroje obživy. Významný rozmach nastal během první poloviny 20. století ve spojitosti se zimní sezonou a rozvojem oblasti zimních sportů. Krkonoše v této době představovaly průkopnickou oblast lyžování ve střední Evropě. Mezníkem v rozvoji turistické infrastruktury se stalo období po 2. světové válce, při kterém se změnila majetková poměry v Krkonoších. Došlo k zestátnění turistické infrastruktury a její využití a rozvoj byl plně podřízen potřebám rekreace. Docházelo k výstavbě velkokapacitních ubytovacích zařízení, lanovek, sjezdových drah a vleků, což výrazně ovlivnilo architektonický i krajinný ráz území i jeho sociálně-ekonomickou skladbu. Během transformačního období po roce 1989 docházelo k dalšímu kvantitativnímu rozvoji turistické infrastruktury ve spojitosti s rozvojem soukromého podnikání a s přílivem zahraničních návštěvníků. Pro toto období je charakteristická nová výstavba ubytovacích zařízení, v posledním desetiletí především v podobě apartmánového bydlení.

Lokalizační předpoklady cestovního ruchu v zájmovém území spočívají v jedinečné kombinaci přírodních hodnot a kulturního dědictví regionu. Velká část těchto atraktivit, a tudíž i celé Krkonoše jako destinace cestovního ruchu jsou významné na celostátní i mezinárodní úrovni. Hlavní skupiny atraktivit, resp. forem cestovního ruchu vytvářející turistický potenciál regionu jsou uvedeny

v následujícím textu (Detailní přehled lokalizačních předpokladů cestovního ruchu v Krkonoších je obsažen v Programu rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Krkonoše 2003 a také v Generelu rozvojového potenciálu Krkonoš 2007).

Reliéf Krkonoš je kernou hornatinou se zbytky zarovnaného povrchu (paroviny) na temenech. Pro zájmové území je tudíž příznačný hornatý reliéf a přítomnost atraktivních geomorfologických útvarů. Nacházejí se zde vrcholové partie a hřebeny nejvyšších hor v Česku, údolí formovaná říční i ledovcovou činností i skalní výchozy formované mrazovým zvětráváním. Čtvrtohorní zalednění vymodelovalo charakteristická údolí ve tvaru písmene U (tzv. trogy). Členitý reliéf vytváří značné předpoklady pro pěší a lyžařskou (sjezdovou i běžkařskou) turistiku, ale také pro cykloturistiku, hippoturistiku apod. Hlavní hřeben Krkonoš je součástí hlavních rozvodí Baltského a Severního moře. Na horních tocích řek se nacházejí četné vodopády, obří hrnce a pozoruhodné úseky historické antropogenní regulace vodních toků (hrazenářské a protipovodňové úpravy). Horské louky částečně pokrývají rašeliniště. V zájmovém území se nachází přírodně cenné ekosystémy horských luk i říčních údolí a vzácná květena formující předpoklady pro přírodní poznávací turistiku. Mezi vzácnými druhy fauny i flóry se objevují také tzv. glaciální relikty, tedy pozůstatky čtvrtohorních dob ledových.

V podmínkách Česka mají Krkonoše bohaté kulturní tradice reprezentované některými tradičními průmyslovými odvětvími a produkty (sklářství, textilní průmysl, dřevozpracující průmysl a hračkářství, řemeslná výroba), svěbytnou tradiční architekturou (krčková a roubená stavení), gastronomií, zvyky a pověstmi vytvářející předpoklady pro kulturní, gastronomický a poznávací cestovní ruch. V zájmovém území se nacházejí městské památkové zóny Vrchlabí a Hostinné. Četná jsou místní muzea s vazbou na místní specifika (např. historické výroby, kulturní zvláštnosti, lyžování, lesnictví), ale také významnější regionální muzeum Krkonoš ve Vrchlabí. Pro Krkonoše jsou specifické památky některých historických období. Příkladem jsou pohraniční opevnění z doby před druhou světovou válkou nebo industriální a obytné soubory z doby průmyslové revoluce. Tyto památky dotvářejí předpoklady pro historicko-poznávací cestovní ruch. Specifičnost turistického potenciálu Krkonoš spočívá také v tom, že v regionu se naopak prakticky nenacházejí některé druhy jinde významných kulturních památek a architektonických solitérů (mj. žádné nadregionálně významné hrady a zámky) ani nadregionálně významné sakrální památky.

Celý region Krkonoš vč. zájmového území má zavedenou certifikaci regionálních produktů pod značkou Krkonoše – originální produkt®. Certifikace je jednou z aktivit MAS Krkonoše. Přehled certifikovaných produktů v zájmovém území uvádí tabulka.

Tabulka 18: Přehled regionálních produktů certifikovaných MAS Krkonoše

Produkt	Dodavatel	Obec
Roubenka – roubené stavby	KOMPLETNÍ STAVBY ROUBAL, s.r.o.	Černý Důl
Podvinky, paličkovaná a háčkovaná krajka	Lenka Máslová Špetlová	Hostinné
Mléčné výrobky	Alois Mejsnar	Kunčice nad Labem
Krkonošský nábytek	TOJIBA, s.r.o.	Lánov
Originální šitý a malovaný textil	Lucie Plecháčová - Dílna HAMA	Lánov
Maloupská vlna a výrobky z ovčí vlny	Hana Wondráčková	Malá Úpa

Šité hračky	Rozalie Mládková Sosnová	Pec pod Sněžkou
Drátěné - drátované dekorace	Tomáš Herčík	Prosečné
Krkonošská medovina	Ing. Pavel Cerman - APICOR	Rudník
Loutky	Alena Gašparová	Rudník
Šperky z mědi a drahých kovů	Daniela Roudná	Rudník
Pivo Fries	Ing. Karel Polívka	Strážné
Vinuté skleněné perle	Hana Šebková	Špindlerův Mlýn
Kreativní sady Šikulka	ROS ZEFYRA s.r.o.	Vrchlabí
Šité dekorace	Richard Štefan	Vrchlabí

Zdroj: převzato z <http://www.regionalni-znacky.cz/krkonose/cs/certifikovane-produkty/>

Infrastruktura cestovního ruchu

Infrastruktura cestovního ruchu zahrnuje jednak infrastrukturu pro základní služby (tedy ubytovací kapacity), a jednak infrastrukturu doplňkovou. Ubytovací (a také stravovací) kapacity v regionu jsou dostačující (naopak dochází v posledních letech vlivem poklesu návštěvnosti k jejich pozvolné selekci) a problémem je spíše jejich kvalita. Naopak doplňková infrastruktura cestovního ruchu je velmi různorodá nejen z hlediska kvality, ale i kapacity. Části zájmového území včetně některých výrazných středisek cestovního ruchu jsou doprovodnou infrastrukturou cestovního ruchu výrazně podvybavené, což představuje bariéru pro rozvoj cestovního ruchu, zejména ve smyslu úsilí o prodloužení pobytu a zvýšení útraty návštěvníků a o rozšíření hlavní zimní sezóny na další části roku (vč. léta, které představuje druhou hlavní sezónu).

V návaznosti na trendy rozvoje cestovního ruchu v Česku a ve světě docházelo v posledních desetiletích k výrazné změně počtu ve složení hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) v zájmovém území. Zatímco celkové množství HUZ v zájmovém území v období 2000-2012 kolísalo přibližně mezi 580 a 650 zařízeními, docházelo především ke změnám ve struktuře těchto zařízení. Ty jsou charakteristické dlouhodobým růstem počtu a kapacit zařízení vyššího standardu (tří, čtyř a pětihvězdičkové hotely) a naopak poklesem počtu a kapacit nižšího ubytovacího standardu (dvouhvězdičkové hotely, turistické ubytovny, apod.). Růst počtu zařízení vyššího standardu byl způsoben zejména rekonstrukcemi původních zařízení nižší kategorie, případně i novostavbami hotelů vyšší kategorie. Vzhledem k dlouhodobě nedůslednému systému klasifikace ubytovacích zařízení v ČR (např. ve srovnání s některými zahraničními destinacemi) však zařazení příslušného HUZ do vícehvězdičkové kategorie nemusí automaticky znamenat vyšší kvalitu služeb. Stejně tak rostoucí kapacity zařízení vyšší kategorie nemusí znamenat, že se v zájmovém území celkově zvyšuje kvalita služeb pro návštěvníky a že se z území stává destinace pro náročnou klientelu. Zvyšování nabídky ubytování vyšší kategorie do značné míry spíše odráží zvyšující se požadavky návštěvníků na parametry ubytování. S tím souvisí nejen pokles počtu hotelů nižších kategorií, ale i dříve hojně navštěvovaných turistických ubytoven, představovaných mj. turistickými chatami situovanými na hřebenových partiích hor. Některé z těchto chat se dlouhodobě potýkají s existenčními potížemi, a to mj. z důvodu zvyšujících se nároků návštěvníků, které naráží na obecně nízký standard ubytování, ztíženou dopravní dostupnost, limity vyplývající z pravidel ochrany KRNPu a v neposlední řadě i velké náklady případné rekonstrukce těchto chat. Z hlediska počtu i ubytovacích kapacit jsou velmi důležitými kategoriemi zařízení penziony a ostatní HUZ (zejména podniková rekreační zařízení). Zatímco počet penzionů se dlouhodobě pohybuje na srovnatelné úrovni, počet ostatních zařízení

dlouhodobě klesá. Zde je však nutné poukázat na sníženou výpovědní hodnotu statistických dat, protože zejména mnoho HUZ v kategorii penzionů, resp. ubytování v soukromí statistiky ČSÚ nezachycují.

Tabulka 19: Vývoj počtu HUZ podle kategorie MAS Krkonoše

	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012
HUZ celkem	633	649	629	640	617	583	600
Hotel *****	0	0	0	0	0	0	1
Hotel, motel ****	2	4	4	4	7	10	10
Hotel, motel ***	44	55	60	65	68	69	76
Hotel, motel **	27	29	28	26	20	15	14
Hotel, motel *	16	12	9	8	6	5	6
Hotel garni ****, ***, **, *	3	2	2	2	1	1	2
Penzion	245	272	256	258	255	235	259
Kemp	7	6	7	7	7	7	6
Chatová osada	4	4	4	3	2	3	1
Turistická ubytovna	53	51	44	44	42	35	33
Ostatní HUZ	232	214	215	223	209	203	192

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Pozn.: i.d. = důvěrný údaj (není možné zveřejnit z důvodu ochrany informací)

Hromadná ubytovací zařízení i jejich kapacity jsou přirozeně soustředěny zejména v zimních střediscích. Primát drží v tomto směru Pec pod Sněžkou, následovaná Špindlerovým mlýnem, jakožto dvě hlavní zimní střediska v zájmovém území, kde se ke konci r. 2012 nacházelo 170, resp. 150 HUZ s celkem 5952, resp. 7712 lůžky. Velké ubytovací kapacity jsou dále v Janských Lázních, Malé Úpě, Strážném, Černém Dole, Horném Maršově, Vrchlabí a Dolním Dvoru.

Tabulka 20: HUZ v obcích MAS Krkonoše k 31.12.2012

	Počet zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro stany a karavany
MAS Krkonoše	644	9 951	27 825	1 427
Bernartice	2	i.d.	i.d.	i.d.
Černý Důl	37	409	1 182	150
Dolní Branná	1	i.d.	i.d.	i.d.
Dolní Dvůr	14	185	584	-
Dolní Kalná	2	i.d.	i.d.	i.d.
Dolní Lánov	-	.	.	.
Horní Kalná	-	.	.	.
Horní Maršov	30	i.d.	i.d.	i.d.
Hostinné	1	i.d.	i.d.	i.d.
Janské Lázně	46	1 167	2 912	-
Klásterská Lhota	-	.	.	.
Královec	1	i.d.	i.d.	i.d.

Kunčice nad Labem	-	.	.	.
Lampertice	-	.	.	.
Lánov	6	71	258	90
Malá Úpa	46	512	1 417	-
Mladé Buky	7	116	362	-
Pec pod Sněžkou	170	2 112	5 952	-
Prosečné	-	.	.	.
Rudník	6	66	161	-
Strážné	36	416	1 327	-
Svoboda nad Úpou	7	116	321	-
Špindlerův Mlýn	150	3 073	7 712	180
Vrchlabí	29	435	1 306	150
Zlatá Olešnice	-	.	.	.
Žacléř	9	84	230	-

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Pozn.: i.d. = důvěrný údaj (není možné zveřejnit z důvodu ochrany informací)

Region disponuje širokou sítí turistických informačních center (TIC). Regionální TIC sídlí ve Vrchlabí a jeho působnost přesahuje zájmové území. Informace o Krkonoších jsou dostupné na různých webových portálech, oficiálním webem je www.krkonose.eu.

Důležitou složkou turistické infrastruktury Krkonoš je infrastruktura pro nejrůznější sporty a sportovně-zábavní aktivity. Patří sem zejména infrastruktura pro sjezdové a běžecké lyžování (rozsáhlejší i menší střediska sjezdového lyžování vybavená sjezdovými tratěmi, lanovkami a vleky – nejvýznamnějším v regionu jsou Špindlerův Mlýn a Pec pod Sněžkou). Region disponuje také infrastrukturou pro další zimní sporty, cyklistiku, méně obvyklé sporty i pro „běžné“ sportovní a sportovně-zábavní aktivity (tenis, squash, golf, bowling apod.). Některé z těchto aktivit (zejména ty, které se označují jako „adrenalinové“) se střetávají se zájmy ochrany přírody a krajiny zejména na území KRNAP, ale i v ostatních částech regionu.

Zájmové území má předpoklady také pro rozvoj lázeňské a wellnessové turistiky. Nachází se zde lázeňské město Janské Lázně, které je zároveň jedním zimním střediskem. V regionu je v provozu řada wellnessových zařízení zřízených zejména v rámci větších hotelů (např. ve Špindlerově Mlýně, Peci pod Sněžkou a Vrchlabí). V regionu se také nenachází žádný větší akvapark, ale pouze menší akvacentrum v hotelu Aqua Park ve Špindlerově Mlýně, rehabilitační bazén s termální vodou v Janských lázních a několik menších bazénů umístěných při dalších ubytovacích zařízeních v regionu.

Pokles finančních prostředků v rozpočtech obcí či Správy KRNAP může v budoucnu ovlivnit údržbu i výstavbu turistické infrastruktury (běžkařské tratě, cyklostezky apod.), která může mít negativní dopady na návštěvnost regionu a rozvoj cestovního ruchu.

9.2 POPTÁVKA V CESTOVNÍM RUCHU

Krkonoše, do nichž zájmové území patří, jsou pro návštěvníky z Česka v zimě nejatraktivnější mezi všemi turistickými regiony v Česku (ve vymezení podle agentury CzechTourism, měřeno podle počtu návštěvníků), v letních měsících pak sedmým nejatraktivnějším. Zahraniční návštěvníci celoročně vnímají Krkonoše jako čtvrtý nejatraktivnější region po Praze, západočeských lázních a jižních Čechách. Během posledních deseti let byl v celém regionu Krkonoš přesto zaznamenán výrazný pokles počtu zahraničních návštěvníků. Příčiny úbytku počtu návštěvníků je možné hledat v obecných trendech v cestovním ruchu v Česku i ve specifických regionálních problémech. Obecný trend poklesu návštěvnosti se projevuje prakticky ve všech regionech Česka. Příčinou je nepochybně hospodářská recese, ale možná také nekvalitní, nekoordinovaný a nejasně cílený marketing Česka jako turistické destinace na celostátní úrovni směrem k zahraničním trhům. Specifickými faktory, které tento vývojový trend mohou umocňovat, jsou jednak rostoucí konkurence jiných horských destinací v Česku a v zahraničí, a jednak rozšíření apartmánového bydlení (vlastníci apartmánů pak do regionu nepřijíždějí jako návštěvníci, ale jako „dočasní obyvatelé“, kteří místních služeb cestovního ruchu využívají minimálně). Konkurence jiných horských destinací v Česku se zvyšuje s rozšiřováním turistické infrastruktury i v regionech, kde byla dříve rozvinutá slabě (např. vznik nových lyžařských center i v nižších pohořích těžící z rozšiřujících se možností umělého zasněžování i rostoucí oblíbenosti kratších turistických cest do destinací v blízkosti velkých aglomerací). Konkurence zahraničních destinací roste především díky jejich vyšší kvalitě (i v poměru k ceně), širší doprovodné infrastruktuře a službách, kvalitnímu a koordinovanému marketingu, v zimě i díky garanci dobrých sněhových podmínek.

Tabulka 21: Návštěvnost HUZ v území MAS Krkonoše v období 2000-2012

	Počet příjezdů hostů	z toho rezidenti	Počet přenocování	z toho rezidenti	Průměrný počet přenocování	Průměrná doba pobytu
2000	544 239	395 784	2 677 377	2 103 608	4,9	5,9
2001	556 440	360 105	2 341 910	1 573 752	4,2	5,2
2002	574 771	408 861	2 412 331	1 703 249	4,2	5,2
2003	541 991	352 204	2 440 472	1 630 534	4,5	5,5
2004	554 851	347 179	2 443 814	1 551 760	4,4	5,4
2005	545 352	321 186	2 430 044	1 439 272	4,5	5,5
2006	548 397	324 757	2 347 812	1 376 419	4,3	5,3
2007	462 922	277 154	2 162 362	1 287 806	4,7	5,7
2008	483 443	301 306	2 149 677	1 347 441	4,4	5,4
2009	438 282	292 991	2 002 468	1 360 394	4,6	5,6
2010	440 936	309 404	1 975 732	1 413 153	4,5	5,5
2011	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.
2012	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.

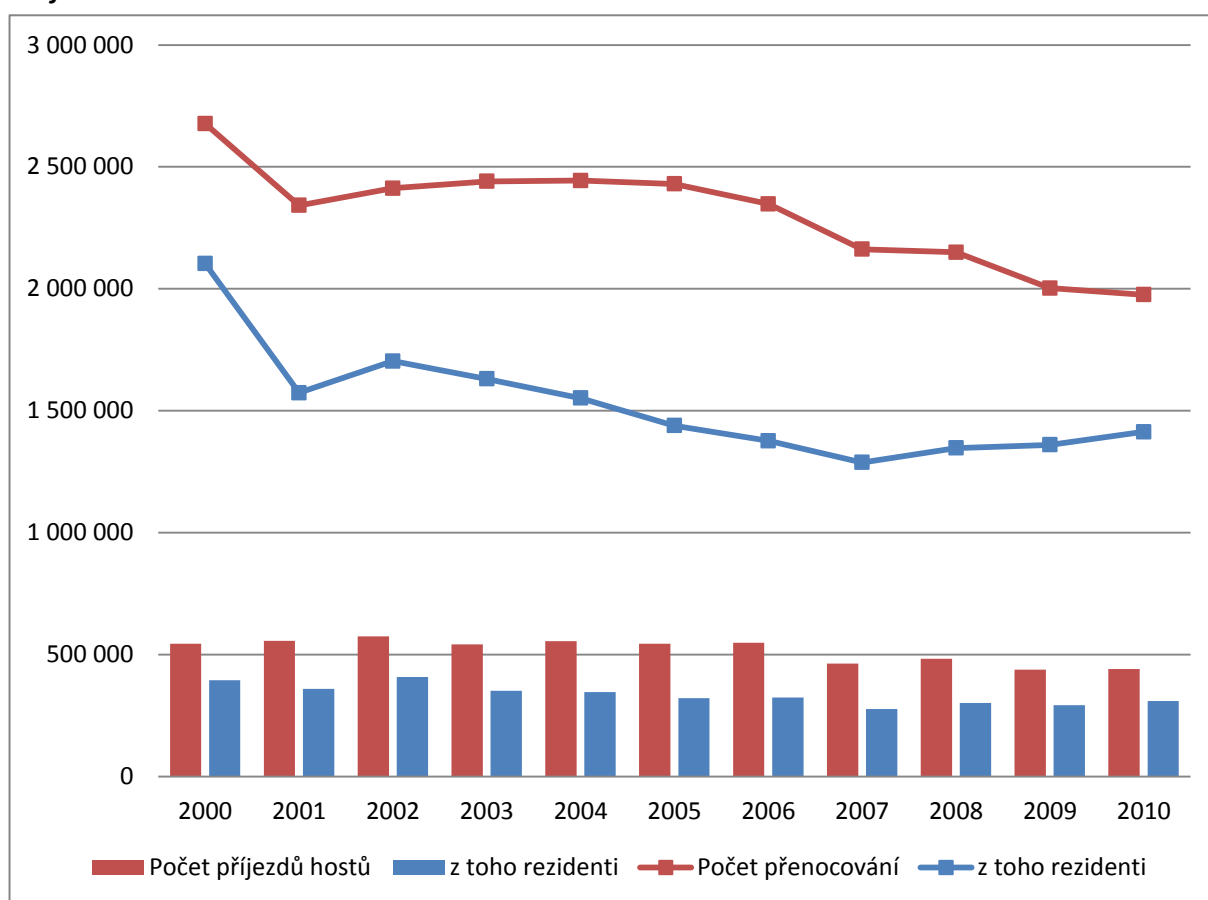
Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Pozn.: i.d. = důvěrný údaj (není možné zveřejnit z důvodu ochrany informací)

Možnosti charakteristiky vývoje návštěvnosti jsou bohužel omezeny absencí veřejně dostupných aktuálních údajů (zejména pak za roky 2011 a 2012).

Počet příjezdů hostů se stejně jako počet přenocování vyvíjel vcelku pozitivně do r. 2004, kdy dosáhl maxima (u počtu přenocování bylo maximum zaznamenáno již na počátku sledovaného období). Od této doby byl u obou statistik zaznamenán pokles s minimem v r. 2009, resp. 2010. Na tom měla svůj díl i globální hospodářská recese, což však platí pouze u slabých výsledků samotného roku 2009. Samotný pokles návštěvnosti však začal již dříve, a to v dobách hospodářské konjunktury, příčiny poklesu návštěvnosti tedy nespočívají v makroekonomické situaci.

Graf 4: Návštěvnost HUZ v SO ORP Vrchlabí v období 2000-2012

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Pozn.: i.d. = důvěrný údaj (není možné zveřejnit z důvodu ochrany informací)

Téměř v celém sledovaném období klesala návštěvnost ze strany rezidentů. Příčiny tohoto trendu jsou popsány výše, nicméně zastavení a částečné zvrácení tohoto trendu v době nástupu hospodářské recese naznačuje možný návrat domácích návštěvníků na České hory z důvodu úsporného chování v ekonomicky méně příznivém období. Dlouhodobé statistiky návštěvnosti však ukazují, že na výsledcích návštěvnosti měli vliv především zahraniční turisté. Jejich zvýšený zájem dovedl zejména v období 2002 – 2005 vyvažovat odliv domácích turistů², od té doby se však stagnace až pokles návštěvnosti zahraničních turistů podepisuje pod celkově zhoršenými výsledky. V průběhu

² Který byl možná způsoben právě vysokou poptávkou ze strany zahraničních turistů, která mohla vést ke zvyšování cen služeb i snížení atraktivity místních destinací z důvodu jejich velké zaplněnosti návštěvníky.

sledovaného období vcelku stagnovala průměrná délka pobytu návštěvníků, která se díky významu území jako destinace pro dlouhodobou rekreaci³ pohybuje přibližně o 1 až 1,5 dne nad republikovým průměrem.

9.3 ORGANIZACE CESTOVNÍHO RUCHU A MARKETING

Hlavní řídicí organizací CR v regionu je SMO Krkonoše. V organizaci a řízení rozvoje cestovního ruchu sehrávají roli také další mikroregionální sdružení vč. MAS. Jelikož je turistický region Krkonoše rozdělen mezi dva kraje (zájmové území se nachází v kraji Královéhradeckém), existuje zde komplikovanější situace v oblasti komunikace a koordinace aktivit s krajem a také systému financování. Přesto byly v posledních letech realizovány některé celoregionální projekty v oblasti cestovního ruchu, do nichž je zapojeno větší množství veřejných i soukromých subjektů (krkonošské cyklobusy, Krkonoše ze sedla kola apod.).

V regionu je zřetelná tendence spolupráce na rozvoji CR s místními podnikateli. Příkladem může být Fond cestovního ruchu Krkonoše nebo projekty typu Krkonoše – běžecký lyžařský ráj, noviny Krkonošská sezona či účast na veletrzích, na které jsou zvány partnerské subjekty.

Podobu cestovního ruchu v Krkonoších v budoucnu může ovlivnit také nová Koncepce státní politiky cestovního ruchu ČR 2014–20. Tento dokument se váže na republikové strategické dokumenty pro příslušné programovací období, zejména pak na Strategii regionálního rozvoje ČR pro období 2014–20. Rámec cestovního ruchu v Česku pro příští roky spočívá podle Koncepce především v podpoře diverzity turistické nabídky se zdůrazněním produktů vázaných na kulturní dědictví, chráněné přírodní oblasti, wellness, zdravotní turistiku, vzdělávací turistiku, gastronomickou, historickou, sportovní, duchovní turistiku, agroturistiku a turistiku vázanou na průmyslové nebo jiné hospodářské dědictví. Je zjevné, že řada těchto preferovaných forem cestovního ruchu má v Krkonoších značný potenciál. Ve vztahu k potřebnému zvýšení kvality služeb v Krkonoších bude důležitým strategickým cílem národní Koncepce podpora inovací, zavádění komunikačních technologií i podpora oborového vzdělávání a profesní kvalifikace. Koncepce klade důraz také na udržitelnost rozvoje cestovního ruchu. Navazující marketingová koncepce agentury CzechTourism přesněji specifikuje brand Česka jako turistické destinace zaměřené na zážitky spojené s bohatým kulturně-historickým a přírodním dědictvím, místní výrobou, pověstmi, příběhy apod. Také tento strategický směr představuje pro Krkonoše značnou příležitost vzhledem ke svébytnosti a zřetelné identitě tohoto regionu.

---

³ Zvýrazněném výsledky Janských Lázní, kde je díky lázeňské turistice průměrný počet přenocování dlouhodobě delší než 8 nocí.

9.4 SHRNUÍ

- Krkonoše patří zejména díky atraktivitám a atrakcím spojeným se zdejší horskou krajinou mezi hlavní turistické destinace v ČR, z čehož těží velká část zájmového území. Nabídka atrakcí v CR a HUZ je nejvyšší v místních hlavních zimních střediscích, naopak jižní a východní část území je (s výjimkou dopravní zátěže) masovým turismem téměř nedotčena, čemuž odpovídá i místní slabá nabídka služeb pro návštěvníky.
- V souladu s obecnými trendy docházelo v uplynulém desetiletí ke zvyšování kapacit ubytovacích zařízení vyšší kategorie na úkor zařízení nižší kategorie. To je spojené se zvyšujícími se nároky návštěvníků, na druhou stranu to však nemusí nutně znamenat růst kvality služeb.
- Celková návštěvnost HUZ v území dlouhodobě klesala, v posledních letech minulého desetiletí zejména v souvislosti s nižším počtem příjezdů i přenocování zahraničních návštěvníků. Přetrvává však vysoká průměrná délka pobytu.
- Krkonoše jsou vystavené silné konkurenci rozvinutých zahraničních i rozvíjejících se domácích destinací. To může být spolu s rozmachem apartmánového ubytování, nepříznivou makroekonomickou situací a obecně nízkou kvalitou služeb v cestovním ruchu v zájmovém území příčinou dlouhodobého poklesu návštěvnosti (HUZ).

10 VYHODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU ÚZEMÍ

Tato část představuje stručný rozbor podmínek, resp. potenciálu k rozvoji území. Vychází přitom zejména z veřejně dostupných informací o územních plánech a hospodaření obcí a znalostí území a jeho rozvojových podmínek kolektivem zpracovatele.

10.1 ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

Tabulka 22: Přehled územně plánovacích dokumentací podle obcí

Obec	ÚPD	Poznámka
Bernartice	2009	
Černý Důl	2001	
Dolní Branná	2008	
Dolní Dvůr	2013	
Dolní Kalná	2010	
Dolní Lánov	2010	
Horní Kalná		Připravuje se nový ÚP
Horní Maršov	2010	
Hostinné	2000	Připravuje se nový ÚP
Janské Lázně	2011	
Klášteřská Lhota		Upravuje se návrh ÚP
Královec	2010	
Kunčice nad Labem	2006	Je zpracován návrh nového ÚP
Lampertice		Je zpracován návrh z r. 2011, platnost není známa
Lánov	1998	
Malá Úpa	2006	
Mladé Buky	2001	
Pec pod Sněžkou	2011	
Prosečné		Připravuje se nový ÚP
Rudník	1998	Připravuje se nový ÚP
Strážné	2011	
Svoboda nad Úpou	2006	
Špindlerův Mlýn	2011	
Vrchlabí	2008	
Zlatá Olešnice	2012	
Žacléř	2004	

Pozn.: Ve sloupečku ÚPD je uveden rok schválení platného územního plánu obce. U obcí se starší (2006 a starší, které mají podle stavebního zákona pořídit aktualizaci ÚPD, nebo novou ÚPD) nebo žádnou ÚPD jsou uvedeny informace o případné přípravě nového ÚP. U ostatních obcí jsou zpravidla pořizovány aktualizace platné ÚPD.

10.2 ROZVOJOVÁ ÚZEMÍ

Zanedbané plochy

Přehled zanedbaných ploch, jakož i rozvojových ploch tzv. na zelené louce (greenfieldy) registrovaných v území Databázi rozvojových lokalit Královéhradeckého kraje je uveden v kapitole 5.3 Plochy pro podnikání.

Památkové zóny

V zájmovém území se nacházejí městské památkové zóny Vrchlabí a Hostinné.

Rekreační zóny

Rozvojový potenciál hlavních rekreačních obcí v území je limitovaný jejich polohou v KRNAPu či na jeho hranicích. I přesto zde existuje řada rozvojových záměrů v oblasti rekreace, z nichž některé mají potenciál k realizaci (např. nové lanové dráhy, k jejichž realizaci zaujala správa KRNAPu kladné stanovisko). Většina lyžařských areálů se však nachází mimo samotné území NP. Případný rozvoj rekreačních zón na území KRNAPu však bude mít v budoucnosti především kvalitativní charakter (modernizace rekreační infrastruktury, zkvalitnění služeb pro návštěvníky, apod.). U lyžařských středisek tam bude docházet k postupné obnově vleků a lanových drah, v některých případech k budování nových lanových drah a v ojedinělých případech pak k rozšiřování a budování nových sjezdovek.

Území mimo Krkonoše a KRNAP má naopak limitovaný potenciál rozvoje rekreační funkce v důsledku nižší rekreační atraktivity. Zde lze očekávat případný rozvoj hromadných ubytovacích zařízení (výstavba nových a modernizace stávajících HUZ), objektů individuální rekreace a atrakcí CR spíše místního významu. Výjimkou může být rekreační areál Vejsplachy ve Vrchlabí, který se má stát významnou rekreační zónou nejen pro samotné město Vrchlabí, ale i pro širší okolí (a doplňkovou atraktivitou pro návštěvníky Krkonoš).

Hlavními rekreačními areály v zájmovém území především níže uvedené lyžařské areály:

- Špindlerův Mlýn
  - Ski areál Medvědin
  - Ski areál Svatý Petr
- Vrchlabí
  - Ski areál Herlíkovice
  - Ski areál Bubákov
- Strážné
  - Ski areál Strážné
- Černý Důl
  - Ski areál Černý Důl
- Janské Lázně
  - Ski areál Černá Hora
- Pec pod Sněžkou
  - Ski areál Pec pod Sněžkou
  - Lyžařský areál Velká Úpa

- Malá Úpa
  - Lyžařský areál Pomezní boudy
  - Lyžařský areál U Kostela
- Žacléř
  - Ski areál Prkenný Důl

10.3 LIDSKÝ ROZVOJOVÝ POTENCIÁL

Díky rekreační i rezidenční atraktivitě větší části zájmového území je zde poměrně solidní lidský rozvojový potenciál, a to jak v oblasti podnikatelských aktivit, tak v oblasti občanského sektoru. Podnikatelský potenciál je silný zejména v rekreačních centrech území, v obcích v podhorské části je lidský potenciál oproti jiným venkovským oblastem posílený cílenou migrací populace s vyšším sociálním statutem, které se sem stěhují z blízkých měst i jiných koutů republiky (včetně hl. m. Prahy). Otázkou je lidský potenciál na Žacléřsku, které má poměrně méně příznivou polohu a které se dlouhodobě potýká s důsledky strukturálních změn ekonomiky.

10.4 INSTITUCIONÁLNÍ ROZVOJOVÝ POTENCIÁL

Růstový potenciál přetrvává zejména v Krkonoších ve spojení s místním rozvinutým (avšak spíše kvantitativně, než kvalitativně) sektorem cestovního ruchu a rezidenční atraktivitou území, která je však limitována řadou faktorů (NP, ztížená dopravní dostupnost, omezené spektrum služeb, zatížení intenzivním CR, vysoká cena nemovitostí a vysoké životní náklady). Na území Krkonoš tedy bude v budoucnu žádoucí zejména kvalitativní rozvoj sektoru cestovního ruchu, s případným dílčím doplněním turistické infrastruktury.

V rezidenční oblasti má tedy potenciál zejména blízké okolí Krkonoš, s ohledem na dostupnost služeb a zaměstnání zejména podhorské části, odkud je dobrá dostupnost do Vrchlabí, případně i Trutnova. V návaznosti na případný populační rozvoj obcí (a tím pádem i růst kupní síly obyvatel a růst příjmů obcí) může docházet i k rozvoji občanské vybavenosti.

Zásadní význam, a to zejména pro východní část zájmového území, a zejména dosud spíše zaostávající region Žacléřska může mít plánovaná výstavba rychlostní silnice R11, která může zásadním způsobem zlepšit dopravní dostupnost území z hlavních center a může zvýšit atraktivitu území pro případné investory (zejména v oblasti lehké výroby, skladování, služeb, případně i cestovního ruchu). Zprovoznění plánované silnice však může na druhou stranu částečně omezit rezidenční a rekreační potenciál území (zejména v důsledku nárůstu hlukové zátěže a zásahu do krajinného rázu), což platí i o případných silnicích podmíněných investic.

10.5 FINANČNÍ POTENCIÁL

Tabulka 23: Finanční kondice obcí v r. 2013

Obec	Počet obyvatel	Příjmy	Závazky	Příjmy	Závazky
				Na 1 obyvatele	
Bernartice	944	17 650	6 803	18,7	7,2
Černý Důl	734	24 309	1 766	33,1	2,4
Dolní Branná	970	21 584	0	22,3	0,0
Dolní Dvůr	248	4 765	0	19,2	0,0
Dolní Kalná	686	11 534	0	16,8	0,0
Dolní Lánov	738	8 811	0	11,9	0,0
Horní Kalná	367	4 525	4 009	12,3	10,9
Horní Maršov	1 036	29 285	17 089	28,3	16,5
Hostinné	4 599	90 916	27 983	19,8	6,1
Janské Lázně	777	28 689	6 496	36,9	8,4
Klásterská Lhota	204	2 953	0	14,5	0,0
Královec	189	2 912	0	15,4	0,0
Kunčice nad Labem	583	7 916	4 843	13,6	8,3
Lampertice	463	6 184	1 624	13,4	3,5
Lánov	1 772	70 106	3 964	39,6	2,2
Malá Úpa	143	12 875	2 251	90,0	15,7
Mladé Buky	2 257	39 973	1 208	17,7	0,5
Pec pod Sněžkou	643	141 972	71 468	220,8	111,1
Prosečné	554	6 387	96	11,5	0,2
Rudník	2 222	53 833	16 820	24,2	7,6
Strážné	209	18 378	8 696	87,9	41,6
Svoboda nad Úpou	2 128	64 685	0	30,4	0,0
Špindlerův Mlýn	1 175	103 017	19 667	87,7	16,7
Vrchlabí	12 676	341 489	307 539	26,9	24,3
Zlatá Olešnice	186	3 075	0	16,5	0,0
Žacléř	3 385	59 295	42 927	17,5	12,7
Celkem	39 888	1 177 118	545 249	29,5	13,7

Zdroj: Monitor (2014)

Z přehledu dlouhodobých závazků obcí v zájmovém území je zřejmé poměrně vysoké dlouhodobé zadlužení obcí. To činí přes 46 % celkové výše příjmů obcí za rok 2013. Takové dlouhodobé zadlužení může výrazně omezovat schopnosti obcí k předfinancování či spolufinancování projektů podpořených z fondů EU. Nejvíce zadluženou obcí v poměru k příjmům je město Vrchlabí (dlouhodobé závazky ve výši cca 90 % celkových příjmů v r. 2013), které by přitom mělo být jedním z hlavních potenciálních nositelů rozvojových projektů. Vysoce zadlužené jsou dále obce, resp. města Horní Kalná, Žacléř, Kunčice nad Labem a Horní Maršov. Zadlužení je poměrně vysoké také u některých zimních středisek – Pece pod Sněžkou a Strážného. Naopak žádné dlouhodobé závazky neměly ke konci r. 2013 populačně nejmenší obce v zájmovém území a město Svoboda nad Úpou. Bilancování fiskální kondice

obcí tedy poukazuje na omezený potenciál obcí a měst ke spolufinancování rozvojových projektů, protože se vysoké zadlužení týká především mnohých hlavních potenciálních nositelů takových projektů (města a některá zimní střediska).

Vedle obcí a měst se na spolufinancování projektů mohou podílet také různé veřejné instituce působící v území. Vzhledem k absenci větších center a převážně venkovskému rázu území však takových institucí není v území příliš mnoho.

Významným zdrojem ke spolufinancování rozvojových projektů je spoluúčast privátních subjektů, zejména pokud budou nositeli, nebo partnery projektů. Vzhledem k tomu, že je v zájmovém území poměrně vysoká intenzita ekonomické aktivity, je možné předpokládat, že zde existuje značný finanční potenciál privátní sféry. Na druhou stranu je však velká část tohoto potenciálu vázána zejména na subjekty podnikající v CR, což je jen jedna skupina potenciálních příjemců podpory.

10.6 SHRnutí

- Valná většina obcí v zájmovém území má platný územní plán. Obce bez ÚP, nebo se zastaralým ÚP pořizují nový ÚP, nebo aktualizace stávajícího ÚP.
- Rozvojová území jsou vzhledem k převládajícímu venkovskému charakteru území spíše menšího rozsahu i v menší četnosti. V území je několik významnějších výrobních rozvojových ploch, mnohem čtenější jsou však rozvojové plochy pro rekreaci a bydlení. Právě rekreace a bydlení jsou hlavní funkce s rozvojovým potenciálem.
- Díky atraktivitě území je zde poměrně solidní lidský i ekonomický kapitál, který je do značné míry vázán na sektor CR.
- Finanční potenciál obcí a měst je vzhledem k poměrně vysokému zadlužení limitovaný. Lze však očekávat potenciál místní soukromé sféry, který je však soustředěn v několika dominantních odvětvích (zejména v sektorech zpracovatelského průmyslu a CR).

11 ZMAPOVÁNÍ STRATEGIÍ, JEJICHŽ REALIZACE SE ODEHRÁVÁ NA ÚZEMÍ

Cílem této kapitoly je poskytnutí přehledu relevantních strategií, které mají na daném území dopad, za účelem zahrnutí jejich cílů do vznikající integrované strategie a zamezení rozporů mezi existujícími strategiemi. V rámci mapování byly identifikovány následující strategie, které mají značný, nebo úplný územní překryv s územím MAS Krkonoše:

- Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2020
- Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2010 – 2013
- Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše
- Strategie rozvoje Euroregionu Glacensis
- Plán péče Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo 2010 – 2020

Vzhledem k tomu, že Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2010 – 2013 je aktuálně již mimo časový rámec, pro který byl sestavován (a mj. i mimo aktuální intervenční rámec ESIF) a Strategie rozvoje Euroregionu Glacensis vznikla před 12 lety (a také mj. zcela mimo dnešní intervenční rámec), nebyly tyto dokumenty rozpracovány do formy přehledu.

Následující kapitoly obsahují přehled opatření z návrhových částí dokumentů, které byly shledány jako relevantní pro zohlednění v rámci procesu tvorby CLLD MAS Krkonoše. V rámci přehledu byla žlutým podbarvením označena ta opatření, která se z expertního hlediska autorskému kolektivu jeví jako potenciálně vhodná pro zohlednění v rámci intervencí plánovaných v CLLD MAS Krkonoše⁴.

11.1 STRATEGIE ROZVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE 2014 – 2020

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje je základním krajským koncepčním dokumentem pro nadcházející období Politiky hospodářské a sociální soudružnosti EU. Strategie bude dále rozpracována do střednědobých Programů rozvoje kraje (aktuální Program rozvoje KHK však není k dispozici). Ačkoli je Strategie zaměřena na celé území kraje a řeší tedy rozvojové problémy různých typů území, mnohé rozvojové potřeby jsou totožné i v zájmovém území a lze očekávat, že intervence, které budou navrženy v rámci CLLD MAS Krkonoše budou v konzistenci s cíli Strategie.

Strategická oblast 1 Konkurenceschopnost a inovace

Strategický cíl 1.1 Zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského

prostředí na území Královéhradeckého kraje

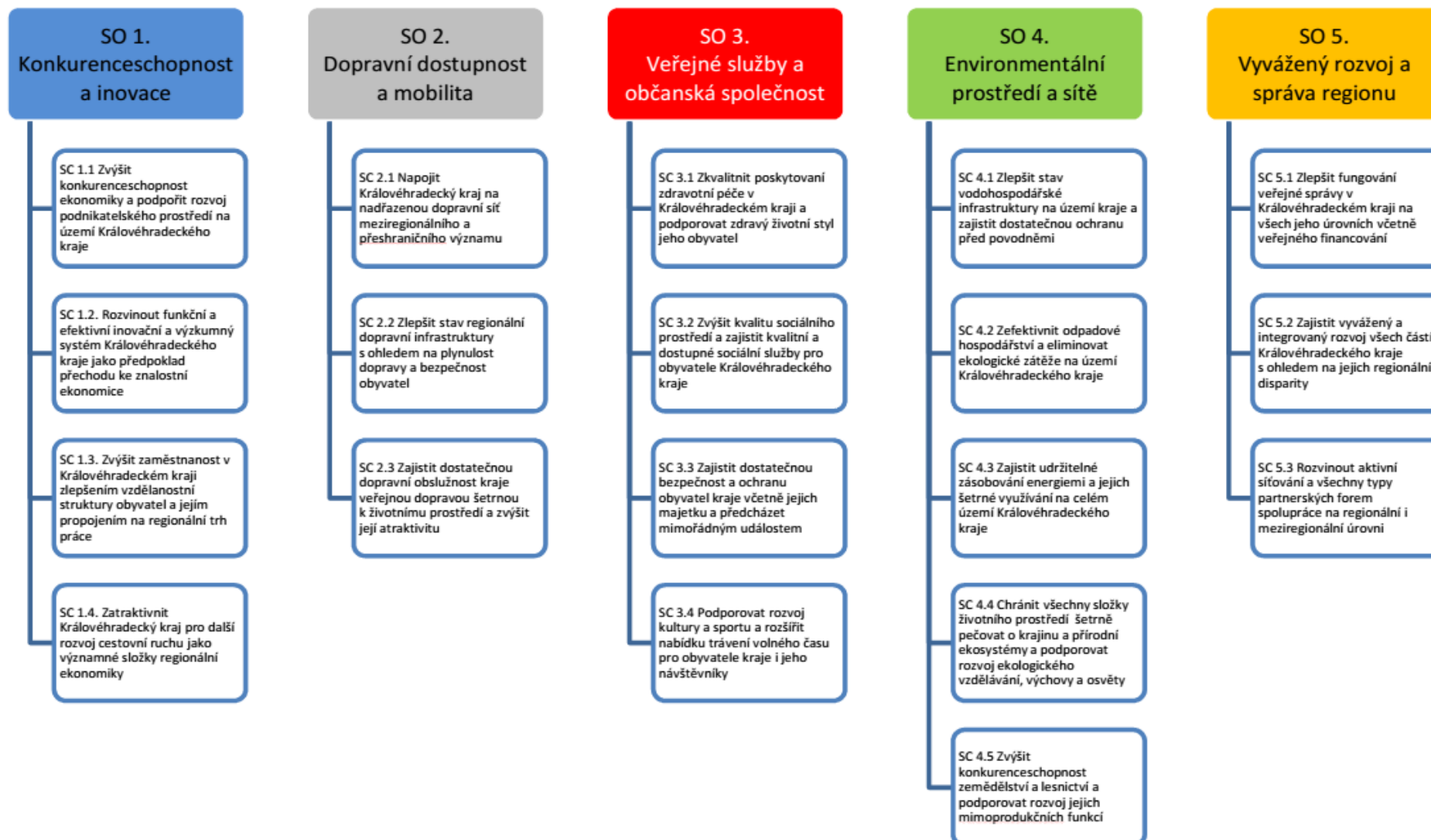
- zvyšovat konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí pro stávající i nové podniky na území Královéhradeckého kraje, zejména ze strany veřejného sektoru, zprostředkujících institucí (technologické parky, podnikatelské inkubátory, centra transferu technologií, komory, sdružení, Czechinvest ad.) a dalších organizací

---

⁴ To neznamená, že se tato opatření, resp. opatření v podobném duchu musí v Návrhové části CLLD MAS Krkonoše objevit, ale že se jedná o opatření, u nichž existuje věcná potřeba k řešení v zájmovém území a zároveň jsou teoreticky realizovatelná, ev. způsobilá k podpoře v rámci CLLD.

- podporovat přechod ke znalostní ekonomice tažené inovacemi a vzájemnou spoluprací firem a výzkumných organizací
- vytvářet a rozvíjet podpůrné aktivity a mechanismy pro vznik a rozvoj malých a středních podniků se silným inovačním potenciálem
- investiční atraktivitu regionu lze zvyšovat např. přípravou:
  - investičních rozvojových ploch
  - podnikatelských nemovitostí
  - brownfieldů
- podporovat realizaci domácích i zahraničních investic především do oborů s vysokou přidanou hodnotou a napomáhat regionálním firmám se optimálně začlenit do globálních hodnotových řetězců
- rozvíjet malé a střední podnikání také v hospodářsky slabších oblastech kraje charakteristických méně rozvinutým ekonomickým potenciálem a konkurenceschopností
- rozvoj klastrových platforem spolupráce

Obrázek 3: Strom cílů Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2020

Zdroj: Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 - 2020

Strategický cíl 1.2. Rozvinout funkční a efektivní inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje jako předpoklad přechodu ke znalostní ekonomice

- podporovat budování výzkumné a inovační infrastruktury a udržení kvalitních výzkumných lidských zdrojů v regionu, včetně přilákání vědeckých pracovníků z vnějšího prostředí nebo komplementárním napojením na nově vznikající výzkumná centra mimo region

Strategický cíl 1.3. Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní

struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh práce

- zajistit optimalizaci systému školství v Královéhradeckém kraji a průběžně zvyšovat kvalitu studentů i zaměstnanců formou odpovědné nabídky (z hlediska oborů) a vysoké kvality vzdělávacích aktivit s důrazem na vazbu na uplatnitelnost lidských zdrojů na trhu práce
- intenzivní spolupráce škol se zaměstnavateli i funkce aktivní politiky zaměstnanosti
- zajistit odpovídající školskou infrastrukturu
- je třeba se pokusit o rozvoj vysokoškolských a středoškolských oborů technického směru, jejich propagaci a medializaci, včetně udržení vzdělaných absolventů v kraji
- podporovat další rozvoj systémů celoživotního vzdělávání, certifikace a uznávání kvalifikací, mj. s cílem zvýšit zájem podniků o další vzdělávání zaměstnanců

Strategický cíl 1.4. Zatraktivnit Královéhradecký kraj pro další rozvoj cestovní ruchu jako

významné složky regionální ekonomiky

- další rozvoj a integrace infrastruktury a kvalitních služeb (v návaznosti na v současné době vytvářený Národní systém kvality služeb), které budou doprovázeny hledáním a realizací unikátních lokálních nabídek, jež zajistí celoroční vytížení turistických lokalit a zabrání sezónním výkyvům návštěvnosti
- Větší integrace a kooperace provozovatelů základní a doprovodné infrastruktury s poskytovateli služeb přinese komplexně zacílené produkty s profesionálně realizovaným marketingovým mixem
- budovat specifickou image regionu pomocí podpory implementace moderních trendů a rozvíjení specifických forem CR (např. lázeňství, kongresová turistika, cykloturistika)
- přeshraniční spolupráce – společná propagace regionů nebo propojování stejných odvětví CR

Strategická oblast 2 Dopravní dostupnost a mobilita

Strategický cíl 2.1 Napojit Královéhradecký kraj na nadřazenou dopravní síť meziregionálního a přeshraničního významu

- výstavba R11

Strategický cíl 2.2 Zlepšit stav regionální dopravní infrastruktury s ohledem na plynulost dopravy a bezpečnost a zdraví obyvatel

- modernizace a údržba silnic II. a III. třídy
- udržitelný rozvoj parkovacích ploch
- nerozšiřování železniční sítě, avšak rekonstrukce a modernizace nevyhovujících úseků
- budování cyklotras a cyklostezek a rozvoj doplňkových služeb pro cyklisty

Strategický cíl 2.3 Zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou šetrnou k životnímu prostředí a zvýšit její atraktivitu

- rozvíjení a optimalizace IDS o další vhodné formy zajišťování dopravní obslužnosti

- modernizace odbavovacích a informačních systémů pro cestující, efektivizace veřejné dopravy, koordinace mezi dopravci, optimalizace jízdních řádů a zajištění mobility obyvatel ve všech částech regionu

Strategická oblast 3 Veřejné služby a občanská společnost

Strategický cíl 3.1 Zkvalitnit poskytování zdravotní péče v Královéhradeckém kraji a

podporovat zdravý životní styl jeho obyvatel

- akutní péče
  - optimalizace lůžkového fondu
  - modernizace zdravotní péče
  - monitorování a srovnání kvality péče
- efektivní řízení zdravotnictví včetně nemocnic
- spolupráce v oblasti zdravotních a sociálních služeb
- zkvalitňovat systém přednemocniční péče
- rozvoj a zkvalitňování podmínek domácí péče
- osvěta v oblasti zdravého životního stylu
- zlepšení podmínek pro zdraví obyvatel vč. nabídky rehabilitačních, rekondičních a relaxačních aktivit

Strategický cíl 3.2 Zvýšit kvalitu sociálního prostředí a zajistit kvalitní a dostupné sociální

služby pro obyvatele Královéhradeckého kraje

- aplikace modelu víceletého financování soc. služeb, rozvoj systému řízení sítě soc. služeb, snížení administrativní zátěže, podpora zkvalitňování a zvyšování dostupnosti soc. služeb (komunitní plánování, vzdělávání)
- transformace ústavních rezidenčních služeb pro osoby se ZP na služby komunitního typu
- řešení nedostatečné kapacity pobytových služeb pro specifické cílové skupiny (např. osoby s duševním onemocněním)
- doplnění kapacit služeb pro domácí péči vč. podpory pečujících osob
- zajištění služeb sociální prevence (zejm. terénních), podpora náhradní rodinné péče
- boj proti sociálnímu vyloučení (seniorů, osobám se ZP, obyvatelům soc. vyloučených lokalit, a dalším)

Strategický cíl 3.3 Zajistit dostatečnou bezpečnost a ochranu obyvatel kraje včetně jejich majetku a předcházet mimořádným událostem

- zajištění efektivně fungujícího krizového řízení na úrovni kraje
- modernizace všech složek IZS včetně budování informačních a komunikačních technologií
- zdokonalování jednotlivých složek IZS

Strategický cíl 3.4 Podporovat rozvoj kultury a sportu a rozšířit nabídku trávení volného času

pro obyvatele kraje i jeho návštěvníky

- podpora kulturních a sportovních aktivit, ale i osvětové, společenské či vzdělávací činnosti
- mimoškolní aktivity dětí a mládeže, prevence sociálně-patologických jevů
- péče o kulturní dědictví regionu, kulturní zařízení a památky vč. jejich revitalizace
- zajištění dostatečného zázemí pro sportovní organizace
- začlenění aktivit v této oblasti do činností spojených s CR
- propagace aktivit, rozvoj příslušných informačních systémů

Strategická oblast 4 Environmentální prostředí a sítě

Strategický cíl 4.1 Zlepšit stav vodohospodářské infrastruktury na území kraje a zajistit

dostatečnou ochranu před povodněmi

- ochrana podzemních a povrchových vod
- věnovat pozornost kapacitě vodních zdrojů v obdobích sucha, učinit příslušná opatření směřující k zajištění dostatečných rezerv vody pro případ nepříznivých klimatických podmínek (srážkový deficit)
- výstavba nových vodovodů v malých lokalitách se silně limitovanou finanční náročností
- zvýšení podílu čištěných odpadních vod
- modernizace stávající vodohospodářské infrastruktury
- lokální řešení problémů se zvyšující se eutrofizací vod
- protipovodňová ochrana vč. projektů zaměřených na eliminaci povodňových rizik
- protierozní ochrana a řešení odtokových poměrů v krajině

Strategický cíl 4.2 Zefektivnit odpadové hospodářství a eliminovat ekologické zátěže na

území Královéhradeckého kraje

- zkvalitňování systému a infrastruktury odpadového hospodářství
- řešení rizikovosti skládek
- sanace, eliminace a odstranění starých ekologických zátěží
- rozšiřování možností materiálového či energetického využívání odpadů s využitím nejlepších dostupných technik
- podporovat projekty a kampaně na zvyšování environmentálního citění a gramotnosti občanů v široké problematice vzniku odpadů, třídění, obalové politiky a materiálového využití odpadů

Strategický cíl 4.3 Zajistit udržitelné zásobování energiemi a jejich šetrné využívání na celém

území Královéhradeckého kraje

- rozvíjet a modernizovat stávající energetické a distribuční sítě
- obnova distribuční sítě el. energie včetně zvyšování kapacity
- snižovat energetickou náročnost objektů a v periferních lokalitách postupně nahrazovat fosilní neobnovitelná paliva obnovitelnými zdroji
- zvyšovat podíl využívání alternativních zdrojů energie

Strategický cíl 4.4 Chránit všechny složky životního prostředí, šetrně pečovat o krajinu a

přírodní ekosystémy na území kraje a podporovat rozvoj ekologického vzdělávání, výchovy a

osvěty

- podporovat nejen legislativní ochranu území (např. vyhlášením sítě zvláště chráněných území a území NATURA 2000), ale věnovat zvýšenou pozornost i novým antropogenním zásahům do krajiny, a podporovat citlivé chování vůči krajině, např. při rozvoji veřejné infrastruktury
- zasazovat se o snížení znečištění jednotlivých složek životního prostředí (ovzduší, voda, půda)
- řešit znehodnocování krajiny, přírody a zemědělských a lesních půd novou zástavbou
- řešit střední a malé stacionární zdroje znečištění ovzduší
- řešit znečištění v důsledku nadměrné automobilové dopravy
- věnovat zvláštní pozornost zachování, optimálně však zlepšování stavu přírodní diverzity a přírodních hodnot regionu

- rozvíjet systém EVVO

Strategický cíl 4.5 Zvýšit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví a podporovat rozvoj

jejich mimoprodukčních funkcí

- rozvíjet konkurenceschopné multifunkční zemědělství s kvalitními místními produkty a pozitivním vlivem na stav krajiny
- podporovat tradiční i netradiční zemědělské hospodaření na vhodných lokalitách a speciální regionální produkty a bioprodukty
- podpora hospodaření v lesích
  - postupná obnova lesních ekosystémů
  - obnova lesních porostů vedoucí ke zvýšení jejich kvality a funkčnosti

Strategická oblast 5 Vyvážený rozvoj a správa regionu

Strategický cíl 5.1 Zlepšit fungování veřejné správy v Královéhradeckém kraji na všech jeho

úrovních včetně veřejného financování

- zkvalitňování administrativních kapacit veřejné správy včetně legislativy a institucionálních či procesních změn
- e-government a rozvoj ICT
- rozvoj lidských zdrojů ve státní správě a samosprávě
- stabilizace veřejných rozpočtů s důrazem na efektivitu a transparentnost veřejného financování

Strategický cíl 5.2 Zajistit vyvážený a integrovaný rozvoj všech částí Královéhradeckého kraje

s ohledem na jejich regionální disparity

- posílení a zkvalitnění strategického a územního plánování krajských, obecních a regionálních subjektů, posílení vazeb mezi koncepčními dokumenty na všech úrovních, propojování strategického a územního plánování a posílení spolupráce jak při plánování, tak při implementaci strategií

Strategický cíl 5.3 Rozvinout aktivní síťování a všechny typy partnerských forem spolupráce

na regionální i meziregionální úrovni

- postupné zlepšování a zefektivnění spolupráce a využití partnerství při plánování a realizaci rozvojových strategií na místní, mikroregionální i krajské úrovni včetně posilování existujících a plánovaných vnitřních, přeshraničních a mezinárodních rozvojových vazeb
- podporovat rozvoj občanských iniciativ a uplatňování principů místní Agendy 21
- podpora meziresortní spolupráce, tj. podpora partnerství neziskového, soukromého a veřejného sektoru

11.2 INTEGROVANÁ STRATEGIE ROZVOJE REGIONU KRKONOŠE

Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše (ISSR Krkonoše 2013) vznikla z popudu Svazku měst a obcí Krkonoše za účelem usměrnění budoucího rozvoje na území SMO Krkonoše. Území SMO

Krkonoše se do značné míry překrývá s územím MAS Krkonoše, z čehož vyplývá, že má obdobné rozvojové potřeby.

Obrázek 4: Přehled priorit a opatření ISRR Krkonoše

Prioritní oblast	Opatření
1. Doprava, dopravní dostupnost a telekomunikace	Opatření 1.1: Modernizace dálkové a regionální silniční sítě
	Opatření 1.2: Revitalizace železnice a rozvoj šetrných forem dopravy
	Opatření 1.3: Ostatní druhy dopravy a telekomunikace
2. Sociální soudržnost a veřejné služby	Opatření 2.1: Institucionální zajištění regionálního rozvoje
	Opatření 2.2: Občanská vybavenost
	Opatření 2.3: Sociální služby
	Opatření 2.4: Zdravotní služby
3. Ekonomika a lidské zdroje	Opatření 3.1: Lidské zdroje, školství a trh práce
	Opatření 3.2: Organizační zabezpečení rozvoje ekonomiky
	Opatření 3.3: Regionální produkce a regionální trh
4. Cestovní ruch	Opatření 4.1: Integrace nabídky služeb v cestovním ruchu
	Opatření 4.2: Kvalita služeb a lidské zdroje v cestovním ruchu
	Opatření 4.3: Marketing cestovního ruchu
	Opatření 4.4: Spolupráce aktérů v cestovním ruchu
5. Životní prostředí a přírodní zdroje	Opatření 5.1: Koordinace územního a urbánního rozvoje
	Opatření 5.2: Přírodní prostředí
	Opatření 5.3: Využívání přírodních zdrojů
	Opatření 5.4: Životní prostředí v obcích

Zdroj: ISRR Krkonoše (2013)

Prioritní oblast 1: Doprava, dopravní dostupnost a telekomunikace

Opatření 1.1: Modernizace dálkové a regionální silniční sítě

- Vypořádání a příprava trasy D11/R11 přes Královec na území dotčených obcí
- Neformální, případně i formální (v podobě členství) zapojení SMO Krkonoše do aktivit sdružení za výstavbu D11/R11 a R35
- Aplikace soudobých bezpečnostních prvků (zejména v intravilánech sídel) na modernizovaných a opravovaných úsecích regionálních silnic
- Ustavení regionální komunikační platformy pro diskusi investičních záměrů v oblasti silniční sítě mezi dotčenými subjekty
- Dopravní telematika v oblasti parkování návštěvníků a jejich včasného směrování na záchytná parkoviště a do lyžařských středisek s volnou kapacitou

Opatření 1.2: Revitalizace železnice a rozvoj šetrných forem dopravy

- Oprava nádraží ve vlastnictví obcí, zlepšení vzhledu jejich okolí a rozvoj návazných služeb
- Směrování rozvoje sídel a lokalizace služeb v jejich rámci do blízkosti železnice

- Zkvalitnění a rozšíření veřejné dopravy pro turistické účely (v letní i zimní sezóně) zejména v rámci tří turistických oblastí (Západní, Střední a Východní Krkonoše) a snížení/odstranění bariérovosti ve veřejné dopravě
- Výstavba nových úseků spojovacích stezek pro pěší a cyklisty v účelných lokalitách při respektování požadavků na jejich bezbariérovost
- Obnova perspektivních úseků historické cestní sítě a její využití pro bezpečné vedení značených pěších a cyklistických tras
- Návrh vedení a vyznačení bezbariérových tras pro vozíčkáře a rodiny s dětskými kočárky

Opatření 1.3: Ostatní druhy dopravy a telekomunikace

- Zapracování žádoucího rozvoje vrchlabského letiště do územně-plánovací dokumentace
- Zapracování žádoucího rozvoje lanovek a vleků do příslušné územně-plánovací dokumentace
- Centrální koordinace parkování návštěvníků v rámci tří turistických oblastí Krkonoš (Západní, Střední, Východní Krkonoše) s využitím telematiky, aplikací pro internet a chytré telefony, televizního zpravodajství atd. a s vazbou na zlepšení propojenosti středisek lanovkami, vleky, propojovacími sjezdovkami a cestami či skibusy
- Propojení lyžařských středisek v rámci turistických oblastí Západních, Středních a Východních Krkonoš (v souladu s plánem péče KRMAP) pomocí výstavby nových lanovek a vleků, úpravy sjezdovek a stávajících cest pro lyžaře propojující střediska a turistické chaty (ve vazbě na prioritní oblast 4 a při zohlednění či úpravě zonace a Plánu péče KRMAP)

Prioritní oblast 2: Sociální soudržnost a veřejné služby

Opatření 2.1: Institucionální zajištění regionálního rozvoje

- Ustavení a rozvoj neformálního partnerství (s možností formalizované struktury) zabezpečující regionální rozvoj na bázi spolupráce obecní a krajské samosprávy, MAS, podnikatelského a neziskového sektoru a orgánů státní správy působících v regionu a na polské straně Krkonoš
- Uplatňování schválené ISRR Krkonoše při rozvojových aktivitách a průmět jejich priorit (provázání) do úrovně územního plánování a rozhodování
- Dohoda s klíčovými aktéry v území, především se Správou KRMAP o podmínkách dalšího rozvoje sportovních a rekreačních aktivit, zejména sjezdového lyžování, a její uplatňování v praxi (ve vazbě na opatření 5.1)
- Rozšíření okruhu činností SMO Krkonoše tak, aby vedle podpory rozvoje cestovního ruchu komplexně zajišťoval i realizaci dlouhodobé a komplexní strategie rozvoje regionu Krkonoše a naplňování jejich jednotlivých aktivit
- Zpracovávání vlastních sektorových a odvětvových analýz, průzkumů a koncepcí pro region Krkonoše
- Formulace jasných společných stanovisek regionálních aktérů vůči (vnějším) rozvojovým záměrům a strategiím státu, krajů a podnikatelského sektoru
- Koordinace činností v oblasti komunitního plánování rozvoje měst a obcí
- Iniciace aktivit směřujících k tvůrčímu vypořádání s česko-německou minulostí (pořádání odborných i popularizačních přednášek, seminářů a konferencí, vytvoření muzea mapující vývoj česko-německých vztahů v pohraničí apod.)
- Nefinanční pomoc (poradenství, konzultace apod.) při přípravě projektů malých členských obcí z prostředků SMO Krkonoše

Opatření 2.2: Občanská vybavenost

- Nefinanční, případně i finanční podpora zachování a přiměřené dostupnosti základních služeb a veřejné vybavenosti malých obcí (MŠ, ZŠ, pošta, lékař, Policie ČR, lékařská pohotovost, sociální služby, lékárny) vč. možnosti sloučení provozoven, mobilních provozoven apod.
- Podpora volnočasových aktivit obcí a spolků (kulturních, společenských a sportovních aktivit)

Opatření 2.3: Sociální služby

- Aktivní zapojení do přípravy na nové programovací období 2014+ (i s ohledem na předpokládané navýšení podílu finančních prostředků z ESF)
- Koordinace činnosti a záměrů jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb na úrovni celého regionu
- Prověření možností využití kapacit domovů pro seniory pro zahraniční (např. německé) penzisty a případná iniciace tohoto záměru
- Nabídka prodeje či poskytnutí výhodného pronájmu vhodných menších objektů z majetku obcí pro alternativní formy sociální pomoci organizacím poskytujícím takovou péči
- Vytváření podmínek pro společnou lokalizaci zařízení sociálních služeb a ordinací všeobecných obvodních lékařů všude, kde je to možné

Opatření 2.4: Zdravotní služby

- Aktivní zapojení do přípravy na nové programovací období 2014+ (i s ohledem na předpokládané navýšení podílu finančních prostředků z ESF)
- Koordinace činnosti a záměrů jednotlivých poskytovatelů zdravotnických služeb na úrovni celého regionu
- Podpora zachování územně dostupné lékařské péče (zejména praktický lékař, stomatolog, pediatr) například formou levných pronájmů

Prioritní oblast 3: Ekonomika a lidské zdroje

Opatření 3.1: Lidské zdroje, školství a trh práce

- Vytvoření diskusní platformy (pracovní skupina apod.) pro spolupráci škol, hospodářských komor, podnikatelů a úřadů práce v oblasti pracovního trhu, rozvoje regionální ekonomiky a lidských zdrojů, pravidelná činnost této platformy
- Zvýšení kvality a rozsahu jazykového vzdělávání na základních školách (zásadní angličtina) a v rámci dalšího vzdělávání (dostupné jazykové kurzy angličtiny, němčiny, ruštiny, polštiny)
- Rozšíření možností a nabídky dalšího vzdělávání v oblasti cizích jazyků (viz předchozí bod) a vybraných specializací (obdoba německého a skandinávského systému „vysokých škol pro dospělé“)
- Prověření možnosti zřízení vícejazyčné školy (českoněmecké) z hlediska její lokalizace, zaměření, personálního zabezpečení, poptávky po studiu a spolupráce s firmami
- Osvěta a formování prestiže vzdělání v technických oborech a řemeslech
- Rozvoj systému dalšího vzdělávání učitelů na základních školách
- Příspěvky na pracovní místa a nefinanční podpora absolventům středních a vysokých škol v případě jejich setrvání v regionu
- Monitoring a důsledné využití projektů zaměřených na zaměstnanost a trh práce a realizovaných na republikové úrovni a obdobných příležitostí

Opatření 3.2: Organizační zabezpečení rozvoje ekonomiky

- Vyjasnění pozice regionu ke klíčovým otázkám jeho hospodářské budoucnosti (rozvoj cestovního ruchu, průmyslu, zemědělství atd.) i ve vztahu k republikové úrovni a k

podnikatelům se sídlem mimo region a ve vazbě na ochranu přírody a krajiny (dle Plánu péče KRNP), dosažení regionální shody a její implementace

- Česko-polská spolupráce v oblasti místního ekonomického rozvoje (neformální platforma stimulující spolupráci hospodářských komor i jednotlivých podnikatelů)
- Podrobný průzkum podnikatelského prostředí, pozice a potřeb podniků působících v regionu a následné zpracování regionální inovační strategie či strategie konkurenceschopnosti
- Rozvoj inovačního servisu pro podnikatele ze strany kraje (odborných a poradenských služeb, špičkových a kvalitně obsazených seminářů pro podnikatele, srozumitelné osvěty, technologického servisu, materiální podpory, marketingu, designu apod.)
- Rozvoj inovací, zejména v oblasti „zelených technologií“ šetrných k životnímu prostředí (jejich preference při vlastní činnosti měst a obcí, atrakce investorů v oblasti průmyslu a služeb, využívajících takové technologie)
- Monitoring a důsledné využití příležitostí dotačních zdrojů, atrakce investic a transferu technologií zajišťovaných z republikové úrovně (CzechInvest apod.) zejména v segmentu kvalifikované výroby
- Nefinanční podpora (např. důsledné využití nástrojů územního plánování) při rozvoji podnikání (vč. preference revitalizace brownfields před podnikáním na „zelené louce“)
- Výhledové zřízení inovačního centra, technologického parku apod.
- Zvýšení dovedností a vzdělání pracovníků veřejné správy (odborů městských úřadů, v jejichž gesci je oblast průmyslu, podnikání, regionálního rozvoje a školství, pracovníků Správy KRNP) a dalších organizací v oblasti politiky rozvoje konkurenceschopnosti a inovací (školení, stáže v inovačních centrech)
- Zvážení zavedení paušálních ubytovacích poplatků v obcích

Opatření 3.3: Regionální produkce a regionální trh

- Pořádání výstav, trhů (např. farmářské trhy) a dalších obdobných akcí prezentujících a nabízejících místní produkty (vč. zapojení polské strany)
- Podpora místních malých producentů při dodávkách a službách pro subjekty místní správy (při dodržení rámce zákona o veřejných zakázkách)
- Další rozvoj systému regionální certifikace výrobků, zavedení obdobného systému certifikace služeb, prezentace certifikovaných výrobků a služeb obyvatelům i návštěvníkům (možná spolupráce s polskou stranou)

Prioritní oblast 4: Cestovní ruch

Opatření 4.1: Integrace nabídky služeb v cestovním ruchu

- Vytváření komplexní celoroční turistické nabídky (atraktivita – muzea, akce, akvaparky, doplňková infrastruktura)
- Tvorba regionálních, oblastních a místních produktů cestovního ruchu a jejich koordinovaná marketingová podpora v místech, oblastech a v regionu
- Zajištění integrace a doplňkovosti služeb v rámci turistických oblastí (společné oblastní skipasy, efektivní rozložení doplňkové infrastruktury)
- Dobudování lyžařských areálů v rámci turistických oblastí, jež budou konkurenceschopné se srovnatelnými areály v zahraničí
- Zvyšování standardu ubytovacích zařízení
- Zlepšení dopravní dostupnosti regionu a propojenosti lyžařských a turistických center s využitím „chytrých“ a ekologicky šetrných forem dopravy (ve vazbě na prioritní oblast 1)
- Podpora budování a údržby infrastruktury pro ekologickou dopravu

- Výstavba, zkvalitnění a sjednocení navigačních a informačních systémů či parkovacích systémů
- Eliminace negativních vlivů spojených s rozvojem center cestovního ruchu (ve vazbě na prioritu 5)
- Vytváření nabídky aktivit zaměřených na poznávání přírodních atraktivit (ve spolupráci se Správou KRNAP)
- Iniciace vytvoření Geoparku Krkonoše (jako nástroje pro posílení letní turistické sezóny)
- Projektová příprava vybraných záměrů rozvoje infrastruktury s cílem získání investičních dotací ze SF EU a jiných zdrojů

Opatření 4.2: Kvalita služeb a lidské zdroje v cestovním ruchu

- Realizace průběžného hodnocení rozsahu a kvality služeb v zařízeních cestovního ruchu v území (v synergii s marketingovými aktivitami)
- Průběžné mapování vzdělávacích potřeb zaměstnanců v cestovním ruchu (viz též opatření 3.1)
- Podpora školicích programů organizovaných MMR, Czechtourism, Hospodářskou komorou, AHR a dalšími (provázanost s dalším vzděláváním – viz opatření 3.1)
- Projekty podporující výměnu zkušeností mezi podnikateli a pracovníky v cestovním ruchu
- Projektová příprava vybraných záměrů rozvoje lidských zdrojů v CR s cílem získání investičních dotací ze SF EU a jiných zdrojů

Opatření 4.3: Marketing cestovního ruchu

- Branding regionu Krkonoše s cílem vytvoření silné turistické značky a image Krkonoš
- Tvorba provázaných střednědobých marketingových koncepcí a strategií v regionu a v jeho turistických oblastech včetně zajištění jejich realizace
- Realizace výkonově orientovaných komunikačních kampaní (systematické a cílené mediální aktivity informující veřejnost jak o reálné situaci v oblasti turistické nabídky v jednotlivých místech, oblastech i v celém regionu, tak i podmínkách a možnostech jejího využívání)
- Zajištění sběru a analýzy informací o cestovním ruchu (data Krkonoše Regioncard, CzechTourism, krajů. Správy KRNAP, vlastní průzkumy návštěvnosti apod.)
- Tvorba a aktualizace databází návštěvníků v místech, oblastech a v regionu
- Benchmarking (sledování a hodnocení) aktivit v oblasti cestovního ruchu konkurenčních domácích a zahraničních destinací
- Zkvalitňování regionálního webového portálu s rezervačním systémem, jeho propojení na portály Libereckého a Královéhradeckého kraje, CzechTourism, Holidayinfo a s dalšími
- Vytvoření předpokladů pro průběžné hodnocení kvality služeb v CR (viz opatření 4.1) prostřednictvím marketingových aktivit (např. ústředního informačního a rezervačního systému, slevových karet apod.)
- Organizace sběru a poskytování informací o kapacitách a výkonech ubytovacích zařízení
- Posílení marketingového působení na návštěvníky (propagace regionálních turistických atraktivit a atrakcí, opakovaný marketing zacílený na vracející se návštěvníky, zasílání mimosezónních nabídek)
- Marketingové aktivity k podpoře atraktivit a atrakcí v celém území turistického regionu (zacílené zejm. na návštěvníky a vracející se návštěvníky, podpora opatření 4.2)
- Marketingové aktivity na podporu návštěvnosti mimo hl. sezónu (propagace atraktivit a nezimních atrakcí, cílený marketing, balíčky pro ubytované, podpora opatření 4.2)
- Rozšíření a konkretizace spolupráce s cestovními kanceláři pro příjezdy specifických skupin návštěvníků ze zdrojově významných oblastí

Opatření 4.4: Spolupráce aktérů v cestovním ruchu

- Dobudování funkčního systému organizace a řízení cestovního ruchu na regionální, oblastní i místní úrovni v návaznosti na připravovaný zákon o cestovním ruchu – nastavení optimální právní subjektivity, rozšíření počtu zapojených subjektů, profesionalizace činností destinační agentury
- Vytvoření a případná formalizace pracovních skupin či jiných platforem pro rozvoj cestovního ruchu v každé z krkonošských turistických oblastí (např. dle údolí Jizery, Labe a Úpy)
- Vytvoření systému průběžného financování aktivit celokrkonoské destinační organizace (marketingové aktivity, údržba a provoz turistické infrastruktury, apod.)
- Vytvoření systému přeshraniční spolupráce s polskými partnery v rozvoji cestovního ruchu (společné infrastrukturní projekty, společné financování přeshraničních aktivit, společný marketing; částečná provázanost s opatřením 2.1)
- Reflektování úsilí o vytvoření komplexní nabídky v krkonošských oblastech (údolí Jizery, Labe, Úpy) při rozhodování obcí, osvětě při přípravě investičních akcí, v územním plánování atd.
- Průběžné získávání know-how/příkladů dobré praxe prostřednictvím profesního síťování na mezinárodní úrovni (účast na konferencích, stážích, pořádání konferencí/seminářů za účasti zahraničních expertů)

Prioritní oblast 5: Životní prostředí a přírodní zdroje

Opatření 5.1: Koordinace územního a urbánního rozvoje

- Preference rozvoje další výstavby v rámci stávajících intravilánů vč. brownfields před zástavbou volné krajiny (při respektování limitů a regulativů daných územně-plánovací dokumentací), preference tradiční architektury a stavebních technologií, inovativních staveb, zakomponování občanské vybavenosti do nové zástavby
- Zpracování urbanistických studií rozvoje větších měst a obcí (za účasti místní komunity) respektujících jejich urbanistický a krajinný ráz a architektonický kontext
- Trvání na jejich důsledném respektování při zpracování ÚPD a při prosazování či zajišťování jejich realizace
- Důsledné uplatňování nástrojů územního plánování a dalších kompetencí obcí v rámci stavebního zákona, případně zákona o posuzování vlivů na ŽP, důsledné dodržování doporučení studií při správních řízeních, přípravě rozvojových záměrů a strategií, aplikace při zpracovávání regulačních plánů a ÚPD
- Vyhlašování regulérních architektonických soutěží při zpracování urbanistických a architektonických studií a návrhů pro přípravu významných investičních záměrů
- Předjednání významných rozvojových záměrů na bázi odborné veřejnosti (renomovaní urbanisté a architekti, Správa KRNAP apod.) i širší veřejnosti (neziskový a podnikatelský sektor, občané) prostřednictvím nadstandardního zveřejňování přípravy a projednávání záměrů (projektů) s možnými významnými dopady na životní prostředí, krajinný ráz a tradiční architekturu (ve vazbě na opatření 2.1)
- Monitoring a nadstandardní zveřejňování a projednávání všech navrhovaných změn ÚPD obcí v zájmovém území, vytvoření platformy aktivních příjemců informací o změnách ÚPD a projektech s významným dopadem na ŽP
- Důsledná regulace aktivit narušujících rozvoj přirozených a tradičních atraktivit území
- Podpora přiměřených forem rozvoje cestovního ruchu a minimalizace vyvolaných negativních dopadů na ŽP (např. nezahušťování zástavby nebo redukce obslužné dopravy či parkování, apod. podle místních podmínek)

- Vyhlášení každoroční soutěže podnikatelů v území z hlediska environmentální šetrnosti podnikání a respektování priorit rozvoje území (podnikatel roku, stavba roku)

Opatření 5.2: Přírodní prostředí

- Podpora Správy KRNAP jako hlavního garanta udržení role národního parku v území
- Shoda obcí, Správy KRNAP a dalších klíčových aktérů na preferenci a související propagaci forem cestovního ruchu s minimalizovanými vyvolanými negativními dopady jejich provozování na hlavní předměty ochrany NP
- Podpora Správy KRNAP při hledání a nacházení dalších možných zdrojů příjmů mimo státní rozpočet v rámci rozvíjení doplňkových aktivit, které budou v souladu s posláním NP

Opatření 5.3: Využívání přírodních zdrojů

- Využívání biomasy jako obnovitelného zdroje energie, s podmínkou přiměřené míry exploatace lesních porostů, případně zamezení ovlivňování krajinného rázu introdukcí rychle rostoucích dřevin (RRD)
- Využívání dalších obnovitelných zdrojů energie (sluneční, vodní a větrná energetika) s ohledem na zachování vodního režimu, ZPF, krajinného rázu a ochranu biodiverzity
- Spolupráce obcí a dalších klíčových aktérů, včetně zástupců kraje, při obraně proti rizikovým aktivitám využívání přírodních zdrojů (např. těžba břidlicového plynu, akumulace a energetické využití vody v nevhodných profilech, apod.)
- Ochrana přírodních léčivých zdrojů v území a urbanistických hodnot lázeňských míst
- Využití potenciálu území pro vyhlášení geoparku
- Identifikace a prioritizace lokalit průmyslových i zemědělských brownfields pro jejich další využití namísto využívání lokalit „na zelené louce“

Opatření 5.4: Životní prostředí v obcích

- Spolupráce obcí a klíčových aktérů při ochraně životního prostředí v obcích v území (ve vazbě na opatření 2.1)
- Spolupráce obcí v národním parku a mimo něj při rozvoji cestovního ruchu (ve vazbě na prioritu 4)
- Využívání nástrojů územního plánování pro zachování typického charakteru obcí v území a tím i kompetitivních výhod (obrana proti zahušťování výstavby, ochrana urbanistických a architektonických hodnot, viz též opatření 5.1)
- Zvyšování atraktivity bydlení, včetně základních služeb občanské vybavenosti, v podhorských oblastech s cílem zabránit vylidňování, postupnému snižování úrovně obhospodařování a tím i udržování stability krajiny
- Podpora vhodných forem zemědělského podnikání minimalizujících potenciální negativní vlivy na stabilitu krajiny (degradace území, projevy eroze, ad.)
- Podpora popularizace zemědělství vůči veřejnosti (vč. podpory tradičních jarmarků, otevřených dní na farmách, výstav, apod.) jako významného činitele při ochraně krajiny

11.3 PLÁN PÉČE KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK A JEHO OCHRANNÉ PÁSMO

Tato kapitola představuje výtah z návrhové části Plánu péče KRNAP 2010 – 2020, tedy z dokumentu, který nastiňuje dlouhodobé záměry KRNAPu a mj. stanovuje podmínky veřejného využívání jeho území. Výtah je konkrétně proveden z kapitoly 5 Veřejné využívání území národního parku Plánu péče, která shrnuje aspekty, u nichž je potenciálně možné očekávat implementaci dílčích částí prostřednictvím CLLD. Jedná se především o problematiku cestovního ruchu.

5.1.2 Ekologická výchova

Cíle:

- Prohlubování povědomí místního obyvatelstva a návštěvníků o smyslu existence a poslání NP, jeho přírodních hodnotách a významu ochrany přírody.
- Vysvětlování marketingové hodnoty označení NP, jeho významu pro příliv turistů do regionu, motivování obyvatel k zodpovědnosti za současný i budoucí stav přírody a krajiny a k trvale udržitelnému vztahu mezi člověkem a přírodou.
- Informování obyvatelstva a návštěvníků o opatřeních a případných omezeních, uplatňovaných při turistickém a hospodářském využívání území NP.
- Zapojování místních obyvatel, především dětí a mládeže, do aktivní ochrany přírody a životního prostředí.

Opatření:

- Spolupracovat na projektech podporujících trvale udržitelný rozvoj regionu (projekty MAS apod.).
- Organizovat zážitkové akce přibližující přírodovědné hodnoty NP.
- Zajišťovat poradenství v oblasti třídění a minimalizace odpadu a předcházení jeho vzniku.
- Poskytovat školám v regionu herně výukové programy, projektová vyučování, tematické přednášky a exkurze.
- Zajišťovat praktickou ochrannářskou činnost se školami formou dobrovolné pomoci přírodě.
- Organizovat pravidelnou činnost mladých ochránců přírody, letní soustředění a tábory pro děti a mládež se zájmem o přírodu.
- Spolupracovat s učiteli spádových škol s nabídkou seminářů a výukových programů, aktivit a soutěží, nabízet metodický materiál pro využití ekologických školních naučných zahrad.
- Vybudovat u klášterní zahrady ve Vrchlabí areál sloužící pro potřeby EV, vč. rekonstrukce budovy Tesko I.
- Na informačních střediscích poskytovat komplexní informace o území KRNAP a jeho OP.
- Spolupracovat s informačními středisky měst a obcí na celém území Krkonoše.
- Pokračovat ve vydávání tematických tiskovin pro návštěvníky NP v ucelených edičních řadách, vydávat příležitostné informační materiály pro návštěvníky i místní obyvatelstvo, zpravodaj Andromeda a další pracovní materiály a podklady pro školy.
- Spolupracovat na projektech s regionálními nevládními organizacemi.

- V rámci BR Krkonoše/Karkonosze pokračovat ve spolupráci v oblasti EV (jednotlivé akce i dlouhodobé projekty), zapojovat se do akcí EUROPARC atd.

5.2 Turistické a rekreační využívání

Cíl:

- Udržitelný rozvoj aktivit šetrných k přírodnímu prostředí KRNAP a jeho OP (tzv. měkkého turismu) na úkor v současnosti převažujícího tzv. tvrdého turismu.

5.2.1 Rekreační a sportovní aktivity „intenzivní“ (tzv. tvrdý turismus)

Cíl:

- Vyloučení aktivit tzv. tvrdého turismu v 1. a 2. zóně NP, umožnění ekologicky únosného rozvoje těchto aktivit ve 3. zóně NP a v jeho OP při zachování priority poslání NP, soustavy Natura 2000, zvláště chráněných druhů i přirozených lesních a nelesních ekosystémů klíčových pro ochranu biodiverzity

Obecná opatření:

- Preferovat umístování záměrů tzv. tvrdého turismu na brownfields před realizací na „zelené louce“.
- Při schvalování záměrů požadovat omezení rozsahu zpevněných ploch.
- Dopady posuzovaných aktivit hodnotit komplexně, respektovat územní limity dotčených lokalit.
- Průběžně komunikovat s provozovateli, investory, obcemi a dalšími dotčenými subjekty (jednání, diskuze, vzdělávací semináře, tištěné materiály apod.).

Lyžařské areály

Opatření:

- Důsledně posuzovat všechny možnosti propojení skiareálů: upřednostňovat šetrné varianty propojení po stávajících cestách a průsecích před vytvářením nových koridorů v lesních porostech, podporovat propojení středisek pomocí skibusových linek apod.
- Budování tzv. snowparků, skokanských můstků a dalších zařízení, vyžadujících výstavbu objektů nebo terénní úpravy, situovat do existujících skiareálů.
- Při rozvojových úpravách skiareálů a doprovodných zařízení respektovat krajinný ráz (preferovat „serpentina“ před přímým vedením nových sjezdovek v lesních porostech apod.).
- Nové sjezdové trati na lučních stanovištích povolovat s terénními úpravami a režimem, které významně nemění stávající povrch, vegetační kryt a jeho složení.
- Sjezdové tratě v 1. a v 2. zóně NP dále nerozšiřovat a nezvyšovat jejich současnou kapacitu.
- Neprodávat pozemky v majetku státu pro účely sjezdového lyžování a stanovit tržní ceny za jejich pronájem.
- Respektovat schválené územně plánovací dokumentace.

Dopravní zařízení (LD, LV)

Opatření:

- Při umísťování nových nebo rekonstrukci stávajících zařízení respektovat krajinný ráz (trasy zařízení přednostně situovat na okraj louky, k lesnímu porostu apod.).
- V 1. zóně NP provozovat pouze stávající dopravní zařízení, nezvyšovat jejich současnou přepravní kapacitu a neměnit stávající režim provozu; v 1. zóně NP nepovolovat umístění žádných nových dopravních zařízení.
- Individuálně posuzovat požadavky na letní provoz LD v lyžařských areálech.

Sáňkařské a bobové dráhy

- Podporovat záměry vyžadující minimum terénních úprav a nenarušující krajinný ráz.
- Nové sáňkařské dráhy umísťovat na stávající cesty na území 3. zóny NP a jeho OP; nevytvářet pro ně nové lesní průseky a cesty.
- Nové bobové dráhy umísťovat pouze na území OP.
- Stávající sáňkařské a bobové dráhy funkčně nerozšiřovat (neumísťovat další trvalé objekty, nezřizovat umělé osvětlení atd.).

Další volnočasové aktivity

- Vyloučit jízdy (vč. závodů) motocyklů, skútrů a čtyřkolek ve volné přírodě na celém území NP. Uvedené aktivity v OP umožnit pouze na trasách vyhrazených Správou KRNP.
- Hledat nová řešení, jak zefektivnit vymáhání zákazu vjezdu do volné přírody.
- Umožnit případné budování golfových hřišť v OP.

5.2.2 Rekreační a sportovní aktivity „neintenzivní“ (tzv. měkký turismus, ekoturismus)

Cíle:

- Nekonfliktní provozování aktivit tzv. měkkého turismu, jak z hlediska ochrany přírody a krajiny, tak i z pohledu návštěvníků Krkonoš.
- Podpora rozvoje alternativních aktivit CR, především agroturistiky.

Pěší turistika (vč. nordic walking, apod.)

Opatření:

- V odůvodněných případech umožnit budování a údržbu vyhlídkových míst, průhledů a zokruhování/propojení stávajících turistických cest. Při obnově cest ve vyšších polohách preferovat přírodní materiály (kámen, dřevo), v nižších polohách zachovat co nejvíce cest bez živičného povrchu.
- Kultivovat odpočinková místa, příp. místa úkrytu před nepříznivým počasím (kvalitní a jednotné provedení, přírodní materiály apod.).
- Na vhodná místa a ve spolupráci s obcemi umístit kvalitní informační tabule o daném území, upozornit na zajímavá výhledová místa, objekty a prvky v krajině, související s historickým vývojem, osídlením, hospodařením či proměnou krajiny.

- Vhodnými přístupy směřovat návštěvníky i do méně navštěvovaných partií Krkonoš a podhorské části.
- Regulovat, příp. dle možnosti úplně vyloučit vjezd a provoz motorových vozidel po turistických trasách.

Běžecké lyžování

Opatření:

- Technické úpravy běžeckých tras směřovat především do nižších partií hor ve 3. zóně NP a jeho OP; vyloučit technické úpravy v 1. zóně. Ve 2. zóně NP posuzovat technické úpravy dalších tras (tj. nad rámec stávající sítě KLBR) individuálně a povolovat pouze v případech, kdy nebudou mít negativní vliv na předměty ochrany NP, EVL a PO. Trasy upravovat vhodnou technikou (odpovídající šířce cesty a s ohledem na okolní vegetaci) a při dostatečné sněhové pokrývce (vyloučit poškozování přírodního prostředí a povrchu cest).
- Upravované úseky pro běžecké lyžování navazovat na vhodné trasy v Polsku a Jizerských horách; pokud možno oddělovat a nevést zásobovací cesty po upravovaných lyžařských trasách.
- Udržovat jednotné značení na všech trasách Krkonošského lyžařského běžeckého ráje (KLBR), dodržovat pravidla jeho umístování a sezónního odstraňování.
- Směřovat návštěvníky i do méně navštěvovaných partií v podhůří (např. pomocí upravených tras, lepší informovanosti, propagace, technického a informačního zázemí, ztraktivnější cílových lokalit apod.).

Cykloturistika

Opatření:

- Cyklistické stezky vést přednostně v OP a 3. zóně NP (dále již nerozšiřovat trasy v 1. a 2. zóně NP) a přednostně po jiných komunikacích, než jsou frekventované trasy pro pěší.
- Přepravu cyklistů lanovými drahami umožnit pouze do míst, navazujících na stávající cyklotrasy.
- Tratě a zařízení typu mountain bike cross a bike park povolovat na vhodných lokalitách v OP, výjimečně ve 3. zóně NP přiléhající k OP.

Hippoturistika

Opatření:

- Dořešit vymezení sítě hippostezeček na území NP a stanovit pravidla pro jejich využívání.
- Nové trasy pro hippoturistiku vymezit ve 3. zóně NP a jeho OP, při zohlednění povrchu cest, frekvence využívání a možných střetů s jinými zájmovými skupinami.

Horolezectví

Opatření:

- Umožnit skalní lezení ve vyhrazených oblastech na území 3. zóny NP (Hnědé skály, Hranostají skála, Emin kámen, Lubošské skály).

Vodní sporty

Opatření:

- V omezeném rozsahu (plošném i sezónním) umožnit z hlediska ochrany přírody nekonfliktní sjíždění vybraných úseků řek.
- Zachovat stávající úseky vodáckých tras (Jizera, horní tok Labe v úseku od přehrady Labská ke Kukačce).

Agroturismus

Opatření:

- Výrazně podporovat vytváření podmínek pro vznik rodinných farem (agrofarem, ekofarem) ve 3. zóně NP a v jeho OP, v lokalitách s nezbytnou péčí o nelesní stanoviště a charakter krajiny.
- Podporovat certifikaci produktů z místních farem.

5.2.3 Certifikace kvality služeb v turismu a podpora místních produktů

Cíl:

- Podpora trvale udržitelného rozvoje (TUR) území Krkonoš.

Opatření:

- Podporovat zemědělce v aktivitách, vedoucích k vlastnímu prodeji a propagaci místních produktů a zvyšujících podíl udržitelných forem CR (spolupráce s MAS).
- Motivovat provozovatele, místní obyvatele a návštěvníky k nabízení a využívání certifikovaných zařízení, služeb a produktů.
- Ve spolupráci s místními občanskými sdruženími podporovat typy certifikací, vhodné z pohledu TUR Krkonoš, seznamovat s nimi širokou veřejnost, místní obyvatele a podnikatele.

5.2.4 Monitoring indikátorů kvality CR

Indikátory kvality CR jsou důležitým měřítkem pro posouzení stavu prostředí a účinnosti uplatňovaných opatření.

Opatření:

- Stanovit indikátory vypovídající o (1) stavu přírodního prostředí a jeho ovlivňování, (2) vnímání kvality CR návštěvníkou veřejností a (3) vnímání kvality CR místními obyvateli a subjekty.
- Zajistit zpracování příslušné metodiky, realizovat monitoring a průběžně vyhodnocovat jeho výsledky.

5.4 Občanská sdružení s aktivitami ve vztahu k NP

Cíl:

- Spolupráce se strategickými partnery v regionu (nevládní organizace, občanská sdružení apod.), zaměřenými na trvale udržitelný rozvoj Krkonoš a/nebo podporujícími ochranu přírody a krajiny v této oblasti.

Opatření:

- Podporovat činnost místních občanských sdružení MAS Přidte pobejt! a MAS Krkonoše, spolupracovat s nimi při komunitním plánování a vyjednávání.
- Pokračovat ve spolupráci s nevládní neziskovou organizací SEVER Horní Maršov.
- Podporovat vznik nových místních občanských sdružení, jejichž náplní bude trvale udržitelný rozvoj regionu a podpora ochrany přírody a krajiny.

12 ANALÝZA ROZVOJOVÝCH PROBLÉMŮ ÚZEMÍ

Následující kapitola popisuje hlavní rozvojové problémy zájmového území. Problémy byly identifikovány s využitím výstupů jednotlivých analytických kapitol a dále s využitím existujících strategických dokumentů relevantních pro zájmové území (viz předchozí kapitola, která tyto dokumenty analyzuje; využity přitom byly zejména závěry z uskutečněných řízených rozhovorů a jednání pracovních skupin při zpracování ISRR Krkonoše). Problémy jsou zpracovány v třístupňové hierarchii:

- problémové okruhy (celkem 5 okruhů s vysokým počtem a závažností problémů),
- hlavní problémy (několik problémů v rámci každého problémového okruhu),
- dílčí problémy (informativní shrnutí popisu hlavních problémů).

Na hierarchicky nejvyšší úrovni se nachází 5 problémových okruhů:

- Doprava
- Sociální soudržnost a veřejné služby
- Ekonomika a lidské zdroje
- Cestovní ruch
- Životní prostředí a přírodní zdroje

V dalším textu je pro každý problémový okruh uveden výčet hlavních a v rámci nich také dílčích problémů. Z důvodu přehlednosti textu je výčet dílčích problémů v rámci každého problému hlavního uveden v odrážkách. Analýza problémů je zpracována s přihlédnutím k rozsahu a významu jednotlivých problémů pro zájmové území, nikoli s přihlédnutím možností a kompetencí nositele strategie tyto problémy řešit (tento „filtr“ bude uplatněn až ve strategické a zejména implementační části dokumentu).

12.1 DOPRAVA

Nedostatečné napojení na páteřní dopravní a komunikační síť

- Chybějící rychlé silniční spojení směrem na Prahu, Vratislav a Německo a regionální centra Hradec Králové a Liberec
- Odkládání výstavby silnice D11/R11/S3 a komplikované hledání česko-polské shody v otázce harmonogramu realizace stavby
- Neúplné pokrytí území signálem mobilních operátorů, rozhlasu a televize

Velké množství dopravních závad na regionální silniční síti

- Páteřní silnice procházejí zastavěnými částmi sídel (I/14, I/16) v těsné blízkosti obytných domů, škol a dalších citlivých lokalit

- Pomalé silniční propojení v západovýchodním směru a několik paralelních silnic s četnými závadami místo jediné páteřní a kvalitní
- Obtížná zimní údržba komunikací s ohledem na extrémní klimatické podmínky, nedostatečnou šířku, požadavky na parkování návštěvníků a oprávněné zájmy ochrany přírody
- Špatný technický stav většiny regionálních silnic II. a III. třídy a významných místních komunikací

Zastaralá železniční infrastruktura a riziko omezení železniční dopravy

- Železniční síť s velkou hustotou a nedostatečnými provozními parametry (propustná výkonnost tratí, rychlost vlaků)
- Chybějící železniční napojení a vzájemné propojení center cestovního ruchu a lokálních center (Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn, Vrchlabí) a vč. center v okolí zájmové oblasti (Jilemnice, Semily, Rokytnice nad Jizerou, Harrachov)
- Nedostatečné využití kapacity řady regionálních vlakových spojů
- Vzájemný souběh železniční a autobusové dopravy v některých relacích
- Dálková doprava do regionu z Prahy, Hradce Králové a dalších center je zajištěna téměř výhradně autobusy (včetně dálkových skibusů) až do cílové krkonošské destinace

Nízký podíl šetrných forem dopravy na přepravní práci

- Vysoký důraz na silniční infrastrukturu na úkor infrastruktury pro šetrné formy dopravy (veřejná doprava, cyklistika, chůze, elektromobilita)
- Značná míra přístupnosti cenných oblastí pro individuální automobilovou dopravu (některé horské boudy, centra měst...)
- Nevyužitý potenciál elektromobility včetně kombinace různých forem šetrné dopravy pro cestovní ruch i pravidelné dojíždění
- Velké množství vzájemně navazujících lánových vsí podél hlavních silnic bez jakékoli infrastruktury pro bezpečný pohyb chodců a cyklistů (vozičkářů, dětských kočárků atd.)
- Chybějící pěší a cyklistická vazba zastavených částí sídel na okolní volnou krajinu mimo silniční síť
- Zhoršená prostupnost venkovských sídel pro pěší daná zánikem některých cest a složitými majetkovými poměry bránícími jejich obnově
- Narušená historická cestní síť s vysokou mírou malebnosti a krajínovnosti (solitérní stromy, křížky, výhledy apod.) a značným potenciálem v oblasti cestovního ruchu (zejména v podhorské části)
- Nevyužitý potenciál přírodních a dalších výškově málo členitých koridorů (vodní toky, železnice) pro vedení atraktivních pěších a cyklistických cest v sídlech i volné krajině

Chybějící kvalitní přeshraniční propojení

- Značné fyzickogeografické bariéry (hornatost území, ochrana přírody a krajiny v rámci KRNP) bránící přeshraničním vazbám
- Přeshraniční česko-polské vazby na území regionu realizovány prakticky výhradně prostřednictvím individuálního motorismu (dáno i charakterem krajiny)

- Špatný stav a nevyužitý potenciál přeshraničního železničního spojení v oblasti Královce (problémy zejména na navazujících polských tratích)
- Provoz systému krkonošských cyklobusů a skibusů pouze na české straně pohoří
- Neodpovídající přeshraniční značení opomíjející uvedení cílů na opačné straně hranice

Konflikty mezi jednotlivými druhy dopravy

- Zhoršená bezpečnost pěší a cyklistické dopravy uvnitř sídel v důsledku absence potřebné infrastruktury a četných závad v dopravní síti (nevyhovující přechody pro chodce, málo opatření ke zklidnění automobilové dopravy atd.)
- Uživatelské střety mezi pěšími turisty a cyklisty v nejexponovanějších úsecích turistických cest a mezi lyžaři - běžkaři a uživateli sněžných skútrů a čtyřkolek na cestách a běžeckých tratích
- Značná část značených pěších tras a cyklotras je vedena po silnicích s vyšší intenzitou motorové dopravy (případně takové silnice kříží v úsecích bez omezení povolené rychlosti vozidel)
- V lyžařských střediscích dochází při extrémních klimatických podmínkách ke střetům mezi motorovou dopravou v klidu a pohybu

12.2 SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST A VEŘEJNÉ SLUŽBY

Deficity v institucionálním zajištění regionálního rozvoje

- Roztříštěnost aktivit velkého počtu subjektů, neexistence jasné formalizované (hierarchicky uspořádané) platformy regionálního rozvoje se zastoupením všech skupin a typů regionálních aktérů
- Nekoncepční přístup při rozvojových aktivitách v regionu, chybějící komplexní nazírání na problémy regionu, stanovení jejich logických věcných vazeb a z toho vyplývajících priorit
- Různorodé zájmy jednotlivých skupin aktérů zejména při realizaci větších investic (místní vs. odjinud, veřejná správa vs. podnikatelé)
- Slabá komunitní spolupráce na místní úrovni v těch městech a obcích, které prošly zvraty v populačním vývoji (v některých městech a obcích je naopak komunitní spolupráce tradičně silná)
- Odlišný charakter horského a podhorského území a z toho vyplývající rozdílné priority a zájmy obcí a dalších subjektů
- Nedostatečná soustavná, věcná občanská přeshraniční spolupráce s orgány samospráv obcí a Dolnoslezského vojvodství a orgány státní správy v sousedním příhraničí Polska

Nekoncepční urbánní rozvoj sídel ve vnitřních Krkonoších

- Nejasná představa o budoucí urbanistické podobě sídel v horské části regionu, nekoncepční urbanistický rozvoj velké části sídel a ztráta jejich atraktivity jak pro trvale bydlící, tak (paradoxně) i pro návštěvníky, kvůli kterým dochází k prvoplánovým změnám v území (zahušťování zástavby na dříve lučních enklávách, nové stavby nevhodné velikosti a nevhodného měřítka a oproti původním stavebním typům cizorodého charakteru)

- Ztráta intimity, klidu, zdravých a bezpečných životních podmínek v sídlech a tím snížení atraktivity pro bydlení „starousedlíků“ (a zvláště obyvatel starší generace) v důsledku rozvoje cestovního ruchu a s tím související změny charakteru a kapacit občanské vybavenosti a nárůst dopravní zátěže v některých horských střediscích
- Urbanisticky necitlivá výstavba mimo dlouhodobě stabilní intravilány sídel (též důsledky v oblasti životního prostředí – viz problémový okruh 5)
- Navzdory výše uvedenému často příliš tvrdá a přitom formální regulace nové výstavby, neschopná rozeznat a odlišit ve svých stanoviscích skutečné přínosy v kreativité a kvalitě architektury od kýče, diletantství a snah o krátkodobý užitek
- Velmi malé přínosy a naopak řada negativních důsledků apartmánového bydlení na architektonický a urbánní, ale i krajinný ráz obcí, jejich ekonomiku, komunitní život, příjmy podnikatelů apod.

Riziko zhoršování vybavenosti a podmínek pro život zejména v malých obcích

- Riziko neuvážené redukce zdánlivě duplicitního vybavení Vrchlabí a Jilemnice veřejnými službami bez zohlednění velikosti jimi obsluhovaných spádových území a jejich dostupnosti
- Riziko zániku základní občanské vybavenosti a služeb v malých obcích jako důsledek jejich vylidňování a stárnutí obyvatel a tím i faktického postupného zániku těchto sídel samotných
- V té souvislosti i odchod kvalifikovanějších pracovníků (vysokoškoláků a středoškoláků) z obcí, zhoršování kvalifikační skladby trvalých obyvatel (viz též problémový okruh 3)
- Pokles podnikatelských i jiných aktivit v malých obcích v důsledku jejich koncentrace do větších obcí a měst i v důsledku spotřebitelského chování obyvatel (preferenci nízké ceny, nárůst anonymity, závisti apod.), nekalkulujících do cen zboží a služeb i cenu vyvolané dopravy
- Časově i cenově náročné dojíždění za službami (veřejnými i komerčními) do regionálních center z některých sídel v horské části regionu
- Rychlé stárnutí obyvatelstva (zejména v menších obcích a zejména na západě Krkonoš) kvůli nedostatečným podmínkám pro mladé rodiny (pracovní příležitosti, nedostatek předškolních zařízení a škol, nedostatečná občanská vybavenost)
- S tím spojené vylidňování menších obcí, zejména v jádrových částech Krkonoš a zejména v důsledku úbytku obyvatel stěhováním (zřetelná souvislost s nedostatkem širší palety pracovních příležitostí, s převahou méně atraktivních, hůře placených, často též jen sezónních pracovních míst a s nepružným trhem práce)
- Doznívající důsledky poválečné fluktuace obyvatel v obcích s někdejší německým osídlením a přerušené tradice osídlení, dřívějšího patriotismu, lokální zakořeněnosti, soudržnosti a solidarity
- Hrozba sociálního napětí mezi „starousedlíky“ na straně jedné a majiteli (nejen) apartmánových bytů, návštěvníky a podnikateli v turisticky exponovaných obcích na straně druhé
- Nedostatečné pokrytí území signálem mobilních operátorů, televizního a rozhlasového vysílání, z toho vyplývající problémy podnikatelů, samospráv obcí, obyvatel i návštěvníků

Deficity ve skladbě a kapacitě sociálních služeb

- Předpoklad/riziko růstu nároků na vybavenost infrastrukturou pro sociální služby určené seniorům (pozn. současně však jde o potenciální zdroj nových pracovních příležitostí)
- Existence naddimenzovaných velkokapacitních pobytových zařízení sociální péče, která neodpovídají skutečným potřebám dle skladby domácího, trvale bydlícího obyvatelstva („odkladiště“ starých a handicapovaných odjinud - z měst ve vnitrozemí vč. Prahy) a schopnostem a potřebám uživatelů
- Nedostatek alternativních, měřítkem i charakterem „lidštějších“ sociálních služeb k velkokapacitním službám sociální péče (např. chráněného bydlení, osobní asistence, sociální rehabilitace a sociálně terapeutických dílen, podpůrné aktivity pro osoby pečující o osobu blízkou apod.)
- Nedostatek služeb pro specifické skupiny klientů (např. při náhlém zhoršení jejich zdravotního stavu nebo vyžadujících speciální odbornou zdravotní péči a trvalý dohled)
- Domovy pro seniory, řešící často především bytovou situaci, nikoli bydlení pro skutečně potřebné klienty
- Absence aktivit navazujících na sociální služby podporující sociální začleňování obyvatel v předproduktivním a produktivním věku (zejména možnosti bydlení, zaměstnávání, podmínek socializace po výkonu trestu apod.)
- Slabá míra spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb zřizovaných jednotlivými kraji a obcemi (tříštění zdrojů, nekomfortnost z pohledu uživatelů služeb)
- Systém financování vázaný především na zařazení do krajské sítě sociálních služeb, hrozba podfinancování v důsledku úspor ve veřejných rozpočtech
- Obtížnost až nemožnost zajištění vícezdrojového financování těchto zařízení a aktivit, kde je žádoucí provázání sociální a zdravotní péče (resortní bariéry a programové nekompatibility)

Deficity ve skladbě a kapacitě zdravotních služeb

- Problematika personálního zajištění chodu zdravotnických a lázeňských zařízení (mladí lékaři míří převážně do velkých nemocnic nebo do zahraničí, přetahování lékařů mezi nemocnicemi)
- Nedostatek některých specializací mezi soukromými lékaři (mj. zubaři, pediatři)
- Slabá míra spolupráce a koordinace činností mezi poskytovateli zdravotních služeb, různí vlastníci hlavních zdravotnických zařízení v regionu (tříštění zdrojů, nekomfortnost z pohledu uživatelů služeb, nemožnost ovlivňovat dění v nich z místní, regionální i krajské úrovně)
- Neúplné nebo zastaralé vybavení v řadě zdravotnických zařízení a nutnost pravidelné obnovy finančně náročných zdravotnických přístrojů a techniky v relativně velkém počtu zařízení
- Nevyhovující technický stav objektů poskytujících zdravotní služby (též s ohledem na současné standardy kvality)
- Problematická dislokace zdravotnických zařízení v regionu z hlediska plnění požadavků Nařízení vlády č. 307/2012 o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb, zejména s ohledem na terénní konfiguraci území, stav cestní sítě, nedostatečnost veřejné dopravní obsluhy některých sídel a dlouhé období s nepříznivými povětrnostními podmínkami
- Obtížnost až nemožnost zajištění vícezdrojového financování těchto zařízení a aktivit, kde je žádoucí provázání sociální a zdravotní péče (resortní bariéry a programové nekompatibility) – dtto jako v popisu problému 2.4

- Ohrožení lázní v Janských Lázních v důsledku úspor a redukce hrazení lázeňské péče zdravotními pojišťovkami

12.3 EKONOMIKA A LIDSKÉ ZDROJE

Nedostatky v oblasti kvalifikace obyvatel, školství a trhu práce

- Odchod mladého a vzdělaného obyvatelstva s jazykovými a současně technickými znalostmi a dovednostmi, nedostatek špičkových technicky kvalifikovaných středo- a vysokoškoláků, slabá jazyková vybavenost obyvatel (zejména angličtina, ve specifických podmínkách Krkonoš dále němčina, polština, ruština) ve vztahu k potřebám pracovního trhu
- Nedostatečná nebo oborově nevyhovující odborná (zvláště technická) kvalifikace velké části obyvatel pro práci v průmyslu a cestovním ruchu
- Nízké využití rekvalifikačních a jazykových kurzů a jiných nástrojů dalšího vzdělávání pro obyvatele středního věku
- Slabá pozice (rozsah nabídky) vyššího odborného a vysokého školství v regionu
- Slabá spolupráce středních škol a učilišť s podniky, středoškolské obory nereflktují požadavky firem, nových oborů a technologií, chybějí základní nástroje spolupráce (burzy práce, propojené databáze studentů, absolventů, firem a volných míst, dlouhodobé praxe a tranzitní programy pro přechod absolventů do praxe apod.)
- Nižší kvalita vzdělávání zejména v rámci základního, učňovského a středního odborného školství (mj. v důsledku podfinancování, absence dalšího vzdělávání učitelů, velkého podílu studentů na gymnáziích z celkového počtu příslušníků každého ročníku atd.), a tedy i snížená úroveň absolventů
- Slabá poptávka po technickém vzdělání, nízká prestiž technických oborů mezi žáky a studenty i jejich rodiči
- Vysoká míra nezaměstnanosti a nedostatek pracovních příležitostí zejména v okrajových částech Krkonoš, v horských a příhraničních obcích
- Nepružný pracovní trh, tedy relativně hodně lidí bez práce, ale i řada oborů, kde se volná pracovní místa nedaří dlouhodobě naplnit (např. nová technická odvětví, informační technologie, ale i specifické pozice v „tradičních“ oborech, např. zpracovatelský průmysl, logistika, personalistika, marketing, obchod apod.)
- Nízká pracovní mobilita obyvatel ve smyslu obslužnosti veřejnou dopravou (viz problémový okruh 1) i ve smyslu rekvalifikací a hledání práce mimo původní profesí
- Centralizace úřadů práce vedoucí ke snížení jejich přehledu o dění na trhu práce v jednotlivých obcích a k oslabení aktivní politiky zaměstnanosti

Nevyužitý potenciál místní a regionální produkce

- Slabý význam místní zemědělské produkce ve vazbě na místní trh
- Nedostatečně využitý potenciál drobného a malého podnikání a podnikatelské kreativity obyvatel
- Neochota lidí kupovat místní výrobky a služby, nefungující regionální trh

- Nedostatečně rozšířená certifikace regionálních produktů (málo zapojených produktů a zejména nízké povědomí o certifikaci mezi obyvateli regionu), chybějící certifikace regionálních služeb
- Pouze částečná preference dlouhodobého rozvoje místního trhu ze strany měst a obcí (dodávky a nákup služeb od místních podniků při respektování podmínek veřejné soutěže, preference zprostředkovaných přínosů rozvoje místních drobných a malých podnikatelů)
- Slabá provázanost místních drobných služeb a výroby na cestovní ruch
- Slabé přeshraniční propojení místních trhů v české a polské části Krkonoš
- Obecný důraz zákazníků především na cenu zboží a služeb, cena rovněž jako preferované hlavní nebo jediné kritérium u veřejných zakázek (nejnižší cenu nabídnou obvykle velké firmy s celostátní působností nebo globální dodavatelé), podceňování zprostředkovaných přínosů rozvoje místního podnikání

Strukturální problémy regionální ekonomiky

- Nízká odvětvová diverzita regionální ekonomiky (dominance elektrotechniky, strojírenství, automobilového průmyslu a cestovního ruchu)
- Zhoršení konkurenceschopnosti regionu v některých tradičních průmyslových oborech (mj. textilní, hračkářský průmysl) vedoucí k jejich úpadku či zániku (také riziko do budoucna), slabá schopnost podniků nacházet nové trhy, tržní výklenky a tvořit inovace
- Nefungující systém odborné přípravy v některých průmyslových oborech, např. textil, dřevařství, nábytkářství (také v důsledku nízké prestiže těchto oborů – viz problém 3.2)
- Riziko omezení nebo ukončení výroby v závodech realizujících převážně rutinní produkci („montovny“)
- Slabé zastoupení progresivních odvětví s vazbou na výzkum a generování inovací
- Parciální, krátkodobé zájmy a záměry části podnikatelů, nepřinášející regionu dlouhodobý užitek

Organizační problémy rozvoje podnikání

- Existence nevyužitých ploch pro podnikání (např. brownfields) při současném záboru nových ploch pro podnikání
- Slabá role podnikatelské samosprávy (zejména hospodářských komor) v regionálním rozvoji (dáno i legislativou) a v komunikaci s jeho aktéry (města, obce, orgány ochrany přírody a krajiny, neziskový sektor)
- Paušální ochranný (neselektivní z hlediska kvality - BPEJ) přístup krajských úřadů i Správy KRNAP při ochraně zemědělského půdního fondu a při rozvoji podnikání
- Nedostatečné využití potenciálu zaměstnávání na dálku (práce z domova, centra sdílených služeb apod.)

Zhoršené podmínky pro hospodaření obcí v regionu

- Zvýšené náklady plošně rozlehlých, ale řídko zalidněných obcí na správu bez adekvátní kompenzace na příjmové straně rozpočtů
- Existence řady obcí s nízkým počtem přihlášených trvale žijících obyvatel (zejména v podhorské části) a tím i sníženým příjmy na správu a veřejné služby

- Relativně nižší příjmy obcí z výnosu daní v důsledku častého sídla podnikatelů / trvalého bydliště obyvatel jinde než v místě provozovny / skutečného bydliště, kde ovšem čerpá služby hrazené z veřejných rozpočtů
- Zvýšené nároky (náklady) na ochranu životního prostředí obcí v NP a jeho blízkosti, které nejsou kompenzovány státním rozpočtem ani specifickými dotačními tituly
- Zvýšené nároky a náklady na udržení sjízdnosti přístupových komunikací do hor v delší zimní sezóně
- Slabá absorpční kapacita regionu v příštím programovacím období, zejména v oblasti „měkkých“ aktivit financovaných z ESF

12.4 CESTOVNÍ RUCH

Snižování konkurenceschopnosti destinace spojené s kvalitou infrastruktury a poskytovaných služeb

- Nízká kvalita základních služeb (ubytování, stravování) ovlivněná jak průměrnou kvalitou infrastruktury (úroveň ubytovacích a stravovacích zařízení), tak i kvalitou poskytovaných služeb ze strany personálu (mj. v důsledku sezónního zaměstnávání)
- Nedostatečné vybavení turistických center cestovního ruchu doplňkovou infrastrukturou (typicky např. možnosti koupání, relaxace, kultura)
- Vysoká cenová hladina v poměru ke kvalitě části služeb (zejména ubytovacích) a konkurenčním destinacím (dáno částečně také subjektivním vnímáním návštěvníků a vlivem mediálního obrazu Krkonoš)
- Velká část ubytovacích kapacit připadá na apartmánové bydlení, které není k dispozici pro CR a má nízkou přidanou hodnotu pro obce a region, zároveň přispívá k přetížení hlavních středisek CR

Výrazná územní a časová diferenciacie návštěvnosti

- Vysoká koncentrace návštěvnosti v několika hlavních střediscích v centrální části Krkonoš a jejich „zahlcenost“ turisty v hlavní (zimní) turistické sezóně
- Negativní důsledky cestovního ruchu v hlavních střediscích cestovního ruchu (komercializace, ztráta původní atraktivity, sezónní přelidněnost středisek, zahlcení auty) snižující jejich původní atraktivitu pro část návštěvníků
- Okrajový význam cestovního ruchu mimo jádrovou zónu Krkonoš navzdory existujícímu potenciálu pro rozvoj některých forem cestovního ruchu
- Potenciální rozptyl návštěvnosti z přetížených hl. středisek limitován zájmy ochrany přírody mimo tato střediska i nižším turistickým potenciálem podhůří
- Slabá propojenost služeb a infrastruktury středisek CR, ale i jádrového území (z hlediska CR) a jeho zázemí
- Výrazná a prohlubující se sezónnost CR (silná zima, slabé léto a ještě slabší jaro a podzim) navzdory předpokladům pro rozvoj CR po celý rok

Málo cílený a stereotypní marketing cestovního ruchu

- Problematické využití a souhrnné vyhodnocování analytických informací o návštěvnicích a CR v regionu (struktura návštěvníků, jejich rozhodování o volbě destinace a požadavcích na strukturu a kvalitu služeb apod.)
- Nedostatečná koordinace marketingových aktivit a absence komplexní Marketingové strategie pro region Krkonoš, tříštění zdrojů, malá komplexnost marketingu, převaha marketingu středisek před marketingem celého regionu či oblastních celků
- Slabé zacílení marketingových aktivit (jasná definice cílových skupin) a jejich stereotypnost ve srovnání s konkurenčními destinacemi (např. Alpy)
- Nedostatečná práce s návštěvníky (propagace regionálních turistických atraktivit a atrakcí, opakovaný marketing zacílený na vracející se návštěvníky, zasílání mimosezónních nabídek)
- Převážně negativní image Krkonoš daná zejména nevyváženými či zkreslenými informacemi v médiích (mj. kvalitním marketingem konkurenčních destinací či mediálním srovnáváním nesrovnatelných cen, termínů a kategorie služeb v Krkonoších a zahraničních střediscích)
- Nedostatečná propagace lázní v Janských Lázních doma i v zahraničí, vč. zdůraznění jejich specifik a zaměření i na postižené a jinak handicapované pacienty a zdůraznění vazby na turistické produkty krkonošského regionu (wellness, relaxace atd.)

Nedostatečná spolupráce klíčových aktérů v oblasti rozvoje CR a institucionální předpoklady pro rozvoj CR

- Neexistence zastřešující jediné silné regionální reprezentativní organizace cestovního ruchu, s právní subjektivitou, která by na základě partnerství veřejného a podnikatelského sektoru mohla být zodpovědná za efektivní rozvoj cestovního ruchu v krkonošském regionu, měla možnost získávat a sdružovat prostředky, k jeho všestranné podpoře, zejména při vytváření společné nabídky a jednotné propagace Krkonoš
- Existence většího počtu subjektů realizujících rozvojové projekty v cestovním ruchu bez vzájemné spolupráce
- Relativně nízký objem prostředků ve společném fondu na propagaci regionu a další aktivity v oblasti cestovního ruchu
- Velký počet provozovatelů turistických služeb, kteří sídlí mimo region (např. v Praze) s negativními dopady na daňovou výtěžnost obcí i sounáležitost podnikatelů s regionem
- Nekoncepční a nekonzistentní politika CR (nejsou naplňovány cíle Státní politiky CR – např. se zatím nezavedla povinná certifikace hotelů a ubyt. zařízení, nekoncepční využití prostředků ze SF EU ve stávajícím rozpočtovém období, nekoncepční a roztříštěná školení pro podnikatele a pracovníky CR financovaná ze SF EU i jiných zdrojů)
- Absence zákona o cestovním ruchu a legislativní překážky v této oblasti (např. není ukotvena spolupráce veřejné a podnikatelské sféry)
- Absence konzistentní koncepce rozvoje CR v území v souladu se zájmy ochrany přírody
- Nevyhovující legislativa týkající se hospodaření s majetkem státu (pouze krátkodobé pronájmy pozemků, komplikované procesy schvalování pronájmů pro realizaci potřebných investic)

12.5 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A PŘÍRODNÍ ZDROJE

Nedostatečná koordinace územního rozvoje ohrožující udržitelnost atraktivitu území

- Nízká úroveň vazby mezi strategickými cíli rozvoje území a územně-plánovací dokumentací
- Tlak na další rozšiřování infrastruktury sjezdového lyžování
- Naddimenzovaný rozvoj středisek bez ohledu na zachování tradičních urbanistických a architektonických hodnot území, nízká úroveň architektonického řešení nové výstavby,
- Orientace cestovního ruchu na zřizování turistických atrakcí na úkor přiměřeného využívání přirozených atraktivit
- Nedostatečné zapojování veřejnosti do projednávání záměrů a projektů s možnými významnými negativními dopady na životní prostředí a krajinný ráz
- Riziko nedostatečného porozumění principům udržitelného rozvoje a jejich nedostatečné akceptace a aplikace obyvateli, podnikateli i návštěvníky

Hrozba snižování hodnot cenného přírodního prostředí, jako klíčové atraktivitu území, chráněné formou národního parku

- Vnímání, případně účelová prezentace ochrany přírody a krajiny jako omezujícího faktoru rozvoje území
- Posilování image území jako centra sjezdového lyžování na úkor požadavků na ochranu přírody a krajiny v rámci NP
- Oslabování institucionální i reálné role Správy NP, jako klíčového aktéra v území, mj. vzhledem ke snižování příjmů rozpočtu NP ze strany státu, vedoucí v důsledku k omezování rozsahu fakultativních činností (programy a aktivity zaměřené na veřejnost, údržba stezek, ad.)
- Ohrožení unikátní krkonošské přírody v důsledku předpokládaných klimatických změn (změna atraktivitu území, nutný nárůst rigidnější ochrany ohrožených fenoménů)
- Rozvoj „moderních“ forem sportovních aktivit zvyšujících konflikty s požadavky na ochranu přírody (free ride, ledové lezení, čtyřkolky ad.)
- Změna požadavků konzumentů turistických a sportovních aktivit směrem k vyššímu komfortu s dopady na ochranu území (tlak na dopravní obslužnost v citlivých oblastech, apod.)
- Absence podmínek pro obnovení extenzivního hospodaření ve II. a III. zóně NP (pastva, seč)

Nevhodné, případně nedostatečné využívání přírodních zdrojů

- Rizika nedostatečné podpory využívání obnovitelných zdrojů v důsledku nekoncepčního vývoje v posledních letech (solární a větrná energie), potenciálně vedoucí k tlaku na opětovné využívání fosilních paliv
- Četné užívání nekvalitních paliv a nekvalitních topenišť mající za důsledek nadměrné emise do ovzduší zejména v zimních měsících
- Zvyšování tlaku na nadměrné využívání lesů, jako obnovitelného zdroje energie (biomasa), případně snahy o nevhodné zavádění rychle rostoucích dřevin s dopady na krajinný ráz.
- Zhoršení hydrologické situace oblasti v souvislosti s aktuálním využíváním vodních zdrojů (např. zasněžování), tak i budoucími dopady klimatických změn.

- Využívání území mimo intravilán sídel, vedoucí k výstavbě na zelené louce se souvisejícími negativními dopady (zábor území, krajinný ráz, nárůst dopravy); rezignace na využití průmyslových i zemědělských brownfields
- Snahy o využívání přírodních zdrojů s potenciálně rizikovými dopady na životní prostředí (např. těžba břidlicového plynu, ad.).
- Riziko ohrožení využití přírodních léčivých zdrojů a urbanismu lázeňských míst

Podceňování společných požadavků na ochranu životního prostředí v obcích v území

- Podceňování rozvoje oblastí mimo území národního parku pro účely turistického ruchu (zázemí ubytování, existence atraktivit pro „nelyžující, existence infrastruktury, přenos některých rekreačních funkcí, propagace), s efektem snižování expozice citlivých částí území, nízká míra kooperace mezi obcemi v NP a mimo něj
- Zahušťování zástavby podhorských sídel, vedoucí k nevratné změně jejich charakteru
- Relativní podfinancování obcí ležících v NP a v jeho ochranném pásmu v důsledku objektivně zvýšených nákladů na ochranu ŽP ve srovnání s obcemi v jiných oblastech ČR; zvýšené náklady podnikatelů
- Snižování atraktivity bydlení v podhorských oblastech vedoucí k jejich vyliďňování s negativními dopady na udržování a tím i stabilitu tamější kulturní krajiny
- Podceňování významu zemědělství pro rozvoj podhorských oblastí, včetně udržování krajiny přiměřeným zemědělským hospodařením
- Rizika nevhodného způsobu zemědělského hospodaření s následky degradace území

13 ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB ÚZEMÍ

Analýza SWOT vychází z již zpracované Integrované strategie rozvoje regionu Krkonoše. Úvodním krokem při zpracování SWOT byla definice tematických okruhů. Na základě informací z předchozích analytických výstupů bylo definováno 6 okruhů, které představují relativně ucelená témata:

- poloha, image a správa regionu (zahrnující faktory vyplývající z geografické polohy a image regionu, místní a regionální správu, zapojení obyvatel do komunitního života a spolupráci mezi aktéry v regionu vč. aktérů ochrany přírody a krajiny),
- infrastruktura a občanská vybavenost (zahrnující vše, co se týká infrastruktury a vybavenosti pro dopravu, vzdělávání, sociální služby, zdravotnictví, sport, kulturu a bydlení a technické infrastruktury),
- ekonomika a lidské zdroje (zahrnující „výkonnostní“ faktory regionu, tedy předpoklady pro ekonomický rozvoj, podnikání a inovace, včetně vzdělávání a trhu práce),
- obyvatelstvo a sociální soudržnost (zahrnující „měkké“ aspekty rozvoje regionu, tedy skladbu a identitu obyvatelstva),
- životní prostředí (zahrnující jednotlivé složky životního prostředí, krajinu a přírodní potenciál, a to i v širším smyslu „kvality prostředí pro život obyvatel a návštěvníků“ a urbanistického rázu sídel),
- cestovní ruch (zahrnující průřezově rozvojové aspekty ovlivňující cestovní ruch jako jedno z významných odvětví specifických pro Krkonoše).

Rozdělení faktorů podle těchto témat samozřejmě není „ostré“, jednotlivé faktory mohou mít relevanci vůči dvěma nebo několika tematickým okruhům. Jde o orientační rozdělení, které má množství identifikovaných faktorů učinit přehlednějším.

Jednotlivé problémové okruhy byly podrobeny analýze SWOT. Byl zpracován přehled jednotlivých faktorů pro každý problémový okruh. Smyslem dílčích SWOT je identifikace hlavních rozvojových faktorů působících na rozvoj kraje v každém tematickém okruhu.

Zároveň byla v souladu s metodikou zpracování CLLD vyhotovena také souhrnná SWOT analýza, která představuje souhrn hlavních rozvojových faktorů pro zájmové území, které jsou zároveň obsaženy v dílčích SWOT. Výsledky analýzy SWOT jsou uvedeny v následujících podkapitolách.

13.1 SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA

Silné stránky

- „Makropoloha“ v rámci relativně hustě zalidněného území střední Evropy s řadou center (Praha, Vratislav, Drážďany, částečně i Berlín, v Česku také Liberec, Hradec Králové)
- Výrazný a převážně pozitivní mediální obraz regionu
- Existence jasných a odborně kvalitních nositelů, iniciátorů a moderátorů regionální spolupráce (MAS Krkonoše, Krkonoše SMO, svazky obcí, Správa KRNAP, města Vrchlabí a Hostinné)
- Obecně dobrá občanská vybavenost sídel (mateřské a základní školy, zdravotnická zařízení, zařízení pro kulturu a sport místních obyvatel)

- Existence několika regionálních odvětví významných v celostátním měřítku (elektrotechnický, strojírenský a automobilový průmysl, cestovní ruch) majících na poměry příhraničního regionu vysoký inovační potenciál a přidanou hodnotu
- Pestrost ekonomických aktivit z hlediska velikosti i zaměření ekonomických subjektů
- Relativně rozvinuté drobné podnikání
- Značný přírodní potenciál území (mj. vodní toky a další obnovitelné zdroje energie, rozsáhlé lesní plochy)
- Přítomnost atraktivní, na většině území zachovalé přírody, s dostatkem unikátních přírodních zajímavostí, pestrost krajinných typů v zájmovém území
- Relativně zachovalé životní prostředí v sídlech
- Existence národního parku, biosférické rezervace a dalších institutů ochrany přírody a krajiny zvyšujících atraktivitu území a působících jako ochrana proti necitlivým zásahům do krajiny
- Vysoké lokalizační předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (přítomnost přírodních i kulturních atraktivit, nejlepší předpoklady pro lyžování v Česku)
- Dlouhodobá tradice turistiky (více než 150 let) vč. formování podmínek pro toto odvětví
- Územní dekoncentrovanost středisek cestovního ruchu s alespoň nějakým doprovodným zázemím (v rámci horské, nikoli podhorské části regionu)
- Časová dekoncentrovanost cestovního ruchu, existence dvou relativně rovnocenných sezón v roce
- Blízkost velkého německého a polského trhu (v případě německého i značná kupní síla)

Slabé stránky

- Periferní „mikropoloha“ na okraji Královéhradeckého kraje i Česka
- Velká rozloha obcí a nepřístupný terén komplikující a prodražující správu, údržbu a rozvoj území bez adekvátní finanční kompenzace
- Relativně neprostupné hory jako bariéra ekonomické i kulturní spolupráce
- Dopravní odlehlost regionu (stranou od páteřních národních a mezinárodních dopravních tahů) pro vyjížděku obyvatel za službami a zaměstnáním mimo region i pro příjezd návštěvníků
- Chybějící obchvaty sídel a řada závad v silniční síti (zejména na I/14) a zejména pro nákladní dopravu (dáno také členitým reliéfem)
- Velká, nárazová zátěž infrastruktury návštěvníky (parkovací kapacity, silniční síť, technická infrastruktura)
- Slabý význam železnic v dopravní obslužnosti i turistické dopravě, reálné vyřazení železnic ze systému regionální dopravy
- Existence konfliktních míst cyklistické a silniční dopravy
- Absence sítě technické infrastruktury, zejména pak splaškové kanalizace s ČOV a vodovodů v menších sídlech a okrajových částech jinak optimálně vybavených obcí
- Vysoká nákladnost pokrytí území službami a infrastrukturou vzhledem k nízké hustotě zalidnění, charakteru sídel a reliéfu
- Relativně velká závislost regionální ekonomiky na několika málo odvětvích (automobilový průmysl a cestovní ruch)
- Zhoršená ekonomická situace a situace na trhu práce na Žacléřsku spojená s důsledky strukturálních změn ekonomiky a zejména ukončení těžby černého uhlí
- Velké mezisezónní výkyvy nabídky na trhu práce v souvislosti se sezónními vlivy, zejména ve střediscích CR
- Omezený inovační potenciál místní ekonomiky v důsledku charakteru území, absence vysokých škol a nedostatku vysoce (a technicky) kvalifikované pracovní síly
- Slabá spolupráce středních škol a učilišť s podniky, nesoulad nabídky studijních oborů s nabídkou na trhu práce

- Existence některých environmentálních rizik ovlivňující jak život v obcích, tak kvalitu přírodního prostředí (mj. doprava, lokální povodně)
- Zátěž životního prostředí v turisticky exponovaných lokalitách v důsledku masového cestovního ruchu
- Proměna prostředí a rázu některých obcí (platí zvláště pro střediska cestovního ruchu) v posledních 15 letech
- Rozpočtové určení daní, neodpovídající požadavkům/nákladům obcí na zajištění kvality ŽP (odpady, odpadní vody) v oblasti s vyššími nároky na ochranu ŽP a skutečným výnosům v území mj. z cestovního ruchu
- Pokles návštěvnosti regionu v posledních letech, zejména ze strany zahraničních návštěvníků
- Ztráta atraktivity regionu pro velkou část někdejších pravidelných domácích návštěvníků (vlivem nárůstu domácí i zahraniční konkurence)
- Nízká kvalita služeb v cestovním ruchu v poměru k cenové hladině, domácí i zahraniční konkurenci
- Nedostatečná doprovodná infrastruktura a služby cestovního ruchu jako alternativa k dominantním formám cestovního ruchu
- Nízká kapacita a přeplněnost sjezdovek snižující atraktivitu regionu pro zimní návštěvníky a představující limit rozvoje cestovního ruchu
- Nekvalitní, neodůvodněný, málo cílený a stereotypní marketing hlavně směrem k domácím návštěvníkům, slabý marketingový důraz na nové trendy a formy cestovního ruchu
- Negativní důsledky cestovního ruchu v některých horských střediscích (komercializace, ztráta původní atraktivity, sezónní přelidněnost středisek, zahlcení auty) snižující jejich původní atraktivitu pro část návštěvníků

Příležitosti

- Dlouhodobý důraz kohezní politiky i dalších politik EU na rozvoj přeshraniční spolupráce
- Výrazné zlepšení dopravní polohy zejména východní části regionu v případě zprovoznění rychlostní silnice R 11 s pozitivním vlivem na dostupnost pracovních a obslužných center a konkurenceschopnost regionu
- Rekonstrukce silnic I/14 a I/16 zlepšující jejich stav, parametry a tím i dostupnost regionu a snižující negativní dopady na obytné prostředí a bezpečnost provozu v dotčených sídlech
- Koncentrace finančních zdrojů z ESIF a z národních zdrojů mj. na oblast dopravní, technické a turistické infrastruktury
- Zlepšení dostupnosti sociálních služeb přeměnou pobytových služeb ve služby komunitního typu
- Změna rozpočtového určení daní zvýhodňující obce s velkou rozlohou a vysokým podílem přechodně žijících obyvatel, respektující místo provozovny podnikatelů při odvádění daní, příp. jiné obdobné opatření
- Spolupráce s Polskem, propojení místních trhů
- Spolupráce škol a podniků a rozvoj podniků s inovativními schopnostmi
- Trend usměrňování návštěvnosti diferencovanými nástroji (regulace, zpoplatnění vstupu do vybraných částí národního parku apod.) s dalšími vedlejšími efekty (zvýšení příjmů pro ochranu přírody)
- Úprava rozpočtového určení daní s přihlédnutím k vyšší požadavkům/nákladům obcí v blízkosti a/nebo v národním parku a k daňovým výnosům na území regionu
- Iniciativy podnikatelů směrem ke sjednocení turistické nabídky (regionální webové portály, společné celokrkonoské projekty, turistické karty apod.) vč. zapojení polské strany
- Příliv polských návštěvníků na základě dobré image českých hor v Polsku
- Návrat německých turistů (nejen lyžařů, ale těch, kteří se vrací na místa svých předků, hledají místní tradice a produkty apod.)

- Příliv turistů ze vzdálenějších zdrojových trhů (např. Ukrajina, Rusko)
- Příliv finančních prostředků z ESIF na rozvoj cestovního ruchu v rámci přeshraniční spolupráce
- Zvýšení kvality a odborné kvalifikace ve službách prostřednictvím nárůstu podpory z ESF

Hrozby

- Zhoršení image regionu v důsledku přílišné preference místních a úzkých skupinových zájmů před potřebami regionu a výrazné změny urbanistického rázu některých sídel
- Stagnace regionální dopravní infrastruktury v důsledku prioritizace dopravních staveb v jiných regionech
- Rušení železničních tratí (zejména 043 Trutnov – Královec – Lubawka/Žacléř), nenaplnění potenciálu železniční dopravy v regionu
- Zánik služeb v malých obcích jako důsledek jejich vylidňování a stárnutí obyvatel
- Zhoršení dostupnosti zdravotnických zařízení vlivem optimalizace a úspor ve zdravotnictví
- Stárnutí obyvatel a s ním související růst nároků na vybavenost infrastrukturou pro sociální služby
- Odchod velkých firem a investorů za lepšími podmínkami (tj. hlavně levnější, případně i kvalifikovanější pracovní silou) a v důsledku toho nárůst nezaměstnanosti
- Úpadek nebo snížení konkurenceschopnosti některého z důležitých nebo tradičních odvětví regionální ekonomiky vlivem vnější situace na trhu (automobilový, dřevozpracující průmysl, cestovní ruch)
- (Další) narušení rázu středisek a necitlivé zásahy do přírody a krajiny v důsledku rozsáhlé výstavby a velkých infrastrukturních projektů (také v cestovním ruchu) vedoucí ke snížení kvality života a atraktivity území
- Tlak na těžbu břidlicového plynu
- Snižování části rozpočtu KRNAP (rozpočet MŽP) s dopady na zaměstnanost, doplňkové činnosti a možnosti ochrany přírody (údržba stezek, programy, apod.)
- Vliv klimatických změn na vývoj unikátní krkonošské přírody
- Vnímání ochrany přírody (zejména soustavy Natura 2000) jako prvku omezujícího rozvoj oblasti
- Další úbytek zahraničních návštěvníků, zejména z Německa a Nizozemska
- Pokles návštěvnosti v důsledku poklesu kupní síly obyvatel v případě dalších hospodářských výkyvů
- Nárůst kvality, dostupnosti a kapacity konkurenčních turistických center (Slovensko, Bulharsko apod.), propadání zájmového území v konkurenčním prostředí destinací cestovního ruchu
- Zhoršení image Krkonoš málo účinnou spoluprací jednotlivých subjektů cestovního ruchu a zhoršující se kvalitou a neodpovídajícími cenami poskytovaných služeb (zejména ubytovacích a stravovacích) ve vztahu ke konkurenčním destinacím
- Klimatické změny způsobující zkrácení zimní sezóny a nutnost dalších investic do technického vybavení středisek
- Další rozmach apartmánového bydlení transformující cestovní ruch do chalupaření a snižující příjmy podnikatelů z cestovního ruchu

13.2 DÍLČÍ SWOT ANALÝZY

13.2.1 POLOHA, IMAGE A SPRÁVA REGIONU

Silné stránky

- „Makropoloha“ v rámci relativně hustě zalidněného území střední Evropy s řadou center (Praha, Vratislav, Drážďany, částečně i Berlín, v Česku také Liberec, Hradec Králové)
- Stabilní sídelní struktura s malým počtem populačně nejmenších sídel
- Výrazný a převážně pozitivní mediální obraz regionu
- Relativně konstruktivní, rozumná spolupráce mezi aktéry, fungující koordinace aktivit regionálního rozvoje
- Existence formálních i neformálních diskusních platforem, vystupujících navenek jednotně
- Existence jasných a odborně kvalitních nositelů, iniciátorů a moderátorů regionální spolupráce (MAS Krkonoše, Krkonoše SMO, svazky obcí, Správa KRMAP, města Vrchlabí a Hostinné)

Slabé stránky

- Periferní „mikropoloha“ na okraji Královéhradeckého kraje i Česka
- Velká rozloha obcí a nepřístupný terén komplikující a prodražující správu, údržbu a rozvoj území bez adekvátní finanční kompenzace
- Relativně neprostupné hory jako bariéra ekonomické i kulturní spolupráce
- Odlišný charakter území Krkonoš a podhorské části (tj. severní, jižní a východní části zájmového území) a z toho vyplývající rozdílné priority a zájmy obcí a dalších subjektů
- Poměrně velké dlouhodobé zadlužení řady obcí a měst v území, zejména těch, které by měly být hlavními nositeli rozvojových aktivit

Příležitosti

- Dlouhodobý důraz kohezní politiky i dalších politik EU na rozvoj přeshraniční spolupráce
- Tlak na zvýšení meziobecní spolupráce z celostátní úrovně
- Výrazné zlepšení dopravní polohy východní části regionu v případě zprovoznění rychlostní silnice R 11

Hrozby

- Zhoršení image regionu v důsledku přílišné preference místních a úzkých skupinových zájmů před potřebami regionu a výrazné změny urbanistického rázu některých sídel
- Slabá absorpční kapacita regionu v příštím programovacím období, zejména v oblasti „měkkých“ aktivit financovaných z ESF (např. vzdělávací aktivity (celoživotní vzdělávání apod.), projekty zaměřené na výměnu zkušeností, know-how, inovace, atd.)
- Slabá absorpční kapacita některých měst a obcí v příštím programovacím období v důsledku vysokého dlouhodobého zadlužení

13.2.2 INFRASTRUKTURA A VYBAVENOST

Silné stránky

- Obecně dobrá občanská vybavenost sídel (mateřské a základní školy, zdravotnická zařízení, zařízení pro kulturu a sport místních obyvatel)
- Hustota a kapacita silniční (až na výjimky) a železniční sítě odpovídající průměrným dopravním intenzitám, hustotě zalidnění a turistické návštěvnosti
- Dobrá vybavenost většiny sídel technickou infrastrukturou
- Dobrá dopravní obslužnost veřejnou dopravou na hlavních trasách v rámci regionu do jeho center
- Nadstandardní vybavenost Vrchlabí vzhledem k jeho velikosti
- Hustá síť cyklistických a pěších tras a lyžařských běžeckých tratí

Slabé stránky

- Dopravní odlehlost regionu (stranou od páteřních národních a mezinárodních dopravních tahů) pro vyjížďku obyvatel za službami a zaměstnáním mimo region i pro příjezd návštěvníků
- Odlehlost a špatná (dlouhá) dopravní dostupnost velké části obcí vůči regionálním centrům a jejich službám (i v důsledku členitého reliéfu)
- Chybějící obchvaty sídel a řada závad v silniční síti (zejména na I/14) a zejména pro nákladní dopravu (dáno také členitým reliéfem)
- Špatný technický stav velké části silnic II. a III. třídy a místních komunikací
- Dlouhá zima prodražující správu a údržbu silnic a další infrastruktury a komplikující dopravu (kalamitní situace)
- Velká, nárazová zátěž infrastruktury návštěvníky (parkovací kapacity, silniční síť, technická infrastruktura)
- Slabý význam železnic v dopravní obslužnosti i turistické dopravě, reálné vyřazení železnic ze systému regionální dopravy
- Existence konfliktních míst cyklistické a silniční dopravy
- Nedobudované úseky cyklistických stezek, chybějící úseky cyklistických tras a deficity v jejich doprovodné infrastruktuře (značení, mobiliář) v exponovaných místech, zejména v podhorských oblastech
- Absence sítí technické infrastruktury, zejména pak splaškové kanalizace s ČOV a vodovodů v menších sídlech a okrajových částech jinak optimálně vybavených obcí
- Dostupnost veřejných služeb v území limitovaná charakterem osídlení, reliéfu i dopravní sítě
- Vysoká nákladnost pokrytí území službami a infrastrukturou vzhledem k nízké hustotě zalidnění, charakteru sídel a reliéfu
- Nižší úroveň základních a středních škol, učilišť

Příležitosti

- Výstavba komunikace R11 zlepšující dostupnost regionu
- Výstavba komunikace R35 částečně zlepšující dostupnost regionu
- Rekonstrukce silnic I/14 a I/16 zlepšující jejich stav, parametry a tím i dostupnost regionu a snižující negativní dopady na obytné prostředí a bezpečnost v dotčených sídlech
- Realizace některého z velkých projektů rozvoje železniční sítě
- Dílčí úprava v železniční dopravě vedoucí ke zvýšení její atraktivity pro dojížďku do zaměstnání a škol (vznik „podhorské příměstské železnice“)
- Obecný nárůst oblíbenosti cyklistické dopravy a elektromobility jako alternativy vůči „tradičním“ druhům dopravy

- Zlepšení dostupnosti sociálních služeb přeměnou pobytových služeb ve služby komunitního typu
- Koncentrace finančních zdrojů z ESIF a z národních zdrojů mj. na oblast dopravní, technické a turistické infrastruktury
- Rozvoj sítí a kapacit technické infrastruktury v souvislosti s podporou z ESIF (zejména vodovodů, splaškové kanalizace a ČOV)

Hrozby

- Stagnace regionální dopravní infrastruktury v důsledku prioritizace dopravních staveb v jiných regionech
- Rušení železničních tratí (zejména 043 Trutnov – Královec – Lubawka/Žacléř), nenaplnění potenciálu železniční dopravy v regionu
- Zánik služeb v malých obcích jako důsledek jejich vyliďňování a stárnutí obyvatel
- Zhoršení dostupnosti zdravotnických zařízení vlivem optimalizace a úspor ve zdravotnictví
- Zhoršení dostupnosti základních zdravotnických služeb mimo centra regionu v důsledku stárnutí praktických lékařů a komplikovaného převodu jejich praxí na mladé lékaře
- Stárnutí obyvatel a s ním související růst nároků na vybavenost infrastrukturou pro sociální služby
- Dlouhodobě nejasný a nepředvídatelný systém financování sociálních služeb, převaha projektového financování řady služeb

13.2.3 EKONOMIKA A LIDSKÉ ZDROJE

Silné stránky

- Existence několika regionálních odvětví významných v celostátním měřítku (elektrotechnický, strojírenský a automobilový průmysl, cestovní ruch) majících na poměry příhraničního regionu vysoký inovační potenciál a přidanou hodnotu
- Pestrost ekonomických aktivit z hlediska velikosti i zaměření ekonomických subjektů
- Relativně rozvinuté drobné podnikání
- Západní část území je jednou z nevyspělejších příhraničních oblastí, kde místní ekonomika prosperuje i navzdory periferní poloze
- Dostatek průmyslových zón současných i potenciálních (tj. nevyužitých pozemků a areálů v intravilánu obcí)
- Stále ještě dobrá řemeslná dovednost a kreativita lidí

Slabé stránky

- Relativně velká závislost regionální ekonomiky na několika málo odvětvích (automobilový průmysl a cestovní ruch)
- Úpadek části tradičních průmyslových odvětví
- Zhoršená ekonomická situace a situace na trhu práce na Žacléřsku spojená s důsledky strukturálních změn ekonomiky a zejména ukončení těžby černého uhlí
- Relativně nižší příjmy obcí v důsledku častého sídla podnikatelů / trvalého bydliště obyvatel jinde než v místě provozovny / skutečného bydliště
- Zvýšené nároky (náklady) na ochranu životního prostředí obcí v NP a jeho blízkosti, které nejsou kompenzovány státním rozpočtem ani specifickými dotačními tituly

- Omezený inovační potenciál místní ekonomiky v důsledku charakteru území, absence vysokých škol a nedostatku vysoce (a technicky) kvalifikované pracovní síly
- Neochota lidí kupovat místní výrobky a služby, nefungující regionální trh
- Vysoká míra nezaměstnanosti a nedostatek pracovních příležitostí zejména ve východní části území
- Velké mezisezónní výkyvy nabídky na trhu práce v souvislosti se sezónními vlivy, zejména ve střediscích ČR
- Slabá spolupráce středních škol a učilišť s podniky, nesoulad nabídky studijních oborů s nabídkou na trhu práce
- Nepružný pracovní trh (hodně nezaměstnaných, ale i hodně volných pracovních míst)
- Absence výrazných podnikatelských osobností se vztahem k regionu

Příležitosti

- Zlepšení dopravní dostupnosti pracovních center a zvýšení konkurenceschopnosti regionu v důsledku realizace významných dopravních staveb, zejména pak rychlostní silnice R11
- Legislativní změny zvýhodňující místní dodavatele a aktivizující místní trh (vč. úprav zákona o veřejných zakázkách a rozpočtového určení daní)
- Změna rozpočtového určení daní zvýhodňující obce s velkou rozlohou a vysokým podílem přechodně žijících obyvatel, respektující místo provozovny podnikatelů při odvádění daní, příp. jiné obdobné opatření
- Postupný nárůst prestiže technických oborů a optimalizace nabídky studijních oborů s nabídkou na trhu práce v regionu
- Zkvalitnění podnikatelské samosprávy mj. v rámci hospodářských komor
- Lokalizace technické vysoké či kvalitní střední školy nebo jejího detašovaného pracoviště
- Spolupráce s Polskem, propojení místních trhů
- Spolupráce škol a podniků a rozvoj podniků s inovativními schopnostmi

Hrozby

- Odchod velkých firem a investorů za lepšími podmínkami (tj. hlavně levnější, případně i kvalifikovanější pracovní silou) a v důsledku toho nárůst nezaměstnanosti
- Další recese v EU či eurozóně, příp. rozpad eurozóny či současné podoby EU, vedoucí k poklesu životní úrovně a kupní síly obyvatel i návštěvníků
- Centralizace úřadů práce vedoucí ke snížení jejich přehledu o dění na trhu práce, v jednotlivých obcích oslabení aktivní politiky zaměstnanosti
- Úpadek nebo snížení konkurenceschopnosti některého z důležitých nebo tradičních odvětví regionální ekonomiky vlivem vnější situace na trhu (automobilový, dřevozpracující průmysl, cestovní ruch)
- Parciální, krátkodobé zájmy a záměry části podnikatelů
- Limitování, resp. vyčerpání potenciálu ekonomického rozvoje v důsledku střetu zájmů (zejména ochrany přírody a rekreační, rezidenční a výrobní funkce v území)

13.2.4 OBYVATELSTVO A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST

Silné stránky

- Relativně silná pospolitost a místní identita obyvatel (hlavně těch starších), možnost identifikace s regionální symbolikou a institucemi, identifikace s obcí i regionem jako celkem (navzdory přerušené kontinuitě osídlení)
- Stabilizující se struktura obyvatel (sociální, národnostní) v posledních desítkách let
- Přirozený přírůstek obyvatel v posledních letech
- Poměrně příznivá věková skladba obyvatel
- Poměrně vysoká bezpečnost z hlediska statistik kriminality (mimo návštěvníky ovlivněná zimní střediska)

Slabé stránky

- Vylidňování měst, zejména v důsledku úbytku obyvatel stěhováním
- Stárnutí populace (zejména ve městech)
- Poměrně nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel, zejména pak v menších obcích mimo KRNAP
- Nedostatečná soustavná, věcná občanská přeshraniční spolupráce s Polskem
- Poválečná fluktuace obyvatel v obcích s někdejší německým osídlením, přerušená tradice osídlení
- Negativní důsledky cestovního ruchu v některých horských střediscích snižující jejich atraktivitu pro bydlení zejména „starousedlíků“

Příležitosti

- Spolupráce s Polskem, oboustranná hospodářská, společenská a kulturní inspirace
- Růst atraktivity venkova a oblastí s atraktivní krajinou a kvalitním prostředím pro bydlení a práci z domova
- Vtažení nově příchozích obyvatel do rozvojových aktivit a společenského dění v území
- Posilování bezpečnosti v území jako předpokladu pro pozitivní image i vysokou kvalitu života

Hrozby

- Sociální napětí mezi „starousedlíky“ a majiteli apartmánových bytů a podnikateli v turisticky exponovaných obcích
- Trend marginalizace či zániku nejmenších sídel v důsledku absence všech služeb a špatné dostupnosti
- Odliv vzdělaných a mladých lidí kvůli omezeným možnostem uplatnění a zhoršené dostupnosti služeb
- Přesun sociálně slabých a tzv. sociálně nepřizpůsobivých obyvatel do rezidenčně méně atraktivních částí regionu

13.2.5 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Silné stránky

- Značný přírodní potenciál území (mj. vodní toky a další obnovitelné zdroje energie, rozsáhlé lesní plochy)
- Přítomnost atraktivní, na většině území zachovalé přírody, s dostatkem unikátních přírodních zajímavostí, pestrost krajinných typů v zájmovém území
- Relativně zachovalé životní prostředí v sídlech (mj. vysoký index ekologické stability na většině území)
- Existence národního parku, biosférické rezervace a dalších institutů ochrany přírody a krajiny zvyšujících atraktivitu území a působících jako ochrana proti necitlivým zásahům do krajiny

Slabé stránky

- Existence některých environmentálních rizik ovlivňující jak život v obcích, tak kvalitu přírodního prostředí (mj. doprava, lokální povodně)
- Zátěž životního prostředí v turisticky exponovaných lokalitách v důsledku masového cestovního ruchu
- Velký počet a rozloha brownfieldů a dalších ploch a objektů s nejasným využitím a ekologickými zátěžemi
- Proměna prostředí a rázu některých obcí (platí zvláště pro střediska cestovního ruchu) v posledních 15 letech
- Silné zastoupení „nešetrných“ forem cestovního ruchu a zábavy z hlediska možných konfliktů s ochranou přírody a krajiny (skialpinismus, horská cyklistika, jízda na čtyřkolkách, sněžných skútrech apod.)
- Rozpočtové určení daní, neodpovídající požadavkům/nákladům obcí na zajištění kvality ŽP (odpady, odpadní vody) v oblasti s vyššími nároky na ochranu ŽP a skutečným výnosům v území mj. z cestovního ruchu

Příležitosti

- Trend usměrňování návštěvnosti diferencovanými nástroji (regulace, zpoplatnění vstupu do vybraných částí národního parku apod.) s dalšími vedlejšími efekty (zvýšení příjmů pro ochranu přírody)
- Úprava rozpočtového určení daní s přihlédnutím k vyšší požadavkům/nákladům obcí v blízkosti a/nebo v národním parku a k daňovým výnosům na území regionu
- Zvýšení uvědomělosti a odpovědnosti obyvatel a návštěvníků vůči národnímu parku a životnímu prostředí mj. jako výsledek environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty

Hrozby

- (Další) narušení rázu středisek a necitlivé zásahy do přírody a krajiny v důsledku rozsáhlé výstavby a velkých infrastrukturních projektů (také v cestovním ruchu) vedoucí ke snížení kvality života a atraktivity území
- Tlak na těžbu břidlicového plynu
- Snižování části rozpočtu KRNAP (rozpočet MŽP) s dopady na zaměstnanost, doplňkové činnosti a možnosti ochrany přírody (údržba stezek, programy, apod.)
- Vliv klimatických změn na vývoj unikátní krkonošské přírody
- Vnímání ochrany přírody (zejména soustavy Natura 2000) jako prvku omezujícího rozvoj oblasti

13.2.6 CESTOVNÍ RUCH

Silné stránky

- Vysoké lokalizační předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (přítomnost přírodních i kulturních atraktivit, nejlepší předpoklady pro lyžování v Česku)
- Dlouhodobá tradice turistiky (více než 150 let) vč. formování podmínek pro toto odvětví
- Územní dekoncentrovanost středisek cestovního ruchu s alespoň nějakým doprovodným zázemím (v rámci horské, nikoli podhorské části regionu)
- Časová dekoncentrovanost cestovního ruchu, existence dvou relativně rovnocenných sezón v roce
- Doplnkovost turistické nabídky s Polskem
- Blízkost velkého německého a polského trhu (v případě německého i značná kupní síla)
- Široká síť informačních center
- Rozvinutý systém cyklobusů a skibusů
- Rozšiřující se nabídka aktivit cestovního ruchu šetrných k přírodě
- Nastartovaná spolupráce veřejného sektoru s podnikateli
- Přetrvávající poměrně dlouhá délka pobytu návštěvníků, zejména v horských střediscích a lázních

Slabé stránky

- Pokles návštěvnosti regionu v posledních letech, zejména ze strany zahraničních návštěvníků
- Ztráta atraktivity regionu pro velkou část někdejších pravidelných domácích návštěvníků (vlivem nárůstu domácí i zahraniční konkurence)
- Nízká kvalita služeb v cestovním ruchu v poměru k cenové hladině, domácí i zahraniční konkurenci
- Pomalý růst kvality služeb v cestovním ruchu (i ve vztahu k cenové hladině), chybějící certifikace služeb
- Vysoká cenová hladina, nedostatek služeb střední kategorie zejména v největších střediscích
- Image drahé, přeplněné turistické destinace u řady zejména domácích návštěvníků
- Nedostatečná doprovodná infrastruktura a služby cestovního ruchu jako alternativa k dominantním formám cestovního ruchu
- Nízká kapacita a přeplněnost sjezdovek snižující atraktivitu regionu pro zimní návštěvníky a představující limit rozvoje cestovního ruchu
- Výrazná územní nerovnoměrnost v nabídce služeb v cestovním ruchu i v návštěvnosti (Krkonošská horská střediska × podhorská část regionu) s důsledky na přetížení hlavních středisek a podvyužití potenciálu podhorské části regionu
- Velký počet provozovatelů turistických služeb, kteří sídlí mimo region (např. v Praze) a nemají zájem o dlouhodobou prosperitu regionu
- Roztříštěnost a nekonceptnost informačních služeb a marketingových aktivit (nejen) v oblasti cestovního ruchu na úrovni státní, krajské a místní, slabá koordinace mez podnikateli a samosprávou
- Nekvalitní, neodůvodněný, málo cílený a stereotypní marketing hlavně směrem k domácím návštěvníkům, slabý marketingový důraz na nové trendy a formy cestovního ruchu
- Negativní důsledky cestovního ruchu v některých horských střediscích (komercializace, ztráta původní atraktivity, sezónní přelidňenost středisek, zahlcení auty) snižující jejich původní atraktivitu pro část návštěvníků
- Absence analytických informací o návštěvnosti (struktura návštěvníků, jejich rozhodování o volbě destinace a požadavcích na strukturu a kvalitu služeb apod.)

- Častý rozdíl v osobě vlastníka, nájemce a konkrétního provozovatele (zaměstnance) u poskytovatelů služeb v cestovním ruchu s vlivem na kvalitu a cenovou politiku u poskytovaných služeb

Příležitosti

- Iniciativy podnikatelů směrem ke sjednocení turistické nabídky (regionální webové portály, společné celokrkonoské projekty, turistické karty apod.) vč. zapojení polské strany
- Zájem investorů rozvíjet infrastrukturu pro cestovní ruch
- Příliv polských návštěvníků na základě dobré image českých hor v Polsku
- Návrat německých turistů (nejen lyžařů, ale těch, kteří se vracejí na místa svých předků, hledají místní tradice a produkty apod.)
- Růst oblíbenosti kratších i delších turistických cest v rámci Česka, částečný návrat domácích návštěvníků
- Příliv turistů ze vzdálenějších zdrojových trhů (např. Ukrajina, Rusko)
- Příliv finančních prostředků z ESIF na rozvoj cestovního ruchu v rámci přeshraniční spolupráce
- Zvýšení kvality a odborné kvalifikace ve službách prostřednictvím nárůstu podpory z ESF
- Nárůst počtu potenciálních návštěvníků hledající menší, klidná střediska, vedoucí k dekoncentraci návštěvnosti
- Nové marketingové kampaně CzechTourismu zaměřené na zážitkovou turistiku, příběhy, místní tradice a produkty, které konvenují s turistickým potenciálem Krkonoš

Hrozby

- Další úbytek zahraničních návštěvníků, zejména z Německa a Nizozemska
- Pokles návštěvnosti v důsledku poklesu kupní síly obyvatel v případě dalších hospodářských výkyvů
- Nárůst kvality, dostupnosti a kapacity konkurenčních turistických center (Slovensko, Bulharsko apod.), propadání zájmového území v konkurenčním prostředí destinací cestovního ruchu
- Pokles atraktivity hlavních středisek cestovního ruchu v důsledku přetížení a dalšího neuváženého rozvoje rekreační a rezidenční zástavby s vlivem na krajinný a urbanistický ráz
- Zhoršení image Krkonoš málo účinnou spoluprací jednotlivých subjektů cestovního ruchu a zhoršující se kvalitou a neodpovídajícími cenami poskytovaných služeb (zejména ubytovacích a stravovacích) ve vztahu ke konkurenčním destinacím
- Klimatické změny způsobující zkrácení zimní sezóny a nutnost dalších investic do technického vybavení středisek
- Obecné snižování fyzické zdatnosti obyvatelstva a v důsledku toho zúžení okruhu potenciálních letních návštěvníků a vysokohorských turistů
- Pokračující dotační politika v oblasti podnikání v cestovním ruchu, která deformuje tržní prostředí a vytváří prostředí pro nižší transparentnost
- Realizace velkých infrastrukturních projektů koncentrujících návštěvnost a majících relativně malé dopady a dlouhou ekonomickou návratnost
- Další rozmach apartmánového bydlení transformující cestovní ruch do chalupaření a snižující příjmy podnikatelů z cestovního ruchu
- Neschválení / dlouhodobá absence specializovaného zákona o cestovním ruchu

14 SEZNAM ZDROJŮ

- Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje: <http://www.kraj-lbc.cz/public/doprava/analyzaLK12/obsah.html>
- Celostátní sčítání dopravy 2010, ŘSD: <http://scitani2010.rsd.cz/pages/informations/default.aspx>
- Databáze demografických údajů za obce ČR: http://www.czso.cz/cz/obce_d/
- Generel rozvojového potenciálu Krkonoš, červen 2007, SURPMO a.s. Praha
- Integrovaná studie regionu Labe v Královéhradeckém kraji, duben 2012, 162 s.
- Integrovaný portál MPSV: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>
- Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše (2013): <http://rozvoj.krkonose.eu/cz/dokumenty/>
- Investiční příležitosti v Královéhradeckém kraji: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/prumzony/>
- Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové: <http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/home>
- Koncepce cyklodopravy v Královéhradeckém kraji 2009 – 2015, 110 s.
- Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2014 – 2020 – analytická část, Vystoupil a kol., 2. verze, červenec 2012, 105 s.
- Monitor (2014): Informační portál Ministerstva financí: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/>
- Národní geoportál INSPIRE (2014): <http://geoportal.gov.cz/web/guest/home>
- Oficiální turistické stránky Krkonoš: <http://www.krkonose.eu/>
- Plán péče Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo 2010 – 2020: <http://www.krnep.cz/plan-pece/>
- Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 – 2016: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rozvoj-soc-sluzeb/plan-rozvoje-soc-sluzeb/PlanSocialnichSluzebKralovehradecky2011-16.pdf>
- Politika územního rozvoje ČR, MMR 2008
- Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje 2007 - 2013, říjen 2007, 113 s.
- Program rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Krkonoše, prosinec 2003, Garep, 117 s.
- Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2011 – 2013, srpen 2010, 110 s.
- Regionální značky Krkonoš: <http://www.regionalni-znacky.cz/krkonose/cs/certifikovane-produkty/>
- Registr hromadných ubytovacích zařízení České republiky – ČSÚ: <http://www.czso.cz/lexikon/uz.nsf/index>
- Rozbor udržitelného rozvoje ORP Vrchlabí, svazek C, 2010, 113 s.

Správa Krkonošského národního parku: <http://www.krnap.cz/>

Stanovení vize a cílů Koncepce státní politiky cestovního ruchu ČR na období 2014 – 2020, MMR ČR.

Statistická identifikace klastrů, národní zpráva – shrnutí poznatků, únor 2006, Czechinvest, 67 s.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2006 – 2015, leden 2007, 116 s.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2020: <http://strategie2020.cz/>

Strategie rozvoje oblasti Krkonoš, II. etapa, prosinec 2001, 10 s.

Strategická operační část programu rozvoje územního obvodu Královéhradeckého kraje, prosinec 2001, 80 s.

Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb, plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 – 2016, Královéhradecký kraj 2010, 80 s.

Územně analytické podklady SO ORP Vrchlabí 2012: <http://www.muvrchlabi.cz/cz/mestsky-urad/up/uap/>

Územně analytické podklady SO ORP Trutnov 2012: <http://upd.trutnov.cz/>

Veřejná databáze ČSÚ: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>

Výzkum zaměřený na domácí cestovní ruch, vyhodnocení etap 2011-12, Czechtourism

B. STRATEGICKÁ ČÁST

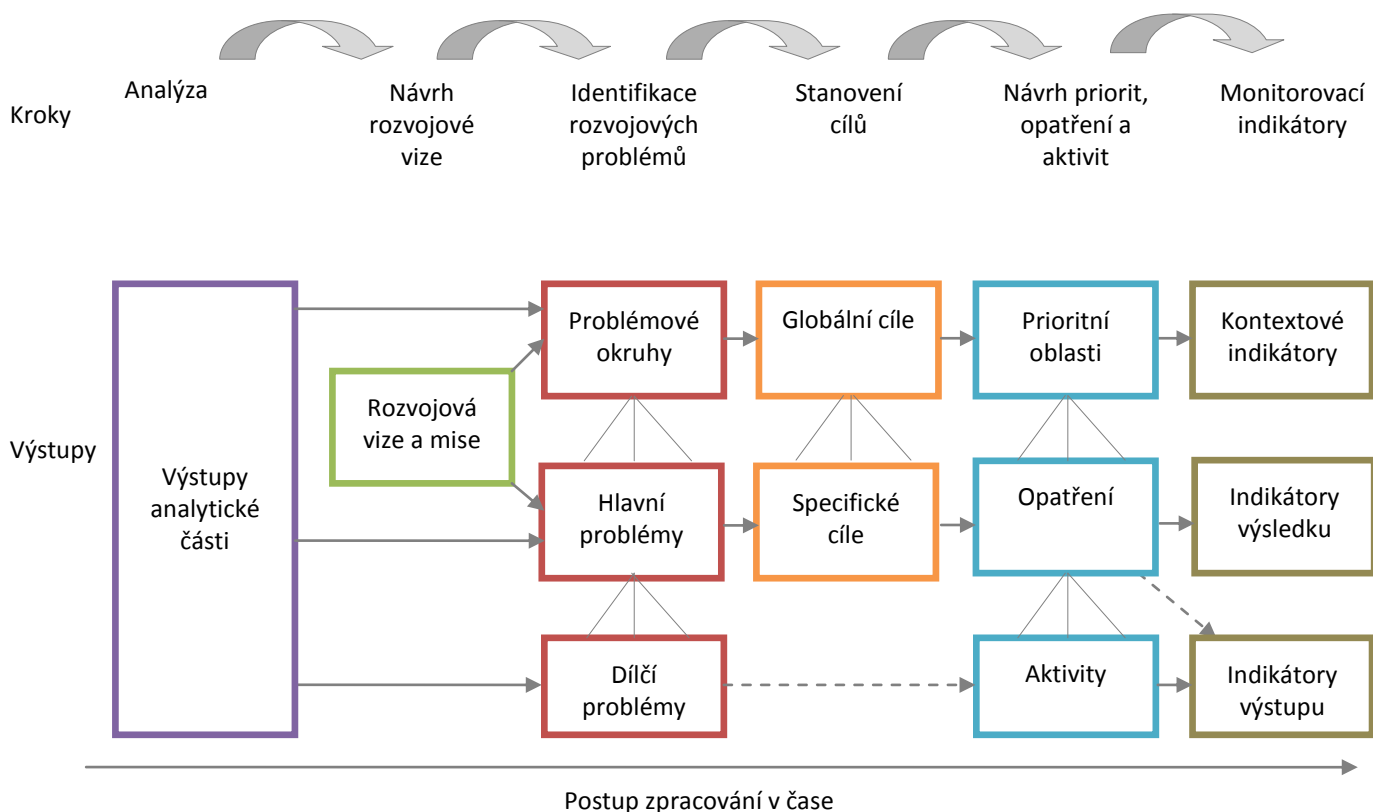
15 ÚVOD A METODIKA

Strategická část představuje klíčový výstup SCLLD MAS Krkonoše z hlediska charakteru a zaměření budoucích intervencí. Strategie je navržena jako obecný plán rozvoje zájmového území s ohledem na jeho potřeby, nikoli však zatím s ohledem na disponibilní finanční zdroje (ty jsou brány v potaz až v rámci implementační části při tvorbě strategických rámců).

Výstupy strategické části zahrnují strategickou vizi a misi rozvoje regionu, identifikaci rozvojových problémů (ta je v souladu s požadavky metodiky zahrnuta již v analytické části), stanovení cílů, návrh prioritních os a opatření, průřezové vyhodnocení integrovanosti a inovativnosti celé strategie a návrh monitorovacích indikátorů.

Před návrhem rozvojových priorit a opatření jsou formulovány cíle strategie, přičemž globálním cílům přísluší úroveň prioritní osy, zatímco specifické cíle se váží na opatření. Hierarchii cílů pak odpovídá také hierarchie indikátorů pro měření postupu naplňování jednotlivých cílů. Provázanost jednotlivých kroků a výstupů strategické části přibližuje následující schéma. Každý z kroků je pak podrobněji popsán v dalším textu.

Obrázek 5: Členění strategické části Strategie CLLD MAS Krkonoše

15.1.1.a STRATEGICKÁ VIZE A MISE (POSLÁNÍ)

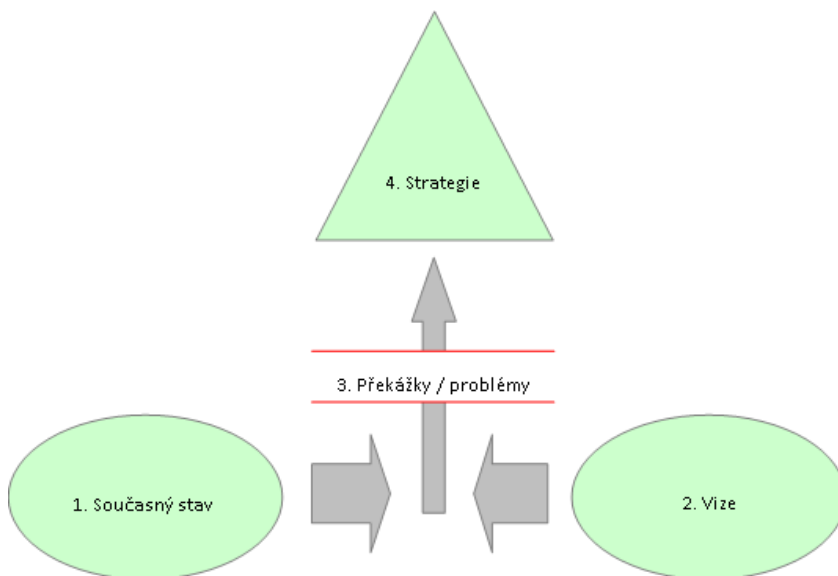
Strategická vize popisuje žádoucí dynamický stav regionu, ke kterému by se měl vývoj cílevědomou aktivitou subjektů působících v regionu přibližovat a v tomto smyslu představuje zastřešující rámec celé strategické části. Vize je sice obecnou formulací žádoucího budoucího stavu, ale neměla by být chápána jako nepotřebná formalita. Diskusí a správnou formulací vize je možné uvědomit si, kam by měl rozvoj regionu směřovat, a tedy i které aktivity mají být realizovány a co je třeba učinit v první řadě, aby šlo o proces logický a hospodárný.

Mise (poslání) je stručným popisem motivů, proč je strategie zpracována, a principů, jimiž se budou jednotliví aktéři v území řídit. Zatímco vize se tedy zabývá objektem, tedy stavem řešeného území, mise definuje činnost subjektů v tomto území.

15.1.1.b IDENTIFIKACE ROZVOJOVÝCH PROBLÉMŮ

Formulace problémů rozvoje regionu představuje v procesu tvorby komunitně vedené strategie významný mezník, neboť ukazuje, v jakých oblastech (tématech) se koncentrují problémy a na co tedy při plánování dalšího rozvoje zaměřit pozornost. Problém je možné definovat jako rozpor mezi žádoucím stavem (vyjádřeným rozvoje vizí) a stavem současným (popsaným v analýze), jak ukazuje následující schéma. Problémem přitom nemusí být jen slabá stránka nebo vnější hrozba, ale také nevyužitá silná stránka či příležitost. Identifikace rozvojových problémů je s ohledem na požadavky metodického manuálu zařazena již v analytické části, byť v posloupnosti tvorby strategie následovala – jak je uvedeno výše – až po formulaci vize.

Obrázek 6: Pozice problémové analýzy v rámci strategie

Pro identifikaci problémů je zpracován hierarchický popis pracující se třemi úrovněmi:

- problémové okruhy,
- hlavní problémy,
- dílčí problémy.

Jednotlivé hlavní problémy jsou popsány v jednotné struktuře, kdy každý z nich je vysvětlen výčtem příčin (dílčích problémů) a jejich obsahovou specifikací. To umožňuje nalézt mezi problémy příčinné vazby a souvislosti. Při formulaci problémů je třeba mít na paměti, že ne všechny mohou být řešeny intervencemi ze strany nositele strategie (MAS Krkonoše) prostřednictvím nástroje CLLD a jeho členů, a strategie tudíž na všechny identifikované problémy nereaguje jen vlastními aktivitami. Realizace strategie CLLD MAS Krkonoše je navíc ve své implementační části omezena pouze na ty aktivity, které jsou v období 2014–20 podpořitelné z některého z operačních programů v rámci nástroje CLLD. Jednotlivé problémy tak nemusí mít přímou odezvu ve strategické části (ještě více to platí o části implementační), resp. mohou na ně reagovat pouze nepřímé aktivity (iniciace jednání, definování pozice MAS Krkonoše, legislativní iniciativa, připomínkování nadřazených strategií a záměrů jiných subjektů působících v území, součinnost při tvorbě krajských a národních politik apod.).

Identifikace problémů byla provedena na 3 diskusních fórech, která byla za tímto účelem v regionu uspořádána, s přihlédnutím k závěrům zpracovaných analýz. V této fázi se tedy již nejedná o „objektivní“ výčet problémů zjištěný na základě statistických dat, průzkumů apod., ale o komunitně zpracovaný výstup, který z problémů vybírá zejména ty, jež jsou místními aktéry vnímané jako zásadní a současně řešitelné z úrovně MAS (byť třeba ne prostřednictvím nástroje CLLD).

15.1.1.c STANOVENÍ CÍLŮ

Formulace přiměřeně ambiciózních rozvojových cílů je prvním krokem po identifikaci hlavních a dílčích problémů. Dobře zvolené a naformulované cíle umožňují následně najít adekvátní řešení v podobě priorit a opatření. Pro potřeby Strategie CLLD MAS Krkonoše jsou navrženy cíle ve dvojstupňové hierarchii:

- globální cíle (odpovídající úrovni problémových okruhů/prioritních oblastí),
- specifické cíle (odpovídající úrovni hlavních problémů/opatření).

Specifických cílů může být pro jedno opatření navrženo více s ohledem na širší aktivit, které dané opatření naplňují. Monitoring plnění jednotlivých cílů je zajištěn prostřednictvím soustavy ukazatelů (indikátorů), které jsou uvedeny ve zvláštní kapitole.

15.1.1.d NÁVRH PRIORITNÍCH OBLASTÍ A OPATŘENÍ

Splnění zvolených globálních a specifických cílů je podmíněno realizací řady aktivit. Jejich formulace je dle míry obecnosti, resp. konkrétnosti provedena opět ve třech úrovních:

- prioritní oblasti (reagující na problémové okruhy, resp. naplňující globální cíle),
- rozvojová opatření (reagující na hlavní problémy, resp. naplňující specifické cíle),
- rozvojové aktivity (reagující na dílčí problémy a naplňující rovněž specifické cíle).

Rozvojové priority jsou zpravidla definovány jako tematické okruhy, které jsou pro další rozvoj regionu zvláště důležité. Strategický princip rozhodování předpokládá, že priority nemohou postihnout veškerou problematiku, témata a okruhy možných intervencí. Tento přístup souvisí také s žádoucí koncentrací finančních prostředků a lidských zdrojů na řešení vybraných problémů a témat oproti nežádoucí plošné distribuci finančních prostředků, která v konečném důsledku nemůže přinést žádoucí změny v žádné oblasti života v regionu. Každá prioritní oblast je popsána krátkým textem, uvedením příslušného globálního cíle a výčtem opatření, která mají danou prioritu naplnit. Ke každé z definovaných priorit je formulováno několik opatření, která představují soubory konkrétních aktivit. Popis všech opatření je zpracován v jednotné struktuře, která obsahuje následující body:

- název opatření,
- cíl opatření (tj. specifický cíl),
- aktivity naplňující opatření (jako nejnižší hierarchická úroveň návrhové části),
- ukazatele pro monitoring plnění opatření.

15.1.1.e VYHODNOCENÍ INTEGROVANOSTI A INOVATIVNOSTI CELÉ STRATEGIE

Ve zvláštní kapitole je přehledně shrnuto vyhodnocení strategie z hlediska její vnitřní provázanosti (integrace, tedy věcná, časová, územní či jiná provazba jednotlivých aktivit) a inovativnosti (tedy popis radikálních a přírůstkových inovací a zajištění jejich udržitelnosti).

15.1.1.f NÁVRH MONITOROVACÍCH UKAZATELŮ

Návrh monitorovacích ukazatelů (indikátorů) je proveden ve vazbě na zvolené cíle. Vychází z požadavku na měřitelnost cílů, která je definována v příslušném nařízení Evropského parlamentu a Rady a dále v jednotlivých operačních programech a metodických dokumentech pro implementaci ESIF v ČR v období 2014–20. Jednotlivé ukazatele jsou definovány a kvantifikovány, tedy je zvolena výchozí a cílová hodnota. Indikátory vycházejí ze zpracovaného Národního číselníku indikátorů, který je zpracován MMR napříč jednotlivými OP.

16 STRATEGICKÁ VIZE A MISE

Rozvojová vize je navržena jako obecná definice žádoucího stavu regionu. V tomto smyslu zastřešuje celou strategickou část Strategie CLLD MAS Krkonoše. Vize je navržena v podobě krátkého sloganu (motta) a následně přesněji popsána a rozpracována vysvětlujícími textem.

Rozvojová vize se vzájemně doplňuje s misí, která má deklaratorní povahu a popisuje poslání, které mají subjekty v území v souvislosti s naplňováním vize. Mise stručně popisuje principy, normy a způsob chování regionálních aktérů ve vztahu k potřebám dlouhodobě udržitelného rozvoje regionu.

16.1 ROZVOJOVÁ VIZE

Rozvojovou vizi krátce uvozuje motto (slogan). Představuje stručné vyjádření a „komunikační heslo“ vize, která je dále popsána v několika pilířích. Mottem vize je:

Krkonoše – zdravý, prosperující, laskavý a inspirativní region

Rozvojová vize vychází z vize rozvoje regionu Krkonoše, která je navržena v rámci schválené Integrované strategie rozvoje regionu Krkonoše. Návrh vize pro území MAS Krkonoše je nicméně upraven pro potřeby území MAS Krkonoše, které tvoří jen východní část zájmového území zmíněné integrované strategie. Návrh vize je formulován v přítomném čase tak, aby stylisticky lépe naplňoval potřebu ztotožnění jednotlivých aktérů s vizí. Vize jako širší rámec strategie je navržena v delším časovém horizontu přibližně do roku 2030).

Specifikace rozvojové vize je provedena v pěti oblastech představujících ústřední témata, která jsou pro budoucí rozvoj regionu nezbytná. Jedná se o tyto pilíře:

- vyhovující infrastruktura a vybavenost („vybavený region“),
- vzdělávání, sociální soudržnost a stabilita („soudržný region“),
- kvalitní životní prostředí a šetrné, racionální nakládání s přírodními zdroji („zelený region“,
- výkonné, efektivní hospodářství („tvůrčí region“),
- udržitelný cestovní ruch („turistický region“).

16.1.1 „VYBAVENÝ REGION“

Region je napojen dálnicí nebo rychlostní silnicí na Prahu a Vratislav. Je zabezpečena regionální infrastruktura pro bezpečnou a plynulou silniční, cyklistickou a pěší dopravu, tj. síť silnic 1., 2. i 3. třídy, cyklostezek (v úsecích, kde je to třeba z důvodu bezpečnosti nebo intenzity cyklistické dopravy) a komunikací pro pěší (chodníky, turistické stezky). V Krkonoších funguje v rámci šetrné mobility integrovaný systém veřejné dopravy. Jeho základem je síť autobusových linek, snahou však je také maximální možné využití železnic. Jednotlivé druhy dopravy (celoroční i sezónní) jsou z pohledu

uživatelé kvalitně a bezpečně provázány (přestupní terminály, vazba hromadné dopravy na cyklistickou a pěší dopravu, záchytná parkoviště).

Region MAS Krkonoše je vybaven také v oblasti energetické infrastruktury a v oblasti telekomunikací a informačních technologií (moderní komunikační infrastruktura). Region je v rámci možností energeticky soběstačný.

Území MAS Krkonoše je regionem nabízejícím bydlení v dlouhodobě atraktivním, přírodně i kulturně jedinečném prostředí zejména pro obyvatele středního a vyššího středního sociálního a ekonomického statusu. Atraktivita regionu pro bydlení nespočívá jen v přítomnosti „přírody, čistého vzduchu a kopců za humny“, ale také v kultivovaném urbánním prostředí, tedy veřejných prostorech. V regionu proběhne částečná, postupná přeměna druhého bydlení na trvalé. Část obyvatel, kteří si zde koupí chalupu či apartmán, se tak do Krkonoš přestěhuje trvale nebo na větší část roku.

16.1.2, „SOUDRŽNÝ REGION“

Území MAS Krkonoše je regionem dobře vybaveným službami pro své obyvatele, návštěvníky, podnikatele, a to z hlediska rozsahu, kvality i dostupnosti těchto služeb. Tato skutečnost pozitivně ovlivňuje sounáležitost těchto skupin s regionem.

Území MAS Krkonoše je vybaveno kvalitní sítí základních škol, několika školami středními a širokým spektrem služeb pro početně rostoucí skupinu seniorů. Kvalitní mateřské a základní školy jsou snadno dostupné i obyvatelům v menších sídlech a budou v nich tvořit centra nejen vzdělanosti, ale i komunitního i kulturního života. Pilířem vzdělanosti se stanou kvalitní střední školy s pestrou nabídkou vyučovacích oborů, doplněné vysokými školami v regionu nebo v jeho blízkosti. Výuka zaměřená na matematickou, čtenářskou, komunikační, přírodovědnou i jazykovou gramotnost je v regionu rozvíjena na všech stupních škol (mateřské, základní, střední), důraz je kladen na aspekty souvisejících s využitím a udržením jedinečnosti území – příhraniční oblast a klíčová destinace cestovního ruchu v rámci Česka (jazyky, podnikatelské dovednosti) a v rámci Česka rovněž zcela výjimečné přírodní území a národní park (environmentální výchova, vzdělávání pro udržitelný rozvoj). V tomto směru je důležité také neformální vzdělávání dětí a mládeže (zahrnující i volnočasové aktivity) a celoživotní vzdělávání. V regionu je zabezpečeno kvalitní jazykové vzdělávání také pomocí kurzů pro veřejnost a „univerzity třetího věku“. V regionu MAS Krkonoše existuje vícejazyčná škola česko-německá a jedna česko-polská. Zástupci regionu budou usilovat o udržení stávajících, případně zřízení nových poboček vysokých škol v největších městech Krkonoš a podhorské části.

Region MAS Krkonoše je vybaven sítí dostupných zdravotních, sociálních a návazných služeb pro různé cílové skupiny. Tyto služby jsou poskytovány v odpovídajícím rozsahu a kvalitě různými poskytovateli. Při poskytování těchto služeb hraje důležitou roli také neziskový sektor.

Krkonoše budou bezpečným regionem pro své obyvatele, návštěvníky i další aktéry (podnikatelé apod.). Přestože některé oblasti Krkonoš jsou vlivem členitého reliéfu obtížně dostupné (zvláště pak v zimě), bude v regionu fungovat kvalitní integrovaný záchranný systém, jehož jednotlivé složky budou schopné zajistit bezpečí a pomoc obyvatelům i návštěvníkům všech částí regionu.

Identita regionu je založena na jedinečných kulturních tradicích majících kořeny v dávné i nedávné historii. Kulturní, ale i turistické a hospodářské aktivity (muzea, výstavy, přednášky, diskusní fóra, spolková činnost, tradiční výroby, turistické atraktivity apod.) regionu mj. navazují na tradice česko-polského a česko-německého soužití (historicky více či méně harmonického). Krkonoše se v rámci Česka stanou vůdčím regionem v oblasti konstruktivního vypořádání s minulostí a pozitivního navázání na historické tradice.

16.1.3 „ZELENÝ REGION“

Kulturní tradice a specifika Krkonoš a jejich přírodní bohatství jsou jako základní hodnota dlouhodobé životaschopnosti regionu chráněny a využívány přiměřeně. Urbanistický rozvoj sídel probíhá koncepčně a citlivě se zřetelem k místní krajině a přírodě, ale i ke kulturním specifickým a tradicím a nebude narušovat přirozenou atraktivitu území.

V regionu je důsledně a systematicky regulován územní rozvoj (především nástroji územního plánování), zvláště ve vztahu k lokalizaci nových aktivit a výstavbě nových objektů mimo stávající intravilány. Preferována je rekonstrukce či adaptace stávajících budov, zastavěných území a starých stavebních pozemků (parcel) před zastavováním území nových. Na části území Krkonoš zajišťuje prioritu ochrany přírody a krajiny i nadále národní park s dohodnutou a respektovanou zonací, která je jedním z nástrojů zachování přírodních hodnot a atraktivit území. Tato skutečnost zastřešuje úctu k přírodě a krajině Krkonoš, široce akceptovanou místními aktéry (vč. obyvatel a návštěvníků) díky kvalitnímu systému environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (vzdělávání pro udržitelný rozvoj).

Přírodní zdroje území jsou využívány opatrně a odpovědně s vědomím, že nadměrné využívání může vést k jejich degradaci a vyčerpání a v konečném důsledku i ke snížení atraktivity území pro obyvatele a návštěvníky. Význam ve výrobě a spotřebě energie získávají menší obnovitelné zdroje saturující energetické potřeby na místní úrovni.

16.1.4 „TVŮRČÍ REGION“

V hospodářském rozvoji regionu jsou preferovány dlouhodobě udržitelné podnikatelské záměry přinášející přínosy celé komunitě a hospodářské aktivity nenarušující (příp. posilující) sociální soudržnost a podporující udržitelnost přírodních hodnot regionu. Dochází k mírné odvětvové diverzifikaci místní ekonomiky, tedy k rozvoji většího počtu doplňkových odvětví k odvětvím již dříve významným (strojírenství, cestovní ruch). Oblasti ležících mimo národní park procházejí mírnou prostorovou dekoncentrací aktivit snižující dopady hospodářské činnosti na přírodu a krajinu a zvyšující dostupnost pracovních příležitostí.

Podmínky v regionu (stav infrastruktury, prostředí apod.) jsou atraktivní pro zahraniční i domácí investory vč. drobného místního podnikání (řemeslná výroba, služby atd.). V regionu je rozšířena místní produkce zemědělských produktů, potravin i řemeslných výrobků, a to i ve vazbě na rozvoj cestovního ruchu. Funguje regionální certifikace výrobků a služeb, část z nich je prosazena také do certifikací národních či mezinárodních.

Krkonoše mají kvalitní lidský potenciál založený na dobrých jazykových znalostech (angličtina, němčina, polština) a na technických dovednostech. V regionu žijí a podnikají také lidé ovládající tradiční výrobní aktivity (zemědělské, řemeslné apod.). Obyvatelé regionu vč. absolventů škol nacházejí díky tomu bez problémů uplatnění na pracovním trhu v regionu, případně v nejbližším okolí.

V území MAS Krkonoše jsou lokalizovány také pracovní příležitosti pro práci „na dálku“, práci z domova apod., např. v rámci center sdílených služeb (ekonomické, finanční, právní poradenství, call centra atd.). Tyto služby jsou v maximální míře elektronizované, nezatěžující prostředí a jsou přednostně lokalizovány v revitalizovaných prostorech nyní nevyužívaných objektů (např. průmyslových). Podmínkou pro jejich uplatnění je dobudování telekomunikačních sítí tak, aby pokrývaly signálem veškeré osídlení. Vedle toho si (zejména ve vlastních Krkonoších) udržuje pozici významného odvětví cestovní ruch a (zejména v podhorské části) průmysl. Průmyslová výroba

zahrnuje také (zejména výrobní) odvětví s vyšší přidanou hodnotou, na rozdíl od pánevních oblastí či periferních regionů. V regionu vzniká několik drobných středisek „center of excellence“ generujících inovace přiměřeně podmínkám převážně venkovského regionu.

16.1.5 „TURISTICKÝ REGION“

Rozvoj cestovního ruchu v regionu probíhá tak, aby byl dlouhodobě udržitelný nejen z hlediska environmentálních dopadů, ale také z pohledu zachování atraktivity regionu pro návštěvníky. Řízení rozvoje cestovního ruchu vychází z principů destinačního řízení, tedy spolupráce různých regionálních subjektů cestovního ruchu na formální i neformální bázi.

Krkonoše (tj. nejen území MAS Krkonoše) se odkloní od rozvoje směřujícího (přínejmenším v největších střediscích) k vytvoření tuctového „lunaparku“ spojeného se zvyšováním kapacit a koncentrací zařízení cestovního ruchu i návštěvníků. Taková destinace návštěvníka neupoutá svou jedinečností, nevychovává v něm vztah k regionu, generuje podobné problémy jako města, od kterých zde návštěvníci Krkonoš hledají odpočinek, a snižuje pravděpodobnost opakovaných návštěv. Krkonoše naopak jsou přírodně i kulturně jedinečným regionem nabízejícím svoje přirozené, místě specifické atraktivity a atrakce, doplněné kvalitními službami. Stanou se regionem s vysoce pozitivní image na republikové i mezinárodní úrovni.

Jedinečnými atraktivitami regionu jsou především přírodní zajímavosti („živá učebnice“ vývoje hor/Země/živé přírody v různých obdobích), podmínky pro aktivní dovolenou (lyžování, další sporty) a mimořádně pestrá kultura a historie vázaná na harmonické soužití jednak více sociálních vrstev a národností, jednak člověka s přírodou. Území MAS Krkonoše nabízí v oblasti cestovního ruchu několik nadregionálně až mezinárodně známých turistických produktů vycházejících z jedinečných kulturně-historických atraktivit a zážitků, sportovního vyžití a přírodních zajímavostí. Nabídka turistických, sportovních i kulturně společenských produktů je zabezpečena po celý rok. Součástí atraktivity území je i skutečnost, že v něm existuje národní park, biosférická rezervace a další formy ochrany území.

Služby pro turisty v regionu jsou certifikované (nejlépe v rámci některého z existujících systémů certifikace) a tato certifikace je komunikována při marketingových aktivitách. Služby v regionu jsou kvalitní a zajišťuje je školený, vzdělaný a příjemný personál. Pracovníci v cestovním ruchu jsou kvalitně jazykově vybaveni (angličtina, němčina, polština, příp. ruština). Cestovní ruch zůstává jedním z hlavních odvětví vytvářejících dobré pracovní příležitosti pro obyvatele regionu.

Pro potřeby cestovního ruchu region disponuje potřebnou základní a doprovodnou infrastrukturou (sportovně-rekreační, kulturně-rekreační, zdravotně-rekreační vč. lázeňské), a to jak v místech soustředěného cestovního ruchu, tak přiměřeně i v dalších místech. Rozvoj doprovodné infrastruktury cestovního ruchu je v souladu s principy dekoncentrace a udržitelnosti rozvoje turismu směřován především do podkrkonošské části regionu.

16.2 MISE

Posláním (misí) Strategie CLLD MAS Krkonoše je, aby aktéři v území dokázali společně odpovědět na otázku: „kde jsme, kam se chceme dostat a co pro to uděláme“. K tomu budou využity jak vnější zdroje (v kontextu CLLD jsou důležité zejména ESIF), tak i vnitřní zdroje, jimiž se rozumí potenciál rozvoje území a řízení jeho rozvoje na komunitní bázi.

Mise sestává z následujících principů:

1. Jednotliví aktéři v území jednají, žijí a podnikají svobodně, nikoli však na úkor jiných lidí nebo na úkor přírody a krajiny. Rozvojové aktivity v území jsou vzájemně provázané, koordinované a ve svém souhrnu směřují k naplnění vize. Rozhodování o rozvoji a správě území je založeno na veřejné dohodě jednotlivých aktérů a na jejich spolupráci (kooperativní model soužití).
2. Podstatným atributem rozvoje území je jeho dlouhodobá hospodářská prosperita. Jednotliví aktéři regionálního rozvoje v rámci svých možností podporují růst lidského potenciálu území (tvořivost, vzdělání atd.) a předpoklady pro udržitelný hospodářský růst regionu. Mezi tyto předpoklady patří i maximální zjednodušení podmínek pro podnikání (při dodržení ostatních bodů mise).
3. Mezi základní principy rozvoje území patří naplnění potřeb obyvatel, kteří v území žijí. Těmito potřebami jsou mimo výše uvedené zejména sociální soudržnost a vybavenost území službami pro všechny sociální skupiny obyvatel. Činnost jednotlivých aktérů rovněž směřuje k zachování regionálních specifik, hodnot a tradic. Součástí komunitního rozvoje je dlouhodobá, transparentní a systematická podpora činnosti spolků ze strany obcí a vzájemná spolupráce aktérů v území.
4. Rozvoj území je realizován s ohledem na životní prostředí, přírodu a krajinu. Ochrana těchto hodnot nevychází pouze z etických premis. Přírodní hodnoty představují součást regionální identity a komplexu prostředí, v němž žijí obyvatelé regionu, a v neposlední řadě jsou rozsahem omezeným zdrojem rozvoje území, který je tudíž nezbytné a užitečné chránit.

V regionu bude vyváženost ekonomického rozvoje, sociální soudržnosti a kvalitního životního prostředí realizována v praxi. Spojení „udržitelný rozvoj“ tak není pouze klišé, ale základním a na první pohled zřetelným principem každodenního jednání. Přírodní, sociální a hospodářský potenciál regionu bude udržitelný i pro budoucnost přesahující časový rámec vize. V tomto směru rozvojová vize i mise odkazují na vizi Krkonoše 2050 „Přátelství lidí a hor“, na níž se shodli hlavní aktéři regionálního rozvoje v Krkonoších.

V regionu budou existovat pracovní a diskusní skupiny sdružující aktivní zájemce o rozvoj regionu, místní aktéry, patrioty apod. v jednotlivých oblastech rozvoje na bázi MAS Krkonoše, ale i jiných platformách (Svaz měst a obcí Krkonoše, KRMAP apod.). Jednotliví aktéři (vč. soukromých subjektů) se budou ztotožňovat s prioritami rozvoje regionu, budou schopni pozitivní spolupráce a dosahování konsensu a budou vnímat vlastní odpovědnost za dlouhodobý rozvoj regionu.

Zmíněné skupiny a aktéři budou schopni kvalifikovaného rozhodování na úrovni regionu (kvalitní výkonný pracovník/pracovníci) a také zřetelné definice pozice regionu jako celku navenek vůči rozvojovým záměrům přicházejících z národní, příp. evropské úrovně a přiměřeného prosazení této pozice. V jednotlivých řídicích skupinách a platformách budou zastoupeni také významní aktéři regionálního rozvoje z polské strany Krkonoš. Přeshraniční spolupráce místních samospráv i dalších aktérů s partnery na polské straně se mimoto bude odehrávat i v neformální, spontánní rovině.

17 FORMULACE CÍLŮ

Formulace přiměřeně ambiciózních rozvojových cílů je prvním krokem po identifikaci vize, hlavních a dílčích problémů. Dobře zvolené a správně formulované cíle umožňují následně najít adekvátní řešení v podobě definice priorit a opatření. Cíle by proto neměly být zaměňovány za nástroje, např. cílem není vybudování čistírny odpadních vod (jedná se o nástroj, resp. projekt), ale zlepšení kvality vody. Současně je třeba formulovat cíle tak, aby byly měřitelné, tedy aby bylo možné jejich plnění monitorovat prostřednictvím sady ukazatelů (indikátorů).

Pro potřeby Strategie CLLD MAS Krkonoše jsou navrženy cíle ve dvoustupňové hierarchii:

- globální cíle (odpovídající úrovni problémových oblastí, resp. priorit),
- specifické cíle (odpovídající úrovni hlavních a dílčích problémů, resp. opatření a aktivit).

Tabulka 24: Globální a specifické cíle

Globální cíl	Specifické cíle
<p>1. Zkvalitnit infrastrukturu a vybavenost regionu, zvýšit bezpečnost v dopravě a minimalizovat negativní dopady dopravy na prostředí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zlepšit napojení regionu na okolní centra, zkvalitnit síť silničních komunikací a snížit negativní dopravy automobilové dopravy na rezidenty 2. Zvýšit dostupnost, uživatelskou atraktivitu a komfort veřejné dopravy 3. Zvýšit podíl cyklistické dopravy na dopravních výkonech, zvýšit bezpečnost cyklistické a pěší dopravy a prostupnost sídel pro pěší a odstranit bariéry v pěší dopravě 4. Zmodernizovat a diverzifikovat nabídku v oblasti vzdělávání pro různé cílové skupiny obyvatel
<p>2. Zvýšit vědomí sounáležitosti obyvatel a zajistit adekvátní nabídku sociálních, zdravotních a navazujících služeb pro obyvatele</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajistit adekvátní dostupnost a kvalitu zdravotní péče v území 2. Zajistit kvalitní a dostupné sociální a návazné služby pro různé cílové skupiny 3. Zkoordinovat a stabilizovat činnost spolků a posílit regionální identitu území
<p>3. Zkvalitnit a diverzifikovat nabídku neformálního vzdělávání a kulturních, sportovních a volnočasových aktivit</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zkoordinovat, zmodernizovat a diverzifikovat nabídku kulturních zařízení a kulturních akcí 2. Uchovat hmotné i nehmotné kulturní dědictví regionu 3. Zajistit kvalitní a dostatečně pestré volnočasové vyžití pro děti a mládež 4. Zkoordinovat, zmodernizovat a diverzifikovat nabídku sportovních zařízení
<p>4. Stabilizovat a rozvinout zemědělskou, potravinářskou a řemeslnou činnost regionu založenou na šetrné místní produkci a spotřebě</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zvýšit a provázat místní výrobu a spotřebu 2. Modernizovat a diverzifikovat zemědělskou výrobu
<p>5. Zvýšit a diverzifikovat podnikatelskou aktivitu v regionu a posílit vzdělanostní úroveň obyvatel a jejich kompetencí na pracovním trhu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zvýšit koordinaci a servis pro místní podnikatele se snahou o jejich udržení v regionu a zlepšení podmínek pro jejich činnost 2. Zvýšit vybavenost území pro cestovní ruch a kvalitu služeb v cestovním ruchu 3. Koordinovat řízení rozvoje cestovního ruchu a zefektivnit marketing cestovního ruchu
<p>6. Zajistit dlouhodobě udržitelný stav životního prostředí a krajiny a přiměřené využití tohoto potenciálu v územním rozvoji</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Posílit koordinaci územního rozvoje 2. Zvýšit podíl tříděného a opětovně využitého odpadu 3. Zkvalitnit životní prostředí uvnitř sídel a péči o krajinu mimo sídla 4. Zajistit udržitelné nakládání s přírodními zdroji, snížit energetickou náročnost regionu a zvýšit místní energetickou soběstačnost

18 NÁVRH PRIORIT A OPATŘENÍ

Priority jsou zpravidla definovány jako tematické okruhy, které jsou pro další rozvoj regionu zvláště důležité. Každá priorita je ve strategii popsána krátkým textem, uvedením příslušného globálního cíle a výčtem opatření, která mají danou prioritu naplnit.

Ke každé z definovaných priorit bude formulováno několik opatření, která představují soubory konkrétních aktivit. Opatření jsou formulována jako skupiny projektů a aktivit. Popis všech opatření je zpracován v jednotné struktuře, která obsahuje následující body:

- název opatření,
- cíl opatření (tj. specifický cíl),
- aktivity naplňující opatření,
- ukazatele pro monitoring plnění opatření (indikátory).

18.1 PRIORITY OBLAST 1: OBČANSKÁ VYBAVENOST, VZDĚLÁVÁNÍ A DOPRAVA

Opatření 1:1: Silniční síť a silniční doprava

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšit napojení regionu na okolní centra, zkvalitnit síť silničních komunikací a snížit negativní dopady automobilové dopavy na rezidenty
Aktivita naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora výstavby dálnice/rychlostní silnice D11/R11 a R35 • Obnova silnic II. a III. třídy, podpora jejich vlastníka (Královéhradeckého kraje) při identifikaci míst, která jsou v nejvíce nevyhovujícím stavu • Uvážlivé budování obchvatů (zejména větších) sídel s ohledem na možnost rozvoje zástavby a městskou obvodovou komunikační síť • Aplikace soudobých bezpečnostních prvků (zejména v intravilánech sídel) na modernizovaných a opravovaných úsecích regionálních silnic • Řešení dopravy v klidu (rozšiřování odstavných ploch pro osobní automobily, odstavná parkoviště typu P+R apod., dopravní telematika v oblasti parkování v největších městech a turistických střediscích) • Obnova místních komunikací a chodníků • Dopravní opatření ke zvýšení bezpečnosti a zklidnění dopravy na průtazích obcemi • Dopravní opatření ke snížení negativních dopadů automobilové dopavy na životní prostředí
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

Opatření 1.2: Veřejná doprava

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit dostupnost, uživatelskou atraktivitu a komfort veřejné dopravy
Aktivita naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce a modernizace zastávek veřejné autobusové dopravy, železničních nádraží a terminálů veřejné hromadné dopravy (vč. využití inteligentních systémů řízení dopravy) • Odstraňování bariér ve veřejné dopravě (bariérovosti zastávek a dopravních prostředků) • Směřování rozvoje sídel a lokalizace služeb v jejich rámci do blízkosti železnice • Zkvalitnění a rozšíření veřejné dopravy pro turistické účely
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

Opatření 1.3: Cyklistická a pěší doprava

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit podíl cyklistické dopravy na dopravních výkonech, zvýšit bezpečnost cyklistické a pěší dopravy a prostupnost sídel pro pěší a
---------------------	--

	odstranit bariéry v pěší dopravě
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba nových úseků spojovacích stezek pro pěší a cyklisty v účelných lokalitách při respektování požadavků na jejich bezbariérovost • Obnova perspektivních úseků historické cestní sítě a její využití pro bezpečné vedení značených pěších a cyklistických tras a pro zvýšení prostupnosti území • Výstavba chodníků v obcích podél hlavních silnic • Návrh vedení a vyznačení bezbariérových tras pro vozíčkáře a rodiny s dětskými kočárky • Výstavba páteřních cyklostezek pro využití jízdního kola jako dopravního prostředku pro každodenní pohyb obyvatel i pro rekreaci • Instalace doprovodné infrastruktury pro cyklistickou dopravu (stojany na kola v obcích, "cykloparkoviště" u nádraží a zastávek) • Zavedení systému půjčování a sdílení jízdních kol • Odstraňování bariérovosti pěší dopravy (bariérové přechody pro chodce, schody atd.) • Odstraňování konfliktních míst mezi pěší a automobilovou dopravou, modernizace a úprava přechodů pro chodce
Monitorovací ukazatele	•

Opatření 1.4: Vzdělávání a školství

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zmodernizovat a diverzifikovat nabídku v oblasti vzdělávání pro různé cílové skupiny obyvatel
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora zachování a přiměřené dostupnosti základních služeb a veřejné vybavenosti malých obcí (MŠ, ZŠ, pošta, lékař, Policie ČR, lékařská pohotovost, sociální služby, lékárny) vč. možnosti sloučení provozoven, mobilních provozoven apod. • Modernizace vybavení a prostor pro vzdělávání, škol a školských zařízení, rozšíření jejich kapacit • Podpora předškolního vzdělávání - předškolek, dětských skupin apod. • Podpora nabídky alternativních vzdělávacích programů (forem vzdělávání) • Zapojení kulturních zařízení (knihovny, sály, výstavní expozice atd.) do školního vzdělávání s důrazem na poznávání místního regionu • Vzdělávání a populárně-naučné akce pro veřejnost • Vzdělávání dospělých a aktivity typu univerzit třetího věku • Rozvoj specifických znalostí a dovedností u dětí, mládeže, ale i dospělých (finanční gramotnost, jazykové dovednosti apod.) • Přenos zkušeností a pozitivních vzorů mezi vzdělávacími institucemi uvnitř regionu i zvnějšku
Monitorovací ukazatele	•

18.2 PRIORITY OBLAST 2: SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST

Opatření 2.1: Zdravotnictví

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zajistit adekvátní dostupnost a kvalitu zdravotní péče v území
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce a modernizace objektů a vybavení zdravotnických zařízení vycházející z jejich specializace, odstranění jejich bariérovosti • Koordinace činnosti a záměrů jednotlivých poskytovatelů zdravotních služeb na úrovni celého regionu • Podpora zachování územně dostupné lékařské péče (zejména praktický lékař, stomatolog, pediatr) například formou levných pronájmů • Rozšíření domácí hospicové a terénní ošetrovatelské služby • Optimalizace zdravotních služeb za účelem snížení kapacit akutních lůžek a posílení kapacit lůžek následné a specializované péče v malých zdravotnických zařízeních • Posílení sítě sociálně-zdravotnických zařízení • Zohlednění potřeb specifických zdravotních služeb pro seniory, zdravotně postižené a další specifické sociální skupiny • Podpora rozvoje domácí ošetrovatelské a hospicové sítě • Optimalizace sítě výjezdových pracovišť zdravotnické záchranné služby z hlediska dostupnosti (ve vazbě na příslušné nařízení vlády) • Podpora Horské služby ČR jako partnera ZZS KHK při zajišťování součinnosti k výkonu záchrany v horských oblastech • Podpora zachování a rozvoje lázeňské péče v Janských Lázních
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

Opatření 2.2: Sociální a návazné služby

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zajistit kvalitní a dostupné sociální a návazné služby pro různé cílové skupiny
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinace činnosti a záměrů jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb na úrovni celého regionu • Prověření možností využití kapacit domovů pro seniory pro zahraniční (např. německé) penzisty a případná realizace tohoto záměru • Nabídka prodeje či poskytnutí výhodného pronájmu vhodných menších objektů z majetku obcí pro alternativní formy sociální pomoci organizacím poskytujícím takovou péči • Vytváření podmínek pro společnou lokalizaci zařízení sociálních služeb a ordinací všeobecných obvodních lékařů všude, kde je to možné • Zajištění informovanosti občanů o nabídce sociálních služeb • Zapojení obcí do spolufinancování sociálních služeb • Podpora preventivních programů

	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení a modernizace zařízení sociálních služeb • Uspokojení potřeb a podpora zdravotně postižených občanů (kompenzační pomůcky, vybavení terénních služeb, bezbariérová infrastruktura) • Integrace seniorů a zdravotně postižených prostřednictvím zapojení do komunitního života • Podpora dostupnosti rodinného poradenství, psychologického poradenství, rodinné terapie a právního poradenství • Nabídka uplatnění na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením a sociálním znevýhodněním • Podpora rodin pečujících o dlouhodobě nevléčitelně nemocné a o seniory • Podpora prostupného a sociálního bydlení a nízkonákladového bydlení • Podpora dostupnosti služeb pro sociálně znevýhodněné občany (potravinová banka, šatník apod.) • Podpora finanční soběstačnosti poskytovatelů sociálních služeb a neziskových organizací, směřování k dlouhodobé udržitelnosti • Podpora rodin s nižšími příjmy - nehmotné výhody apod.
Monitorovací ukazatele	•

Opatření 2.3: Spolková činnost	
Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zkoordinovat a stabilizovat činnost spolků a posílit regionální identitu území
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora volnočasových aktivit spolků (kulturních, společenských a sportovních aktivit) • Podpora spolupráce a koordinace mezi spolky • Podpora finanční soběstačnosti spolků a směřování k dlouhodobé udržitelnosti jejich činnosti • Obnova lidových zvyků a atributů (kroje, hody, masopust atd.; ve vazbě na opatření 1.5 a 3.2)
Monitorovací ukazatele	•

18.3 PRIORITYNÍ OBLAST 3: KULTURA, PAMÁTKY A NEFORMÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Opatření 3.1: Kultura

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zkoordinovat, zmodernizovat a diverzifikovat nabídku kulturních zařízení a kulturních akcí
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinace, organizace a propagace kulturních akcí • Organizace kulturních akcí pro specifické skupiny obyvatel • Modernizace zázemí pro pořádání kulturních a dalších akcí (víceúčelové sály, efektivnější využití stávajících prostor, nákup a modernizace techniky a vybavení atd.) • Úprava veřejných prostranství pro pořádání kulturních akcí (koncertů, divadelních představení apod. v parcích, na náměstích a návších) a pořádání takových akcí • Rozvoj tradice pravidelných akcí oživujících místní historii a kulturu, případně založení akcí nových • Rozšíření spolupráce s družebními a partnerskými městy, obcemi a regiony, zapojení těchto subjektů do kulturních akcí • Podpora zapojení podnikatelů do rozvoje kultury a pořádání kulturních akcí
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

Opatření 3.2: Kulturní dědictví

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Uchovat hmotné i nehmotné kulturní dědictví regionu
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova kulturních památek a cenných objektů, které nejsou památkově chráněné • Budování a obnova drobných staveb v krajině (drobné sakrální stavby, rozhledny apod.) • Realizace kulturních, spirituálních a dalších akcí a událostí v prostorách kulturních památek a dalších cenných objektů • Obnova, udržení a rozvoj nehmotného kulturního dědictví (kulturní a folklorní události a tradice, obnova výročních tradic)
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

Opatření 3.3: Volnočasové aktivity pro děti a mládež

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zajistit kvalitní a dostatečně pestré volnočasové využití pro děti a mládež
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik, rozšíření a modernizace zařízení a zázemí pro děti a mládež

	<p>(klubovny pro děti, školní kluby, zájmová činnost a kroužky, dětská hřiště atd.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Další vzdělávání vedoucích zájmových činností dětí a mládeže • Rozšíření atraktivních pohybových a dalších aktivit ve školách i mimo školy (viz též opatření 1.4)
Monitorovací ukazatele	•

Opatření 3.4: Sport

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zkoordinovat, zmodernizovat a diverzifikovat nabídku sportovních zařízení
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinace, organizace a propagace sportovních akcí • Tvorba, inovace a modernizace sportovních zařízení (veřejná sportoviště, tělocvičny, fitness parky, skate parky, multifunkční sportovní areály, zázemí pro netradiční sporty atd.) • Rozšíření atraktivních pohybových aktivit do škol • Další vzdělávání trenérů • Pořádání akcí na podporu rekreačního sportu u nesportujících • Pořádání akcí na podporu sportu jako společné rodinné aktivity
Monitorovací ukazatele	•

18.4 PRIORITY OBLAST 4: ZEMĚDĚLSTVÍ A MÍSTNÍ TRH

Opatření 4.1: Místní ekonomika a místní trh

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit a provázet místní výrobu a spotřebu
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Pořádání výstav, trhů (např. farmářské trhy) a dalších obdobných akcí prezentujících a nabízejících místní produkty (vč. zapojení polské strany) • Podpora místních malých producentů při dodávkách a službách pro subjekty místní správy (při dodržení rámce zákona o veřejných zakázkách) • Další rozvoj systému regionální certifikace výrobků, zavedení obdobného systému certifikace služeb, prezentace certifikovaných výrobků a služeb obyvatelům i návštěvníkům (možná spolupráce s polskou stranou) • Vznik multifunkčních objektů s lokalizací komerčních i veřejných služeb ve venkovských obcích • Podpora řemesel a řemeslné dovednosti • Marketing a prezentace regionálních výrobků a služeb a související osvěta veřejnosti • Vyhlášení každoroční soutěže podnikatelů v území (např. z hlediska přínosů pro místní ekonomiku, environmentální šetrnosti podnikání a respektování priorit rozvoje území apod.) • (Obnova kulturních tradic – viz opatření 3.1 a 3.2)
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

Opatření 4.2: Zemědělství

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizovat a diverzifikovat zemědělskou výrobu
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora spolupráce zemědělců a odbytu produktů (např. pořádání akcí motivujících k vzájemné spolupráci) • Servis a poradenství pro podnikatele v zemědělství (dotační management, projektový management, legislativní poradenství apod.) a zprostředkování tohoto servisu • Modernizace zemědělských podniků (investice do objektů a vybavení) • Podpora zpracování a zvýšení přidané hodnoty zemědělských produktů, diverzifikace zemědělské činnosti, rozvoj turistiky vázané na zemědělskou činnost (agroturistika, hippoturistika) – ve vazbě na opatření 5.2 • Podpora vhodných forem zemědělského podnikání minimalizujících potenciální negativní vlivy na stabilitu krajiny (degradace území, projevy eroze, ad.) • Prezentace a popularizace zemědělství vůči veřejnosti (vč. podpory tradičních jarmarků, otevřených dní na farmách, výstav, apod.) jako významného činitele při ochraně krajiny
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

18.5 PRIORITY OBLAST 5: PODNIKÁNÍ, PROFESNÍ A MIMOŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Opatření 5.1: Hospodářský rozvoj a trh práce

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit koordinaci a servis pro místní podnikatele se snahou o jejich udržení v regionu a zlepšení podmínek pro jejich činnost
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj podmínek pro drobné podnikání (podnikatelský inkubátor, celoživotní vzdělávání podnikatelů, publicita příkladů dobré praxe v oblasti podnikání a vzorů pro nové podnikatele, portál s interaktivním seznamem místních podnikatelů a jejich produktů a služeb, poradenství, marketing apod.) • Rozvoj podnikání a přípravy na podnikání specifických skupin obyvatel (ženy, rodiče na rodičovské dovolené, studenti a absolventi) • Regionální střední školství – průběžná harmonizace vzdělávacích programů s potřebami trhu práce • Podpora sociálního podnikání • Rozvoj spolupráce mezi podnikateli a školami v oblasti vzdělávání, uplatnění absolventů, propagace podnikání atd. • Ustavení regionální koordinační platformy podnikatelů určené i pro zapojení podnikatelů do rozhodování o rozvoji území a spolupráci s veřejnými subjekty • Příprava vhodných volných prostor pro podnikání s preferencí nyní nevyužívaných nemovitostí (brownfields), pasportizace těchto nevyužívaných nemovitostí • Průběžné mapování vzdělávacích potřeb zaměstnanců v jednotlivých oborech a realizace školicích, rekvalifikačních a dalších programů celoživotního vzdělávání • Projekty podporující výměnu zkušeností mezi podnikateli • Projektová příprava vybraných záměrů rozvoje lidských zdrojů s cílem získání investičních dotací z ESIF a jiných zdrojů
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

Opatření 5.2: Infrastruktura a služby cestovního ruchu

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit vybavenost území pro cestovní ruch a kvalitu služeb v cestovním ruchu
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Vytváření komplexní celoroční turistické nabídky (atraktivita – muzea, akce, akvaparky, doplňková infrastruktura) • Tvorba regionálních, oblastních a místních produktů cestovního ruchu a jejich koordinovaná marketingová podpora v místech, oblastech a v regionu • Zajištění integrace a doplňkovosti služeb v rámci turistických oblastí (společné oblastní skipasy, efektivní rozložení doplňkové infrastruktury)

- Dobudování lyžařských areálů v rámci turistických oblastí, jež budou konkurenceschopné se srovnatelnými areály v zahraničí
- Zvyšování standardu ubytovacích zařízení
- Podpora budování a údržby infrastruktury pro ekologickou dopravu
- Výstavba, zkvalitnění a sjednocení navigačních a informačních systémů či parkovacích systémů
- Vytváření nabídky aktivit zaměřených na poznávání přírodních atraktivit (ve spolupráci se Správou KRNP)
- Inicie vytvoření Geoparku Krkonoše (jako nástroje pro posílení letní turistické sezóny)
- Projektová příprava vybraných záměrů rozvoje infrastruktury s cílem získání investičních dotací z ESIF a jiných zdrojů
- Realizace průběžného hodnocení rozsahu a kvality služeb v zařízeních cestovního ruchu v území (v synergii s marketingovými aktivitami)

Monitorovací ukazatele

-

Opatření 5.3: Marketing a řízení rozvoje cestovního ruchu

Cíl opatření

- Koordinovat řízení rozvoje cestovního ruchu a zefektivnit marketing cestovního ruchu

Aktivity naplňující opatření

- Tvorba provázaných střednědobých marketingových koncepcí a strategií v regionu a v jeho turistických oblastech včetně zajištění jejich realizace
- Realizace výkonově orientovaných komunikačních kampaní (systematické a cílené mediální aktivity informující veřejnost jak o reálné situaci v oblasti turistické nabídky v jednotlivých místech, oblastech i v celém regionu, tak i podmínkách a možnostech jejího využívání)
- Zajištění sběru a analýzy informací o cestovním ruchu (data Krkonoše Regioncard, CzechTourism, krajů, Správy KRNP, vlastní průzkumy návštěvnosti apod.)
- Tvorba a aktualizace databází návštěvníků v místech, oblastech a v regionu
- Zkvalitňování regionálního webového portálu s rezervačním systémem, jeho propojení na portály Libereckého a Královéhradeckého kraje, CzechTourism, Holidayinfo a s dalšími
- Vytvoření předpokladů pro průběžné hodnocení kvality služeb v CR (viz opatření 5.2) prostřednictvím marketingových aktivit (např. ústředního informačního a rezervačního systému, slevových karet apod.)
- Organizace sběru a poskytování informací o kapacitách a výkonech ubytovacích zařízení
- Posílení marketingového působení na návštěvníky (propagace regionálních turistických atraktivit a atrakcí, opakovaný marketing zacílený na vracející se návštěvníky, zasílání mimosezónních nabídek)
- Rozšíření a konkretizace spolupráce s cestovními kancelářemi pro příjezdy specifických skupin návštěvníků ze zdrojově významných oblastí
- Dobudování funkčního systému organizace a řízení cestovního ruchu na regionální, oblastní i místní úrovni
- Vytvoření systému průběžného financování aktivit celokrkonoské destinační organizace (marketingové aktivity, údržba a provoz turistické

infrastruktury, apod.)

- Vytvoření systému přeshraniční spolupráce s polskými partnery v rozvoji cestovního ruchu (společné infrastrukturní projekty, společné financování přeshraničních aktivit, společný marketing)

Monitorovací ukazatele

-

18.6 PRIORITY OBLAST 6: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Opatření 6.1: Územní rozvoj

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Posílit koordinaci územního rozvoje
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Pořizování a aktualizace územních plánů, územních studií a další územně plánovací dokumentace • Inicivace důslednějšího vymáhání regulativů územních plánů • Pasportizace brownfields (ploch a objektů bez využití nebo s nejasným či nedostatečným využitím) • Revitalizace brownfields a lokalizace nových funkcí a aktivit do těchto ploch a objektů (s preferencí tohoto způsobu využití území před zástavbou volných ploch a krajiny) • Trvání na jejich důsledném respektování při zpracování ÚPD a při prosazování či zajišťování jejich realizace, důsledné uplatňování nástrojů územního plánování a dalších kompetencí obcí v rámci stavebního zákona, případně zákona o posuzování vlivů na ŽP • Vyhlášení regulérních architektonických soutěží při zpracování urbanistických a architektonických studií a návrhů pro přípravu významných investičních záměrů • Předjednání významných rozvojových záměrů na bázi odborné veřejnosti (renomovaní urbanisté a architekti, Správa KRNAP apod.) i širší veřejnosti (neziskový a podnikatelský sektor, občané) prostřednictvím nadstandardního zveřejňování přípravy a projednávání záměrů s možnými významnými dopady na životní prostředí a krajinný ráz
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

Opatření 6.2: Odpadové hospodářství

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit podíl tříděného a opětovně využitého odpadu
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření a zkapacitnění kontejnerů a sběrných dvorů na tříděný odpad • Řešení likvidace bioodpadu (kompostárna apod.) • Osvěta obyvatel v oblasti nakládání s odpady a prevence černého skládkování • Likvidace černých skládek a starých ekologických zátěží
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

Opatření 6.3: Příroda a krajina

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zkvalitnit životní prostředí uvnitř sídel a péči o krajinu mimo sídla
---------------------	---

Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivity směřující k udržení krajinného rázu a ke zvýšení stability krajiny (vč. zemědělské krajiny ve vazbě na opatření 4.2) • Obnova a rozšíření ploch veřejné zeleně uvnitř sídel • Aktivity vedoucí ke snížení prašnosti uvnitř sídel (zeleně, vodní prvky) • Aktivity vedoucí k zabránění degradace půd a znečišťování vod • Zakládání a obnova rybníků a dalších vodních ploch • Využití environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty jako účinné obrany proti účelové prezentaci ochrany přírody a krajiny jako omezujícího faktoru rozvoje území, osvěta obyvatel v oblasti hospodaření v krajině • (Aktivity týkající se zklidnění dopravy v sídlech – viz opatření 1.1)
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

Opatření 6.4: Energetika a přírodní zdroje

Cíl opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zajistit udržitelné nakládání s přírodními zdroji, snížit energetickou náročnost regionu a zvýšit místní energetickou soběstačnost
Aktivity naplňující opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zavádění menších obnovitelných zdrojů energie pro místní spotřebu, např. biomasy, solární a větrné energie apod., s podmínkou přiměřené míry exploatace lesních porostů, případně zamezení ovlivňování krajinného rázu introdukcí rychle rostoucích dřevin • Využívání dalších obnovitelných zdrojů energie (sluneční, vodní a větrná energetika) s ohledem na zachování vodního režimu, ZPF, krajinného rázu a ochranu biodiverzity • Snížování energetické náročnosti obytných domů, výrobních aktivit a objektů služeb pro veřejnost (školy, zdravotnická zařízení, úřady atd.) • Rozšíření ekologických způsobů vytápění objektů občanské vybavenosti, obytných i komerčních • Osvěta obyvatel v oblasti šetrných způsobů vytápění a energetických úspor • Ochrana přírodních léčivých zdrojů v území a urbanistických hodnot lázeňských míst
Monitorovací ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> •

18.7 SOUHRNNÝ PŘEHLED PRIORITNÍCH OBLASTÍ A OPATŘENÍ

Následující tabulka podává souhrnný přehled jednotlivých prioritních oblastí a opatření.

Tabulka 25: Struktura prioritních oblastí a opatření SCLLD Krkonoše

Prioritní oblast 1: Občanská vybavenost, vzdělávání a doprava
Opatření 1.1: Silniční síť a silniční doprava
Opatření 1.2: Veřejná doprava
Opatření 1.3: Cyklistická a pěší doprava
Opatření 1.4: Vzdělávání a školství
Prioritní oblast 2: Sociální soudržnost
Opatření 2.1: Zdravotnictví
Opatření 2.2: Sociální a návazné služby
Opatření 2.3: Spolková činnost
Prioritní oblast 3: Kultura, památky a neformální vzdělávání
Opatření 3.1: Kultura
Opatření 3.2: Kulturní dědictví
Opatření 3.3: Volnočasové aktivity pro děti a mládež
Opatření 3.4: Sport
Prioritní oblast 4: Zemědělství a místní trh
Opatření 4.1: Místní ekonomika a místní trh
Opatření 4.2: Zemědělství
Prioritní oblast 5: Podnikání, profesní a mimoškolní vzdělávání
Opatření 5.1: Hospodářský rozvoj a trh práce
Opatření 5.2: Infrastruktura a služby cestovního ruchu
Opatření 5.3: Marketing a řízení rozvoje cestovního ruchu
Prioritní oblast 6: Životní prostředí
Opatření 6.1: Územní rozvoj
Opatření 6.2: Odpadové hospodářství
Opatření 6.3: Příroda a krajina
Opatření 6.4: Energetika a přírodní zdroje

19 INTEGROVANÉ A INOVATIVNÍ RYSY STRATEGIE

Problémy řešené v šesti zvolených prioritních oblastech nemohou být vnímány izolovaně a ve své komplexnosti nemohou být řešeny prostřednictvím jednoho projektu bez dalších vazeb. Strategie naopak vytváří podmínky pro realizaci souboru projektů a opatření, které jsou schopny společně dosáhnout významného efektu (např. vybudování infrastruktury společně s podporou lidských zdrojů, péče o životní prostředí ve vazbě na zemědělskou výrobu apod.). V rámci CLLD je možné tyto intervence sdružit tak, aby mohly být spolu koordinovány a jejich výsledný efekt byl co největší. Právě proto je nutná intervence z více OP, které jsou k sobě v mnoha oblastech komplementární. Prostřednictvím nástroje CLLD bude zajištěno, že subjekty budou mít možnost využít více zdrojů k řešení vybraných komplexních problémů a proto budou schopny dosáhnout znásobeného efektu. Integrovanost lze spatřovat v několika rovinách:

- **územní integrovanost**, kdy budou realizovány projekty a aktivity s nadmístním, často celoregionálním dopadem;
- **věcná integrovanost**, kdy budou koordinovaně realizovány věcně související aktivity, které zpravidla i v důsledku roztržitosti zdrojů bývají prováděny odděleně;
- **finanční integrovanost**, kdy do financování budou zapojeny zdroje z různých specifických cílů jednoho operačního programu, případně z různých operačních programů;
- **organizační integrovanost**, tedy společný koordinovaný postup jednotlivých subjektů v území založený na partnerském principu.

Území MAS Krkonoše zahrnuje sídla mající různou velikost a funkční specializaci. Na jedné straně se nachází Vrchlabí, případně další města s koncentrací hospodářských, obslužných a administrativních funkcí, na straně druhé se pak venkovské obce, které se potýkají s typickými projevy svého venkovského charakteru (infrastrukturní deficity, dostupnost služeb a pracovních míst) a periferní polohy v rámci Česka, ale v některých případech také s dopady exponované polohy v jednom z turisticky nejatraktivnějších regionů Česka, případně s oběma typy problémů současně. I z tohoto důvodu je nezbytné přistupovat k rozvoji území komplexně tak, aby řešení problémů v některých obcích nebylo na úkor obcí jiných.

Zvolené cíle Strategie CLLD MAS Krkonoše a jim odpovídající opatření jsou členěné tematicky. V řadě případů by však toto „rozdělení reality“ mohlo vést k popření integrovaného přístupu a k (nežádoucímu) parciálnímu řešení dílčích potřeb a problémů. Proto jsou přímo v popisu aktivit uvedené nejdůležitější vazby na jiná opatření. Následující text pak podává přehled komplexních témat (průřezových napříč opatřeními), které nositel strategie považuje za zásadní (tučně jsou vyznačené jednotlivé průřezové/integrované cíle).

Důležité integrované téma, které strategie řeší prostřednictvím několika opatření, je oblast **zvýšení efektivity vzdělávání, podpory podnikání, pracovního trhu a inovací a rozvoje ekonomiky**. Tento komplex aktivit zahrnuje různé stupně vzdělávání (včetně vzdělávání základního či dokonce předškolního), společné projekty v oblasti pracovního trhu (koordinace jednotlivých subjektů, celoživotní vzdělávání obyvatel) i podporu podnikání ve smyslu stimulace podnikatelské aktivit, odstraňování bariér pro podnikání. V rámci strategie jsou tyto aktivity zařazené zejména v opatřeních 1.4, 4.1 5.1.

Pro udržitelný rozvoj je nezbytné, aby byly úspěchy v oblasti hospodářského rozvoje doprovázeny kvalitním sociálním prostředím a životním prostředím, resp. aby hospodářský rozvoj nebyl realizován na jejich úkor. Region má relativně zdravé životní prostředí a disponuje mimořádnými přírodními hodnotami (nejvyšší české pohoří, unikátní geomorfologické prvky, unikátní biotopy atd.). Přesto je možné v této oblasti vysledovat některé nepříznivé jevy a procesy. Jedním z těch zásadních jsou narušení rázu krajiny (především krajiny sídelní) v důsledku necitlivých zásahů do urbanistického řešení sídel nebo lokálně zhoršená kvalita ovzduší daná především dopravní zátěží, ale také znečištěním ze stacionárních zdrojů, zejména lokálních topenišť. Životní prostředí přinejmenším lokálně zhoršuje také chybějící technická infrastruktura, zejména pak odkanalizování menších sídel. Oblast jako celek má rezervy také v energetické náročnosti a soběstačnosti a vyžaduje realizaci energetických úspor. Velkou výzvou do budoucna je proto **eliminace environmentálních zátěží a rizik, která mají i hospodářské souvislosti** (eroze půd, zhoršená retenční schopnost krajiny, ale i z místní úrovně obtížně ovlivnitelné globální změny klimatu, které mohou výrazně ovlivnit zimní cestovní ruch v regionu). Tyto problémy vyžadují opět komplexní přístup a jsou řešené především v rámci opatření 4.2, 6.1–6.4, ale i opatřeními v oblasti dopravy (1.1–1.3) či cestovního ruchu (5.2).

Základním předpokladem dalšího ekonomického rozvoje a konkurenceschopnosti celého regionu je **rozvoj dopravy a mobility na principech SMART**. Výzvou, která překračuje možnosti této strategie, je zajištění mezinárodní a nadregionální dostupnosti. Strategie se proto soustředí především na provázanost jednotlivých druhů dopravy, zvyšování bezpečnosti v dopravě, zvýšení atraktivity udržitelných druhů dopravy, zavádění inteligentních opatření v dopravě (silniční, veřejné) a eliminaci negativních vlivů dopravy na životní prostředí. Jednotlivé dopravní módy jsou při zohlednění tohoto principu vzájemně provázané a koexistují na bázi kooperaci, nikoli konkurence. Průběžně musí být doplňován a modernizován vozový park veřejné dopravy. Tématu dopravy a mobility se dotýkají především opatření 1.1–1.3, ale zprostředkovaně také „hospodářská“ opatření 4.1 a 5.1.

Sociální prostředí v regionu se v podmínkách pohraničního pásma, z něhož bylo po válce vysídleno německé obyvatelstvo, jež nahradili nově příchozí obyvatelé, vyznačuje relativní stabilitou. Přesto se i v této oblasti odehrávají změny, které vedou k větší polarizaci společnosti podle sociálního, vzdělanostního či ekonomického statusu. Tento proces má i svůj prostorový vzorec, v rámci něhož dochází ke koncentraci mladých, vzdělaných aktivních obyvatel větších měst a jejich zázemí (typicky okolí Vrchlabí), které pro tyto skupiny obyvatel plní funkci pracovního a společenského centra. Část mladších a vzdělanějších obyvatel z regionu odchází. Některé části území MAS Krkonoše (zejména obce na východě území – Žacléřsko, severní Trutnovsko) se naopak potýkají se zhoršováním své ekonomické a sociální situace s tím, jak v nich dochází ke stárnutí obyvatel (vesnická sídla v periferní poloze, ale v menší míře také některé části měst vč. Brna), ke koncentraci obyvatel s nižším sociálním, ekonomickým a vzdělanostním statusem. Tyto oblasti mají také největší problémy s nezaměstnaností. Tyto skutečnosti spolu se sociodemografickými trendy (stárnutí obyvatel, větší provázání rodinného a pracovního života rodičů atd.) vyvolávají potřebu **koordinovaného řešení nabídky sociálních, vzdělávacích a zdravotních služeb**. Dlouhodobě je potřeba rozvíjet a integrovat sociální a zdravotní služby pro specifické cílové skupiny (seniory, matky s dětmi, ohrožené skupiny). Všem takto ohroženým skupinám je nutné umožnit přístup k zaměstnání, vzdělávání, bydlení. Vhodnou formou se mohou stát mj. sociální podniky. Dalším cílem je zvyšování nabídky a kvality terénní sociální práce a terénních programů a rozvoj inkluzivního vzdělávání.

Se zmíněnými sociálními aspekty území souvisí také **formování územní identity, sounáležitosti a soudržnosti obyvatel**. Toho chce strategie dosáhnout prostřednictvím zachování, obnovy a oživení hmotného a nehmotného kulturního dědictví, rozvoje občanské společnosti (reprezentované například spolkovou činností), realizace kulturních a dalších akcí. K tomu přispívají opatření 1.4, 2.3, 3.1–3.4 orientovaná na sociální dimenzi rozvoje regionu, ale i opatření 6.3, které přispívá k péči o přírodu a krajinu jako nedílné součásti identity krkonošského regionu.

Zásadní výzvou pro většinu venkovských oblastí v Česku je **zajištění, resp. udržení jejich občanské vybavenosti a dopravní dostupnosti**, a tedy i celkové životaschopnosti. Region se nepotýká s problémem vylidňování nejmenších venkovských sídel a stárnutím obyvatel v takové míře jako jiné venkovské oblasti. Přesto je vedle zvyšování kvality jednotlivých služeb pro občany nezbytné také udržení nebo zvýšení jejich dostupnosti. Infrastruktury, kvality a dostupnosti služeb a občanské vybavenosti se týkají zejména opatření 1.2, 1.4, 2.1, 2.2, 3.1, 3.3 a 3.4, která se sice věcně odlišují (kultura, vzdělávání, sociální služby...), ale naplňují tento průřezový cíl.